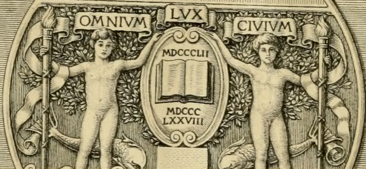

THE TRUSTEES OF THE PUBLIC LIBRARY
OMNIVM
LVX
CIVIVM
MDCCCLII
MDCCC LXXVIII

ÆSOPI PHRYGIS FABVLAE GRAECE ET LATINE, CVM ALIIS QVIBVSDAM OPVSCVLIS:

Quorum Indicem sequens pagella indicabit.

1616.

BASILEÆ,
Typis IOAN. IACOBI GENATHI,
Acad. Typographi.

INDEX AVTORVM
huius libri.

Æsopi Phrygis vita, & fabellæ.
Gabriæ Græci fabellæ tres & quadraginta, ex trimetris jambis, præter ultimam ex scazonte, tetrastichis conclusæ.
Ex Aphthonii exercitamentis de fabula, tùm de formicis & cicadis.
De fabula ex imaginibus Philostrati.
Homeri *βατραχομυομαχία, hoc est*, ranarum & murium pugna.
Musæus, poëta vetustiss. de Ero & Leandro.
Agapetus Diaconus de officio Regis ad Iustinianum Cæsarem.
Hippocratis jusjurandum.
Γαλεομυομαχία, hoc est, felium & murium pugnæ, tragœdia Græca.

Hæc omnia cum Latina Interpretatione.

Accesserunt prætereà Avieni, antiqui autoris, fabulæ.
INDEX fabularum in fine adjectus est.

ΑΙΣΩΠΟΥ ΒΙΟΣ τοῦ μυθοποιοῦ, Μαξίμῳ τῷ Πλανούδῃ συγγραφείς.

Πραγμάτων φύσιν τὴν ἐν ἀνθρώποις ἠκρίβωσαν μὲν καὶ ἄλλοι, καὶ τοῖς μετ' αὐτοὺς παρέδωκαν φέροντες. Αἴσωπος δὲ, δοκεῖ μὴ πόῤῥω θειοτέρας ἐπιπνοίας τῆς ἠθικῆς διδασκαλίας ἀψάμενος, πολλῷ τῷ μέτρῳ τοὺς πολλοὺς αὐτῶν παρελάσαι. καὶ γὰρ οὔτ' ἀποφαινόμενος, οὔτε συλλογιζόμενος, οὔτε μὴν δὲ ἱστορίας, ἣν πρὸ τοῦ κατ' αὐτὸν ἡλικίας ἤνεγκε χρόνος, τὴν νουθεσίαν διατιθέμενος, ἀλλὰ μύθοις τὰ πάντα παιδοτριβῶν, οὕτω τὰς τῶν ἀκροωμένων ἀγρεύει ψυ-

AESOPI FABULATORIS vita, à Maximo Planude conscripta.

RERUM humanarum naturam persequuti sunt & alii, & posteris tradiderunt. Æsopus verò videtur non absque divino afflatu, quum moralem disciplinam attigit, magno intervallo multos eorum superâsse. Etenim neque definiendo, neque ratiocinando, neque ex historia, quam ante ipsius ætatem tulit tempus, admonendo, sed fabulis penitùs erudiendo, sic audientium venatur ani-

mos, ut pudeat ratione præditos facere, aut sentire, quæ neq; aves, neq; vulpes: & rursus non vacare illis quibus pleraq; bruta pro tempore prudẽter vacâsse finguntur: ex q̃bus aliqua pericula ipsis imminentia effugerunt, aliqua maximã utilitatẽ in opportunitatibus cõsequuta sunt. Hic igitur qui vitã suam philosophicæ reipubl. imaginem proposuerat, & operibꝰ magis quàm verbis philosophatus, genus quidem traxit ex Amorio oppido Phrygiæ, cognomento Magnæ: sed fortuna fuit servus. Quare & magnoperè mihi videtur Pla-

χὰς, ὡς αἰσχύνεσθαι τοὺς λογικοὺς ποιεῖν ἢ φρονεῖν, ἃ μήτ᾽ ὄρνιθες, μήτ᾽ ἀλώπεκες. καὶ αὖ πάλιν μὴ προσέχειν ἐκείνοις, οἷς πολλὰ τῶν ἀλόγων ἐν καιρῷ νουνεχῶς προσεσχηκότα μυθεύεται. ἐξ ὧν ἃ μὲν κινδύνους ἐπηρτημένους αὐτοῖς διέδρα, ἃ δὲ μεγίστης ἐν τοῖς καιρίοις τῆς ὠφελείας ἔτυχεν. οὗτος τοίνυν ὁ τὸν καθ᾽ αὑτὸν βίον φιλοσόφου πολιτείας εἰκόνα προθέμενος, καὶ ἔργοις μᾶλλον ἢ λόγοις φιλοσοφήσας, τὸ μὲν γένος ἐξ ἀμορίου τῆς φρυγίας κατῆγε, τῆς μεγάλης ἐπίκλησιν· τὴν δὲ τύχην γέγονε δοῦλος. ἐφ᾽ ᾧ καὶ σφόδρα μοι δοκεῖ, τὸ τοῦ Πλά-

Πλάτωνος ἐν Γοργίᾳ καλῶς ἅμα καὶ ἀληθῶς εἰρῆσθαι· ὡς τὰ πολλὰ γὰρ ταῦτα, φησὶν, ἐναντία ἀλλήλοις ἐστίν. ἥ τε φύσις καὶ ὁ νόμος. αἰσώπου γὰρ τὴν ψυχὴν ἡ μὲν φύσις ἐλευθέραν ἀπέδωκεν, ὁ δὲ παρ' ἀνθρώπων νόμος τὸ σῶμα πρὸς δουλείαν ἀπέδοτο. ἴσχυσε μέντοι οὐδ' οὕτω τὴν τῆς ψυχῆς ἐλευθερίαν λυμήνασθαι. ἀλλὰ καίτοι πρὸς πολλὰ καὶ πολλαχόσε μεταφέρων τὸ σῶμα, τῆς οἰκείας ἐκείνην ἕδρας οὐχ οἷός τ' ἐγένετο μεταστῆσαι. ἐτύγχανε δ' ὢν οὐ μόνον δοῦλος, ἀλλὰ καὶ δυσειδέστατος τῶν ἐπ' αὐτοῦ πάντων ἀνθρώπων ἔχι, καὶ γὰρ φοξὸς ἦν, σιμὸς τὴν ῥῖνα,

Platonis illud in Gorgia pulchrè simul & verè dictum. Plerunque enim hæc, inquit, contraria inter se sunt, natura simul ac lex. Nam Æsopi animum natura liberum edidit, sed hominum lex corpus in servitium tradidit. Potuit tamen ne sic quidē animi libertatem corrumpere. Sed quamvis ad res varias, & in diversa loca transferret corpus, à propria tamen sede illum traducere non potuit. Fuit autem non solùm servus, sed & deformissimus omnium suæ ætatis hominum. nam acuto capite fuit, pressis naribus,

depreſſo collo, prominentibus labris, niger, unde & nomen adeptus eſt, (idem enim Æſopus quod Æthiops) ventroſus, valgus, & incurvus: fortè & Homericum Therſiten turpitudine formæ ſuperans. Hoc verò omnium in eo peſſimum erat, tardiloquentia, & vox obſcura ſimul & inarticulata. Quæ omnia etiam videntur ſervitutem Æſopo paraſſe. Etenim mirum fuiſſet, ſi ſic indecenti corpore potuiſſet ſervientium retia effugere. Sed corpore ſanè tali, animo verò ſolertiſſimo na-

σιμὸς τὸν τράχηλον, πρόχειλος, μέλας, ὅθεν καὶ τοῦ ὀνόματος ἔτυχε, (ταὐτὸν γὰρ αἴσωπος τῷ αἰθίοπι) προγάστωρ, βλαισὸς, καὶ κυφός. τάχα καὶ τὸν ὁμηρικὸν Θερσίτην τῇ αἰσχρότητι τοῦ εἴδους ὑπερβαλλόμενος. τὸ δὲ δὴ πάντων ἐν αὐτῷ χείριστον ἦν, τὸ βραδύγλωσσον, καὶ τὸ τῆς φωνῆς ἄσημόν τι καὶ ἀδιάρθρωτον· ἃ πάντα καὶ δοκεῖ τὴν δουλείαν αἰσώπῳ παρασκευάσαι. καὶ γὰρ δὴ καὶ θαῦμα ἂν ἦν, εἰ οὕτως ἀτόπως ἔχοντι τοῦ σώματος, ἐξεγένετο τὰς τῶν δουλούντων ἄρκυς διαφυγεῖν· ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα τοιοῦτον ἦν τῷ ἀνδρὶ, τὴν δὲ ψυχὴν ἀγχινούστατος ἐπι-

ἐπεφύκει, καὶ πρὸς ἐπίνοιαν πᾶσαν ἐπιβολώτατος. ὁ κεκτημένος τοίνυν αὐτὸν, ἅτε πρὸς οὐδὲν οἰκίας ἔργων οἰκείως ἔχοντα, ἐκπέμπει εἰς ἀγρὸν σκάπτειν. ὁ δ' ἀπελθὼν, προθύμως τοῦ ἔργου εἴχετο. ἀφικομένῳ δέ ποτε καὶ τῷ δεσπότῃ πρὸς τὸν ἀγρὸν, ἐφ' ᾧ τὰ ἔργα ἐπισκοπῆσαι θέσθαι, γεωργός τις σῦκα τῶν ἀγαθῶν δρεψάμενος δῶρον ἤνεγκεν. ὁ δ' ἡσθεὶς τῷ κάλλει τῆς ὀπώρας ἰδεῖν ὡραίαν, ἀγαθόποδι τῷ οἰκέτῃ (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ παιδί) φυλάττειν ἐκέλευσεν, ὡς αὐτῷ μετὰ τὸ λουτρὸν παραθεῖναι. συμβαίη δ' οὕτω, καὶ τὸν Αἴσωπον κατά δή τινα χρείαν

naturâ extitit, & ad omne commentum felicissim⁹. Possessor igitur ipsius, tanquàm ad nullum domesticum opus commodum, ad fodiendum agrũ emisit. Ille verò digressus, alacriter operi incumbebat. Profecto verò aliquando & hero ad agros, ut opera specularetur, agricola quidã ficos egregias decerptas dono tulit. Ille verò fructus delectatus pulchritudine, Agathopodi ministro (hoc enim erat nomen puero) servari jussit, ut sibi post balneum apponeret. Quum verò ita evenisset, atque Æsopo ob quandam necessitatem

ingresso in domum, occasione captâ Agathopus consilium hujusmodi conservo cuidam offert: impleamur, si placet, ficubus, heus tu: ac si herus noster has requisierit, nos verò contra Æsopum testificabimur ambo, quòd in domum ingressus sit, & ficus clàm comederit: & super vero fundamento, videlicet in domum ingressione, multa mendacia inædificabimus, & nihil unus ad duos fuerit, præsertim quum ne sine probationibus quidem diducere unquam os queat. Viso verò hoc, ad

εἰσελθόντος εἰς τὴν οἰκίαν, ἀφορμῆς ὁ ἀγαθόπους λαβόμενος, βουλὴν τοιαύδε τῶν συνδούλων τινὶ προτείνει, ἐμφορηθῶμεν εἰ δοκεῖ τῶν σύκων, ὦ οὗτος, κἂν ὁ δεσπότης ἡμῶν ταῦτα ζητήσῃ, ἀλλ' ἡμεῖς τοῦ αἰσώπου καταμαρτυρήσομεν ἄμφω, ὡς εἰς τὴν οἰκίαν εἰσδραμόντος, καὶ τὰ σῦκα λάθρα καταφαγόντος· καὶ ἐπ' ἀληθεῖ θεμελίῳ, τῇ πρὸς τὸν οἶκον εἰσόδῳ, πολλὰ τῶν ψευδῶν ἐποικοδομήσομεν. καὶ τὸ μηδὲν ἔσται ὅ γε εἷς πρὸς τοὺς δύο, καὶ ταῦτα μηδ' ἄνευ ἐλέγχων διᾶραί ποτε τὴν γλῶτταν δυνάμενον ἔχων. δόξαντος δὴ τούτου, πρὸς

πρὸς τοὔργον ἐχώρησαν. καὶ τῶν σύκων ἐσθίοντες, ἔλεγον ἐφ' ἑκάστῳ σὺν γέλωτι· φεῦ σοι δύστηνε Αἴσωπε. ὁ τοίνυν δεσπότης ἐπανελθὼν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ, καὶ τὰ σῦκα ζητήσας, καὶ ἀκούσας ὡς Αἴσωπος αὐτὰ κατεδήδοκε, τόν τε Αἴσωπον σὺν ὀργῇ κελεύει κληθῆναι, καὶ κληθέντι φησί· λέγε μοι, ὦ κατάρατε, οὕτω μου κατεφρόνησας, ὡς εἰς τὸ ταμεῖον εἰσελθεῖν, καὶ τὰ ἑτοιμασθέντα μοι σῦκα θοινήσασθαι; ὁ δὲ ἀκούων μὲν, καὶ συνιεὶς ἦν, λαλεῖν δ' οὐκ εἶχεν οὐδ' ὁπωσοῦν διὰ τὸ βραδύγλωσσον. μέλλων δὲ ἤδη τύπτεσθαι, τῶν κατηγόρων σφοδρότερον ἐπικειμένων, πεσὼν πρὸς τοὺς

ad opus acceſſerunt, & ficus devorantes, dicebant in ſingulis cum riſu: Væ tibi infelix Æſope. Quum igitur herus rediiſſet à lavacro, & ficus petiiſſet, & audiviſſet quòd Æſopus eas comederit, & Æſopum cum ira jubet vocari, & vocato ait: Dic mihi, ô execrande, ita me contempſiſti, ut in penu ingredereris, & paratas mihi ficus comederes? Ille audiebat quidem, & intelligebat, ſed loqui poterat nullo modo ob linguæ tarditatem. Cùm jam verberandus eſſet, & delatores vehementiores inſtarent, procumbens ad

heri pedes, ut sustineret se parùm, orabat: quum autem accurrisset, & tepidam aquā attulisset, eam & bibit, & digitis in os demissis, rursum humorem solum rejecit: nondum enim cibum attigerat. rogabat igitur, ut idem & accusantes facerent, quò manifestum fieret, quísnam ficus dissipâsset. herus autem ingenium hominis admiratus, sic facere & alios jussit: illi autem deliberaverant bibere quidem aquam, non tamen demittere in guttur digitos, sed per obliqua maxillarum eos circumferre. vix dum autem biberant, quum te-

τ͂ δεσπότου πόδας, ἀνέχεσθαι μικρὸν ἐδεῖτο· δραμὼν δὲ καὶ χλιαρὸν ὕδωρ προσενεγκὼν, τοῦτο τε πίπωκε, καὶ τοὺς δακτύλους εἰς τὸ στόμα καθεὶς, αὖθις τὸ ὑγρὸν μόνον ἀνέβαλεν. οὔπω γὰρ τροφῆς ἁψάμενος ἐτύγχανεν· ἠξίου βόλει γοῦν αὐτὸ τοῦτο καὶ τοὺς διώκοντας δρᾶσαι, ὡς ἂν δῆλον γένηται, τίς ὁ τὰ σῦκα διαφορήσας. ὁ δὲ δεσπότης τὸ νοῦμον αὐτοῦ θαυμάσας, οὕτω ποιεῖν τὴν τοὺς ἄλλους ἐπέταξεν. οἱ δ' ἐβουλεύσαντο πιεῖν μὲν τὸ ὕδωρ, μὴ μέν τοι καθεῖναι κατὰ τοῦ λαιμοῦ τοὺς δακτύλους, ἀλλ' αὐτὰ τὰ πλάγια τῶν γνάθων αὐτοὺς παραφέρειν. οὐκ ἔφθασαν δὲ πιόντες, καὶ τὸ χλια-

χλιαρὸν ὕδωρ ἐκεῖνο ναυτίαν τοῖς πεπωκόσι παραχρῆμα ἐπενεγκόν. αὐτομάτην παρέχει τὴν ὀπώραν ἀναδοθῆναι. τότε τοίνυν πρὸ ὀφθαλμῶν τεθέντος, τοῦ τε κακουργήματος τῶν οἰκετῶν, καὶ τῆς συκοφαντίας, ὁ μὲν δεσπότης ἐκέλευσεν αὐτοὺς γυμνωθέντας μαστίζεσθαι. οἱ δ' ἐπέγνωσαν σαφῶς κατὰ τὸν εἰπόντα, ὡς ὅστις καθ' ἑτέρου δόλια μηχανεύεται, αὐτῷ λέληθε τὸ κακὸν ἀρχιτεκτονῶν. τῇ δ' ἐπιούσῃ, τοῦ μὲν δεσπότου εἰς ἄστυ ἀναζεύξαντος, τοῦ δ' Αἰσώπου σκάπτοντος ᾗ προσετάχθη, ἱερεῖς τῆς Ἀρτέμιδος, εἴτ' ἄλλοι τινὲς ἄνθρωποι τῆς ὁδοῦ πλανηθέντες, καὶ τῷ Αἰσώπῳ περιτυχόντες, προευ-

tepida illa aqua nausea potis inducta effecit, ut sponte fructus redderetur. Tunc igitur ante oculos posito & maleficio ministrorum & calumniâ, herus jussit eos nudos flagro vapulare. Illi verò cognoverunt manifestè dictum illud: Qui in alterum dolos struit, sibi inscius malum fabricat. Sequenti verò die hero in urbem revecto, Æsopo verò fodiente, quemadmodum jussus fuerat, sacerdotes Dianæ, sive alii quidam homines viâ errantes, & Æsopum nacti, exhor-

hortabantur per Iovem hoſpitalem hominem, ut quæ in urbem duceret, viam oſtenderet. Ille quum ſub umbram arboris viros adduxiſſet priùs, & frugalem appoſuiſſet cœnam, inde & dux factus ipſis, in quam quærebant viam induxit. Illi autem tùm ob hoſpitalitatem, tùm ob ductum, mirum in modum viro devincti, & manus in cœlum elevarunt, & precibus benefactorem remunerati ſunt. Æſopus verò reverſus, & in ſomnum lapſus, & præ aſſiduo labore & æſtu, viſus eſt videre Fortunam aſtantem ſibi

προὐτρέποντο πρὸς Διὸς ξενίου τὸν ἄνδρα, τὴν εἰς ἄστυ φέρουσαν αὐτοῖς ὑποδεῖξαι. ὁ δ' ὑπὸ σκιὰν δένδρου τοὺς ἄνδρας ἀπαγαγὼν πρότερον, καὶ λιτὸν παραθέμενος δεῖπνον, εἶτα καὶ ἡγησάμενος αὐτοῖς, εἰς ἣν ἐζήτουν ὁδὸν εἰσήνεγκεν. οἱ μὲν οὖν τοῦτο μὲν ἐπὶ τῇ ξενίᾳ, τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τῇ ὁδηγίᾳ διαφερόντως τοῦ ἀνδρὸς ἐξαρτηθέντες, τάς τε χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἦραν, καὶ εὐχῇ τὸν εὐεργέτην ἠμείψαντο. αἴσωπος δ' ὑποστρέψας, καὶ εἰς ὕπνον καταπεσὼν, ὑπό τε τοῦ συνεχοῦς πόνου καὶ καύματος, ἔδοξεν ἰδεῖν τὴν τύχην ἐπιστᾶσαν αὐτῷ,

τῷ, καὶ λύσιν τῆς γλώττης, καὶ λόγου δρόμον, καὶ σοφίαν τὴν τῶν μύθων χαριζομένην. εὐθὺς οὖν διϋπνισθείς, φησί· βαβαὶ, πῶς ἡδέως κεκοίμημαι, ἀλλὰ καὶ καλὸν ὄνειρον ἰδεῖν ἔδοξα. καὶ ἰδοὺ ἀκωλύτως λαλῶ, βοῦς, ὄνος, δίκελλα, νὴ τοὺς θεοὺς συνῆκα πόθεν μοι τἀγαθὸν προσεγένετο τοῦτο. εὐσεβήσας γὰρ εἰς τοὺς ξένους. ἀντιλαβομένου τοῦ κρείττονος ἔτυχον. ἆρ' οὖν τὸ εὖ ποιεῖν, ἀγαθῶν ἐστι πλῆρες ἐλπίδων. οὕτω μὲν οὖν Αἴσωπος ὑπερησθεὶς τῷ πράγματι, πάλιν ἤρξατο σκάπτειν. τοῦ δ' ἐφεστηκότος τῷ ἀγρῷ (Ζηνᾶς ἦν αὐτῷ τοὔνομα) πρὸς

bi, & solutionem linguæ, & sermonis cursum, & eam quæ fabularum est doctrinam largientem. statim igitur excitatus, ait: Papæ, ut suaviter dormivi, sed & pulchrum somnium videre visus sum. & ecce expeditè loquor, Bos, asinus, rastrum: per deos intelligo, unde mihi bonum accesserit hoc: quia enim pius fui in hospites, propitium numen consequutus sum. Ergò benefacere, bonâ plenum est spe. Sic igitur Æsopus lætatus facto, rursum cœpit fodere. Sed præfecto agri (Zenas erat ipsi nomen) ad

ad operarios profecto, & horum unum, quoniam parùm erraverat in opere, virgâ verberãte, Æsopus statim exclamavit: Homo, cujus gratiâ eum qui nullam fecit injuriam, sic verberas? & omnibus temerè plagas ingeris quotidiè? omninò renũciabo hæc hero. Zenas autem hæc ab Æsopo audiens, obstupuit nõ mediocriter, & secum ait: quòd Æsopus loqui cœperit, nulla mihi utilitas erit: præveniens igitur ipse, accusabo eum coram domino, antequàm ipse hoc idem faciat, & me herus procuratione privet. His dictis, urbem versùs ad

πρὸς τοὺς ἐργαζομένους ἐλθόντος, καὶ τούτων ἕνα, ἐπειδὴ μικρὸν ἐσφάλη τοῦ ἔργου, τῇ ῥάβδῳ πατάξαντος, αἴσωπος παραχρῆμα ἀνέκραγεν· ἄνθρωπε, τοῦ χάριν τὸν μηδὲν ἠδικηκότα οὕτως αἰκίζῃ, καὶ πᾶσιν εἰκῇ πληγὰς ἐμφορεῖς δι' ἡμέρας; πάντως ἀναγγελῶ ταῦτα τῷ κεκτημένῳ. ζηνᾶς δὲ ταῦτα τοῦ αἰσώπου ἀκούσας, ἐξεπλάγη οὐ μέσως, καὶ πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν· αἴσωπος λαλεῖν ἀρξάμενος, οὐδὲν ἐμὸν ὄφελός ἐστι. φθάσας τοίνυν αὐτὸς κατηγορήσω αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ δεσπότου, πρὶν αὐτὸς τοῦτ' αὐτὸ δράσῃ, καί με ὁ δεσπότης τῆς ἐπιτροπῆς παραλύσῃ. ταῦτ' εἰπὼν, εὐθὺ τῆς πόλεως πρὸς

πρὸς τὸν δεσπότην ἤλαυνε, καὶ δὴ σὺν θορύβῳ προσελθὼν, χαῖρε, φησὶ, δέσποτα. ὁ δὲ, τί τεθορυβημένος πάρει, φησί; καὶ ὁ Ζηνᾶς, χρῆμά τι τερατῶδες ἐν τῷ ἀγρῷ συνέβη. καὶ ὁ δεσπότης, ἦ που τι δένδρον παρὰ καιρὸν καρπὸν ἤνεγκεν; ἢ τῶν κτηνῶν τι παρὰ φύσιν ἐγέννησε; καὶ ὃς, οὐχ οὕτως, ἀλλ' Αἴσωπος ἄναυδος τὸ πρότερον ὢν, νυνὶ λαλεῖν ἤρξατο. καὶ ὁ δεσπότης, οὕτω σοι μηδὲν τῶν ἀγαθῶν γένοιτο, τοῦτο νομίζοντι τέρας εἶναι. ὁ δὲ, καὶ μάλα, φησίν· ἃ μὲν γὰρ εἰς ἐμὲ περιύβρισεν, ἑκὼν παρίημι δέσποτα· εἰς δὲ σὲ καὶ θεοὺς οὐ φορητὰ βλασφημεῖ, ἐπὶ τούτοις ὀργῇ

λη-

ad dominum vectus est. Cæterùm turbatus cùm accessisset, Salve, inquit, here. Ille verò : Quid perturbatus ades? inq̄t: Et Zenas : Res quædam monstrosa in agro contigit: Et herus: Nunquid arbor preter tempꝰ fructum tulit? aut jumentum aliquod præter naturam genuit? Et ille: Non ita, sed Æsopus, qui anteà erat mutus, nunc loqui cœpit: Et herus: Sic tibi nihil boni fiat, hoc existimāti monstrũ esse: Et ille: Et sanè, inq̄t: Nam quæ in me contumeliosè dixit, sponte p̄tereo here: In te autem, & Deos intolerabiliter conviciatur. His irâ

per-

percitus herus, Zenæ ait, Ecce tibi traditus eſt Æſopus, vende, dona, quod vis de eo fac. Quum autem Zenas in poteſtate ſua accepiſſet Æſopum, & quod in eum haberet imperium, ei renunciâſſet: ille, quodcunque volenti tibi licet, inquit, effice. Fortè verò quum vir quidam jumenta quæreret emere, & propterea per agrum illum iter faceret, & Zenam rogaret: ille, jumentum non licet mihi, inquit, vendere: ſed mancipium maſculū, quod ſi vis emere, adeſt. Quum verò mercator dixiſſet oſtendi ſibi ſer-

ληφθεὶς ὁ δεσπότης, τῷ Ζηνᾷ φησιν· ἰδού σοι παραδέδοται Αἴσωπος. ἀπόδου, δώρησαι, ὃ βούλει ἐπ' αὐτῷ ποίησον. τοῦ δὲ Ζηνᾶ ἐφ' αὐτῷ γινόμενον παραλαβόντος τὸν Αἴσωπον, καὶ τὴν κατ' αὐτοῦ δεσποτείαν αὐτῷ ἀναγγείλαντος, ἐκεῖνος ὅ,τι δή ποτε βουλομένῳ, σοί ἐστι φησίν, ἐργάσαι. κατὰ δὲ δή τινα τύχην ἀνδρός τινος κτήνη ζητοῦντος πρίασθαι, καὶ διὰ ταῦτα τὸν ἀγρὸν διϊόντος, ἐκεῖνον καὶ τοῦ Ζηνᾶ ἐρομένου, ἐκεῖνος, θρέμμα μὲν οὐκ ἔστι μοι, φησὶν, ἀποδόσθαι. σωμάτιον δὲ ἄῤῥεν, ὅπερ εἰ θέλεις ὠνήσασθαι, πάρεστι. τοῦ δὲ ἐμπόρου φήσαντος ὑποδειχθῆναι αὐτῷ τὸ

τὸ σωμάτιον, καὶ τοῦ Ζηνᾶ τὸν Αἴσωπον μεταπεμψαμένου, ὁ ἔμπορος ἰδὼν αὐτὸν, καὶ ἀνακαγχάσας, πόθεν σοί, φησι πρὸς τὸν Ζηνᾶν, ἥδε ἡ χύτρα; πότερον στέλεχός ἐστι δένδρου, ἢ ἄνθρωπος; οὗτος εἰ μὴ φωνὴν εἶχεν, οὐδὲν ἂν ἔδει μὴ οὐχὶ δοκεῖν ἀσκοκήλη. ἵνα τί μοι τὴν πορείαν διέκοψας τουτὶ τοῦ καθάρματος ἕνεκεν; ταῦτ' εἰπὼν, ἀπῄει τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν. ὁ δ' Αἴσωπος μεταδιώξας αὐτὸν, μεῖνον, φησίν. ὁ δὲ μεταστραφεὶς, ἄπιθι, φησίν, ἀπ' ἐμοῦ ῥυπαρώτατε κύων. καὶ ὁ Αἴσωπος, εἰπέ μοι, τίνος ἕνεκεν δεῦρο ἐλήλυθας; καὶ ὁ ἔμπορος· κάθαρμα, ἵνα τί χρηστὸν πρίωμαι. σοῦ δὲ

servulum, & Zenas Æsopum accersisset, mercator videns ipsum, & cachinnatus: Unde tibi, inquit ad Zenam, hæc olla? utrùm truncus est arboris, an homo? hic nisi vocem haberet, fermè videretur uter inflatus. Quare mihi iter rupisti hujusce piaculi gratiâ: His dictis, abiit suam viam. Æsopus verò insequutus ipsum: Mane, inquit. Ille autem conversus: Abi, inquit, à me sordidissime canis. Et Æsopus: Dic mihi, cujus rei causâ huc venisti? Et mercator: Sceleste, ut aliquid boni emerem: tui, quòd in-

tilis & marcidus sis, non egeo. Et Æsopus: Eme me, & si qua est fides, multùm te juvare potis sum. Et ille: Qua in re à te juvari possem, cùm sis odium penitùs? Et Æsopus: Nonne adsunt tibi pueruli domi turbulenti & flentes? his præfice me pædagogum, & omninò eis pro larva ero. Ridens igitur de hoc mercator, inquit Zenæ: Quanti malum hoc vendis vas? Ille verò: Tribus, inquit, obolis. Mercator autem statim tres obolos solvit, dicens: Nihil exposui, & nihil emi. Cùm igitur iter fecissēt, ac pervenissent in suam do-

ἀχρήστου καὶ σαπροῦ ὄντος, οὐ χρήζω. καὶ ὁ Αἴσωπος, ὤνησαί με, καὶ εἴ τις ἐστι πίστις, πολλάκις ὠφελῆσαι, οἷός τ' εἰμί. καὶ ὃς, τί δ' ἂν ὀναίμην, στυγήματος ὄντος αὐτόχρημα; καὶ ὁ Αἴσωπος, οὐ πάρεστί σοι παιδία οἴκοι ἀτακτοῦντα καὶ κλαίοντα; τούτοις ἐπίστησόν με παιδαγωγὸν, καὶ πάντως αὐτοῖς αὐτὶ μορμοῦς ἔσομαι. γελάσας οὖν ἐπὶ τούτῳ ὁ ἔμπορος, φησὶ τῷ ζηνᾷ· πόσου τὸ κακὸν τοῦτο πωλεῖς ἀγγεῖον. ὁ δὲ, τριῶν, φησίν, ὀβολῶν. ὁ δὲ ἔμπορος αὐτίκα τοὺς τρεῖς ὀβολοὺς κατεβάλλετο, λέγων· οὐδὲν κατέθεμην, καὶ οὐδὲν ἐπριάμην. ὁδευσάντων τοιγαροῦν, καὶ ἀφικομένων αὐτῶν

εἰς

οἴκαδε, παιδάρια δύο ἔτι ὑπὸ μητρὶ τελοῦντα, τὸν αἴσωπον ἰδόντα καὶ συγχυθέντα ἀνέκραξε. καὶ ὁ αἴσωπος εὐθὺς τῷ ἐμπόρῳ φησίν· ἔχεις μου τῆς ἐπαγγελίας ἀπόδειξιν. ὁ δὲ γελάσας, εἰσελθών φησιν· ἄσπασαι τοὺς συνδούλους σου. τὸν δὲ εἰσελθόντα καὶ ἀσπασάμενον ἰδόντες ἐκεῖνοι, τί ποτε ἄρα κακὸν τῷ ἡμῶν δεσπότῃ, φασί, συμβέβηκεν, ὅτι σωμάτιον αἰσχρὸν οὕτως ἐπρίατο; ἀλλ' ὡς ἔοικεν ἀντὶ βασκανίου τοῦτον τῆς οἰκίας ὠνήσατο. μετὰ δ' οὐ πολὺ καὶ ὁ ἔμπορος εἰσελθὼν τὰ πρὸς ὁδὸν εὐτρεπισθῆναι τοῖς δούλοις ἐπέσκηψε, μέλλειν γὰρ τὴν ἐπιοῦσαν εἰς Ἀσίαν πορεύεσθαι.

domum, pueruli duo, qui adhuc ſub matre erant, Æſopo viſo perturbati exclamaverunt. Et Æſopus ſtatim mercatori inquit: Habes meę pollicitationis probationem. Ille verò ridens, ingreſſus, inquit: Saluta conſervos tuos. Introgreſſum autem, ac ſalutantem videntes illi, Quódnam malum noſtro hero, inquiunt, contigit, ut ſervulum deformem adeò emerit? ſed, ut videtur, pro faſcino domus hunc emit. Non multò verò pôſt & mercator ingreſſus, apparari res ad iter ſervis juſſit, quòd poſtridiè in Aſiam profecturus eſſet.

Illi igitur ſtatim vaſa diſtribuebant: at Æſopus rogabat leviſſimum onus ſibi concedi, tanquam nuper empto, & nondum ad hæc miniſteria exercitato. His autem, & ſi nihil tollere velit, veniam præbentibus, ille non oportere dixit, omnibus laborantibus, ſe ſolum inutilem eſſe. His quod attollere vellet permittentibus, huc & illuc quum circumſpexiſſet, & vaſa cōgregâſſet diverſa, ſaccos, & ſtramenta, & caniſtros, unum caniſtrum panis plenũ, quem duo bajulare debebant, ſibi imponi jubet. Illi autem ridentes, & nihil eſſe

οἱ μὲν οὖν αὐτίκα τὰ σκεύη διεμερίζοντο. ὁ δ' Αἴσωπος ἐδεῖτο τοῦ κουφοτάτου τῶν φορτίων αὐτῷ παραχωρεῖν ἅτε δὴ νεωνήτῳ, καὶ μήπω πρὸς τὰς τοιαύτας ὑπουργίας γεγυμνασμένῳ. τῶν δὲ καὶ εἰ μηδὲν ἄραι βούλοιτο, συγγνώμην παρεχομένων, ἐκεῖνος οὐ δεῖν ἔλεγε, πάντων κοπιόντων, αὐτὸν μόνον ἀσυντελῆ τυγχάνειν. τῶν δὲ ὅπερ ἂν ἆραι βούλοιτο ἐπιτρεπόντων, δεῦρο κἀκεῖσε περιβλεψάμενος, καὶ σκεύη ἀθροίσας διάφορα, σάκκους καὶ στρώματα, καὶ γυργάθους, ἕνα γύργαθον ἄρτων πεπληρωμένον, ὃν δύο βαστάζειν ἔμελλον, αὐτῷ ἐπιτεθεῖναι κελεύει. οἱ δὲ γελάσαντες, καὶ μηδὲν εἶναι

εἶναι μωρότερον τοῦ χυδαίου τούτου καθάρματος φάμενοι, ὃς μικρῷ μὲν ἔμπροσθεν τὸ κουφότατον ἐδεῖτο ἆραι τῶν φορτίων, νῦν δὲ τὸ πάντων βαρύτατον εἵλετο, χρῆναι μέντοι τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ πληρῶσαι, ὑπολαβόντες τὸν γύργαθον, ἐπιτιθέασι τῷ αἰσώπῳ. ὁ δὲ κατὰ τῶν ὤμων τὸ φορτίον ἀπηχθισμένος, δεῦρο κἀκεῖσε διεκλονεῖτο. τοῦτο δὲ ἰδὼν ὁ ἔμπορος, ἀπεθαύμασεν, καὶ φησίν· αἴσωπος εἰς τὸ πονεῖν πρόθυμος ὢν, ἤδη τὴν ἑαυτοῦ τιμὴν ἐξέτισε, κτήνοις γὰρ φόρτον ἦρατο. ἐπεὶ δὲ ὥρας οὔσης ἀρίστου κατέλυσαν, αἴσωπος κελευσθεὶς ἀρτοδοτῆσαι, ἡμιδεᾶ τὸν γύρ-

esse stultius vili hoc scelesto, inquientes, qui paulò antè levissimum rogabat tollere onus, nunc omnium gravissimum elegerit: oportere tamen desiderium eius explere, sublatum canistrum, imposuerunt Æsopo. Ille verò humeris onere gravatis huc & illuc dimovebatur. Hunc videns mercator, admiratus est, & inquit, Æsopus quum ad laborandum promptus sit, jam suum precium persolvit: jumenti enim onus sustulit. Quum verò horâ prandii divertissent, Æsopus jussus panes dispensare, semivacuū ca-

nistrum multis comedentibus fecit: unde etiã post prandium leviore onere facto, alacriùs incedebat. Verùm vesperi quoque illìc quò diverterant pane distributo, posterâ die vacuo omninò humeris sublato canistro, primus omniũ ibat, ut & conservis præcurrentem hunc videntibus dubium faceret, Utrùm putridus esset Æsopus, an quis alius. Et quum cognovissent illum esse, admirabantur, quòd denigratus homuncio solertiùs omnibus fecerit: quoniam qui facilè absumerentur panes sustulit, quum illi stra-

γαθον, πολλῶν φαγόντων, ἐποίησεν· ὅθεν καὶ μετὰ τὸ ἄριστον κουφοτέρου τοῦ φορτίου γεγονότος, προθυμότερον ὥδευε. καὶ δὴ καὶ ἑσπέρας οὗ κατήχθησαν πάλιν ἀρτοδοτήσας, τῇ ἐφεξῆς ἡμέρᾳ κενὸν παντάπασιν ἐπὶ τῶν ὤμων ἀνέχων τὸν γυργαθον, πρῶτος ἁπάντων ᾔει, ὡς καὶ τοῖς συνδούλοις προτρέχοντα τοῦτον ὁρῶσιν ἀμφίβολα γίνεσθαι, πότερον ὁ σαπρός ἐστιν Αἴσωπος, ἢ ἕτερος. καὶ καταμαθοῦσιν ἐκεῖνον εἶναι θαυμάζειν, ὅπως τὸ μεμελανωμένον ἀνθρώπιον, νουνεχέστερα πάντων ἔπραξε, τοὺς ῥᾳδίως δαπανωμένους ἄρτους ἀράμενον, ἐκείνων τὰ στρώ-

στρώματα καὶ τὰ λοιπὰ τῆς σκευῆς ἐπιφορτισαμένων, ἃ μὴ φύσιν ἔλαχεν οὕτωσὶ δαπανᾶσθαι. ὁ μὲν οὖν ἔμπορος ἐπὶ τῆς Ἐφέσου γενόμενος, τὰ μὲν ἄλλα τῶν ἀνδραπόδων σὺν κέρδει ἀπέδοτο, ἀπελείφθη δὲ αὐτῷ τρία, γραμματικός, ψάλτης, καὶ ὁ Αἴσωπος. τῶν δέ τις αὐτῷ συνήθων συμβουλεύσας εἰς Σάμον ἀπᾶραι, ὡς ἐκεῖ δὴ σὺν μείζονι κέρδει ἀπεμπωλήσοντι τὰ σωμάτια, πείθει. καὶ ὁ ἔμπορος ἐπιβὰς τῆς Σάμου, τὸν μὲν γραμματικὸν σὺν τῷ ψάλτῃ καινὰς στολὰς ἀμφιέσας, ἵστησιν ἄμφω μέσον τοῦ πρατηρίου· τὸν δὲ Αἴσωπον, ἐπεὶ μηδαμόθεν εἶχε κοσμῆσαι,

ſtramenta & reliquam ſupellectilem bajularent, quæ non eſt ſortita naturam, ut ſic abſumeretur. Mercator itaque cùm eſſet Epheſi, alia quidem mancipia cum lucro vendidit: remanſerunt aũt ei tria, Grammaticus, Cantor, & Æſopus. Quum verò quidam ex familiaribus ei ſuaſiſſet in Samũ ut navigaret, tanquam ibi cũ majori lucro divendituro ſervulos perſuadet. Et mercator quum perveniſſet in Samũ, Grammaticum quidẽ & Cantorẽ, utrunq; novâ veſte indutum ſtatuit in foro: ſed Æſopũ, quoniã necunde poterat ornare,

(totus enim erat mendosus) veste ex sacco ei circumpositâ, medium inter utrumque constituit, ut & videntes stuperent, dicentes: Unde hæc abominatio, quæ & alios obscurat? Æsopus autem quamvis à multis morderetur, stabat tamen audacter ad ipsos intuens. Xanthus verò philosophus habitans tunc Sami, profectus in forū, & videns duos quidem pueros cum ornatu astantes, medium verò horum Æsopum, admiratus est mercatoris commentum, quòd turpem in medio collocaverat, ut appositione de-

(ὅλος γὰρ ἦν ἁμάρτημα) ἐσθῆτα σάκκου τούτῳ περικαθάψας, μέσον ἀμφοῖν ἔστησεν, ὡς καὶ τοὺς ὁρῶντας ἐξίστασθαι λέγοντας· πόθεν τοῦτο τὸ βδέλυγμα, τὸ καὶ τοὺς ἄλλους ἀφανίζον; αἴσωπος δὲ, καίπερ ὑπὸ πολλῶν σκωπτόμενος, ἵστατο μέν τοι τολμηρὰ πρὸς αὐτοὺς ἀτενίζων. ξάνθος δὲ ὁ φιλόσοφος εἷς τῶν ἐνοικούντων ὢν τηνικαῦτα τῇ σάμῳ, προελθὼν ἐπὶ τὴν ἀγορὰν, καὶ θεασάμενος τοὺς μὲν δύο παῖδας σὺν εὐπρεπείᾳ παρισταμένους, μέσον δὲ τούτων τὸν αἴσωπον, ἠγάσατο τὴν τοῦ ἐμπόρου ἐπίνοιαν, ὅπως τὸν αἰσχρὸν ἐν τῷ μεταξὺ τέταχεν, ὡς τῇ παραθέσει

τοῦ δυσειδοῦς, καλλίους ἑαυτῶν τοὺς νεανίας φανῆναι. ἐγγυτέρω δ' ἐπιστὰς, ἐπύθετο τοῦ ψάλτου, πόθεν ἂν εἴη. καὶ ὃς, καππαδόκης. καὶ ὁ ξάνθος· τί οὖν οἶδας ποιεῖν; ὁ δὲ, πάντα. καὶ ἐπὶ τούτοις αἴσωπος ἐξεγέλασε. τῶν δὲ σχολαστικῶν οἳ τῷ ξάνθῳ συνῆσαν, ὡς εἶδον αὐτὸν γελάσαντα καὶ παραφήναντα τοὺς ὀδόντας, ἐξαίφνης καί τι τέρας ὁρᾶν δοξάντων, καὶ τοῦ μὲν, ἦ ποῦ κήλη ἐστὶν ὀδόντας ἔχουσα λέγοντος, τοῦ δὲ, τί ποτε ἄρα ἰδὼν ἐγέλασε, τοῦ δ', ὡς οὐκ ἐγέλασεν, ἀλλ' ἐρρίγωσε, πάντων δὲ βουλομένων γνῶναι τίς ποτε ἦν ὁ γέλως, εἷς τις αὐτῶν προσελθὼν τῷ αἰσώπῳ, φησίν·

deformis, pulchriores ſeipſis adoleſcentuli appererẽt. Propiùs autem aſtans, percontatus eſt cantorem, cujus eſſet, & is, Cappadox, tum Xanthus: quid igitur ſcis facere? hic, Omnia. atque ad hęc Æſopus riſit. Sed diſcipuli qui cum Xantho unà erant, viderunt ipſum riſiſſe, & oſtẽdiſſe dentes, ſtatim & aliquod monſtrum videre arbitrantibus: & uno, certè hernia eſt, dentes habens, dicente: alio verò, quídnam videns riſit? alio, non riſiſſe; ſed riguiſſe: omnibus autem volentibus cognoſcere cur riſiſſet, unus ipſorũ accedẽs Æſopo, inquit:

Cujus rei gratiâ risisti? Et is: Abscede marina ovis. Illo verò confuso funditùs eo sermone, repentéque secedente, Xanthus inquit mercatori: Quanto precio Cantor? Illo autem mille obolorum respondente, ad alterum ivit, immenso audito precio. atque & hunc rogitante Philosopho, Cujás nam foret, & audito Lydum esse: rursusque rogante, Quid ergò scis facere? Et, illo dicente, Omnia: iterum risit Æsopus. Ex scholasticis autem quodam dubitante, quídnam hic ad omnes ridet? alius ei

ὅτου χάριν ἐγέλασας; καὶ ὃς, ἀποχώρει θαλάττιον πρόβατον. τοῦ δὲ ἀμηχανήσαντος τοῖς ὅλοις ἐπὶ τῷ λόγῳ, καὶ τοῦ εὐθέως ἀναχωρήσαντος, ὁ Ξάνθος τῷ ἐμπόρῳ φησί· πόσου τιμήματος ὁ ψάλτης; τοῦ δὲ χιλίων ὀβολῶν ἀποκρινομένου, πρὸς τὸν ἕτερον ἦλθεν, ὑπερβάλλον ἀκούσας τὸ τίμημα. καὶ μέντοι καὶ τοῦτον ἐρομένου τοῦ φιλοσόφου, πόθεν ἂν εἴη, καὶ ἀκούσαντος ὅτι λυδὸς, καὶ ἐπανερομένου, τί οὖν οἶδας ποιεῖν, κἀκείνου φαμένου, πάντα, πάλιν ἐγέλασεν Αἴσωπος. τῶν σχολαστικῶν δέ τινος ἀπορουμένου, τί δήποτε οὗτος πρὸς πάντας γελᾷ; ἕτερος πρὸς αὐτὸν

αὐτὸν εἶπεν· εἰ βούλει καὶ σὺ θαλάττιος τράγος ἀκοῦσαι, ἐρώτησον. ὁ δὲ ξάνθος καὶ αὖθις ἤρετο τὸν ἔμπορον, πόσου τιμήματος ὁ γραμματικός; κἀκείνου τρισχιλίων ὀβολῶν ἀποκριναμένου, δυσφόρως ὁ φιλόσοφος ἤνεγκε τὴν ὑπερβολὴν τοῦ τιμήματος, καὶ στραφεὶς ἀπῄει. τῶν δὲ σχολαστικῶν ἐρομένων, εἰ μὴ ἤρεσεν αὐτῷ τὰ σωμάτια· ναί, φησιν, ἀλλὰ δόγμα κεῖται, μὴ ἀνδράποδον ὠνεῖσθαι τῶν πολυτίμων. ἑνὸς δὲ τούτων φαμένου, ἀλλ᾽ εἰ ταῦθ᾽ οὕτως ἔχει, τὸν γοῦν αἰσχρὸν τοῦτον οὐδεὶς νόμος ἐμποδὼν ἵσταται μὴ ὠνήσασθαι· τὴν αὐτὴν γὰρ καὶ οὗτος λειτουργίαν εἰσοίσει, καὶ

ei dixit: Si vis & tu marinus hircus vocari, roga. Xanthus autem & rursus rogavit mercatorem, Quanto precio Grammaticus? Et illo tribus millibus obolorum respondente, ægrè Philosophus tulit immensum preciũ, & versus discedebat. Scholasticis autem petentibus, An non placuerint ei servuli: Næ, inquit, sed decretum est non emere mancipium preciosum. Uno autem ipsorum dicente, Sed si hæc ita se habent, igitur turpem hunc nulla lex impedimento est ne ematur: idem enim & hic ministerium afferet,

& nos precium hujus exponemus. Xanthus ait: Sed ridiculum esset, vos solvisse precium, me autem servum emisse, alioqui & uxorcula mea munditiæ studiosa, non ferret à deformi servulo serviri sibi. Ac scholasticis rursus dicentibus: sed propè est sententia, ne pareatur fœminæ. Philosophus dixit: Faciamus priùs periculũ, an sciat aliquid, & ne precium incassum pereat. Adiens igitur Æsopum, Gaude, inquit; Et ille, númnam tristabar? Et Xanthus, Saluto te. Et ille, Et ego te. Et Xanthus unà cum aliis inex-

pe-

καὶ ἡμεῖς τὸ τίμημα τούτου καταθησόμεθα. ὁ ξάνθος ἔφη· ἀλλὰ γελοῖον ἂν εἴη ὑμᾶς ἐκτίσαι τὸ τίμημα, ἐμὲ δὲ τὸν δοῦλον ὠνύσασθαι. ἄλλως τε, καὶ τὸ γύναιόν μου καθάριον ὂν οὐκ ἂν ἀνάσχοιτο ὑπ' αἰσχροῦ σωματίου ὑπηρετεῖσθαι. τῶν δὲ σχολαστικῶν αὖθις εἰπόντων. ἀλλ' ἐγγὺς ἡ γνώμη, κατὰ τὸ μὴ πείθεσθαι γυναικί. ὁ φιλόσοφος εἶπε, λάβωμεν πρότερον πεῖραν, εἰ οἶδέ τι, μήποτε καὶ τὸ τίμημα μάτην ἀπόληται. προσελθὼν γοῦν τῷ αἰσώπῳ, χαῖρε, φησι. καὶ ὅς, μὴ γὰρ ἐλυπούμην; καὶ ὁ ξάνθος, ἀσπάζομαί σε. κἀκεῖνος, κἀγώ σε. καὶ ὁ ξάνθος ἅμα τοῖς ἄλλοις ἰδὼν τῷ παραλό-

γῳ

γῳ καὶ ἑτοίμῳ τῇ ἀποκρίσεως ἐκπλαγείς, ἤρετο, ποῖ κπὸς εἶ; ὁ δὲ, μέλας, φησί. καὶ ὁ ξάνθος, οὐ τοῦτό, φημι, ἀλλὰ πόθεν γεγένησαι. καὶ ὃς, ἐκ τῆς γαστρὸς τῆς μητρός μου. καὶ ὁ ξάνθος, οὐ τοῦτο λέγω, ἀλλ᾽ ἐν ποίῳ τόπῳ γεγένησαι. κἀκεῖνος, οὐκ ἀνήγγειλέ μοι ἡ μήτηρ μοῦ, πότερον ἐν ἀνώγεῳ ἢ κατώγεῳ. καὶ ὁ φιλόσοφος, τί δὲ πράττειν ἐπίστασαι; κἀκεῖνος, οὐδέν. καὶ ὁ ξάνθος, τίνα τρόπον; ὁ δὲ, ἐπειδὴ ἀπεὶ οὗτοι πάντα ἐπίστασθαι ἐπηγγείλαντο, ἐμοὶ δὲ καταλιπον οὐδὲ ἕν. καὶ αὐτίκα τούτοις οἱ σχολαστικοὶ ὑπερφυῶς ἀγάμενοι, νὴ τὴν θείαν πρόνοιαν, ἔφησαν, πάνυ καλῶς ἀπε-

pectato & prompto responso stupefactus, rogavit, cujas es? ille, niger. Et Xanthus: Non hoc, inquam, sed unde natus sis. Et is, Ex vētre matris meæ. Et Xanthus, Non hoc dico, sed in quo loco natus sis. Et ille, Non renunciavit mihi mater mea, utrùm in sublimi loco, an in humili. Et Philosophus: quid verò facere nosti? Et ille, Nihil. Et Xanthus, Quomodo? Et is, Quoniam hi omnia nôsse professi sunt, mihi autem reliquerunt nihil. Atque hęc scholastici vehemēter admirati, Per divinam providentiam, dixerunt, Valdè bene respon-

ſpondit: nullus enim eſt homo, qui omnia nôrit: & propterea ſcilicet & riſit. Rurſus igitur Xanthus inquit, Vis emam te? Et Æſopus: Me hac in re conſultore eges? utrum tibi videtur melius, aut emere aut non, fac. Nullus enim quicquam vi facit: hoc in tua poſitum eſt voluntate. & ſi volueris, crumenæ januam aperiens, argentum numera: ſin verò minimè, ne cavillare. Rurſus igitur ſcholaſtici inter ſe dixerunt: Per Deos ſuperavit Præceptorem. Xãthus verò cùm dixiſſet, Si emero te, fugere voles? Ridens Æſopus, ait:

ἀπεκρίνατο· οὐδεὶς γὰρ εἷς ἐστὶν ἄνθρωπος, ὃς ἂν πάντα εἰδείη· διὰ γὰρ ταῦτα δηλαδὴ καὶ ἐγέλα. αὖθις οὖν ὁ ξάνθος φησὶ, βούλει πρίωμαί σε; καὶ ὁ αἴσωπος, ἐμοῦ πρὸς τοῦτο συμβούλου δεῖ; ὁπότερόν σοι δοκεῖ βέλτιον, ἢ πρίασθαι, ἢ μὴ, ποίει. οὐδεὶς γὰρ οὐδὲν πρὸς βίαν ποιεῖ. τοῦτο παρὰ τῇ σῇ κεῖται γνώμῃ. κἂν μὲν βούλῃ, βαλαντίου θύραν ἀνοίξας, ἀργύριον ἀρίθμει· εἰ δὲ μὴ, μὴ σκῶπτε. πάλιν οὖν οἱ σχολαστικοὶ πρὸς ἀλλήλους ἔφασαν, νὴ τοὺς θεοὺς νενίκηκε τὸν καθηγητήν. τοῦ δὲ ξάνθου φήσαντος, ἐὰν πρίωμαί σε, δραπετεῦσαι βουλήσῃ; γελάσας ὁ αἴσωπος,

ἔφη,

ἔφη· τοῦτο εἰ βουλήσομαι πρᾶξαι, οὐ πάντως χρήσομαί σοι συμβούλῳ, ὡς δὴ καί συ μικρῷ πρόσθεν ἐμοί. καὶ ὁ ξάνθος· καλῶς μὲν λέγεις, ἀλλ' αἰσχρὸς εἶ. κἀκεῖνος, εἰς τὸν νοῦν ἀφορᾶν δεῖ φιλόσοφε, καὶ μὴ εἰς τὴν ὄψιν. τότε τῷ ἐμπόρῳ προσελθὼν ὁ ξάνθος, φησί· πόσου τοῦτον πωλεῖς; καὶ ὅς, ἦλθες τομῆσαί μου πάρα τὴν ἐμπορίαν, ὅτι τοὺς ἀξίους σου παῖδας ἀφεὶς, τὸν αἰσχρὸν τοῦτον εἵλου. θάτερον τῶν λοιπῶν ὤνησαι, τοῦτον δὲ προσδόμα λάβε. καὶ ὁ ξάνθος, οὐ δῆτα, ἀλλὰ τοῦτον. καὶ ὁ ἔμπορος, ἑξήκοντα ὀβολῶν ὤνησαι. καὶ οἱ μὲν σχολαστικοὶ παραχρῆμα συνεισενέγκαντες κατέθεντο, ὁ δὲ

ait: Hoc si voluero facere, nullo modo utar te consultore, ut & tu paulò antè me. Et Xanthus: Benè dicis, sed deformis es. Et ille: Mentem inspicere oportet, ô Philosophe, & non faciem. Tunc mercatorem adiens Xanthus, inquit: Quanti hunc vendis? Et ille: Ut vituperes, ades, meas merces? quoniam te dignis pueris dimissis, deformem hunc eligis. alterum horum eme, hunc autem auctarium accipe. Et Xanthus: Non certè: sed hunc. Et Mercator: Sexaginta obolis eme. Et scholastici confestim collatos exposuerunt, Xan-

Xanthus autem possedit. Itaque publicani venditione cognitâ, aderant indagantes, quis vendiderit, quis emerit. at cùm puderet utrumque se pronunciare, propter vilitatem precii, Æsopus stans in medio, exclamavit: Qui venditus est, ego sum: qui emit, hîc: qui vendidit, ille: si verò ipsi tacuerint, ego igitur liber sum. Publicani verò diffusi risu, donato Xantho vectigali, abierunt. Æsopus igitur sequebatur in domum euntem Xãthum. Quum meridianus autem æstus esset, Xanthus

ὁ δὲ ξάνθος ἐκτήσατο. οἱ τοίνυν τελῶναι τὴν πρᾶσιν μεμαθηκότες παρῆσαν ἀνακρίνοντες, τίς μὲν ὁ ἀπεμπωλήσας τίς δὲ ὁ πριάμενος. αἰσχυνομένων δ' ἀμφοτέρων ἑαυτοὺς αὐτειπεῖν, διὰ τὸ πενιχρὸν τοῦ τιμήματος, ὁ αἴσωπος στὰς εἰς τὸ μέσον, ἀνέκραξεν· ὁ μὲν πραθεὶς, ἐγώ. ὁ πριάμενος δ', οὑτοσί. καὶ ὁ πωλήσας, ἐκεινοσί. εἰ δ' αὐτοὶ σιωπῶσιν, ἐγὼ ἄρα ἐλεύθερός εἰμι. οἱ δὲ τελῶναι διαχυθέντες, ἐχαρίσαντό τε τῷ ξάνθῳ τὸ τέλος, καὶ ἀπηλλάγησαν. ὁ μὲν οὖν αἴσωπος ἠκολούθει πρὸς τὴν οἰκίαν ἀπιόντι τῷ ξάνθῳ. μεσημβρινοῦ δὲ καύματος ὄντος, ὁ ξάνθος

θος ἐν τῷ περιπατεῖν τὸν χιτῶνα ἀνασυράμενος, οὔρει. ὅπερ ἰδὼν Αἴσωπος, καὶ τῶν ἱματίων ἐκείνου δραξάμενος, ὀπίσω πρὸς ἑαυτὸν εἵλκυσε, καί φησι· τὴν ταχίστην με πώλησον ἐπεὶ δραπετεύσω. καὶ ὁ Ξάνθος, ἀνθ' ὅτου; ὅτι, φησίν, οὐκ ἂν δυναίμην τοιούτῳ ὑπηρετεῖσθαι δεσπότῃ. εἰ γὰρ σὺ δεσπότης ὤν, καὶ μηδένα φοβούμενος, ὅμως ἄνεσιν οὐ παρέχεις τῇ φύσει, ἀλλὰ βαδίζων οὐρεῖς, εἰ τύχοι τὸν δοῦλον ἐμὲ πρός τινα σταλῆναι διακονίαν, κἂν τῷ μεταξὺ τῆς πορείας τοιόνδε τι ἀπαιτήσαι τὴν φύσιν, ἀνάγκη πᾶσα πετόμενόν με ἀποπατεῖν. καὶ ὁ Ξάνθος, τοῦτό σε θορυβεῖ;

thus inter deambulandum pallium attollens, mingebat. quod videns Æſopus, veſtibus illius prenſis, retrò ad ſeipsũ traxit, atq; inquit: Quàm celerrimè me vende, alioquin fugiam. Et Xanthus: Quamobrem? Quoniam, inquit, non poſſem tali ſervire hero. Si enim tu qui herus es, & neminem times, tamen relaxationẽ non præbes naturæ, ſed eundo mingis: ſi obtigerit ſervum me ad aliquod mitti miniſterium, & inter eundum tale quid exigat natura, neceſſe omninò fuerit volãdo alvum levare. Et Xanthus: Hoc te turbat?

tria mala volens evitare, eundo mingo. Et ille, Quæ? Et hic: Stanti mihi caput perussisset Sol, pedes verò terrę solum torridum, lotii autem acrimonia olfactũ offendisset. Et Æsopus: Vade, persuasisti mihi. Postquàm autem domi fuerunt, Xanthus jubens Æsopo manere ante vestibulum, quoniam elegantiusculam esse sibi mulierculã sciebat, neque oportere ilicò talem turpitudinẽ ei ostendi, antequàm aliquis ipsi urbana diceret: Ipse autem ingressus dicit: Domina, nõ etiam posthac objicies ministerium, quod mihi tuæ pe-

τρία κακὰ βουλόμενος διαδρᾶναι, βαδίζων οὐρῶ. καὶ ὃς, ποῖα; κἀκεῖνος, ἑστῶτί μοι τὴν μὲν κεφαλὴν κατέκαυσεν ἂν ὁ ἥλιος, τοὺς δὲ πόδας τὸ τῆς γῆς ἔδαφος ἐν ἐμπεπυρωμένον, ἡ δὲ τοῦ οὔρου δριμύτης τὴν ὄσφρησιν ἂν ἐλυμήνατο. καὶ ὁ Αἴσωπος, βάδιζε, πέπεικάς με. ἐπεὶ δὲ καὶ τῇ οἰκίᾳ ἐπέστησαν, ὁ Ξάνθος παραγγείλας τῷ Αἰσώπῳ μένειν πρὸ τοῦ πυλῶνος, ἐπειδὴ καθάρειον ἐν αὐτῷ τὸ γύναιον ᾔδει. καὶ οὐκ ἐχρῆν ἐξαπίνης τοιοῦτον αἶσχος αὐτῇ φανῆναι, πρίν τινα καὶ πρὸς αὐτὴν ἀστεΐσηται. αὐτὸς δ' εἰσελθὼν λέγει, κυρία, οὐκέτι με τοιοῦτόν μεν ὀνειδιεῖς τῆς θεραπείας, ἧς περὶ

πρὸς τὰς θεραπαινίδας τῶν σῶν ἀπολαύω. ἤδη γὰρ κἀγὼ παῖδά σοι ἐπριάμην, ἐν ᾧ καὶ ὄψῃ κάλλος οἷον οὔπω τεθέασαι, ὃς καὶ ἤδη πρὸ τοῦ πυλῶνος ἕστηκε. κἀκεῖνος μὲν ταῦτα. αἱ δέ γε θεραπαινίδες ἀληθῆ νομίσασαι τὰ λεχθέντα, πρὸς ἀλλήλας οὐκ ἀγεννῶς ἠμφισβήτουν περὶ τοῦ, τίνι τούτων νυμφίος ὁ νεώνητος ἔσται. τῆς δὲ τοῦ Ξάνθου γυναικὸς εἴσω κληθῆναι τὸν νεώνητον κελευσάσης, μία τῶν ἄλλων μᾶλλον ὀργῶσα, καὶ ὡς ἀρραβῶνα τὴν κλῆσιν ἁρπάσασα, τὸν νεώνητον ἐνδραμοῦσα ἐκάλει. κἀκείνου φαμένου, ἰδοὺ ἐγὼ πάρειμι. ἐκπλαγεῖσα, σύ, φησιν, εἶ; καὶ ὅς, ναί.

pediſſequæ præſtent. Iam enim & ego puerũ tibi emi, in quo videbis pulchritudinem, qualem nunquam vidiſti, q̃ & jam ante veſtibulum ſtat. Et ille quidem hæc. Pediſſequæ autem vera exiſtimantes quæ dicta fuerāt, inter ſe non mediocriter contendebāt, Cuinam ipſarum ſponſus nuper emptus futurus ſit. Xanthi verò uxore intrò vocari novitium jubente mancipiũ, una ex aliis magis accelerās, & ut arrhabonem vocationē arripiēs, novitiũ ſervũ egreſſa acceſſebat Et illo dicente: Ecce ego adsũ, ſtupefacta: Tu, inquit, es? Et hic, Nę.

Et illa, Sine invidia, ne ingrediaris intrò, alioquin omnes fugiant. Et tamen & aliâ egreſsâ, ac ut vidit ipſum, Cædatur tua, dicēte, facies, & huc ingredere, ſed ne appropinques: Ingreſſus ſtetit coram domina. quæ, quum eum vidiſſet, oculos avertit ad Virum, inquiens, Undè mihi hoc monſtrum attuliſti? abjice ipſum à facie meâ. Et ille: Satìs tibi Domina, ne meum ſubmorde novitiū ſervum. Hæc autē, Videris, Xanthe, oſus me, aliam inducere velle: & fortè dum pudet dicere mihi, ut tuâ domo abſcedam, canicipitem mihi hunc ap-

κἀκείνη, ἀβάσκαντα, μὴ εἰσέλθῃς εἴσω, καὶ πάντες φύγωσι. καὶ μέντοι καὶ ἄλλης ἐξελθούσης, καὶ ὡς εἶδεν αὐτὸν, πατταχθείη σου φαμένης τὸ πρόσωπον, καὶ δεῦρο εἴσελθε, ἀλλὰ μὴ προσεγγίσῃς μοι. εἰσελθὼν ἔστη ἀντικρὺ τῆς δεσποίνης. ἡ δὲ τοῦτον θεασαμένη, τὰς ὄψεις ἀπέστρεψε πρὸς τὸν ἄνδρα, φαμένη, πόθεν μοι τοῦτο τὸ τέρας ἤνεγκας; ἔκβαλε αὐτὸν τοῦ προσώπου μου. κἀκεῖνος, ἅλις σοι κυρία, μὴ ὑπόσκωπτέ μου τὸν νεώνητον. ἡ δὲ, δῆλος εἶ, Ξάνθε, μισοῦσάς με, ἑτέραν ἀγαγέσθαι βουλόμενος· καὶ ἴσως αἰδούμενος φράσαι μοι, ὡς τῆς οἰκίας ἀναχωρήσω, τὸν κυνοκέφαλόν μοι τοῦτον κε-

ἐκκόμικας, ὡς ἂν τὴν αὐτοῦ δυσαναχετοῦσα λατρείαν, φύγω. δὸς οὖν μοι τὴν προῖκά μου, καὶ πορεύσομαι. πρὸς ταῦτα τοῦ ξάνθου μεμψαμένου τὸν αἴσωπον, ὡς κατὰ μὲν τὴν ὁδὸν ἀστεῖά τινα φθεγξαμένου περὶ τοῦ ἐν τῷ βαδίζειν οὐρήσεως, νυνὶ δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα μηδὲν λέγοντος, αἴσωπος ἔφη, βάλε αὐτὴν εἰς τὸ βάραθρον. καὶ ὁ ξάνθος, παῦε κάθαρμα, ἢ οὐκ οἶδας ὅτι ταύτην ὡς ἐμαυτοῦ στέργω; καὶ ὁ αἴσωπος, ἐρᾷς τοῦ γυναίου; κἀκεῖνος, πάνυ μὲν οὖν δραπέτα. καὶ πρὸς τοῦτο αἴσωπος κρούσας εἰς τὸ μέσον τὸν πόδα, μεγάλως ἀνέκραξε, ξάνθος ὁ φιλόσοφος γυναικοκρατεῖται. καὶ στρα-

apportaſti, ut ejus ægrè latura miniſterium, fugiam. da igitur mihi dotem meam, atq; ibo. Ad hæc Xantho increpante Æſopũ, tanquàm in itinere urbana quædam locutum de mictu inter eundũ, nunc verò mulieri nihil dicentem, Æſopus ait: Projice ipſam in barathrum. Et Xanthus: Tace ſcelus, An neſcis me hanc, ut me ipſum, amare? Et Æſopus: Amas muliérculam? Et ille: Admodùm quidem, fugitive. Et ad hoc Æſopus, pulſato in medio pede, valdè exclamavit: Xanthus Philoſophus uxorius eſt. & ver-

ſus ad ſuam dominam, ait: Tu, ô domina, velles Philoſophū emiſſe tibi ſervum juvenem, bono habitu, vigentem, qui te nudam in balneo ſpectaret, & tecum luderet in dedecus Philoſophi. ô Euripides, aureum ego tuum, inquam, os, talia dicens: Multi impetus fluctuum marinorum, multi fluminū, & ignis calidi flatus: dura res paupertas, dura & alia infinita: tamen nihil æquè durū ut mulier mala. Tu verò, ô domina, Philoſophi uxor cùm ſis, à pulchris adoleſcētibus ſerviri tibi noli, ne quo pacto cōtumeliam viro tuo inflixeris.

Il-

φεὶς πρὸς τὴν αὐτοῦ δέσποιναν ἔφη· σὺ, ὦ δέσποινα, ἐβούλου τὸν φιλόσοφον ὠνήσασθαί σοι δοῦλον νέον, εὐσωματοῦντα, σφριγῶντα, ὃν ἔδει γυμνήν σε κἀν τῷ βαλανείῳ θεᾶσθαι, καί σοι προσπαίζειν τὰ εἰς αἰσχύνην τοῦ φιλοσόφου. Εὐριπίδη, χρυσοῦν ἐγώ σου φημὶ τὸ στόμα, τοιαῦτα λέγον, πολλαὶ μὲν ὀργαὶ κυμάτων θαλαττίων, πολλαὶ δὲ ποταμῶν, καὶ πυρὸς θερμοῦ πνοαί· δεινὸν δὲ πενία, δεινὰ δ' ἄλλα μυρία, πλὴν οὐδὲν οὕτω δεινὸν, ὡς γυνὴ κακή. σὺ δ' ὦ δέσποινα φιλοσόφου γυνὴ οὖσα, ὑπὸ καλῶν νεανίσκων ὑπηρετεῖσθαι μὴ θέλε, μή πως ὕβριν τῷ ἀνδρί σου προστρίψῃς.

ἡ δὲ

ἡ δὲ ταῦτα ἀκούσασα, καὶ πρὸς μηδὲν ἀντειπεῖν δυνηθεῖσα, πόθεν ἄνερ, φησί, τὸ κάλλος τοῦτο τεθήρακας; ἀλλὰ καὶ λάλος ὁ σαπρὸς οὗτος φαίνεται, καὶ εὐτράπελος. διαλλαγήσομαι τοίνυν αὐτῷ. καὶ ὁ ξάνθος, αἴσωπε, διήλλακταί σοι ἡ σὴ δέσποινα. καὶ ὁ αἴσωπος εἰρωνευσάμενος, μέγα τι χρῆμά, φησι, τὸ πραΰναι γυναῖκα. καὶ ὁ ξάνθος, σιώπα τοὐντεῦθεν· ὠνησάμην γάρ σε εἰς δουλείαν, οὐκ εἰς ἀντιλογίαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ξάνθος ἕπεσθαι τῷ αἰσώπῳ κελεύσας, πρός τινα τῶν κηπωρῶν ἧκεν ὠνησόμενος λάχανα. τοῦ δὲ κηπωροῦ δέσμην λαχάνων θερίσαντος, ἀνέλαβεν αἴσωπος. τοῦ δὲ ξάνθου

Illa hæc audiens, quum nihil contradicere posset: Unde vir, inquit, pulchritudinem hanc venatus es? sed & loquax hic videtur, & facetus: Reconciliabor igitur ei. Tùm Xanthus, Æsope, Reconciliata est tibi tua hera. & Æsopus ironicè loquens, Magna res, inquit, placare mulierem. & Xanthus, Tace posthàc, emi enim te ad serviendum, non ad contradicendū. Posterâ die Xanthus Æsopo sequi jusso, ad hortum quendam ivit, empturus olera. cùm verò olitor fasciculū olerum messuisset, accepit Æsopus? Xantho autem

ſoluturo jam hortulano pecuniam, Hortulanus, Dimitte Domine, inqt: unum problema à te deſidero. Et Xanth⁹, Quídnam? Tum ille: Quid ita, Olera quæ à me plãtantur, quamvis diligenter & fodiantur & irrigentur, tardũ tamẽ ſuſcipiũt incrementũ: quibus verò ſpontanea eſt terra pullulatio, etſi nulla cura adhibetur, iis tñ celerior germinatio? Xanthus igitur, licèt Philoſophi quæſtio foret, cùm nihil aliud ſciret dicere, à divina providentia & hoc inter cætera gubernari inquit. Æſopus verò (aderat enim) riſit. Ad quem Philoſophus, Ri-

μέλλοντος ἤδη κηπωροῦ καταβάλλειν τὸ κέρμα. ὁ κηπωρὸς, ἔα κύριε, φησὶν, ἑνὸς προβλήματος παρὰ σοῦ δέομαι. καὶ ὁ ξάνθος, τίνος; καὶ ὃς, τί δήποτε, τὰ μὲν παρ' ἐμοῦ φυτευόμενα τῶν λαχάνων, καίτοι ἐπιμελῶς σκαλιζόμενά τε καὶ ἀρδευόμενα, βραδέως ὅμως ποιεῖται τὴν αὔξησιν. οἷς δ' αὐτομάτη ἐκ γῆς ἡ ἀνάδοσις, καίτοι μηδεμιᾶς ἐπιμελείας ἀξιουμένοις, τούτοις ὀξυτέρα ἡ βλάστησις; ὁ μὲν ξάνθος, καίτοι φιλοσόφου τῆς ζητήσεως οὔσης, μηδὲν ἕτερον συννοήσας εἰπεῖν, τῇ θείᾳ προνοίᾳ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις διοικεῖσθαι, φησίν. ὁ δ' αἴσωπος (παρῆν γὰρ) ἐγέλασε. καὶ πρὸς αὐτὸν φιλόσοφος, πό-

πότερον γελᾷς, ἢ καταγελᾷς; καὶ ὁ Αἴσωπος, καταγελῶ, φησὶν, ἀλλ' οὐ σοῦ, τοῦ δὲ διδάξαντός σε. ἃ γὰρ ὑπὸ θείας προνοίας γίνεται, ταῦθ' ὑπὸ σοφῶν ἀνδρῶν τυγχάνει τῆς λύσεως. πρόβαλε τοίνυν ἐμὲ, κἀγὼ λύσω τὸ πρόβλημα. ἐν τούτῳ τοίνυν ὁ ξάνθος ἐπιστραφεὶς, λέγει τῷ κηπωρῷ· ἥκιστα πάντων εὔπρεπές ἐστιν, ὦ ταῦ, ἐμὲ τὸν ἐν τοσούτοις ἀκροατηρίοις διαλεχθέντα, τὰ νῦν ἐν κήπῳ λύειν σοφίσματα. παῖς δέ μου οὗτοσὶ, πολλῶν πεῖραν ἔχων ἀκολουθίας, τούτῳ προσαναθέμενος, τῆς λύσεως τεύξῃ τοῦ ζητουμένου. καὶ ὁ κηπωρὸς, οὗτος ὁ αἰσχρὸς γράμματα οἶδεν; οἴμοι τῆς δυστυχίας!

Ridés ne, an derides? Et Æsopus: Derideo, inquit, sed non te, verùm qui te docuit. quæ enim à divina providentia fiunt, hæc à sapientibus Viris solutionẽ sortiuntur. Oppone itaque me, & ego solvam problema. Interim itaq; Xanthus conversus, inquit olitori: Minimè omniũ decens est, ô amice, me, qui in tantis auditoriis disceptaverim, nunc in horto solvere sophismata. Puero autẽ huic meo, qui consecutiones multorũ callet, si proposueris, solutionẽ consequeris quæsiti. Et olitor: Hic turpis literas novit? ô infelicitatem!

ſed narra, ô optime, ſi quæſiti declarationem nôſti. Et Æſopus: Mulier, inquit, quum ad ſecundas nuptias iverit, liberis ex priore viro ſuſceptis, ſi virum quoque invenerit filios ex priore uxore genuiſſe, quos ipſa filios adduxit, horum mater eſt; quos invenit penes virum, horum eſt noverca. Multam igitur in utriſque oſtendit differentiam. Nam quos ex ſe genuit, amanter & accuratè nutrire perſeverat: alienos verò partus odit, & invidiâ utens, illorum cibum diminuens, ſuis addit fa-

ἀλλὰ φράσον, ὦ λῷστε, ἐκ τοῦ ζητουμένου τὴν διασάφησιν ἐγνωκώς. καὶ ὁ Αἴσωπος, ἡ γυνή, φησιν, ἐπειδὰν πρὸς δεύτερον γάμον ἔλθῃ, τέκνα ἐκ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς ἔχουσα, εἴπερ εὕροι καὶ τὸν ἄνδρα, τέκνα ἐκ τῆς προτέρας γυναικὸς τεκνοποιησάμενον, ἃ μὲν αὐτὴ τέκνα ἐπηγάγετο, τούτων μήτηρ ἐστίν. ἃ δ᾽ εὗρεν ἐν τῷ ἀνδρί, τούτων ἐστὶ μητρυιά. πολλὴν οὖν ἐν ἑκατέροις ἐνδείκνυται τὴν διαφοράν. τὰ μὲν γὰρ ἐξ αὐτῆς φιλοστόργως καὶ ἐπιμελῶς τρέφουσα διαγίνεται· τὰ δ᾽ ἐξ ἀλλοτρίων ὠδίνων, μισεῖ, καὶ ζηλοτυπίᾳ χρωμένη, τὴν ἐκείνων τροφὴν περικόπτουσα, τοῖς ἑαυτῆς προστίθεται τέ-

τίκνοις. τὰ μὲν γὰρ φύσει, ὡς οἰκεῖα φιλεῖ, ἀποστέργει δὲ τὰ τοῦ ἀνδρὸς ὡς ἀλλότρια. τὸν ἴσον δὴ καὶ ἡ γῆ τρόπον τῶν μὲν αὐτομάτως ἐξ αὐτῆς φυομένων μήτηρ ἐστίν· ἃ δ' αὐτὸς ἐμφυτεύεις, τούτων γίνεται μητρυιά, οὗ χάριν καὶ μᾶλλον ὡς γνήσια τὰ οἰκεῖα τρέφει καὶ θάλπει· τοῖς δὲ παρὰ σοῦ φυτευομένοις οὐ τοσαύτην, ὡς νόθοις τὴν τροφὴν νέμει. ἐπὶ τούτοις ἡσθεὶς ὁ κηπωρὸς, πιστεύσαις ἄν μοί, φησιν, ὅτι με ἀμηχάνου λύπης, καὶ ἀδολεσχίας ἐκούφισας. ἄπιθι, προῖκα φέρων τὰ λάχανα. καὶ ὁσάκις σοι τούτων δεῖ, ὡς εἰς οἰκεῖον κῆπον βαδίζων λάμβανε.

μεθ'

filiis: illos enim naturâ quasi proprios amat, odio autem habet qui viri sunt, quasi alienos. Eodem modo & terra, eorum, quæ ipsa ex se genuit, mater est; quæ autem tu plantas, horum est noverca. hujus rei gratiâ, quæ sua sunt, ut legitima magis nutrit ac fovet; à te autem plantatis, ut spuriis non tantum alimenti tribuit. His delectatus olitor, Credideris mihi, inquit, quàm me gravi sollicitudine ac meditatione levaris: Abi, gratis ferens olera, & quoties tibi his opus est, tanquam in proprium hortum vadens, accipe.

Post

Post dies aliquot rursùs in balneum profecto Xantho, & quibusdam ibi amicis inventis, & ad Æsopum loquuto, ut & in domum curreret, & lentem in ollam injectam coqueret: Ille abiens granum unum lentis in ollam coquit jactum. Xanthus ergò unà cum amicis lotus, vocavit hos compransuros: præfatus tamen, & quòd tenuis esset futura cœna, utpote ex lente, quódque non oporteret varietate ferculorum amicos judicare, sed probare voluntatem. His verò obedientibus, & in domum ingressis, Xanthus inquit, Da

μεθ' ἡμέρας δὲ πάλιν εἰς τὸ βαλανεῖον ἐλθόντος τοῦ ξάνθου, καί τισιν ἐντυχόντος ἐκεῖ τῶν φίλων, καὶ πρὸς τὸν Αἴσωπον εἰρηκότος, ὥστε τὴν οἰκίαν προσδραμεῖν, καὶ φακὴν εἰς τὴν χύτραν ἐμβαλόντα ἑψῆσαι, ἐκεῖνος ἀπελθὼν, κόκκον ἕνα φακῆς εἰς τὴν χύτραν ἧψε βαλών· ὁ δὲ δὴ ξάνθος ἅμα τοῖς φίλοις λουσάμενος, ἐκάλει τούτους συναριστήσοντας. προεῖπε μέν τι καὶ ὡς λιτῶς, ὡδὶ φακῆ γὰρ ἔσται τὸ δεῖπνον· καὶ ὡς μὴ δεῖν τῇ ποικιλίᾳ τῶν ἐδεσμάτων τοὺς φίλους κρίνειν, ἀλλὰ δοκιμάζειν τὴν προθυμίαν. τῶν δὲ εἰξάντων, καὶ πρὸς τὴν οἰκίαν ἀφικομένων, ὁ ξάνθος φησὶ, δὸς

δὸς ἡμῖν ἀπὸ λουτροῦ πιεῖν Αἴσωπε. τοῦ δ' ἐκ τῆς ἀπορροίας τοῦ λουτροῦ λαβόντος, καὶ ἐπιδεδωκότος, ὁ ξάνθος τῆς δυσωδίας ἀναπλησθεὶς, φεῦ τί τοῦτό, φησιν, Αἴσωπε; καὶ ὅς, ἀπὸ λουτροῦ, ὡς ἐκέλευσας. τοῦ δὲ ξάνθου τῇ παρουσίᾳ τῶν φίλων τὴν ὀργὴν ἐπισχόντος, καὶ λεκάνην αὐτῷ παραθεῖναι κελεύσαντος, Αἴσωπος τὴν λεκάνην θεὶς ἵστατο. καὶ ὁ ξάνθος, οὐ νίπτεις; κἀκεῖνος, ἐντέταλταί μοι ταῦτα ποιεῖν ὅσα ἂν ἐπιτάξῃς· σὺ δὲ νῦν οὐκ εἶπας, βάλε ὕδωρ εἰς τὴν λεκάνην, καὶ νίψον τοὺς πόδας μου, καὶ θὲς τὰς ἐμβάδας, καὶ ὅσα ἐφεξῆς. πρὸς δὴ ταῦτα τοῖς φίλοις ὁ ξάν-

Da nobis à balneo bibere, Æſope. Illo verò ex defluxu balnei accipiente & tradente, Xanthus fœtore repletus, Hem, Quid hoc, inquit, Æſope? Et ille: A' balneo, ut juſſiſti. Xantho autem præſentiâ amicorũ iram compeſcente, & pelvim ſibi apponi jubente, Æſopus pelvi appoſitâ ſtabat. Et Xanthus: Non lavas? Tùm ille: Iuſſum eſt mihi ea facere quæ juſſeris: Tu nunc non dixiſti, Injice aquam in pelvim, & lava pedes meos, & pone ſoleas, & quæcunque deinceps. Ad hæc igitur amicis Xan-

Xanthus ait, Nùm enim seruum emi? Nullo modo, sed magistrum. Discumbentibus itaque ipsis, & Xantho Æsopū rogante, An cocta sit lens, cochleari acceptum ille lentis granum tradidit. Xanthus accipiens, ac ratus gratiâ faciendi periculum coctionis lentem accepisse, digitis conterens, ait, Benè cocta est, affer. Illo solam aquam vacuante in scutellas, & apponente: Xanthus, Ubi est lens? inquit. Et is: Accepisti ipsam. Et Xanthus: Unum granum coxisti? Tùm Æsopus: Maximé. lentem enim singulariter dixisti, non len-

ξάνθος ἔφη· μὴ γὰρ δοῦλον ἐπριάμην; οὐκ ἔστιν ὅπως· ἀλλὰ διδάσκαλον. ἀνακλιθέντων τοίνυν αὐτῶν, καὶ τοῦ ξάνθου τὸν αἴσωπον ἐρωτήσαντος, εἰ ἥψηται ἡ φακὴ, δοίδυκι λαβὼν ἐκεῖνος ἕνα τῶν φακῶν κόκκον ἀνέδωκεν. ὁ δὲ ξάνθος λαβὼν, καὶ οἰηθεὶς ἕνεκεν τοῦ πεῖραν λαβεῖν τῆς ἑψήσεως τὴν φακὴν δέξασθαι, τοῖς δακτύλοις διατρίψας, ἔφη· καλῶς ἥψηται, κόμισον. τοῦ δὲ μόνον τὸ ὕδωρ κενώσαντος ἐν τοῖς τρυβλίοις, καὶ παραθέντος, ὁ ξάνθος ποῦ ἐστιν ἡ φακή, φησί· καὶ ὃς, ἔλαβες αὐτήν. καὶ ὁ ξάνθος, ἕνα κόκκον ἥψησας; καὶ ὁ αἴσωπος, μάλιστα· φακὴν γὰρ ἑνικῶς εἶπας, ἀλλ' οὐ

φακᾶς, ὃ δὴ πληθυντικῶς λέγεται. ὁ μὲν οὖν ξάνθος ἀπορήσας τοῖς ὅλοις, ἄνδρες ἑταῖροι, ἔφη, οὗτος εἰς μανίαν με περιτρέψει. εἶτα στραφεὶς πρὸς τὸν αἴσωπον, εἶπεν· ἀλλ' ἵνα μὴ δόξω, κακὲ δοῦλε, τοῖς φίλοις ἐνυβρίζειν, ἀπελθὼν ὤνησαι πόδας χοιρείους τέτταρας, καὶ διὰ ταχέων ἑψήσας παράθες. τοῦ δὲ σπουδῇ τοῦτο ποιήσαντος, καὶ τῶν ποδῶν ἑψομένων, ὁ ξάνθος εὐλόγως θέλων τύψαι τὸν αἴσωπον, αὐτοῦ περί τι τῶν εἰς χρείαν ἀσχολουμένου, ἕνα τῶν ποδῶν ἐκ τῆς χύτρας λαθραίως ἀνελόμενος, ἔκρυψε. μετὰ μικρὸν δὲ καὶ ὁ αἴσωπος ἐλθὼν, καὶ τὴν χύτραν ἐπισκεψάμενος, ὡς τοὺς τρεῖς μό-

lentes, quod plurativè dicitur. Xanthus ergò prorsùs consilii inops, Viri socii, ait, Hic ad insaniam me rediget. Deindè conversus ad Æsopum, ait: Sed ne videar, improbe serve, amicis injurius, abiens eme pedes porcinos quatuor, & perceleriter coctos appone. Ab eo autem festinè hoc facto, ac dũ pedes coquerẽtur, Xanthus jurè volens verberare Æsopum, cùm esset in re aliqua ad usum occupatus, unum ex pedibus ex olla clanculùm auferens, occuluit. Paulò pòst autem & Æsopus veniens, & ollam perscrutatus, ut tres so-

ſolos pedes vidit, cognovit inſidias ſibi aliquas factas. & accurrens in ſtabulum, & ſaginati porci unum ex quatuor cultro amputans, & pilis nudans, in ollam jecit, ac concoxit cum cæteris. Xanthus verò veritus ne Æſopus ſubreptum pedem non inveniens fugeret, rursùs in ollam ipſum injecit. Æſopo autem in patinā pedes evacuāte, ac quinq; his apparentibus, Xanthus, Quid hoc, inquit, Æſope, Quomodo quinque? Et ille : Duo porci quot habent pedes? Et Xanthus: Octo. Tùm Æſopus : Sunt ergò hîc

μόνους πόδας ἑώρακεν, συνῆκε ἐπιβουλήν αὐτῷ τινα γεγονέναι. καὶ δὴ καταδραμὼν ἐπὶ τὴν αὐλὴν, καὶ τοῦ σιτευομένου χοίρου ἕνα τῶν ποδῶν τῇ μαχαίρᾳ περικλῶν, καὶ τῶν τριχῶν ψιλώσας, εἰς τὴν χύτραν ἔρριψε, καὶ συνῆψε τοῖς ἄλλοις. ξάνθος δὲ δείσας, μή πως αἴσωπος τὸν ὑφαιρεθέντα τῶν ποδῶν οὐχ εὑρὼν, ἀποδράσῃ, αὖθις εἰς τὴν χύτραν αὐτὸν ἐνέβαλε. τοῦ δὲ αἰσώπου τοὺς πόδας εἰς τὸ τρύβλιον κενώσαντος, καὶ πέντε τούτων ἀναφανέντων, ὁ ξάνθος, τί τοῦτο, φησὶν, αἴσωπε; πῶς πέντε; κἀκεῖνος, τὼ δύω χοίρω πόσους ἔχετον πόδας; καὶ ὁ ξάνθος, ὀκτώ. καὶ ὁ αἴσωπος, εἰσὶν ἐν-

ἐνταυθοῖ πέντε, καὶ ὁ σιτευόμενος χοῖρος νέμεται κάτω τρίπους. καὶ ὁ ξάνθος πάνυ βαρέως ἔχων, πρὸς τοὺς φίλους φησί· οὐχὶ μικρῷ πρόσθεν εἶπον, ὡς τάχιστά με πρὸς μανίαν οὗτος δὴ περιτρέψει; καὶ ὁ αἴσωπος, δέσποτα, οὐκ οἶσθ' ὅτι τὸ ἐκ προσθέσεώς τε καὶ ἀφαιρέσεως εἰς τὸ κατὰ λόγον ποσὸν συγκεφαλαιούμενον, οὐκ ἔστιν ἁμάρτημα; ὁ μὲν οὖν ξάνθος μηδεμίαν αἰτίαν εὐπρόσωπον εὑρηκὼς μαστιγῶσαι τὸν αἴσωπον, ἡσύχασε. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῶν σχολαστικῶν τις πολυτελὲς εὐτρεπίσας δεῖπνον, σὺν ἄλλοις σχολαστικοῖς καὶ τὸν ξάνθον ἐκάλεσεν. εὐωχουμένων τοίνυν, ὁ ξάνθος

hîc quinque, & saginatus porcus inferiùs tripes pascitur. Et Xanthus admodùm molestè ferēs, amicis inquit, Nónne paulò antè dixi, ꝙ celerrimè hic me ad insaniam rediget? Et Æsopus: Here, nosti id, quod ex additione & subductione in quantitatem secundùm rationalem summam colligitur, non esse errorem. Xanthus igitur nullā causam honestam inveniēs verberandi Æsopum, quievit. Postridiè autē ex Scholasticis quidā sumptuosam apparans cœnam, cum aliis Discipulis & Xanthū invitavit. Cœnātibus igitur, Xanthus

partes ex appositis accepit electas, & Æsopo ponè stanti dedit: Benevolæque meæ, inquit ei, hæc trade abiens. Ille verò decedens secum cogitabat, Nunc occasio est ulcisci meam dominam, propterea quòd me, quum novitius veni, cavillata est. Videbit igitur, An hero meo benè velit. Profectus itaque in domum, & sedens in vestibulo, & herâ accitâ sportulam partium coram ipsa posuit, ac inquit: Hera, hæc omnia herus misit, non tibi, sed benevolæ: & cane vocatâ atque dicto, Veni Lycæna,

μερίδας ἐκ τῶν παρακειμένων αἱρούμενος ἐπιλέκτους, καὶ τῷ Αἰσώπῳ ὄπισθεν ἐφεστῶτι δὸς, τῇ εὐνοούσῃ μοι, φησὶ πρὸς αὐτὸν, ταῦτα ἐπιδοὺς ἀπελθών. ὁ δ' ἀπιὼν καθ' ἑαυτὸν ἐνενόει, νῦν καιρὸς τίσασθαί μου τὴν δέσποιναν, ἀνθ' ὧν με ἡνίκα νεώνυτος ἦλθον ἔσκωπτεν. ὄψεται τοίνυν εἰ τῷ δεσπότῃ μου εὐνοεῖ. ἀφικόμενος οὖν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ καθίσας ἐν τῷ προδρόμῳ, καὶ τὴν δέσποιναν ἐκκαλέσας, τὴν σπυρίδα τῶν μερίδων ἐπίπροσθεν αὐτῆς τίθησι, καὶ φησί· δέσποινα, ταῦτα πάντα ὁ δεσπότης πέπομφεν οὐ σοὶ, ἀλλὰ τῇ εὐνοούσῃ, καὶ τὴν κύνα καλέσας καὶ εἰπών· ἐλθὲ λύκαινα,

τα, φάγε· σοὶ γὰρ ὁ δεσπότης ταῦτα ἐπέταξεν δοθῆναι, ἀλλὰ μέρος τῇ κυνὶ πάντα παρέβαλε. μετὰ δὲ τοῦτο πρὸς τὸν δεσπότην πάλιν ἐλθὼν, καὶ ἐρωτηθεὶς, εἰ τῇ εὐνοούσῃ δέδωκε πάντα, πάντα, φησὶ, καὶ ἐνώπιον ἐμοῦ πάντα κατέφαγε. τοῦ δὲ ἐπανερομένου, καὶ τί ποτε ἄρα ἐσθίουσα ἔλεγεν; καὶ ἐκεῖνος, ἐμοὶ μὲν φησὶν, οὐδ' ὅτι οὖν εἴρηκε, καθ' ἑαυτὴν δέ σοι χάριτας ᾔδει. ἡ μέντοι γυνὴ τοῦ Ξάνθου συμφορὰν τὸ πρᾶγμα οἰησαμένη, ἅτε δὴ δευτέρα τῆς κυνὸς ἐλεγχθεῖσα τῇ πρὸς τὸν ἄνδρα εὐνοίᾳ, καὶ ἐπειποῦσα, ἦ μὴν μηκέτι τοῦ λοιποῦ συνοικήσειν αὐτῷ, εἴσω παρελθοῦσα τοῦ κοιτῶνος

na, comede: tibi enim herus hæc justit dari, particulatim cani omnia projecit. At post hoc ad herum regressus, & rogatus, An benevolæ dederit omnia, Omnia, inquit, & coram me omnia comedit. Illo verò iterùm rogante, & quidnã edens ait? Et is, Mihi quidẽ nihil quicquam dixit, sed secum tibi gratias habebat. Uxor tamen Xanthi eam rem calamitosam esse arbitrata, tanquam secundâ cani redargutâ de erga virum benevolentiâ, ac subdens, certè non ampliùs in posterum cohabituram cum eo, ingressa cubiculum

plorabat. Potu autem procedente, & quæstionibus alternis ꝓpositis, ac uno ex ipsis ambigẽte, Quando futura esset ingens inter homines turbatio, Æsopus ponè stans ait: Quum resurrexerint mortui, repetentes quæ possederint. Et Scholastici ridendo dixerunt, Ingeniosus est novitius hic. Alio verò rursus proponente, Quamobrem ovis ad cędem tracta, non exclamat, sus autẽ quàm maximè vociferatur, Æsopus rursùs ait: Quoniã ovis assueta mulgeri, aut etiã velleris onus deponere, tacitè sequitur. Ideò etiam pedibus ar-

ἐθρήνει. τοῦ δὲ πότου προκόπτοντος, καὶ ζητημάτων πρὸς ἀλλήλους προτεινομένων, καὶ ἑνὸς αὐτῶν ἀπορήσαντος, πηνίκα ἂν γένοιτο μεγάλη ἐν ἀνθρώποις ταραχὴ, αἴσωπος ὄπισθεν ἑστὼς, εἶπεν· ἡνίκα ἂν οἱ νεκροὶ ἀνιστάμενοι, τὰ ἑαυτῶν ἀπαιτήσωσι κτήματα. καὶ οἱ σχολαστικοὶ γελάσαντες, ἔφασαν· νοήμων ἐστὶν ὁ νεώνητος. ἑτέρου δὲ πάλιν προθέντος, ὅτου χάριν τὸ μὲν πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἑλκόμενον οὐ βοᾷ, ὁ δὲ χοῖρος ὅτι μάλιστα κράζει· αἴσωπος αὖθις ἔφη, ὅτι τὸ μὲν πρόβατον κατὰ τὸ εἰωθὸς ἀμελγόμενον, ἢ τοῦ πόκου βάρος ἀποτιθέμενον, σιγῇ ἕπεται. διὸ καὶ ὑποσκελιζό-

ζόμενον, καὶ τὸν σίδηρον ὁρῶν, οὐδὲν δεινὸν ὑποπτεύει, ἀλλ' ἐκεῖνα τὰ συνήθη καὶ μόνα δοκεῖ πείσεσθαι. ὁ δὲ χοῖρος, ἅτε δὴ μήτ' ἀμελγόμενος, μήτε κειρόμενος, μηδὲ συνειδὼς ἑαυτῷ πρός τι τῶν τοιούτων ἑλκόμενος, ἀλλ' ὅτι τῶν σαρκῶν αὐτοῦ μόνων ἐστὶ χρεία, εἰκότως βοᾷ. τούτων οὕτω ῥηθέντων, οἱ σχολαστικοὶ πάλιν ἐπῄνεσαν αὐτὸν, τραπέντες εἰς γέλωτα. παυσαμένου μέντοι τοῦ πότου, καὶ τοῦ Ξάνθου πρὸς τὴν οἰκίαν ἀπονοστήσαντος, καὶ τῇ γυναικὶ συνήθως ὁρμήσαντος προσλαλεῖν, ἐκείνη τοῦτον ἀποστραφεῖσα, φησί· μή μου πλησίον γίνου, δός μοι τὴν προῖκά μου, καὶ ἀπει-

arrepta, & ferrum videns, nihil grave suspicatur, sed illa familiaria & sola videtur passura. Sed sus, ut qui neque mulgetur, neque tondetur, neque novit ad horum aliquid trahi, sed carnes suas tantùm usui esse, meritò vociferatur. His sic dictis, Discipuli rursùs laudaverunt ipsum, versi in risum. Finito verò convivio, & Xantho in domum reverso, & uxorem pro more aggresso alloqui, illa ipsum aversata, inquit: Ne mihi propinquus fias, Da mihi dotem meam, & abi-

bo: non enim manserim tecum posthác. Tu autem abiens cani adulare, cui misisti partes. Et Xanthus stupefactus ait: Non potest aliquo modo non condivisse mihi mali aliquid rursùs Æsopus. & uxori inquit: Domina, Nùm me poto, tu ebria es? Cui partes misi, Nónne tibi? Non per Iovem, mihi quidem minimè, inquit illa, sed cani. Et Xanthus Æsopo accito inquit: Cui dedisti partes? Et ille, Benevolæ tuæ. Et uxori Xanthus, Nihil accepisti? Et illa, Nihil. Et Æsopus: Cui enim jussisti, here, partes dari? Et

λούσομαι· οὐδὲν γὰρ ἂν μείναιμι σύν σοι τοὐντεῦθεν. σὺ δ' ἀπελθὼν τὴν κύνα κολάκευε, ᾗ πέπομφας τὰς μερίδας. καὶ ὁ ξάνθος ἐκπλαγεὶς, λέγει· οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἤρτυσέ μοί τι κακὸν πάλιν αἴσωπος. καὶ πρὸς τὴν γυναῖκά φησι· κυρία, ἐμοῦ πεπωκότος σὺ μεθύεις; τίνι τὰς μερίδας πέπομφα, οὐχὶ σοί; μὰ Δί', ἐμοὶ μὲν οὔ, φησὶν ἐκείνη, τῇ δὲ κυνί. καὶ ὁ ξάνθος τῷ αἰσώπῳ κληθέντι φησὶ, τίνι δέδωκας τὰς μερίδας; κἀκεῖνος, τῇ εὐνοούσῃ σοί. καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα ὁ ξάνθος, οὐδὲν ἔλαβες; κἀκείνη, οὐδέν. καὶ ὁ αἴσωπος, τίνι γὰρ ἐκέλευσας δέσποτα τὰς μερίδας δοθῆναι; καὶ-

κἀκεῖνος, τῇ εὐνοούσῃ μοι. καὶ ὁ Αἴσωπος τὴν κύνα φωνήσας, αὕτη σοί, φησιν, εὐνοεῖ· ἡ γὰρ γυνὴ κἂν εὐνοεῖν λέγηται, ἀλλ' ἐπ' ἐλαχίστῳ ἀλγήσασα, ἀντιλέγει, λοιδορεῖται, ἀναχωρεῖ. τὴν μέντοι κύνα τύψον, ἀπέλασον, καὶ οὐκ ἀναχωρήσειεν ἄν, ἀλλ' ἐπιλαθομένη πάντων, αὐτίκα φιλοφρόνως σαίνει καὶ σὺν χάριτι τὸν δεσπότην. ἔδει σε οὖν εἰπεῖν, δέσποτα, τῇ γυναικὶ τὰς μερίδας κόμισον, καὶ μὴ τῇ εὐνοούσῃ. καὶ ὁ Ξάνθος, ὁρᾷς κυρία, ὡς οὐκ ἐμὸν τὸ ἁμάρτημα, ἀλλὰ τοῦ κομίσαντος; ἀνάσχου τοιγαροῦν, καὶ οὐκ ἀπορήσω προφάσεως, δι' ἣν αὐτὸν μαστιγώσω. ἡ δὲ μὴ πειθομέ-

Et ille: Benevolæ meæ. Et Æsopus cane vocatâ: Hæc tibi, inquit, benè vult. nam mulier etsi benè velle dicatur, tamen minimâ quâq; reculâ offensâ contradicit, convitiatur, abit. Canem verò verberato, expellito, non tamen discedet, sed oblita omnium, statim benignè blanditur, & cum gratia hero. Oportebat igitur dicere here; Uxori has partes ferto, & non benevolæ. Et Xanthus: Vides, domina, nõ meam esse culpam, sed ejus qui tulit? Tolera itaque, nec dederit mihi occasio, quâ eum verberem. Illâ verò nõ cre-

dente, verùm clàm ad suos parentes regressâ, Æsopus inquit: Num rectè dixi, ô here, Canem tibi magis bene velle, quàm meam heram? Diebus autem aliquot præteritis, & uxore irrecõciliatâ manente, & Xantho affines quosdam ad ipsam, ut reverteretur domum, mittente; illa verò quum cedere nollet, & indè Xanthus in mœrore esset, Æsopus adiens ad eum inquit: Ne te afflictes here: ego enim cras venire sponte & citissimè faciã ad te. Et acceptâ pecuniâ in forum ivit, ac emptis anserib⁹ & gallinis, &

νης, ἀλλὰ λάθρα πρὸς τοὺς ἑαυτῆς γονεῖς ἀποχωρησάσης, Αἴσωπος εἶπεν· οὐκ ὀρθῶς εἶπον, ὦ δέσποτα, ὡς ἡ κύων σοι μᾶλλον εὐνοεῖ, καὶ οὐχ ἡ ἐμὴ δέσποινα; ἡμερῶν δέ τινων παρωχηκυιῶν, καὶ τῆς γυναικὸς ἀδιαλλάκτου μενούσης, καὶ τοῦ ξάνθου τῶν προσηκόντων τινὰς ὡς αὐτὴν, ὡς ἂν ὑποστρέψειεν οἴκαδε πέμψαντος, τῆς δὲ μὴ ὑπήκειν θελούσης, καὶ τοῦ ξάνθου δι' αὐτὴν εἰς ἀθυμίαν πεσόντος, Αἴσωπος προσελθὼν αὐτῷ φησὶ, μὴ ἀνιῶ, δέσποτα, ἐγὼ γὰρ αὐτὴν αὔριον ἥκειν αὐθαίρετον καὶ ἀπαράλλακτον δράσω πρὸς σὲ, καὶ λαβὼν κέρμα, πρὸς τὴν ἀγορὰν ἦλθεν, καὶ ὠνησάμενος χῆνας καὶ ὄρνιθας, καὶ

καὶ ἄλλα ἅττα τῶν πρὸς συμπόσιον ἐπιτηδείων, βαδίζων τὰς οἰκίας περιενόστει, παρῄει τοίνυν καὶ τὴν τῶν αὐτοῦ δεσποίνης γεννητόρων οἰκίαν, μήτε ταύτην εἰδέναι προσποιούμενος ἐκείνων τυγχάνουσαν, μήτε μὴν ἐν αὐτῇ τὴν δέσποιναν μένουσαν. καὶ δή τινι τῶν τῆς οἰκίας ἐκείνης ἐντυχὼν, ἠρώτα, εἴ τι που τῶν εἰς γάμους χρησίμων οἱ κατὰ τὴν οἰκίαν, ἔχοιεν αὐτῷ πωλῆσαι. τοῦ δὲ, καὶ τίς τούτων ἔχει τὴν χρείαν πυνθανομένου: ξάνθος φησὶν ὁ φιλόσοφος: αὔριον γὰρ γυναικὶ μέλλει συνάπτεσθαι. τοῦ δὲ ἀναβάντος καὶ τῇ γυναικὶ ταῦτα τοῦ ξάνθου ἤκουσεν ἀπαγγείλαντος, ἐκείνη σὺν δρόμῳ καὶ σπουδῇ πρὸς τὸν ξάνθον ἦλθεν

& aliis quibusdam ad convivium idoneis, ambulans domos circuibat. Transibat igitur & ante domum parentum heræ ſuæ, ignorare ſimulans illorum eſſe, & in ea heram manere. Et quum in quendam ex domo illa incidiſſet, rogabat, An aliquid ad nuptias utile domeſtici poſſent ſibi vendere. Illo autem, & cui opus eſt, rogitante: Xantho, inquit, Philoſopho: Cras enim uxori copulandus eſt. Eo verò aſcendente, & uxori hæc Xanthi, ut audivit, renunciante, illa curſim & properè ad Xanthum ivit

ſtatim, & contra ipſum clamabat, dicens inter alia & hæc: Non me vivente, ó Xanthe, alteri uxori conjungi poteris: Et ſic manſit in domo per Æſopum, quemadmodum propter illum diſceſſerat. Poſt rursùs dies aliquot, invitans Xanthus diſcipulos ad prandium, Æſopo inquit: I, eme optimum quodq; & pſtantiſſimũ. Ille inter eundũ ſecum dicebat: Ego docebo herum non ſtulta mandare. Cũ linguas igitur ſolùm ſuillas emiſſet, & apparâſſet diſcumbẽtibus, linguam aſſatã ſingulis cũ ſalſamento appoſuit. Diſcipulis laudan-

αὐτίκα, καὶ αὐτοῦ κατεβόα, λέγουσα πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ταῦτα, ὡς οὐκ ἂν ἐμοῦ ζώσης, ὦ ξάνθε, ἑτέρᾳ γυναικὶ δυνηθήσῃ συναρμοσθῆναι. καὶ οὕτως ἔμεινεν αὐτοῦ διὰ τὸν αἰσώπου, ὡς καὶ δι' ἐκεῖνον ἀπῆρε. μετὰ δ' ἡμέρας πάλιν τινὰς, καλέσας ὁ ξάνθος σχολαστικοὺς εἰς ἄριστον, τῷ αἰσώπῳ φησὶν, ὀψώνησον ἀπελθὼν πᾶν ὅ,τι χρηστότατόν τε καὶ βέλτιστον. ὁ δὲ ἀπιὼν, καθ' ἑαυτὸν ἔλεγεν· ἐγὼ διδάξω τὸν δεσπότην μὴ μωρὰ διατάττεσθαι. γλώττας οὖν μόνας ὑείους πριάμενος, καὶ ἑτοιμάσας ανακλιθεῖσι, γλῶτταν ὀπτὴν ἑκάστῳ σὺν ὀξυγάρῳ παρέθηκε. τῶν δὲ χολαστικῶν ἐπαινεσάν-

τωυ

των ὡς φιλόσοφον τὸ πρῶ-
τον ἔδεσμα, διὰ τὴν τῆς
γλώττης πρὸς τὸν λόγον
ὑπηρεσίαν, πάλιν αἴσω-
πος ἑφθὰς γλώττας πα-
ρέθηκε. καὶ αὖθις αὖ βρώ-
ματος αἰτηθέντος ἄλλου
καὶ ἄλλου, ὁ δ' οὐδὲν ἕτερον.
ὅτι μὴ γλώττας προὐτίθει.
τῶν δὲ σχολαστικῶν αὐτοῦ τῷ
ταὐτῷ τῆς τροφῆς ἀγανα-
κτησάντων, μέχρι τίνος
γλώττας εἰπόντων. καὶ ὡς
ἡμεῖς δι' ἡμέρας γλώτ-
τας ἐσθίοντες τὰς ἡμετέ-
ρας ἠλγήσαμεν· ὁ ξάνθος
φησὶ πρὸς ὀργὴν, οὐδὲν
σοι πάρεστιν ἕτερον αἴσω-
πε; καὶ ὃς, οὐ δῆτα. κακεῖ-
νος, οὐκοῦν ἐνετειλάμην
σοι κατάρατον ἀνθρώπιον,
πᾶν ὅ,τι χρηστότατόν τε
καὶ ἄριστον ὀψωνῆσαι;
καὶ

dantibus ut Philoſophi cùm primum ferculum propter linguæ ad locutionem miniſterium rurſus elixas Æſop⁹ linguas appoſuit, atque iterùm etiã ferculo alio atq; alio petito, ille nihil aliud quàm linguas proponebat. Diſcipulis aũt eodem ſubindè cibo repetito indignatis, Quouſque linguas inquientibus, quippè nos per diem linguas edendo noſtras doluimus: Xanthus inquit iratus, Nihil aliud tibi eſt Æſope? Et is: Non certé. Tum ille: Nónne mãdavi tibi ſordidiſſime homule, optimum quodq; & prę-ſtantiſſimum obſonari?
&

& Æſopus: Multas habeo tibi gratias increpanti me Philoſophis viris præſentibus. Quid igitur fuerit linguâ melius & præſtantius in vita? Omnis enim doctrina & philoſophia per ipſam monſtratur ac traditur: Per ipſam dationes, acceptiones, fora, ſalutationes, benedicẽtiæ, muſa omnis: Per ipſam celebrantur nuptiæ, civitates eriguntur, homines ſervantur: &, ut breviter dicam, Per ipſam tota vita noſtra conſiſtit, Nihil ergò linguâ melius. Ob hæc diſcipuli Æſopum rectè loqui dicẽtes, aberrâſſe verò Magiſtrum, abiêre

καὶ ὁ αἴσωπος, πολλὰς ὁμολογῶ σοι τὰς χάριτας μεμφομένῳ με φιλοσόφων ἀνδρῶν παρόντων. τί ἂν οὖν γένοιτο γλώττης χρηστότερόν τε καὶ βέλτιον ἐν τῷ βίῳ; πᾶσα γὰρ παιδεία καὶ φιλοσοφία δι᾽ αὐτῆς παιδεύεται καὶ διδάσκεται· δι᾽ αὐτῆς δόσεις, λήψεις, ἀγοραὶ, ἀσπασμοὶ, εὐφημίαι, μοῦσα πᾶσα· δι᾽ αὐτῆς γὰρ συγκροτοῦνται γάμοι, πόλεις ἀνορθοῦνται, ἄνθρωποι διασώζονται, καὶ συνελόντι φάναι· δι᾽ αὐτῆς ἅπας ὁ βίος ἡμῶν συνέστηκεν, οὐδὲν ἄρα τῆς γλώττης ἄμεινον. οὐδὲ τούτοις οἱ σχολαστικοὶ τὸν μὲν αἴσωπον ὀρθῶς λέγειν φάμενοι, ἡμαρτηκέναι δὲ τὸν διδάσκαλον, διεληλύθασιν

λύθασιν ἕκαστος ἐπ' οἶκον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ πάλιν αἰτιωμένων αὐτῶν τὸν ξάνθον, ἐκεῖνος ἀπελογεῖτο, μὴ κατὰ γνώμην αὐτοῦ ταῦτα γεγονέναι, ἀλλὰ τοῦ ἀχρείου δούλου τῇ κακουργίᾳ· σήμερον δὲ διαμείψει τὸ δεῖπνον, κἀγὼ δὲ παρόντων ὑμῶν αὐτῷ διαλέξομαι. καὶ καλέσας αὐτὸν· πᾶν ὅ,τι φαυλότατόν τι καὶ χείριστον ὀψωνῆσαι κελεύει, ὡς τῶν σχολαστικῶν σὺν αὐτῷ δειπνησόντων. ὁ δὲ μηδὲν διατραπεὶς, πάλιν γλώσσας ἐπρίατο, καὶ ἑτοιμάσας, ἀνακλινθεῖσι παρέθηκεν. οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ὑπεφώνουν, χοίρειαι πάλιν γλῶσσαι. καὶ μετὰ μικρὸν αὖθις γλώττας παρέθηκε, καὶ μά-

re ſinguli in domum. Poſtridiè rursùs accuſantib⁹ ipſis Xanthum, ille reſpondebat: Non ſecundùm voluntatem ſuã hæc facta fuiſſe, ſed inutilis ſervi nequitiâ: hodiè autem permutabit cœnam, & ipſe præſentibus vobis cum eo colloquar. Ac vocato eo, viliſſimum quodq; & peſſimum obſonari jubet, quòd diſcipuli ſecum forent cœnaturi. Ille autẽ nihil mutatus, rursùs linguas emit, & apparatas diſcumbentibus appoſuit. Hi inter ſe ſubmurmurabant, Porcinæ rursùs linguæ. Et paulò pòſt iterùm linguas appoſuit, & val-

valdè iterùm atq; iterū. Xantho aūt iniquo animo ferente, &, quid hoc Æsope, dicente? Nùm sursùs mandavi tibi optimū quodq; & pstantissimū obsonari? ac non potiùs vilissimū quodq; & pessimum? Ille autem: Et quid unquam pejus linguâ, ó here? nónne urbes p ipsā corruunt? nō hoīes p ipsā interficiūtur? nō mēdacia oīa, & maledicta, & perjuria per ipsam perficiuntur? nō nuptiæ & principat⁹ & regna per ipsam evertuntur? nō, ut summatim dicam, vita omnis per ipsam infinitorū errorū referta est? Hæc Æsopo dicente, quidam ex dis-

μάλα αὖθις καὶ αὖθις. τοῦ ξάνθου δὲ δυσαναχετήσαντος, καὶ τί τοῦτο αἴσωπε, εἰρηκότος, μὴ πάλιν ἐνετειλάμην σοι πᾶν ὅ,τι χρηστότατόν τε καὶ βέλτιστον ὀψωνῆσαι; οὐχὶ πᾶν ὅ,τι φαυλότατόν τε καὶ χείριστον. ὁ δὲ, καὶ τί ποτε χεῖρον τῆς γλώττης, ὦ δέσποτα; οὐ πόλεις δι' αὐτῆς καταπίπτουσιν; οὐκ ἄνθρωποι δι' αὐτῆς ἀναιροῦνται; οὐ ψεύδη πάντα, καὶ βλασφημίαι, καὶ ἐπιορκίαι διὰ ταύτης περαίνονται; οὐ γάμοι καὶ ἀρχαὶ καὶ βασιλεῖαι δι' αὐτῆς ἀνατρέπονται; οὐχ, ὡς κεφάλαιον εἰπεῖν, ὁ βίος δι' αὐτῆς ἅπας μυρίων πλημμελημάτων γέμει; ταῦτα τοῦ αἰσώπου φαμένου, τὶς τῶν συν-

συνανακειμένων τῷ ξάνθῳ φησίν· οὗτος, εἰ μὴ πάνυ σεαυτὸν ἀσφαλίσῃ, οὐκ ἂν ἄπορος εἴη μανίας ἀφορμή σοι γενέσθαι. οἵα γὰρ ἡ μορφὴ, τοιάδε καὶ ἡ ψυχή. καὶ ὁ αἴσωπος πρὸς αὐτόν· σύ μοι δοκεῖς ἄνθρωπε κακεντρεχής τις καὶ περίεργος εἶναι, δεσπότην παροξύνων κατὰ οἰκέτου. καὶ ὁ ξάνθος πρὸς ταῦτα, προφάσεως ἐφιέμενος μαστιγῶσαι τὸν ἄνθρωπον, δραπέτα, φησὶν, ἐπείπερ περίεργον εἶπας τὸν φίλον, δεῖξόν μοι ἀπερίεργον ἄνθρωπον ἀγαγών. ἐξελθὼν τοίνυν τῆς ἐπιούσης ἐπὶ τῆς λεωφόρου ὁ αἴσωπος, καὶ τοὺς παριόντας περισκοπῶν, ὁρᾷ τινὰ ἐφ' ἑνὸς τόπου ἱκανὸν χρό-

discumbentibus unà cũ Xantho inquit: Hic, nisi valdè te-ipsum munieris, non dubia erit insaniæ causa tibi. qualis n. forma, talis & anima. At Æsopus ad eum: Tu mihi videris, ô homo, pravus quidam & curiosus esse, herum irritans contra servum. Et Xanthus ad hæc causam cupiens verberandi hominem, Fugitive, inquit, quoniã curiosum dixisti amicum, ostende mihi incuriosum hominem adductum. Egressus igitur postridiè in plateam Æsopus, & eos qui præteribant, circumspiciẽs, videt quendam in loco quodam diu

diu ſedentem, quem judicans ſecum ocioſum ac ſimplicem eſſe, accedens, inquit, Herus te invitat ſecum pranſurum. Et ruſticus ille nihil ſciſcitatus, neque quis eſſet à quo invitaretur, ingreſſus eſt in domum, & cum ipſis calceis, ut erant viles, diſcubuit. Rogante autem Xantho, Quis hic? Æſopus ait: Incurioſus homo. Et Xanthus in aurem fatus uxori, ut ſibi obſequeretur, & quod ipſe juſſerit faceret, ut honeſtâ ratione plagas Æſopo inferret. Deinde coram omnibus in-

χρόνον καθίσαντα, ὃν καὶ δοκιμάσας καθ' αὑτὸν ἀπράγμονά τινα, καὶ ἁπλοῦν εἶναι, προσελθὼν φησίν, ὁ δεσπότης σε καλεῖ. συναριστῆσαι. καὶ ὁ ἄγροικος ἐκεῖνος μηδὲν περιεργασάμενος, μήτε τίς ἂν ὑπό τινος καλεῖται, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ σὺν αὐτοῖς ὑποδήμασι φαύλοις οὖσιν ἀνέπεσεν· ἐρομένου δὲ τοῦ ξάνθου, τίς οὗτος; αἴσωπος εἶπεν, ἀπερίεργος ἄνθρωπος. καὶ ὁ ξάνθος εἰς οὖς εἰπὼν τῇ γυναικὶ συνυποκριθῆναι αὐτῷ, καὶ ὅπερ ἂν αὐτὸς ἐπιτάττῃ, ποιεῖν, ὡς ἂν εὐπροσώπῳ λόγῳ πληγὰς τῷ αἰσώπῳ ἐντείνειν. εἶτα ἐν ἐπηκόῳ πάντων εὐ-

φησί, κυρία, ὕδωρ ἐπὶ τῆς λεκάνης βαλοῦσα, τοὺς πόδας τοῦ ξένου νίψον. διενοεῖτο γὰρ καθ' αὑτὸν, ὡς πάντως ὁ μὲν ξένος εὐλαβηθήσεται· ὁ δ' Αἴσωπος ὡς ἐκείνου περίεργον φανέντος, πληγὰς λήψεται. ἡ μὲν οὖν βαλοῦσα τὸ ὕδωρ εἰς τὴν λεκάνην, ᾔει τοὺς πόδας τοῦ ξένου νίψουσα. ὁ δὲ γνοὺς ταύτην οὖσαν τὴν τοῦ οἴκου δεσπότιν, καθ' ἑαυτὸν εἶπε· τιμῆσαί με πάντως βούλεται. καὶ τούτου δὲ χάριν αὐτοχειρία τοὺς πόδας μου βούλεται νίψαι, ἐπεὶ θεραπαινίσιν εἶχεν ἂν τοῦτ' ἐπιτάξαι. προτείνας οὖν τοὺς πόδας, νίψον κυρία, φησί· καὶ νιψάμενος ἀνεκλίνθη. τοῦ δὲ ξάνθου κελεύσαντος οἰ-

inquit, Domina aquam in pelvim injice, & pedes hoſpitis lava. Cogitabat enim ſecum, omninò hoſpitem recuſaturum: Æſopum verò, illo curioſo apparente, verberibus cæſum iri. Illa igitur jactâ aquâ in pelvim, ibat pedes hoſpitis lotura. At ille cognoſcens hanc eſſe domus dominam, ſecum loquebatur. Honorare me omninò vult, atque hujus rei gratiâ ſuis manibus pedes meos vult lavare, cùm ancillis queat hoc mandare. Extenſis igitur pedibus, Lava, inquit, hera: ac lotus diſcubuit. Xantho autem jubente vi-

e

num hoſpiti dari quod biberet, rursùs ille conſiderabat ſecum, ipſos antè oportere bibere, ſed quia ſic ipſis viſum eſt, non opus mihi hæc inquirere. Accipiens igitur bibit. Prandentibus verò, & ferculo quodam hoſpiti appoſito, atque illo ſuaviter comedente, Xanthus cocum, quòd malè hoc condiviſſet, criminabatur, atq; etiam nudū flagellabat. Ruſticus a ſecum dicebat, Ferculum quidē optimè coctū eſt, & nihil ei deeſt, quò minùs rectè paratum ſit: ſi autem absq; cauſa ſuum ſervum velit flagellare Paterfamilias, Quid ad

νειν τῷ ξένῳ δοθῆναι πιεῖν, πάλιν ἐκεῖνος διελογίσατο καθ' αὑτὸν, ὡς αὐτοὺς μὲν τὸ πρότερον ἔδει πιεῖν, ἐπεὶ δ' οὕτως αὐτοῖς ἔδοξεν, οὐδὲν ἔργον ἐμοὶ τὰ τοιαῦτα ἐρευνᾶν. καὶ λαβὼν ἔπιεν. ἀριστούντων δὲ, καί τινος ἐδέσματος τῷ ξένῳ παρατεθέντος, κἀκείνου ἡδέως ἐσθιόντος, ὁ ξάνθος τῷ μαγείρῳ ὡς κακῶς τοῦτο ἀρτύσαντι ἐνεκάλει, καὶ μέν τοι καὶ ἀποδυθέντι πληγὰς ἐνεφόρει. ὁ δ' ἀγρειώτης καθ' αὑτὸν ἔλεγε· τὸ μὲν ἔδεσμα ἄριστα ἕψηται, καὶ οὐδενὸς αὐτῷ δεῖ πρὸς τὸ καλῶς ἔχειν· εἰ δὲ καὶ δίχα προφάσεως βούλεται τὸν αὐτοῦ δοῦλον μαστιγοῦν ὁ οἰκοδεσπότης, τί πρὸς

πρὸς ἐμέ; τοῦ δὲ ξάνθου ἀσχάλλοντος, καὶ οὐχ ἡδέως διακειμένου, ἐπεὶ μηδὲν ὁ ξένος περιειργάζετο, τέλος πλακοῦντες ἠνέχθησαν· ὁ δὲ ξένος ἅτε δὴ μήπω πλακοῦντος γευσάμενος, σωρεύων καὶ συνειλῶν αὐτοὺς ὡς ψωμοὺς, ἤσθιε. τοῦ δὲ ξάνθου τὸν ἀρτοποιὸν αἰτιασαμένου, καὶ τί δήποτε, ὦ κατάρατε, φαμένου, χωρὶς μέλιτος δίχα καὶ πεπέρεως τοὺς πλακοῦντας ἐσκεύασας; ἐκεῖνος ἔφη, εἰ μὲν ὠμός ἐστιν, ὦ δέσποτα, ὁ πλακοῦς, ἐμὲ τύπτε· εἰ δ' οὐχ ὡς ἔδει ἐσκεύασται, μὴ ἐμὲ, ἀλλὰ τὴν δέσποιναν αἰτιῶ. καὶ ὁ ξάνθος, εἰ πρὸς τῆς ἐμῆς τοῦτο γέγονε γυναικὸς, ζῶσαν αὐτὴν ἀρτίως κατα-

ad me? Xantho autē ægrè ferente, neq; iucundè affecto, quoniàm nihil hoſpes curiosè inquirebat, tandē placentæ allatæ ſunt. Hoſpes v. tanq̃ nunquā placentā guſtâſſet, convolvens, & concludens ipſas, ut panes comedebat. Xantho autem piſtorem accuſante, & cúrnam, ô execrande, dicente, & absq; melle ac pipere placentas præparaſti? ille inq̃t, Si cruda eſt, ô here, placenta, me verbera: ſi verò non, ut oportebat, præparata eſt, non me, ſed heram accuſa. Et Xanthus: Si à mea hoc factum eſt uxore, vivam ipſam nunc com-

buram. atq; iterum uxori innuit, ut sibi obsequeretur propter Æsopum. Iusso ergò sarmenta in mediũ afferri, pyrã succendit, & arreptã uxorẽ ꝓpe pyrã egit, ut expectaretur ipsam in ignem immittere. Differebat autem aliquo modo, & circunspiciebat rusticũ, si quo modo assurgens à tali audacia prohibere ipsũ aggrederetur. Sed is secũ rursùs cõsiderabat, cùm nulla adsit causa, quídnã sic irascitur? Deinde inquit, O Paterfamiliâs, si hoc judicas oportere fieri, expecta me parumper, dum digressus adducam & ipse meã ex agro uxorem, ut am-

καύσῃ. καὶ πάλιν τῇ γυναικὶ νεύει αὐτῷ συνυποκριθῆναι δι' Αἴσωπον. κελεύσας οὖν κληματίδας εἰς τὸ μέσον ἀχθῆναι, πυρὰν ἀνῆψε, καὶ λαβόμενος τῆς γυναικὸς, ἐγγὺς τῆς πυρᾶς ἤγαγε, προσδοκήσιμος ὢν αὐτὴν εἰς τὸ πῦρ ἐπαφεῖναι. διέτριβε δέ πως καὶ περιεβλέπετο τὸν ἀγροῖκον, εἴπως ἀναστὰς τοῦ τοιοῦδε τολμήματος εἶρξαι αὐτὸν ἐγχειρήσειεν. ὁ δὲ καθ' αὐτὸν αὖθις διεσκοπεῖτο, ὡς αἰτίας μὴ παρούσης, τί δή ποτε οὕτως ὀργίζεται; εἶτά φησιν, οἰκοδεσπότα, εἰ τοῦτο κέκρικας δεῖν γίνεσθαι, ὑπόμεινόν με μικρὸν, μέχρις ἂν ἀπελθὼν ἐνέγκω μου καὶ αὐτὸς ἐξ ἀγροῦ τὴν γυναῖκα, ὡς ἂν

ἐὰν ἄμφω κατὰ τὸ αὐτὸ κατακαύσῃς. ταῦτα τοῦ ἀνδρὸς ὁ ξάνθος ἀκούσας καὶ τὸ τούτου ἀκέραιον καὶ γενναῖον θαυμάσας, τῷ αἰσώπῳ φησίν, ἰδὲ ἀληθῶς ἄνθρωπος ἀπερίεργος· ἔχεις τὰ νικητήρια, λαβὼν αἴσωπε. ἅλις ἔχει σοι τοῦ λοιποῦ. τὸ δ' ἐντεῦθεν ἐλευθερίας τῆς σῆς ἐπιτεύξῃ. τῇ δ' αὐριούσῃ ὁ ξάνθος ἐπέταξε τῷ αἰσώπῳ εἰς τὸ βαλανεῖον ἀπελθεῖν, καὶ σκέψασθαι, εἰ μὴ πολὺς πάρεστιν ὄχλος, βούλεσθαι γὰρ αὐτὸν λουθῆναι. ἀπιόντι δὲ ὁ στρατηγὸς συναντήσας, καὶ τοῦ ξάνθου γνοὺς αὐτὸν ὄντα, ἤρετο ποῖ πορεύοιτο. τοῦ δὲ οὐκ εἰδέναι φαμένου, νομίσας ὁ στρατηγὸς τὴν ἐρώτησιν αὐτοῦ

ambas simul comburas. Hæc à viro Xanthus audiens, & hujus synceritatem ac generositatem admiratus, Æsopo inquit, Ecce verè homo incuriosus: Habes accepta præmia victoriæ, ô Æsope. Satis est tibi de cætero: dein verò libertatem tuam assequeris. Postridiè autem Xanth⁹ jussit Æsopo in balneas ire, & scrutari an multa adesset turba, velle enim lavari. Abeunti autem Prætor occurrẽs, & Xanthi ipsum esse cognoscens, interrogavit quónam iret. Quod cũ se is negâsset scire, existimans Prætor interrogationem suam

floccipendi, in carcerē ipsū abduci jubet. Cùm igitur abduceretur Æsopus, clamavit, Vides, ô Prætor, quemadmodùm rectè respōderim? quæ n. non expectavi, & occurri tibi, & in carcerem jam trahor. Tùm Prætor stupefactus responsi promptitudine, sivit abire. Æsopus autē profectus in balneas, multam turbam in ipsis intuitus est, sed & lapidem videt in medio ingressu positū, in quem singuli ingredientes & egredientes pedem offendebant. Hunc autem unus quis ingrediens, ut lavaretur, sublatum transposuit. Reversus igitur ad he-

παρ' οὐδὲν λογισθεῖσαν, εἰς εἱρκτὴν αὐτὸν ἀπαχθῆναι κελεύει. ἀπαγόμενος τοίνυν ὁ Αἴσωπος ἔκραξεν, ὁρᾷς, ὦ στρατηγὲ, ὅπως ὀρθῶς ἀπεκρίθην; ἃ γὰρ μὴ προσεδόκησα, καὶ συνήντησά σοι, καὶ εἰς εἱρκτὴν ἤδη ἀπάγομαι. καὶ ὁ στρατηγὸς ἐκπλαγεὶς ὑπὸ τοῦ τῆς ἀπολογίας ἑτοίμου, ἀφῆκεν ἀπιέναι. Αἴσωπος δὲ παραγινόμενος εἰς τὸ βαλανεῖον, καὶ πλῆθος ἐν αὐτῷ θεασάμενος ὄχλου, καὶ λίθον ὁρᾷ κατὰ τὸ τῆς εἰσόδου μεσαίτατον κείμενον, ἐφ' ὃν ἕκαστος τῶν εἰσιόντων τε καὶ ἐξιόντων τὼ πόδε προσέπταιον. τοῦτον δὲ εἷς τις εἰσιὼν ἐφ' ᾧ λούσασθαι, ἄρας μετέθηκεν. ὑποστρέψας οὖν πρὸς τὸν

τὸν δεσπότην, εἰ κελεύεις,
φησὶ, δέσποτα, λούσα-
σθαι, ἕνα ἄνθρωπον ἐν τῷ
βαλανείῳ τεθέαμαι. καὶ τοῦ
ξάνθου ἐλθόντος, καὶ τὸ
πλῆθος τῶν λουομένων ἰ-
δόντος, καὶ τί τοῦτο εἰπόν-
τος αἴσωπε, οὐχ ἕνα ἄν-
θρωπον ἔφης ἑωρακέναι;
ὁ αἴσωπος, ναί, φησιν· τὸν
γὰρ λίθον ἐκεῖνον (τῇ χειρὶ
δείξας) πρὸ τῆς εἰσόδου
κείμενον εὗρον, ἐφ' ὃν οἱ
εἰσιόντες πάντες καὶ ἐξιόν-
τες προσέπταιον. εἷς δέ
τις πρὶν ἢ προσπταῖσαι,
ἄρας μετέθηκεν. ἐκεῖνον
οὖν ἕνα ἄνθρωπον εἶπον
ἑωρακέναι, προτιμήσας
τῶν ἄλλων. καὶ ὁ ξάνθος, οὐ-
δὲν παρὰ τῷ αἰσώπῳ ἀρ-
γὸν εἰς ἀπολογίαν. ἄλλοτέ
ποτε τοῦ ξάνθου δὲ ἀφίδρου

herum, Si vis, inqt, here lavari, unū hominem in balneis vidi. Et Xantho profecto, ac multitudinem lavantium vidente, & quid hoc dicente, ô Æsope, Nónne unum hominē dixisti te vidisse? Et Æsopus, Certè, inqt: nam lapidē illū (manu ostendens) ante ingressū positū reperi, in quē ingrediētes omnes & exeūtes offendebant, unus v. qdam anteq̃ illideret, elevatum transposuit. Illum igitur unū hominem dixi vidisse, pluris faciēs q̃ alios. Tū Xanth⁹, Nihil apud Æsopum tardū est ad responsionē. Aliquando aliàs Xantho ex latrina

redeunte, & interrogante Æſopum, Quid ita homines poſt cacationem ventris excremēta aſpiciunt? Ille ait, Antiquis temporibus vir quidam delicatus vivens multo tempore p̄ deliciis in latrina ſedebat, ut & ſua illic immorans cacaverit præcordia. Ex illo tempore igitur timentes cæteri homines, ventris inſpiciūt ſordes, nè quo modo & ipſi hoc patiātur? Sed tu here, nè time: nō enim ſunt tibi præcordia. Die autem quodā, celebrato convivio, & Xantho cum aliis Philoſophis diſcumbente, & potu jam invaleſcente,

ἐπανιόντος, καὶ πυθομένου τὸν αἴσωπον, τί δήποτε οἱ ἄνθρωποι μετ' ἀπόπατον τὰ τῆς γαστρὸς ἐκκρίματα βλέπουσιν; ἐκεῖνος ἔφη, κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους ἀνήρ τις τῶν τρυφερωτέρων ζώντων, πολὺν χρόνον ὑπὸ σπατάλης ἐν ἀφόδῳ ἐκάθητο, ὡς καὶ τὰς οἰκείας ἐκεῖ διατρίβων ἀποπατῆσαι φρένας. ἐξ ἐκείνου τοίνυν δεδοικότες οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὰς τῆς γαστρὸς ἀφορῶσι λύματα, μή πως καὶ αὐτοὶ τοῦτο πεπόνθασιν. ἀλλὰ σὺ δέσποτα, μὴ φοβοῦ, οὐ γὰρ ἔχεις φρένας. ἐν ἡμέρᾳ δέ τινι συμποσίου συγκροτηθέντος καὶ τοῦ ξάνθου σὺν τοῖς ἄλλοις τῶν φιλοσόφων ἀνακλιθέντος

τος, καὶ τοῦ πότου ἤδη ἐπικρατήσαντος, συχνὰ προβλήματα μεταξὺ τούτων ἐκαλινδεῖτο. καὶ τοῦ ξάνθου ἀρξαμένου ταράττεσθαι, αἴσωπος παρεστὼς ἔφη· δέσποτα, ὁ διόνυσος τρεῖς κέκτηται κράσεις, τὴν μὲν πρώτην ἡδονῆς, τὴν δὲ δευτέραν μέθης, τὴν δὲ τρίτην ὕβρεως. καὶ ὑμεῖς οὖν πεπωκότες ἤδη καὶ ἡσθέντες, τὰ ἐφεξῆς καταλίπετε. καὶ ὁ ξάνθος, ἤδη μεθύων, φησὶ, σιώπα· τοῖς ἐν ᾅδῃ συμβούλευε. καὶ ὁ αἴσωπος, ἐκεῖ καὶ εἰς ᾅδου κατασπασθήσῃ. τῶν δὲ σχολαστικῶν τις ὑποβεβρεγμένον ἤδη τῇ μέθῃ τὸν ξάνθον ἰδὼν, καὶ ὅλον εἰπεῖν, οἰνόπληγα· καθηγητά, φησι, δύναταί τις ἐκ

te, crebræ quæstiones inter hos versabantur. atque Xantho incipiente turbari, Æsopus astans, ait, Here, Bacchus tria possidet temperamenta: primum voluptatis, secundum ebrietatis, tertium contumeliæ. Et vos igitur poti jam & lætati, quæ reliqua sunt omittite. Tùm Xanthus jam ebrius ait, Tace, Inferis consule. Et Æsopus, Igitur & in inferos distrahere. E` discipulis autem quidam subebrium jam Xanthum videns, &, ut in universum dicam, temulentum, ô Preceptor, inquit, potéstne quis ebi-

bere mare homo? Et ille, Admodum quidem, Ego enim ipſe hoc ebibam. Et diſcipulus, At ſi nō poteris, quámnam tibi multam irrogabo? Tùm Xanthus, Domum meam depono totam. Atque interim depoſitis anulis pacta firmaverunt, tùm diſceſſerunt. Poſtridiè diluculò excitato Xantho, ac faciem lavante, & anulum inter lavandum non vidente, & Æſopum de eo interrogante, ille, Neſcio, inquit, quídnam factum fuerit: ſed unum ſcio tantùm, quòd à domo decideris tuâ. Tùm Xanthus, Quamobrem? Et

πιεῖν τὴν θάλατταν ἄνθρωπος; καὶ ὅς, πάνυ μὲν οὖν· ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ταύτην ἐκπίομαι. καὶ ὁ σχολαστικός, εἰ δ' οὐ δυνήσῃ, τί ποτέ σοι τίμημα ἐπιγράψω; καὶ ὁ ξάνθος, τὴν οἰκίαν μου τίθημι πᾶσαν. καὶ ἐπὶ τούτοις καταθέμενοι τοὺς δακτυλίους, τὰς συνθήκας ἐκύρωσαν, πότε μὲν οὖν διελύθησαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ πρωΐας ἐξεγερθέντος τοῦ ξάνθου, καὶ τήν τε ὄψιν νιψαμένου, καὶ τὸν δακτύλιον ἐν τῷ νίπτεσθαι μὴ ἰδόντος, καὶ τὸν αἴσωπον περὶ αὐτοῦ πυνθανομένου· ἐκεῖνος, οὐκ οἶδα, φησι, τί ποτε γέγονεν· ἓν δ' οἶδα μόνον, ὅτι τῆς οἰκίας σαυτοῦ ἀλλότριος γέγονας. καὶ ὁ ξάνθος, ὅτι τί δή; καὶ

καὶ ὁ Αἴσωπος, ὅτι τὴν χθὲς μεθύων συνέθου τὴν θάλατταν ἐκπιεῖν, κἀπὶ ταῖς ὁμολογίαις κατέθου καὶ τὸν δακτύλιον. κἀκεῖνος, καὶ πῶς ἄρ' ἐγὼ μεῖζον πίστεως ἔργον δυνήσομαι; ἀλλὰ σοῦ νῦν δέομαι, εἴ τις σύνεσις, εἴ τις δεινότης καὶ ἐμπειρία ξυμπαρίστασο, καὶ βοήθειαν ὄρεγε, ὡς περιγενέσθαι, ἢ τάς γε συνθήκας λῦσαι. καὶ ὁ Αἴσωπος· περιγενέσθαι μὲν οὐκ ἔνι, λυθῆναι δὲ τὰς ὁμολογίας ποιήσω. ἐπειδὰν γὰρ αὖθις τήμερον εἰς ταυτὸ συνέλθητε, μηδ' ὁτιοῦν φανῇς δειλιάσας, ἀλλ' ἅπερ ὡμολογήσας παροινῶν, ταῦτα καὶ νήφων λέγε. κέλευσον μέν τοι στρώματα καὶ τράπεζαν παρὰ

Et Æſopus, Quoniàm heri ebrius pepigiſti mare ebibere, atque in pactis depoſuiſti & anulum. Et is, Et quomodò majus fide opus potero. Verùm te nunc rogo, ſi quod commentum, ſi qua verſutia, ſi qua experientia, præſtò ſis, ac opem porrige, ut vincam, aut pacta diſſolvam. Et Æſopus, Vincere quidem haud licet, ſed ut ſolvas pacta efficiam. Quum hodiè rursùs in unum conveneritis, nullô modô videaris timere, verùm quæ pactus es benè potus, eadem nunc etiam ſobrius dic. Iubeas itaq; ſtramenta & menſam in

in littore poni, & pueros paratos cum poculis porrigere tibi marinam aquam. Quum autem omnem videris turbam concurrisse ad spectaculum, ipse discumbens jube ex mari impleri poculum: atque hoc accepto omnibus audientibus dic pactis Præfecto, Quænam apud vos fœdera inivimus? Atque is respondebit tibi, quòd pepigeris mare ebibere. Conversus igitur ad omnes sic dicito, Viri Samii, scitis & vos penitùs quàm plurimos fluvios prorumpere in mare, ego autem pactus sum solùm mare

παρὰ τὴν ἠϊόνα τεθῆναι, καὶ παῖδας ἑτοίμους σὺν ἐκπώμασιν ὀρέγειν σοὶ τὸ θαλάττιον ὕδωρ. ἐπειδὰν δὲ σύμπαντα θεάσῃ τὸν ὄχλον συνδεδραμηκότα ἐπὶ τὴν θέαν, αὐτὸς ἀνακλιθεὶς, κέλευσον ἐκ τῆς θαλάττης πληρωθῆναι τὸ ἔκπωμα, καὶ τοῦτο λαβὼν ἐν ἐπηκόῳ πάντων, εἰπὲ τῷ συνθηκοφύλακι, τίνας παρ' ὑμῖν πεποιήκαμεν τὰς συνθήκας; καὶ ὃς ἀποκρινεῖταί σοι, ὡς ὡμολόγησας τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν. στραφεὶς οὖν σὺ πρὸς ἅπαντας, οὕτω φράσον· ἄνδρες σάμιοι, ἴστε καὶ ὑμεῖς πάντως πλείστους ὅσους ποταμοὺς ἐκβάλλοντας εἰς τὴν θάλασσαν, ἐγὼ δὲ συνεθέμην μόνην

τὴν θάλατταν ἐκπιεῖν, οὐ μὴν καὶ τοὺς εἰσιόντας εἰς αὐτὴν ποταμούς. οὗτος οὖν ὁ σχολαστικὸς ἀπελθὼν πρότερον ἐπισχέτω τοὺς ποταμοὺς ἅπαντας, εἶτα δ' εὐθὺς ἐγὼ τὴν θάλατταν μόνην ἐκπίομαι. ὁ δὲ ξάνθος τὴν μέλλουσαν ἐκ τούτου τῆς συνθήκης διάλυσιν ἔσεσθαι γνοὺς, ὑπερήσθη. τοῦ δήμου τοίνυν παρὰ τὸν αἰγιαλὸν συῤῥεύσαντος ἐπὶ θέαν τοῦ πραχθήσεσθαι μέλλοντος, καὶ τοῦ ξάνθου κατὰ τὰ διδαχθέντα πρὸς τοῦ αἰσώπου δράσαντος, καὶ εἰπόντος, οἱ σάμιοι ἀνεβόησαν εὐφημοῦντες αὐτὸν καὶ θαυμάζοντες. ὁ δὲ σχολαστικὸς προσπεσὼν τηνικαῦτα τῷ ξάνθῳ, νενικῆσθαί τε ὡ-

ebibere, non etiam exeuntia in ipſum flumina. Hic itaque ſcholaſticus eat priùs retenturus flumina omnia: deinde ſtatim mare ſolum ebibam. Xanthus autem futuram ex hoc pacti ſolutionem cognoſcens, vehementer lætatus eſt. Populo igitur ad littus confluente ad ſpectaculum ejus quod faciundum erat: quumque Xanthus quæ edoctus fuerat ab Æſopo feciſſet, ac dixiſſet, Samii acclamârunt laudantes ipſum, & admirantes. Sed ſcholaſticus tùm ante Xanthi pedes provolutus, & victum ſe confitebatur, &

& pacta rogabat dissolvi. Quod & fecit Xanthus exorante populo. Profectis autem ipsis in domum, Æsop⁹ adiens Xanthum inquit, Per omnem tibi vitam gratificatus ego, nónne dignus sum, ô here, consequi libertatem? Et Xanthus objurgando ipsum repulit, dicens, An nolo ipse hoc facere? sed exi ante vestibulum & speculare, & si videris duas cornices, renuncia mihi: bonum enim augurium hoc: quòd si unam videas, hoc malũ. Accedens igitur Æsopus, & cùm fortè duas sic cornices supra quadam vidisset arbore seden-

ὡμολόγει, καὶ τὰς συνθήκας ἐδεῖτο λῦσαι· ὁ καὶ πεποίηκε ξάνθος δυσωποῦντος τοῦ δήμου. ἀφικομένων δ' αὐτῶν εἰς τὴν οἰκίαν, αἴσωπος προσελθὼν τῷ ξάνθῳ, φησίν· ὁ πάντα σοι τὸν βίον χαρισάμενος ἐγὼ, οὐκοῦν ἄξιός εἰμι δέσποτα τυχεῖν ἐλευθερίας; καὶ ὁ ξάνθος λοιδορήσας αὐτὸν, ἀπήλασε, λέγων· μὴ γὰρ οὐ βουλομένῳ μοι ἦν τοῦτο πρᾶξαι; ἀλλ' ἔξελθε πρὸ τοῦ πυλῶνος, καὶ σκέψαι, κἂν ἴδῃς δύο κορώνας, ἀνάγγειλόν μοι· ἀγαθὸς γὰρ οἰωνὸς οὗτος· ἐπεὶ εἰ μίαν ἴδῃς, τοῦτο πονηρόν. προσελθὼν οὖν ὁ αἴσωπος, καὶ συμβὰν, οὕτω δύο κοράκας ἐπί τινος ἰδὼν δένδρου καθε-

ζο-

ζομένας, προσελθὼν τῷ ξάνθῳ ἀνήγγειλεν. ἐξιόντι δὲ τοῦ ξάνθου, ἡ ἑτέρα τούτων ἀπέπτη· καὶ ὁ ξάνθος θατέραν μόνην ἰδὼν, ἔφη· οὐκ εἶπας μοι κατάρατε, δύο ἑωρακέναι; καὶ ὃς, οὕτως· ἀλλ' ἡ ἑτέρα ἀπέπτη. καὶ ὁ ξάνθος, ἐπέλιπέ σοι δραπέτα τὸ χλευάζειν με; καὶ κελεύει αὐτὸν γυμνωθέντα τύπτεσθαι. τοῦ δὲ αἰσώπου μαστιγουμένου, προσελθών τις ἐκάλεσεν ἐπὶ τὸ δεῖπνον τὸν ξάνθον, καὶ ὁ αἴσωπος ἔτι τυπτόμενος ἀνεβόησεν· οἴμοι τῷ δυστήνῳ· ἐγὼ μὲν γὰρ ὁ τὸ δικόρωνον ἰδὼν, τύπτομαι· σὺ δὲ ὁ μίαν ἰδὼν μόνην, εἰς εὐωχίαν ἄπει. ἕωλος ἄρ' ἦν ἡ οἰωνοσκοπία. καὶ ὁ ξάν-

dentes, accedens Xantho renunciavit. Exeunte aũt Xantho altera harum avolavit: & Xanth⁹ alteram ſolã videns, ait, Nonne dixiſti mihi, execrande, duas vidiſſe te? & is, Ita, ſed altera avolavit. Tùm Xanthus, Reliquũ erat tibi fugitive, ut derideres me? & jubet eum denudatũ verberari. At dum Æſopus verberabatur, profectus quidam invitavit ad cœnam Xanthũ, & Æſop⁹ inter verbera exclamavit: Hei miſero mihi: ego enim qui duas vidi cornices, verberor: tu verò qui unam tantùm, in cõvivium abis. Vanũ itaq; fuit auguriũ. Tùm Xan-

Xanthus solertiam ejus admiratus, cessare jubet verbera. Non multis autem pòst diebus Philosophos & Rhetoras cùm invitâsset Xanthus, jussit Æsopo ante vestibulum stare, & nullum idiotam ingredi sinere, sed sapientes solos. Horâ autem prandii clauso vestibulo Æsopus intùs sedebat. Ex invitatis autem quodam profecto, & januam pulsante, Æsopus intùs ait: Quid movet canis? Ille putãs canis vocari, iratus discessit. Sic ergò unusquisque veniens, redibat iratus, putans se injuriâ affici, Æsopo eadem om-

ξάνθος τὸ ἀγχίνουν αὐτοῦ θαυμάσας, παύσασθαι κελεύει τυπτόμενον. μετὰ δ' οὐ πολλὰς ἡμέρας φιλοσόφους καὶ ῥήτορας καλέσας ὁ ξάνθος, ἐκέλευσε τῷ αἰσώπῳ πρὸ τοῦ πυλῶνος στῆναι, καὶ μηδένα τῶν ἰδιωτῶν εἰσελθεῖν συγχωρῆσαι, ἀλλ' ἢ τοὺς σοφοὺς μόνους. τῇ δὲ ὥρᾳ τοῦ ἀρίστου κλείσας αἴσωπος τὸν πυλῶνα, ἐντὸς ἐκαθέζετο. τῶν κεκλημένων δέ τινος ἐλθόντος, καὶ τὴν θύραν κόπτοντος, αἴσωπος ἔνδοθεν ἔφη· τί σείει ὁ κύων; ὁ δὲ νομίσας κύων κληθῆναι, ὀργισθεὶς ἀνεχώρησεν. οὕτως οὖν ἕκαστος ἀφικνούμενος, αὖθις ἀπῄει σὺν ὀργῇ, νομίσας ὑβρίζεσθαι, τοῦ αἰσώπου ταῦτα πάν-

πάντας ἔνδοθεν ὁρῶντος. ἑνὸς δὲ αὐτῶν κόψαντος, καὶ τί σαίνει ὁ κύων, ἀκούσαντος, καὶ τήν τε κέρκον καὶ τὰ ὦτα ἀποκεκριμένου, Αἴσωπος αὐτὸν ὀρθῶς δοκιμάσας ἀποκεκρίσθαι, ἀνοίξας πρὸς τὸν δεσπότην ἤγαγε, καὶ φησίν· οὐδεὶς τῶν φιλοσόφων συνεστιαθῆναί σοι ἦλθεν, ὦ δέσποτα, πλὴν οὗτος μόνος. καὶ ὁ Ξάνθος σφόδρα ἠθύμησε, παραλελογίσθαι οἰηθεὶς ὑπὸ τῶν κληθέντων. τῇ δ' ὑστεραίᾳ συνελθόντες οἱ κληθέντες ἐπὶ τὴν διατριβὴν, ἐνεκάλουν τῷ Ξάνθῳ, φάσκοντες, ὡς ἔοικας, ὦ καθηγητὰ, ἐπιθυμεῖς μὲν αὐτὸς ἐξουδενῶσαι ἡμᾶς, αἰδούμενος δὲ, τὸν σαπρὸν ἐπὶ

omnes intùs interrogante. Quum autem unus ipsorū pulsâsset, & quid movet canis, audivisset, & caudam & aures respondisset, Æsopus ipsum rectè judicās respondisse, apertâ januâ ad herum duxit, ac inquit, Nullus Philosophus ad cōvivium tuum venit, ô here, præter hūc solum. Et Xanthus valdē tristatus est, deceptum se existimans ab invitatis. Postridiè quum venissent invitati ad literarium ludum, accusabant Xanthum, dicentes, Ut videris, ô Præceptor, cupiebas quidem ipse cōtemnere nos, sed veritus putridum in

veſtibulo cõtinuiſti Æſopũ, ut nos injuriâ afficeret & canes vocaret. Et Xanthus, Inſomnium ne id eſt, an vera res? Tũ illi, Niſi ſtertîtimus, vera res. Et celeriter vocatus Æſopus & rogatus cum ira, cujus rei gratiâ amicos ignominioſè amolitus eſſet, ait, Nõ tu mihi here mandaſti, nè quem vulgariũ ac indoctũ hominẽ pmitterẽ in tuũ cõvenire cõviviũ, ſed ſolos ſapientes? Tũ Xãthus: Et quales hi? nónne ſapientes? Et Æſop⁹, Nullo pacto: Ipſis etenim pulſantibus januã, & me intùs rogitãte, Quídnam moveat Canis? neque quiſquam eorum intellexit ſer-

τοῦ πυλῶνος ἑστήσας αἴσωπον, ὡς προπηλακίσαι, καὶ κύνας ἡμᾶς ἀποκαλέσαι. καὶ ὁ ξάνθος, ὄναρ τοῦτ' ἐστὶν, ἢ ὕπαρ; κἀκεῖνοι, εἰ μὴ ῥέγχομεν, ὕπαρ. καὶ δὴ τάχος μετακληθεὶς αἴσωπος, καὶ ἐρωτηθεὶς σὺν ὀργῇ, τοῦ χάριν τοὺς φίλους ἀτίμως ἀπέστρεψεν, ἔφη, οὐχὶ σύ μοι δέσποτα ἐνετείλω, μή τινα τῶν ἰδιωτῶν καὶ ἀμαθῶν ἀνδρῶν ἐᾶσαι πρὸς τὴν σὴν συνελθεῖν εὐωχίαν, ἀλλ' ἢ τοὺς σοφοὺς μόνους; καὶ ὁ ξάνθος, καί τινες οὗτοι; οὐ τῶν σοφῶν; καὶ αἴσωπος, οὐδεμιᾷ μηχανῇ· αὐτῶν γὰρ κοπτόντων τὴν θύραν, κἀμοῦ ἔνδοθεν ἐρωτῶντος, τί ποτε σείει ὁ κύων, οὐδ' εἷς οὗτος αὐτοῦ συνῆκε

τοῦ

τὸν λόγον. ἐγὼ γοῦν ὡς ἀμαθῶν πάντων φανέντων, οὐδένα τούτων εἰσήγαγον, πλὴν τὸν σοφῶς τοῦτον ἀποκριθέντα μοι. οὕτως οὖν τοῦ Αἰσώπου ἀπολογησαμένου ὀρθῶς ἅπαντες λέγειν αὐτὸν ἐψηφίσαντο. καὶ μεθ' ἡμέρας πάλιν τινὰς ὁ Ξάνθος ἑπομένου τοῦ Αἰσώπου πρὸς τὰ μνήματα παρεγένετο, καὶ τὰ ἐν ταῖς λάρναξιν ἐπιγράμματα ἀναγινώσκων, ἑαυτὸν ἔτερπε. τοῦ δὲ Αἰσώπου ἔν τινι τούτων ἐγκεχαραγμένα στοιχεῖα ταῦτα ἰδόντος, α β δ ο ε θ χ, ἐπιδείξαντός τε τῷ Ξάνθῳ, καὶ ἐρωμένου εἰ ἄρα ταῦτα εἰδείη, ἐπιμελῶς ἐκεῖνος σκεψάμενος, οὐχ οἷός τ' ἐγίνετο τὴν τούτων

sermonem. Ego igitur, cùm indocti omnes viderentur, nullum ipsorum introduxi, nisi hũc qui sapienter respondit mihi. Sic igitur quum Æsopus respondisset, rectè omnes dicere ipsum confirmarunt. Ac post dies rursùs aliquot Xanthus sequente Æsopo ad monumenta accessit, & quæ in arcis erant epigrammata legens seipsum exhilaravit. At Æsopo in quâdam ex ipsis insculptas literas has vidente, *α β δ ο ε θ χ*, ostendenteq; Xantho, atq; rogante An hasce novisset? Diligenter ille scrutatus, non potis fuit harum

invenire declarationem, ac faſſus eſt dubitare omninó. Tùm Æſopus, Si per hanc columnulam, ô here, theſaurum oſtendam tibi, quâ re me remunerabis? Et is, Confide, accipies enim libertatem tuam, atque dimidium auri. Tunc Æſopus diſtans à cippo paſſus quatuor, & fodiens, accepitque theſaurum, & tulit hero, dicens: Da mihi promiſſum cujus causâ inveniſti theſaurũ. Et Xãthus, Non ſi & ego ſapiã, niſi & ſenſum literarũ mihi dixeris: nam ſcire hoc multò re inventâ mihi pretioſius. Et Æſopus, Qui theſaurum infodit hîc,

εὑρεῖν διασάφησιν, καὶ ὁμολόγησεν ἀπορῆσαι τοῖς ὅλοις. καὶ ὁ Αἴσωπος, εἰ διὰ ταύτης τῆς στήλης, ὦ δέσποτα, θησαυρὸν ὑποδείξω σοι, τίνι με ἀμείψῃς; καὶ ὅς, θάρσει, λήψῃ γὰρ τὴν ἐλευθερίαν σου, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ χρυσίου. τότε ὁ Αἴσωπος ἀποχωρῶν τῆς στήλης βήματα τέσσαρα, καὶ ὀρύξας ἀνέλαβέ τε τὸν θησαυρὸν, καὶ ἤνεγκε τῷ δεσπότῃ, λέγων, δός μοι τὴν ἐπαγγελίαν, δι' ἧς εὗρον τὸν θησαυρόν. καὶ ὁ Ξάνθος, οὐχ ὅσα κἀμὲ εἰδέναι, εἰ μὴ καὶ τὸν νοῦν τῶν στοιχείων μοι φράσῃς· τὸ γὰρ μαθεῖν τοῦτο, πολὺ τοῦ εὑρήματος ἐμοὶ τιμιώτερον. καὶ ὁ Αἴσωπος, ὁ τὸν θησαυρὸν κατορύξας ἐν-

ἐνταῦθα, ὡς σοφὸς ἀνὴρ τὰ στοιχεῖα διεχάραξε ταῦτα, ἃ καὶ φησίν, α ἀποβὰς, β βήματα, δ τέσσαρα, ο ὀρύξας, ε εὑρήσας, θ θησαυρὸν, χ χρυσίου. καὶ ὁ Ξάνθος, ἐπειδήπερ οὕτως ἐπίβουλος εἶ καὶ πανοῦργος, οὐ λήψῃ σὺ τὴν ἐλευθερίαν. καὶ ὁ Αἴσωπος, ἀναγγελῶ δοθῆναι, ὦ δέσποτα, τὸ χρυσίον τῷ βασιλεῖ Βυζαντίων· ἐκείνῳ γὰρ τεταμίευται. καὶ ὁ Ξάνθος, πόθεν τοῦτ' οἶσθα; κἀκεῖνος, ἐκ τῶν στοιχείων· τοῦτο γάρ φησιν, α ἀπόδος, β βασιλεῖ, δ Διονυσίῳ, ο ὃν, ε εὗρες, θ θησαυρὸν, χ χρυσίου. καὶ ὁ Ξάνθος ἀκούσας τοῦ βασιλέως εἶναι τὸ χρυσίον, τῷ Αἰσώπῳ ἔφη·

hîc, ut vir ſapiens literas inſculpſit has, quæ & inquiunt, α recedes, β paſſus, δ quatuor, ο fodiens, ε invenies, θ theſaurum, χ auri. Et Xanthus, Quia ita ſolers es & aſtutus, non accipies tuam libertatem. Et Æſopus, Renunciabo dandum aurum, ô domine, Regi Byzantinorum: illi enim reconditum eſt. Et Xanthus, Unde hoc noſti? Et ille, Ex literis: hoc enim inquiunt, α redde, β Regi, δ Dionyſio, ο quem, ε inveniſti, θ theſaurum, χ auri. Et Xanthus audiens Regis eſſe theſaurum, Æſopo ait,

Acceptô dimidiô lucri, taceto. Et ille, Non tu mihi nunc hoc præbes, sed qui aurum hîc infodit: ac quemadmodùm, audi: Hoc enim dicunt literæ, α acceptum, β vadentes, δ dividite, ο quem, ε invenistis, θ thesaurũ, χ auri. Et Xãthus, Veni, inquit, in domum, ut & thesaurum dividamus, & tu libertatem accipias. Profectis ergò, Xanthus timens Æsopi loquacitatem, in carcerem ipsum jussit injici. Et Æsopus inter abducendum, Hujusmodi, inquiebat, sunt promissa Philosophorum? Non solùm enim non accipio meam li-

λαβὼν τὸ ἥμισυ τοῦ ἑρμαίου, ἡσύχασον. κἀκεῖνος, οὐ σύ μοι νῦν τοῦτο παρέχεις, ἀλλ' ὁ χρυσίον ἐνταυθοῖ κατορύξας· καὶ ὅπως, ἄκουσον· τοῦτό καὶ λέγει τὰ γράμματα, α ἀνελόμενοι, β βαδίσαντες, δ διέλεσθε, ο ὃν, ε εὕρετε, θ θησαυρὸν, χ χρυσίου. καὶ ὁ ξάνθος, δεῦρό, φησιν, εἰς τὴν οἰκίαν, ὡς ἂν καὶ τὸν θησαυρὸν διελώμεθα, καὶ σὺ τὴν ἐλευθερίαν ἀπολάβῃς ἐλθόντων οὖν. ὁ ξάνθος φοβούμενος τὸ τοῦ αἰσώπου λάλον, εἰς εἱρκτὴν αὐτὸν ἐκέλευσεν ἐμβληθῆναι. καὶ ὁ αἴσωπος ἀπαγόμενος, τοιαῦταί, φησιν, εἰσιν αἱ ὑποσχέσεις τῶν φιλοσόφων; οὐχ ὅτι γὰρ οὐκ ἀπολαμβάνω μου τὴν

τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς δεσμωτήριόν με κελεύεις βληθῆναί με. ὁ μὲν οὖν ξάνθος ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀπολυθῆναι, καὶ πρὸς αὐτὸν ἔφη· πάνυ καλῶς φὴς, ἵν᾽ ἐλευθερίας τυχὼν, σφοδρότερός μου γένῃ κατήγορος. ὁ δὲ αἴσωπος εἶπεν, ὅτι ποτέ με ἔχεις κακὸν ποιεῖν, ποίει· πάντως καὶ ἄκων ἐλευθερώσεις με. κατὰ δὲ τοὺς καιροὺς τούτους συνέπεσέ τι τοιοῦτον ἐν σάμῳ. πανδήμου ἑορτῆς ἀγομένης αἴφνης ἀετὸς καταπτὰς, καὶ τὸν δημόσιον ἁρπάσας δακτύλιον, εἰς δούλου κόλπον ἀφῆκεν. οἱ μὲν οὖν σάμιοι θορυβηθέντες, καὶ εἰς πλείστην περὶ τοῦδε τοῦ σημείου πεσόντες τὴν ἀγωνίαν,

libertatem, ſed & in carcerem jubes injici me. Xanthus igitur juſſit ipſum ſolvi, & ait ei: Nimirùm rectè inquis, ut partâ libertate vehementior ſis contra me accuſator. Tùm Æſopus dixit, Quodcunque mihi potes facere, fac malum: Omninò vel invitus liberabis me. Eâ verò tempeſtate hujusmodi res Samii obtigit. Quum publicè feſtum celebraretur, repentè aquila devolans, & publicum rapiens anulum, in ſervi ſinũ demiſit. Itaque Samii perterriti, & in plurimũ ob hoc prodigium quum incidiſſent mœrorem,

in unum coacti, cœperunt rogare Xanthum, quòd primus civium esset & Philosophus, ut sibi judicium prodigii manifestaret. At ille omninò ambigens, tempus petiit. Et profectus domum, multum erat tristis, & solicitudinibus immersus, ut qui nihil judicare posset. Sed Æsopus mœrore Xanthi cognito, adiens ait, Quâ causâ, ô here, sic perseveras tristari? mihi committe, valere jusso mœrore. Cras in forum profectus dic Samiis, Ego neque prodigia solvere didici, neque augurari, sed puer mihi est mul-

κατὰ ταὐτὸ ἀθροισθέντες ἤρξαντο δεῖσθαι τοῦ ξάνθου, ἅτε πρώτου τῶν πολιτῶν ὄντος καὶ φιλοσόφου, σφίσι τὴν κρίσιν τοῦ σημείου διασαφῆναι. ὁ δὲ τοῖς ὅλοις ἐπαπορῶν, χρόνον ᾔτησε. καὶ ἀφικόμενος οἴκαδε, πολὺς ἦν ἀθυμῶν, καὶ τῇ λύπῃ βαπτιζόμενος, οἷα δὴ μηδὲν κρῖναι δυνάμενος. ὁ δ᾽ αἴσωπος τὴν ἀθυμίαν συννοήσας τοῦ ξάνθου, προσελθὼν, λέγει, τίνος χάριν, ὦ δέσποτα, οὕτω διατελεῖς ἀθυμῶν; ἐμοὶ προσανάθου, χαίρειν εἰπὼν τῷ λυπεῖσθαι· αὔριον δ᾽ εἰς ἀγορὰν προσελθὼν, εἰπὲ τοῖς σαμίοις, ὡς ἐγὼ μὲν οὔτε σημειολυτεῖν ἐπαιδεύθην, οὔτ᾽ οἰωνοσκοπεῖν, παῖς δέ μοι πρέ-

πρόσεςι πολλῶν πεῖραν εἰδὼς, αὐτὸς ὑμῖν τὸ ζητούμενον λύσει. κἂν μὲν αὐτὸς ἐπιτύχω τῆς λύσεως, δέσποτα, σὺ τὴν δόξαν ἀποίσῃ, τοιούτῳ χρώμενος δούλῳ· ἂν ἀποτύχω, ἐμοὶ μόνῳ ἡ ἐντεῦθεν προσεμβήσεται ὕβρις. πεισθεὶς οὖν ὁ ξάνθος, καὶ τῆς ὑςεραίας εἰς τὸ θέατρον ἀπαντήσας, καὶ καταςὰς εἰς τὸ μέσον κατὰ τὰς ὑποθήκας αἰσώπου διελέχθη τοῖς συνελθοῦσιν. οἱ δὲ εὐθέως ἠξίουν τὸν αἴσωπον κληθῆναι· τοῦ δὲ ἀφικομένου καὶ ςάντος ἐν τῷ μέσῳ, οἱ σάμιοι τὴν ὄψιν αὐτοῦ κατανοήσαντες, ἐπεχλεύοντο, ἐφώνουν· αὕτη ἡ ὄψις σημεῖον λύσει; ἐκ τοῦ αἰσχροῦ τούτου τί ποτε καλὸν

multarum rerum peritus, ipse vobis quæsitum solvet. Et si ipse consecutus fuero solutionem, here, tu gloriam reportabis, tali utens servo: sin minus fuero consecutus, mihi soli erit dedecus. Persuasus igitur Xanthus, & postero die in theatrum profectus, & stans in medio juxta admonitiones Æsopi concionatus est iis qui convenerant. Illi v. statim rogabant Æsopum acciri: qui cùm venisset staretq; in medio, Samii facie ipsius consideratâ, deridentes clamabant, Hæc facies prodigium solvet? ex deformi hoc quid unquàm boni

audiemus? atque ridere cœperunt. Et Æsopus extentâ manu, & silentio petito, inquit, Viri Samii, quid faciem meā cavillamini? non faciem, sed animum respicere oportet. Sæpè enim in turpi forma bonum animū natura imposuit. An vos exteriorē testarum formam consideratis, ac non potiùs interiorem vini gustum. Hæc ab Æsopo cùm audissent, omnes dixerunt, Æsope, quid potes, dic civitati. Et ille audacter ait, Viri Samii, quoniam fortuna, quæ contentionis studiosa est, gloriæ certamen proposuit domino & servo: & si servus in-

ἀκουσόμεθα; καὶ γελᾶν ἤρξαντο. καὶ ὁ αἴσωπος κατασείσας τῇ χειρὶ, καὶ ἡσυχίαν αἰτήσας γενέσθαι, φησίν· ἄνδρες σάμιοι, τί μου τὴν ὄψιν σκώπτετε; οὐκ εἰς τὴν ὄψιν, ἀλλ' εἰς τὸν νοῦν ἀποβλέπειν χρή. πολλάκις γὰρ καὶ τῇ φαύλῃ μορφῇ χρηστὸν νοῦν ἡ φύσις ἐνέθηκεν. ἢ τὴν ἔξωθεν τῶν κεραμίων μορφὴν σκοπεῖτε ὑμεῖς, ἀλλ' οὐ τὴν ἐντὸς γεῦσιν τοῦ οἴνου; ταῦτα τοῦ αἰσώπου πάντες ἀκούσαντες, ἔλεγον· αἴσωπε, εἴ τι δύνασαι, λέγε τῇ πόλει. κἀκεῖνος μετὰ παῤῥησίας ἔφη· ἄνδρες σάμιοι, ἐπειδήπερ ἡ τύχη φιλόνεικος οὖσα, δόξης ἀγῶνα τέθεικε δεσπότῃ καὶ δούλῳ· κἂν μὲν ὁ δοῦλος ἥττ-

ἥττων φανῇ τοῦ δεσπότου, διὰ μαστίγων ἐλεύσεται· εἰ δ' ἀμείνων, οὐδὲν ἔλαττον καὶ οὕτω πληγαῖς ξανθύσεται· εἰ ὑμεῖς διὰ τῆς ἐλευθερίας παῤῥησίαν χαρίσασθέ μοι, ἐγὼ νῦν ὑμῖν ἀδεῶς τὸ ζητούμενον φράσω. τότε ὁ δῆμος ἀπὸ μιᾶς γλώττης πρὸς τὸν ξάνθον ἐβόων· ἐλευθέρωσον αἴσωπον, ὑπάκουσον σαμίοις, χάρισαι τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ τῇ πόλει. ὁ δὲ ξάνθος οὐκ ἐπένευε. καὶ ὁ πρύτανις ἔφη· ξάνθε, εἰ μή σοι δοκεῖ ὑπακοῦσαι τῷ δήμῳ, ἐγὼ τῆς δὲ ὥρας αἴσωπον ἐλεύθερον ἂν ποιήσαιμι· καὶ τότε σοὶ ὁμότιμος ἔσται. τηνικαῦτα τοίνυν ὁ ξάνθος ἀνάγκῃ τὴν ἐλευθερίαν ἀπέδωκε.

inferior videatur domino, verberibus cęsus abibit: sin a. præstantior, nihilominus & sic verberib. lacerabitur: si vos per libertatē loquendi mihi fiduciam indulseritis, ego nūc vobis intrepidè quæsitū narrabo. Tunc populus uno ore clamabat ad Xanthum: libertate dona Æsopum, obtempera Samiis, largire libertatem ejus civitati. At Xanthus non annuebat. & Prętor ait, Xanthe, si tibi non placet auscultare populo, ego hâc horâ Æsopum libertate donabo, & tūc tibi æqualis fuerit. Tunc igitur Xanthus necessariò libertatem reddidit.

dit. Et Præco clamavit, Xanthus philoſophus liberum Samiis largitur Æſopum. Atq; interim finem ſermo Æſopi accepit, dicentis Xantho, Vel invitus me libertate donabis. Æſopus itaq; libertatem conſecutus, ſtans in medio ait: Viri Samii, aquila, ut ſcitis, regina avium eſt: qm̄ autē imperatoriū anulū hæc raptū demiſit in ſervi ſinū, hoc ſignificare vult, quēdā, ex iis q̨ nūc ſunt, regem velle veſtrā libertatē in ſervitutē redigere, atq; ſancitas leges irritas facere. His auditis Samii mœrore repleti ſunt. Sed non multo pòſt tempore & li-

κε. καὶ ὁ κήρυξ ἐβόα· ξάνθος ὁ φιλόσοφος ἐλευθεροῖ σαμίοις τὸν αἴσωπον. κἀν τούτῳ πέρας ὁ τοῦ αἰσώπου λόγος εἴληφε, φάμενος πρὸς τὸν ξάνθον, ὡς καὶ ἄκων ἐλευθερώσεις με. αἴσωπος οὖν ἐλευθερίας τυχὼν, στὰς εἰς τὸ μέσον, ἔφη· ἄνδρες σάμιοι, ὁ μὲν ἀετὸς, ὡς ἴστε, βασιλεὺς τῶν ὀρνίθων ἐστίν· ὅτι δὲ τὸ στρατηγικὸν δακτύλιον οὗτος ἁρπάσας ἀφῆκεν εἰς δούλου κόλπον, τοῦτο σημειῶσαι βούλεται, ὅτι τῶν νυνὶ βασιλέων τις βούλεται ὑμῶν τὴν ἐλευθερίαν δουλῶσαι, καὶ τοὺς κυρίους νόμους ἀκύρους δεῖξαι. ταῦτα οἱ μὲν σάμιοι ἀκούσαντες κατηφείας ἐπλήσθησαν. μετὰ δ' οὐ πολὺν χρόνον καὶ γράμ-

γράμματα παρὰ κροίσου τοῦ λυδῶν βασιλέως ἧκει. σαμίοις, κελεύοντα τὸ ἀπὸ τοῦδε φόρους αὐτῷ παρέχειν· εἰ δὲ μὴ πείθοιντο, πρὸς μάχην ἑτοίμους εἶναι. ἐβουλεύσαντο μὲν οὖν ἅπαντες· ἔδεισαν γὰρ ὑπήκοοι γενέσθαι τῷ κροίσῳ· συνεῖσεν μέντοι εἶναι καὶ αἴσωπον ἐρωτῆσαι. κἀκεῖνος ἐρωτηθεὶς, εἶπε· τῶν ἀρχόντων ὑμῶν γνώμην δεδωκότων εἰς φόρου ἀπαγωγὴν ὑπακούειν τῷ βασιλεῖ, συμβουλὴν μὲν οὐδ' ὡς, λόγον δὲ ἐρῶ ὑμῖν, καὶ εἴσεσθε τὸ συμφέρον. ἡ τύχη δύο ὁδοὺς ἔδειξεν ἐν τῷ βίῳ, θατέραν μὲν ἐλευθερίας, ἧς μὲν ἀρχὴ δύσβατος, τὸ δὲ τέλος ὁμαλόν· θατέραν δὲ δουλεί-

literæ à Crœso Lydorũ rege venerunt ad Samios, jubẽtes eis ab illo tẽpore ut tributa sibi penderẽt: sin minùs obtẽperaverint, ut ad pugnã se parẽt. Cõsultabãt igitur universi: timuerũt enim subditi fieri Crœso, cõducibile tamẽ esse & Æsopũ cõsulere. Et ille cõsultus ait, cùm Principes vestri sententiã dixerint de tributo dãdo obtemperandũ esse regi, consilium jã minimè, sed narrationẽ vobis afferã, & scietis q̃d cõducat. Fortuna duas vias ostendit in vita, alteram libertatis, cujus principium accessu difficile, sed finis planus: alteram servi-

vitutis, cujus principiũ facile & acceſſibile, finis autem laborioſus. His auditis, Samii exclamaverunt, Nos quum ſimus liberi, ſervi eſſe gratis nolumus, & oratorem infectâ pace remiſerunt. His ergò cognitis, Crœſus decrevit bellum in Samios movere: ſed legatus retulit, Non poteris Samios debellare, quamdiu eſt apud eos Æſopus, & conſilia ſuggerit. Potes autem magis, ait, ô Rex, legatis miſſis, petere ab ipſis Æſopum, pollicitus eis pro eo & gratias alias relaturum, & ſolutionem juſſo-

λείας, ἧς ἡ μὲν ἀρχὴ δυσπετής τε καὶ βάσιμος, τὸ δὲ τέλος ἐπώδυνον. ταῦτα ἀκούσαντες οἱ σάμιοι, ἀνεβόησαν. ἡμεῖς ἐλεύθεροι ὄντες, ἑκόντες οὐ γινόμεθα δοῦλοι, καὶ τὸν πρεσβευτὴν οὐ σὺν εἰρήνῃ ἀπέπεμψαν. ὁ μὲν οὖν κροῖσος ταῦτα μαθὼν, ἐβουλεύσατο πόλεμον κατὰ τῶν σαμίων κινεῖν· ὁ δὲ πρεσβευτὴς ἀνήνεγκεν, ὡς οὐκ ἂν δυνηθείης σαμίους ὑπὸ χεῖρα λαβεῖν, αἰσώπου παρ' αὐτοῖς ὄντος, καὶ γνώμας ὑποτιθέντος. δύνῃ δὲ μᾶλλον εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, πρέσβεις ἀποστείλας, ἐξαιτῆσαι παρ' αὐτῶν αἴσωπον, ὑποσχόμενος αὐτοῖς ἀντ' αὐτοῦ χάριτας ἄλλας τε δώσειν, καὶ λύσιν τῶν ἐπιταγ-

τεταγμένων φόρων. καὶ τότε τάχα οἷός τε ἔσῃ τούτων περιγενέσθαι. καὶ ὁ μὲν Κροῖσος κατὰ ταῦτα πρεσβευτὴν ἀποστείλας, ἔκδοτον ᾔτει τὸν αἴσωπον. σάμιοι δὲ τοῦτον ἐκδιδόναι γνώμης ἐγίνοντο. αἴσωπος δὲ τοῦτο μαθὼν, ἐν μέσῳ τῆς ἀγορᾶς ἔστη, καὶ φησὶ, ἄνδρες σάμιοι, κἀγὼ μὲν περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι παρὰ τοὺς πόδας ἀφικέσθαι τοῦ βασιλέως, ἐθέλω δὲ ὑμῖν ἵνα μῦθον εἰπεῖν· καθ' ὃν χρόνον ὁμόφωνα ἦν τὰ ζῶα, πόλεμον οἱ λύκοι τοῖς προβάτοις συνῆψαν· τῶν δὲ κυνῶν συμμαχούντων τοῖς θρέμμασι, καὶ τοὺς λύκους ἀποτοξευόντων, οἱ λύκοι πρεσβευτὴν ἀποστείλαντες, ἔφασαν

τοῖς

ſorum tributorum. Et tunc fortè poteris eos ſuperare. Et Crœſus his perſuaſus, legato miſſo, dedi ſibi petebat Æſopum. Samii autem hunc tradere decreverunt. Quo cognito, Æſopus in media concione ſtetit, ac inquit, Viri Samii, & ego permultifacio ad Regis pedes proficiſci, ſed volo vobis fabulam unam dicere: Quo tempore animalia inter ſe loquebantur, lupi bellum ovibus intulerunt: unà verò cum ovibus canibus præliantibus, ac lupos arcentibus, lupi legato miſſo dixerunt

o-

ovibus, si voluerint vivere in pace, & nullum suspicari bellum, ut canes sibi traderent. Oves verò quum ob stultitiam persuasæ essent, & canes tradidissent, lupi & canes dilacerarunt, & oves nullo negotio interemerunt. Samii igitur, fabulæ sensu percepto, decreverunt apud se detinere Æsopum. Ille verò non permisit, sed cum legato unà solvit, & ad Crœsum se conferebat. Profectis itaque iis in Lydiam, Rex ante se stantem Æsopum videns, indignatus est, dicens: Vide qualis homuncio

τοῖς πρόβασιν, εἰ βούλοιντο βιοῦν ἐν εἰρήνῃ, καὶ μηδένα πόλεμον ὑποπτεύειν, τοὺς κύνας αὐτοῖς ἐκδοῦναι. τῶν δὲ προβάτων ὑπ' ἀνοίας πεισθέντων, καὶ τοὺς κύνας ἐκδεδωκότων, οἱ λύκοι τούς τε κύνας διεσπάραξαν, καὶ τὰ πρόβατα ῥᾷστα διέφθειραν. οἱ Σάμιοι τοίνυν τὸ τοῦ μύθου βούλημα συννοήσαντες, ὥρμησαν μὲν παρ' ἑαυτοῖς κατασχεῖν τὸν Αἴσωπον. ὁ δὲ οὐκ ἠνέσχετο, ἀλλὰ τῷ πρεσβευτῇ συναποπλεύσας, πρὸς Κροῖσον ἀπῄει. ἀφικομένων δ' αὐτῶν εἰς Λυδίαν, ὁ βασιλεὺς ἐπίπροσθεν αὐτοῦ στάντα τὸν Αἴσωπον θεασάμενος, ἠγανάκτησε, λέγων· ἴδε ποταπὸν ἀνθρώπιον

πιων ἐμποδὼν μοι γέγονε νῆσον ὑποτάξαι τοσαύτην; καὶ ὁ Αἴσωπος, μέγιστε βασιλεῦ, οὐ βίᾳ, οὐδὲ ἀνάγκῃ πρός σε παραγενόμην, ἀλλ' αὐθαίρετος πάρειμι· ἀνάσχου δέ μου μικρὸν ἀκοῦσαι. ἀνήρ τις ἀκρίδας συλλέγων, καὶ ἀποκτείνων, εἷλε καὶ τέττιγα· ἐπεὶ δὲ κἀκεῖνον ἐβούλετο κτεῖναι, φησὶν ὁ τέττιξ· ἄνθρωπε, μή με μάτην ἀνέλῃς· ἐγὼ γὰρ οὔτε στάχυν βλάπτω, οὔτ' ἄλλο τι τῶν ἁπάντων σε ἀδικῶ· τῇ κινήσει δὲ τῶν ἐν ἐμοὶ ὑμένων ἡδὺ φθέγγομαι, τέρπων τοὺς ὁδοιπόρους· φωνῆς οὖν παρ' ἐμοὶ πλέον οὐδὲν εὑρήσεις. κἀκεῖνος ταῦτα ἀκούσας, ἀφῆκεν ἀπιέναι. κἀγὼ

cio obstitit mihi ad tantam insulā subjugandā? Tùm Æsopus: Maxime Rex, non vi, neq; necessitate coactus ad te veni, sed sponte adsum: patere autē me parumper audire. Vir quidam cùm locustas caperet occideretque, cepit & cicadam, cùm & illam vellet occidere, inqt cicada, homo nè me frustrà occidas: ego.n.neq; spicam lædo, neq; in alia re quapiam injuriâ te afficio: motu verò q̄ in me sūt mēbranularum suaviter canto, delectans viatores: p̄ter igitur vocem in me ampliùs nihil invenies. Et ille quum hæc audisset, permisit abire. Et ego

itaque, ô Rex, tuos pedes attingo, nè me sine caussa occidas: non enim possũ injuriã quenquam afficere, sed in vili corpore generosum loquor sermonem. Rex autem miratus simul & miseratus ipsum, ait, Æsope, non ego tibi largior vitam, sed fatum. Ergò quid vis, pete & accipies. Et ille, Rogo te, ô Rex, reconciliare Samiis. Quumque Rex dixisset, Reconciliatus sum, procidens ille in terram, gratiasque ei agebat. Post hæc suas conscripsit fabulas, quas in hunc usque diem extantes, apud Regem reliquit. Acceptis

γονῶ, ὦ βασιλεῦ, τῶν σῶν ποδῶν ἅπτομαι, μή με εἰκῇ φονεύσῃς, οὐδὲ γάρ οἷός τ' εἰμὶ ἀδικῆσαί τινα, ἐν εὐτελείᾳ δὲ σώματος γενναῖον φθέγγομαι λόγον. ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας ἅμα καὶ οἰκτείρας αὐτὸν, ἔφη· αἴσωπε, οὔκουν ἐγώ σοι δίδωμι τὸ ζῆν, ἀλλ' ἡ μοῖρα. ὃ γοῦν θέλεις, αἴτει καὶ λήψῃ. καὶ ὃς, δέομαί σου βασιλεῦ, διαλλάγηθι σαμίοις. τοῦ δὲ βασιλέως εἰπόντος, διήλλαγμαι, πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, χάριτάς τε αὐτῷ ὡμολόγει. καὶ μετὰ τοῦτο τοὺς οἰκείους συγγραψάμενος μύθους, τοὺς μέχρι καὶ νῦν φερομένους, παρὰ τῷ βασιλεῖ κατέλιπε. δεξάμενος

τος δὲ παρ' αὐτοῦ γράμματα πρὸς Σαμίους, ὡς ἕνεκεν Αἰσώπου τούτοις διήλλακται, καὶ δῶρα πολλά, πλεύσας ἐπανῆλθεν εἰς Σάμον. οἱ μὲν οὖν Σάμιοι τοῦτον ἰδόντες, στέμματά τε αὐτῷ προσήνεγκαν, καὶ χορὸς ἐπ' αὐτῷ συνεστήσαντο· ὁ δ' αὐτοῖς τά τε τοῦ βασιλέως ἀνέγνω γράμματα, καὶ ἀπέδειξεν ὡς τὴν εἰς αὐτὸν γενομένην παρὰ τοῦ δήμου ἐλευθερίαν, ἐλευθερίᾳ πάλιν ἠμείψατο. μετὰ δὲ τοῦτο τῆς νήσου ἀπάρας, περιῄει τὴν οἰκουμένην, τοῖς ἁπανταχοῦ τῶν φιλοσόφων διαλεγόμενος. ἀφικόμενος δὲ καὶ πρὸς Βαβυλῶνα, καὶ τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν ἐπιδειξάμενος μέγας παρὰ τῷ βασι-

ptis autem ab ipſo literis ad Samios, quòd Æſopi gratiâ eis reconciliatus fuerit, atque muneribꝰ multis, navigavit in Samum. Samii igitur hunc videntes, coronaſque ei intulerunt, & tripudia ejus gratiâ conſtituerũt. Ille autem illis & Regis literas legit, & oſtendit, ꝙ ſibi donatã à populo libertatem, libertate rursùs remuneratus fuerit. Poſt hæc verò ab inſula decedens, circumibat orbem ubiq; cum Philoſophis diſputando. Profectus autem & in Babylonem, & ſuam ipſius doctrinam demonſtrando, magnus apud Re-

gem Lycerum evasit. Illis.n.temporibus Reges invicem pacē habentes, atq; delectationis gratiâ quæstiones vicissim sophistarū scribendo mittebant: quas q solverēt, tributa pacta à mittentibus accipiebāt: qui verò non, æqualia præbebāt. Æsopus igitur quæ mittebantur problemata Lycero intelligens dissolvebat, & clarum reddebat Regem, & ipse Lyceri nomine altera itidem Regibus remittebat. Quæ quum remanerent insoluta, tributa rex quamplurima exigebat. Æsopus autem quum non genuisset filios, nobilem quendam

λεῖ λυκήρῳ ἐγένετο. κατ' ἐκείνους γὰρ τοὺς χρόνους οἱ βασιλεῖς πρὸς ἀλλήλους εἰρήνην ἔχοντες, καὶ τέρψεως χάριν προβλήματα τῶν σοφιστικῶν πρὸς ἀλλήλους γράφοντες ἔπεμπον· ἅπερ οἱ μὲν ἐπιλυόμενοι, φόρους ἐπὶ ῥητοῖς πρὸς τῶν πεμπόντων ἐλάμβανον· οἱ δὲ μὴ, τοὺς ἴσους παρεῖχον. ὁ τοίνυν αἴσωπος τὰ πεμπόμενα τῶν προβλημάτων λυκήρῳ συνὼν ἐπέλυε, καὶ εὐδοκιμεῖν ἐποίει τὸν βασιλέα, καὶ αὐτὸς δὲ διὰ λυκήρου ἕτερα τοῖς βασιλεῦσιν ἀντέπεμπεν. ὧν ἀλύτων μενόντων φόρους ὁ βασιλεὺς ὅτι πλείστους εἰσέπραττεν. αἴσωπος δὲ μὴ παιδοποιησάμενος, ἵνα τινὰ τῶν εὐγενῶν

νῶν, Ἔννεν τὴν κλῆσιν, εἰσεποιήσατό τε, καὶ ὡς γνήσιον παῖδα τῷ βασιλεῖ προσενέγκας, συνέστησε. μετὰ δ' οὐ πολὺν χρόνον ὁ Ἔννος τῇ τοῦ θεμένου παλλακῇ συνεφθάρη, Αἴσωπος τοῦτο γνοὺς, ἀπελαύνειν ἔμελλε τῆς οἰκίας. ὁ δὲ τῇ κατ' ἐκείνου ὀργῇ ληφθεὶς, ἐπιστολὴν πλασάμενος παρ' Αἰσώπου δῆθεν πρὸς τοὺς ἀντισοφιζομένους Λυκήρῳ, ὡς αὐτοῖς ἕτοιμός ἐστι προστίθεσθαι μᾶλλον ἢ τῷ Λυκήρῳ, τῷ βασιλεῖ ἐνεχείρισε, τῷ τοῦ Αἰσώπου ταύτην σφραγισάμενος δακτυλίῳ. ὁ δὲ βασιλεὺς τῇ τε σφραγῖδι πεισθεὶς, καὶ ἀπαραιτήτῳ ὀργῇ χρησάμενος, παραχρῆμα τῷ Ἑρμίππῳ κελεύει, μηδὲν

dam, Ennum nomine, adoptavit, atque ut legitimum filium Regi allatum commendavit. Non multo autem pòst tempore Ennus cum adoptantis concubina rem habuit. hoc ſciens Æſopus, expulſurus erat domo Ennum. Qui in illum irâ correptus, epiſtolamque fictam, ab Æſopo ſcilicèt, ad eos q ſophiſmatis cum Lycero certabant, quòd ipſis paratus eſſet adherere magis quàm Lycero, Regi dedit, Æſopi ſignatam anulô. Rex & ſigillo credens, atque inexorabili irâ percitus, confeſtim Hermippo mandat, ut nullâ

examinatione factâ, proditorem occideret Æsopum. At Hermippus & amicus fuerat Æsopo, & tunc se amicum ostendit. In sepulchro enim quodam, nemine sciente, occultavit hominem, & secretò nutrivit. Ennus autem Regis jussu omnem Æsopi administrationē suscepit. Sed quodam pòst tempore, Nectenabo Rex Ægyptiorum audiens Æsopum occidisse, mittit Lycero statim epistolam, architectos sibi mittere jubentem, qui turrim ædificent, neq; cœlum neq; terrā attingentem, & responsurū semper aliquem ad omnia quæ-

ἐξετάσαντα, οἷα δὴ προδότην διαχειρίσασθαι αἴσωπον. ὁ δὲ ἕρμιππος, φίλος τε ὢν τῷ αἰσώπῳ, καὶ τότε δὴ τὸν φίλον ἐπέδειξεν. ἔν τινι γὰρ τῶν τάφων μηδενὸς εἰδότος κρύψας τὸν ἄνθρωπον, ἐν ἀπορρήτοις ἔτρεφεν. ἔννος δὲ τοῦ βασιλέως κελεύσαντος, πᾶσαν τὴν διοίκησιν αἰσώπου παρέλαβε. μετὰ δέ τινα χρόνον νεκτεναβὼ βασιλεὺς αἰγυπτίων πυθόμενος αἴσωπον τεθνηκέναι, πέμπει λυκήρῳ παραχρῆμα ἐπιστολὴν, οἰκοδόμους αὐτῷ ἀποστεῖλαι κελεύουσαν, οἳ πύργον οἰκοδομήσουσι, μήτ' οὐρανοῦ, μήτε γῆς ἁπτόμενον, καὶ τὸν ἀποκρινούμενον ἀεὶ πρὸς πάνθ' ὅσα

ὅσα ἂν ἐρωτῶσι. καὶ τοῦτο ποιήσαντα, φέρειν εἰσπράττειν. εἰ δὲ μὴ, κατατίθεσθαι. ταῦτα τῷ Λυκήρῳ ἀναγνωσθέντα, ἀθυμίαν ἐνέβαλε, μηδενὸς τῶν φίλων δυναμένου τὸ πρόβλημα τὸ περὶ τοῦ πύργου συνεῖναι. ὁ μέντοι βασιλεὺς καὶ κίονα τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας ἔλεγεν ἀπολωλεκέναι τὸν Αἴσωπον. Ἕρμιππος δὲ τὴν τοῦ βασιλέως δι' Αἴσωπον λύπην μαθὼν, προσῆλθέ τε τῷ βασιλεῖ, καὶ ζῆν ἐκεῖνον εὐηγγελίσατο, προσθεὶς αὐτοῦ δὴ χάριν αὐτὸν οὐκ ἀνελεῖν, εἰδὼς ὡς μελήσῃ ποτὲ τῷ βασιλεῖ τῆς ἀποφάσεως. τοῦ δὲ βασιλέως διαφερόντως ἐπὶ τούτοις ἡσθέντος, Αἴσωπος ῥυ-

quæcunque rogaverint. Quod si fecisset, tributa exigeret: sin minùs, solveret. His lectis Lycerus mœrore affectus est, cùm nullus ex amicis posset quæstionem de turri intelligere. Rex tamen & columnam sui regni dicebat interiisse Æsopum. Hermippus autem dolore Regis ob Æsopum intellecto, adiit Regem, & vivere illum renunciavit, addiditque, ipsius causâ Æsopum non interemisse, sciens quòd pœniteret aliquando Regem sententiæ. Rege autem non mediocriter super hisce exhilarato, Æsopus sor-

dens, ac squallens totus adductus est. quúmque Rex, ut eum vidit, illacrymâsset, atque ut lavaretur, aliâque curâ ut afficeretur, jussisset, Æsopus post hoc & de quibus accusatus fuerat, caussas confutavit: ob quæ quum Rex Ennum esset occisurus, Æsopus ei veniam petiit. Post hæc autem Rex Ægyptii epistolam Æsopo dedit legendam. At ille statim solutione cognitâ quæstionis, risit, ac rescribere jussit, ut quum hyems præteriisset, missum iri & qui turrim essent ædificaturi, & re-

πῶν, καὶ αὐχμῶν ὅλος προσηνέχθη. καὶ τοῦ βασιλέως, ὡς εἶδεν αὐτὸν δακρύσαντος, λούσασθαί τε καὶ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας ἀξιωθῆναι κελεύσαντος, αἴσωπος μετὰ τοῦτο καὶ ὑπὲρ ὧν κατηγορήθη τὰς αἰτίας ἀπεσκευάσατο, ἐφ' οἷς καὶ τοῦ βασιλέως τὸν ἔννον ἀναιρεῖν μέλλοντος, αἴσωπος αὐτῷ συγγνώμην ᾐτήσατο. ἑπομένως δὲ τούτοις, ὁ βασιλεὺς τὴν τοῦ αἰγυπτίου ἐπιστολὴν τῷ αἰσώπῳ ἐπέδωκεν ἀναγνῶναι. ὁ δ' αὐτίκα τὴν λύσιν συνεὶς τοῦ προβλήματος, ἐγέλασέ τε καὶ ἀντιγράφειν ἐκέλευσεν, ὡς ἐπειδὰν χειμὼν παρέλθῃ πεμφθῆναι τούς τε τὸν πύργον οἰκοδομήσαντας, καὶ

τοῦ

τὸν ἀποκρινούμενον πρὸς τὰ ἐπιζητούμενα. ὁ βασιλεὺς οὖν τοὺς μὲν αἰγυπτίους πρέσβεις ἀπέστειλεν· αἰσώπῳ δὲ τὴν ἐξαρχῆς διοίκησιν ἐνεχείρισεν ἅπασαν, ἔκδοτον αὐτῷ παραδοὺς καὶ τὸν ἔννον. ὁ δὲ αἴσωπος παραλαβὼν τὸν ἔννον, οὐδὲν αὖθις αὐτὸν ἔδρασεν, ἀλλ᾽ ὡς υἱῷ πάλιν προσχὼν, ἄλλοις τε καὶ τούτοις ἐπετίθει τοὺς λόγους· τέκνον, πρὸ πάντων σέβου τὸ θεῖον. τὸν βασιλέα δὲ τίμα. καὶ τοῖς μὲν ἐχθροῖς σου δεινὸν σεαυτὸν παρασκεύαζε, ἵνα μὴ καταφρονῶσί σου· τοῖς δὲ φίλοις πρᾶον καὶ εὐμετάδοτον, ὡς εὐνουστέρους σοι μᾶλλον γίνεσθαι. ἔτι τοὺς μὲν ἐχθροὺς νοσεῖν εὔ-

responſurum aliquem ad rogata. Rex igitur Ægyptios legatos remiſit: Æſopo autem priſtinam adminiſtrationem tradidit omnem, deditum ei tradens & Ennum. At Æſopus acceptum Ennum nulla in re triſtitiâ affecit, ſed ut filio rurſùs recepto, aliiſque atque his admonuit verbis: Fili, ante omnia cole DEUM. Regem honora. Inimicis tuis terribilem teipſum præbe, nẽ te contemnant. Amicis facilem & communicabilem, quò longè benevolentiores tibi ſint. Item inimicos malè habere pre-

care, & esse pauperes, nè te possint offendere: at amicos in omnibus bene valere velis. Semper uxori tuæ bene adhære, nè alterius viri periculū facere velit: leve enim est mulierū genus ac adulatū minus malū cogitat. Velocem ad sermonem nè posside auditum. Linguæ cōtinens esto. Bene agentibus nè invide, sed cōgratulare. invidens enim teipsum magis offendes. Domesticorum tuorū satage, ut te non solùm ut dominum timeāt, sed etiā ut benefactorem venerentur. Nè pudeat discere semper meliora. Mulieri non unquā credas

χου καὶ πένεσθαι, ὡς μὴ οἵους τε εἶναι λυπεῖν σε· τοὺς δὲ φίλους κατὰ πάντα εὐπράττειν βούλου. αἰεὶ τῇ γυναικί σου χρηστῶς ὁμίλει, ὅπως ἑτέρου ἀνδρὸς πεῖραν μὴ ζητήσῃ λαβεῖν. κοῦφον γὰρ τὸ τῶν γυναικῶν ἐστι φῦλον, καὶ κολακευόμενον ἔλαττω φρονεῖ κακά. ὀξεῖαν μὴ πρὸς λόγον κτῆσαι τὴν ἀκοήν. τῆς δὲ γλώττης ἐγκρατὴς ἔσο. τοῖς εὖ πράττουσι μὴ φθόνει, ἀλλὰ σύγχαιρε. φθονῶν γὰρ σεαυτὸν μᾶλλον βλάψεις. τῶν οἰκετῶν σου ἐπιμελοῦ, ἵνα μὴ μόνον ὡς δεσπότην σε φοβῶνται, ἀλλὰ καὶ ὡς εὐεργέτην αἰδῶνται. μὴ αἰσχύνου μανθάνειν ἀεὶ τὰ κρείττω. τῇ γυναικὶ μηδέποτε πιστεύ-

στύσῃς ἀπόῤῥητα· ἀεὶ γὰρ ὁπλίζεται, πῶς σου κυριεύσῃ. καθ' ἡμέραν καὶ εἰς τὴν αὔριον ἀποταμιεύου· βέλτιον γὰρ τελευτῶντα ἐχθροῖς καταλεῖψαι, ἢ ζῶντα τῶν φίλων ἐπιδεῖσθαι. εὐπροσήγορος ἴσο τοῖς συναντῶσιν, εἰδὼς ὡς καὶ τῷ κυναρίῳ ἄρτον ἡ οὐρὰ προσπορίζει. ἀγαθὸς γενόμενος μὴ μετανόει. ψίθυρον ἄνδρα ἔκβαλε τῆς οἰκίας· τὰ γὰρ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα καὶ πραττόμενα ἑτέροις φέρων ἀνακοινώσει. πρᾶττε μὴ τὰ λυπήσοντά σε. ἐπὶ δὲ τοῖς συμβαίνουσι μὴ λυποῦ, μήτε πονηρὰ βουλεύσῃ ποτὲ, μήτε τρόπους κακῶν μιμήσῃ. τούτοις τοῦ Αἰσώπου τὸν Ἔννον νουθετήσαντος, ἐκεῖνος τοῖς τε λό-

das secreta. nam semper armatur, quomodò tibi dominetur. Quotidiè in diem crastinum reconde; meliùs enim mortuum inimicis relinquere, q̃ viventem amicorum indigere. Salutato facilè qui tibi occurrunt, sciens & catulo caudam panem comparare. Bonum esse nè pœniteat. Susurronem virum ejice domo tuâ, nã q̃ à te dicũtur ac fiũt, aliis communicabit. Fac quæ te non mœstum facient. Contingentibus nè tristare, neque prava consulas unquàm, neq; mores malorum imitare. His ab Æsopo Ennus admonitus, tùm ser-

sermone, tùm suâ conscientiâ ut sagittâ quâdam pcussus animum, paucis pòst diebus è vita discessit. Æsopus autem aucupes omnes accersivit, atque aquilarum pullos quatuor ut caperent jubet. Sic itaque captos nutrivit, ut dicitur, ac instruxit: Cui rei non magnam fidem adhibemus, ut pueros in sporcis ipsis appensis, gestando in altum tollerent: atque ita obedientes pueris essent, ut quocunque illi vellent, volarent, sive in altum, sive in terram humi. Præteritô verò hyemali tempore, & Vere ari-

λόγοις, καὶ τῇ οἰκείᾳ συνειδήσει ὥσπερ τινὰ βέλει πληγεὶς τὴν ψυχὴν, μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας τὸν βίον μετήλλαξεν. αἴσωπος δὲ τοὺς ἰξευτὰς πάντας προσκαλεσάμενος, ἀετῶν νεοττοὺς τέτταρας συλληφθῆναι κελεύει. συλληφθέντας οὖν οὕτως ἔθρεψεν, ὡς λέγεται, καὶ ἐπαίδευσεν, ὅπερ οὐ πάνυ τί μοι πειθόμενον ἔχει, ὡς παῖδας διὰ θυλάκων αὐτοῖς προσηρτημένων βαστάζοντας εἰς ὕψος αἴρεσθαι, καὶ οὕτως ὑπηκόους τοῖς παισὶν εἶναι, ὡς ὅπουπερ ἂν ἐκεῖνοι βούλοιντο ἵπτασθαι, ἄν τε εἰς ὕψος, ἄν τε εἰς γῆν χαμάζε. τῆς δὲ χειμερινῆς ὥρας παραδραμούσης, καὶ ἔαρος διαγε-

γελάσαντος, ἅπαντα τὰ πρὸς τὴν ὁδὸν συσκευασάμενος αἴσωπος, καὶ τούς τε παῖδας λαβὼν καὶ τοὺς ἀετοὺς, ἀπῆρεν εἰς αἴγυπτον, πολλῇ φαντασίᾳ καὶ δόξῃ πρὸς κατάπληξιν τῶν ἐκεῖ κεχρημένος. νεκτεναβὼ δ' ἀκούσας παραγεγονέναι τὸν αἴσωπον, ἐνηδρεύμαι, φησὶ τοῖς φίλοις, μεμαθηκὼς αἴσωπον τεθνηκέναι. τῇ δ' ἐπιούσῃ κελεύσας ὁ βασιλεὺς πάντας τοὺς ἐν τέλει λευκὰς περιβάλεσθαι στολὰς, αὐτὸς ὀρέιαν ἐνεδύσατο, καὶ διάδημα, καὶ διάλυθον κίταριν. καὶ καθεσθεὶς ἐφ' ὑψηλοῦ δίφρου, καὶ τὸν αἴσωπον εἰσαχθῆναι κελεύσας, τίνι με εἰκάζεις εἰσελθόντι, φησὶν, αἴσωπε, καὶ τοὺς σὺν

ridente, cùm ad iter omnia paráſſet Æſopus, & pueros accepiſſet, & aquilas, deceſſit in Ægyptum, multâ imaginatione & opinione ad ſtupefactionem illorum hominum uſus. Sed Nectenabo audito adeſſe Æſopū, inſidiis circumvent⁹ ſum, ait amicis, qa intellexerā Æſopū mortuum eſſe. Poſtridie aūt juſſit Rex, ut oēs Magiſtratus candidis circundarentur veſtibus, ipſe laneā induit, & coronā ac gemmatam citarin. Cumque ſedens in alto ſolio, Æſopū introduci juſſiſſet, Cui me aſſimilas ingredienti, inquit, Æſope, & eos qui me-

ἐ cum

cum sunt? Et ille, Te quidem Soli verno: qui verò te circunstant, maturis aristis. Et Rex admiratus ipsum, donis eum prosecutus est. Postero autem die rursùs Rex candidissimam indutus, amicis purpureas jussit accipere, ingredientem Æsopum iterùm eadem rogavit. Et Æsopus, Te, inquit, comparo Soli: hos autem qui stant circum, radiis solaribus. Et Nectenabo, Existimo, nihil esse Lycerum præ meo regno. Et Æsopus subridens, Nè facilè de illo sic loquere, ô Rex, nam genti vestræ vestrum regnum

ἐμοί; καὶ ὅς, σὲ μὲν ἡλίῳ ἐαρινῷ· τοὺς δὲ περὶ σὲ τούτους, ὡραίοις στάχυσι. καὶ ὁ βασιλεὺς θαυμάσας αὐτὸν, καὶ δώροις ἐδεξιώσατο. τῇ δὲ μετ᾽ ἐκείνην ἡμέρᾳ πάλιν ὁ μὲν βασιλεὺς λευκοτάτην ἐνσκευασάμενος· τοῖς δὲ φίλοις φοινικὰς κελεύσας λαβεῖν, εἰσελθόντα τὸν αἴσωπον τὴν προτέραν αὖθις πεῦσιν ἐπύθετο. καὶ ὁ αἴσωπος· σὲ μὲν, εἶπεν, εἰκάζω ἡλίῳ, τοὺς δὲ περὶ σὲ τούτους, ἀκτῖσι. καὶ ὁ νεκτεναβὼ, οἶμαι, μηδὲν εἶναι λυκῆρον πρὸς τὴν ἐμὴν βασιλείαν. καὶ ὁ αἴσωπος μειδιάσας, μὴ εὐχερῶς οὕτω περὶ ἐκείνου λέγε, ὦ βασιλεῦ· πρὸς μὲν γὰρ τὸ ὑμέτερον ἔθνος ἡ ὑμῶν ἐπιδει-

δεικνυμένη βασιλεία, δίκην ἡλίου σελαγεῖ. εἰ δὲ Λυκήρῳ παραπληθείη, οὐδὲν ἂν δέοι μὴ τὸ φῶς τοῦτο ζόφον ἀποδειχθῆναι. καὶ ὁ Νεκτεναβὼ τὴν τῶν λόγων εὐστοχίαν ἐκπλαγείς, ἤνεγκας ἡμῖν, ἔφη, τοὺς μέλλοντας τὸν πύργον οἰκοδομεῖν; καὶ ὅς, ἕτοιμοί εἰσιν, εἰ μόνον ὑποδείξεις τὸν τόπον. μετὰ τοῦτο ἐξελθὼν ἔξω τῆς πόλεως ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸ πεδίον, ὑπέδειξε διαμετρήσας τὸν χῶρον. ἀγαγὼν τοίνυν Αἴσωπος ἐπὶ τὰς ὑποδειχθείσας τοῦ τόπου γωνίας τέτταρας, τοὺς τέτταρας τῶν ἀετῶν, ἅμα τοῖς παισὶ διὰ τῶν θυλάκων ἀπηρτημένοις, καὶ οἰκοδόμων τοῖς παισὶ μετὰ χεῖρας δοὺς ὄργανα, ἐκέλευσεν

gnum collatum instar Solis lucet. at si Lycero comparetur, nihil aberit quin splendor hic, tenebræ appareant. Et Nectenabo apposità verborum respõsione stupefactus, Attulisti nobis, ait, qui turrim ædificent? Et ille: Parati sunt, si modò ostendas locum. Posteà egressus extra urbem Rex in planiciem, demonstrat dimensum locum. Adductis itaque Æsopus ad demonstratos loci angulos quatuor, quatuor aquilis, unà cum pueris per sacculos appensis, ac puerorum manibus fabrorum datis instrumentis, jussit

ſit evolare. Illi verò, Sublimes date nobis, clamabant, lapides, date calcem, date ligna, & alia quæ ad ædificationem apta ſunt. Sed Nectenabo viſis pueris ab aquilis in altum ſublatis, ait, Undè mihi volucres homines? Et Æſopus, Sed Lycerus habet: tu autẽ homo cùm ſis, vis cũ æquodiis Rege contendere? Et Nectenabo, Æſope, victus ſum. quæram autẽ te, tu reſponde. Et ait, Sunt mihi fœminæ hic equæ, q̃ cùm audierint eos, q in Babylone ſunt, equos hinnientes, confeſtim concipiunt. Si tibi ad hoc eſt doctrina, oſtende.

λοῦσιν ἀναπτῆναι. οἱ δὲ πρὸς ὕψος γενόμενοι, δότε ἡμῖν, ἐφώνουν, λίθους, δότε κονίαν, δότε ξύλα, καὶ τἆλλα τὰ πρὸς οἰκοδομὴν ἐπιτήδεια. ὁ δὲ νεκτεναβὼ τοὺς παῖδας θεασάμενος ὑπὸ τῶν ἀετῶν εἰς ὕψος ἀναφερομένους, ἔφη· πόθεν ἐμοὶ πτηνοὶ ἄνθρωποι; καὶ ὁ αἴσωπος, ἀλλὰ λυκοῦργος ἔχει· σὺ δὲ θέλεις ἄνθρωπος ὢν ἰσοθέῳ ἐρίζειν βασιλεῖ; καὶ ὁ νεκτεναβώ, αἴσωπε, ἥττημαι. ἐρήσομαι δέ σε, σὺ δέ μοι ἀπόκριναι. καὶ φησίν· εἰσί μοι θήλειαι ὧδε ἵπποι, αἵτινες ἐπειδὰν ἀκούσωσι τῶν ἐν βαβυλῶνι ἵππων χρεμετιζόντων, εὐθὺς συλλαμβάνουσιν. εἴ σοι πρὸς τοῦτο πάρεστι σοφία, ἐπίδειξαι.

δεῖξαι. καὶ ὁ Αἴσωπος, ἀποκρινοῦμαί σοι αὔριον βασιλεῦ. ἐλθὼν δ' οὗ κατήγετο, αἴλουρον τοῖς παισὶν ἐκέλευσε συλλαβεῖν, καὶ συλληφθέντα δημοσίᾳ περιάγεσθαι μαστιγούμενον. οἱ δὲ Αἰγύπτιοι τὸ ζῷον σεβόμενοι, αὐτῷ κακῶς πάσχον αὐτὸ θεασάμενοι, συνέδραμον, καὶ τὸν αἴλουρον τῆς χειρὸς τῶν μαστιγούντων ἐκσπάσαντες, ἀναγγέλλουσιν ὡς τάχος τῷ βασιλεῖ τὸ πάθος. ὁ δὲ καλέσας τὸν Αἴσωπον, οὐκ ᾔδεις, φησὶν, Αἴσωπε, ὡς θεὸς σεβόμενος παρ' ἡμῖν ἐστὶν αἴλουρος; ἵνα τί γοῦν τοῦτο πεποίηκας; καὶ ὅς, Λυκοῦργον τὸν βασιλέα ἠδίκησεν, ὦ βασιλεῦ, τῆς παρελθούσης νυκτὸς οὗτος·

de. Et Æſopus: Reſpondebo tibi cras, ô Rex. Profectus verò ubi hoſpitabatur, felem jubet pueris comprehendi, & captum publicè circumduci verberando. Ægyptii autem illud animal colentes ſic malè tractari ipſum videntes, concurrerunt, & felem è manu verberantium eripuerunt, ac rem renunciant celeriter Regi: qui, vocato Æſopo, Neſciebas, inquit, Æſope, tanquàm Deum à nobis coli Felem? quarè igitur hoc feciſti? Et ille, Lycerum Regem injuriâ affecit, ô Rex, præteritâ nocte hic

felis: gallum enim ejus occidit pugnacem & generosum, præterea & horas ei noctis nunciantem. Et Rex, Non pudet te mentiri Æsope? Quónam modo unâ nocte felis ab Ægypto ivit in Babylonem? Tùm ille subridendo inquit, Et quomodo, ó rex, Babylone equis hinnientibus hic equæ fœminæ concipiunt? Rex autem his auditis, prudentiam Æsopi felicem esse dixit. Post hæc autem quum accivisset ex Heliopoli viros, quæstionum sophisticarum peritos, atque de Æsopo cum eis disputâsset, in-

ὁ αἴλουρος· ἀλεκτρύονα γὰρ αὐτοῦ πεφόνευκε μάχιμον καὶ γενναῖον, προσέτι γε μὴν καὶ τὰς ὥρας αὐτῷ τῆς νυκτὸς σημαίνοντα. καὶ ὁ βασιλεὺς, οὐκ αἰσχύνῃ ψευδόμενος Αἴσωπε; πῶς γὰρ ἐν μιᾷ νυκτὶ αἴλουρος ἀπ' αἰγύπτου ἦλθεν εἰς βαβυλῶνα; κἀκεῖνος μειδιάσας φησὶν, καὶ πῶς, ὦ βασιλεῦ, ἐν βαβυλῶνι τῶν ἵππων χρεμετιζόντων, αἱ ἐνθάδε θήλειαι ἵπποι συλλαμβάνουσιν; ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦτα ἀκούσας, τὴν φρόνησιν αὐτοῦ ἐμακάρισε. μετὰ δὲ ταῦτα μεταπεμψάμενος ἀφ' ἡλίου πόλεως ἄνδρας ζητημάτων σοφιστικῶν ἐπιστήμονας καὶ περὶ τοῦ αἰσώπου διαλεχθεὶς αὐτοῖς, ἐκά-

ἐκάλεσεν ἅμα τῷ Αἰσώπῳ ἐπ' εὐωχίαν. ἀνακλινθέντων δ' οὖν αὐτῶν, τῶν Ἡλίου πολιτῶν τίς φησι πρὸς τὸν Αἴσωπον· ἀπεστάλην παρὰ τοῦ θεοῦ μου πεῦσίν τινα πυθέσθαι σου, ὡς ἂν αὐτὴν ἐπιλύσῃς. καὶ ὁ Αἴσωπος, ψεύδῃ· θεὸς γὰρ παρὰ ἀνθρώπου οὐδὲν δεῖται μαθεῖν. σὺ δ' οὐ μόνον σαυτοῦ κατηγορεῖς. ἀλλὰ καὶ τοῦ θεοῦ σου. ἕτερος πάλιν εἶπεν· ἔστι ναὸς μέγας καὶ ἐν αὐτῷ στῦλος δώδεκα πόλεις ἔχων, ὧν ἑκάστη τριάκοντα δοκοῖς ἐστέγασται, ταύτας δὲ περιτρέχουσι δύο γυναῖκες. καὶ ὁ Αἴσωπος ἔφη· τοῦτο τὸ πρόβλημα καὶ οἱ παρ' ἡμῖν ἐπιλύσονται παῖδες. ναὸς μὲν γάρ ἐστιν οὗτος ὁ κό-

invitavit unà cum Æſopo ad convivium. Diſcumbentib⁹ igitur ipſis, quidam Heliopolita inquit Æſopo, Miſſus ſum à deo meo quæſtionem quandam rogare te, ut ipſam ſolveres. Et Æſopus, Mentiris: Deo.n. ab homine nihil opus eſt diſcere. Tu autem nō ſolùm teipſum accuſas, ſed & deū tuū. Alius rurſùs ait, Eſt tēplū ingens, & in eo columna duodecim urbes continens, quarum ſingulæ triginta trabibus fulciūtur, quas circuncurrunt duæ mulieres. Tùm Æſopus ait, Hanc quæſtionem apud nos ſolvent pueri. Templum enim eſt hic mun-

dus: columna, annus: urbes, menses: & trabes horum, dies: dies autem & nox, duæ mulieres, quæ vicissim sibi succedunt. Postridiè convocatis amicis omnibus, Nectenabo inquit, Propter Æsopum hunc debebimus tributa Regi Lycero? At ex his unus ait, Iubebimus ei quæstiones dicere nobis ex iis, quæ neque scimus, neq; audivimus. Et ille, Cras hac de re vobis respondebo. Decedens igitur, & composito scripto, in quo continebatur, Nectenabo confitens mille talenta Lycero debere: manè re-

ver-

σμος· στῦλος δ' ὁ ἐνιαυτός· αἱ δὲ πόλεις, οἱ μῆνες· καὶ δοκοὶ, αἱ τούτων ἡμέραι· ἡμέρα δὲ καὶ νύξ, αἱ δύο γυναῖκες, αἳ παραλλὰξ ἀλλήλας δέχονται. τῇ δὲ ἐφεξῆς ἡμέρᾳ συγκαλέσας τοὺς φίλους ἅπαντας ὁ Νεκτεναβὼ, φησὶ διὰ τὸν Αἴσωπον τοῦτον ὀφλήσομεν φόρους τῷ βασιλεῖ Λυκήρῳ; εἷς δέ τις αὐτῶν εἶπε· κελεύσομεν αὐτῷ προβλήματα φράσαι ἡμῖν, περὶ ὧν οὔτ' εἴδαμεν, οὔτ' ἠκούσαμεν. καὶ ὃς, αὔριον περὶ τούτου ὑμῖν ἀποκρινοῦμαι· ἀπελθὼν οὖν καὶ συνταξάμενος γραμματεῖον, ἐν ᾧ περιείχετο, Νεκτεναβὼ ὁμολογῶν χίλια τάλαντα τῷ Λυκήρῳ ὀφείλειν· πρωΐας ἐπα-

νιὼν

πελθὼν τῷ βασιλεῖ, τὸ γραμματεῖον ἐπέδωκεν· οἱ δὲ τοῦ βασιλέως φίλοι πρὶν ἀνοιχθῆναι τὸ γραμματεῖον, πάντες ἔλεγον· καὶ οἴδαμεν τοῦτο, καὶ ἠκούσαμεν, καὶ ἀληθῶς ἐπιστάμεθα. καὶ ὁ Αἴσωπος, χάριν ὑμῖν οἶδα τῆς ἀποδόσεως ἕνεκεν. ὁ δὲ Νεκτεναβὼ τὴν ὁμολογίαν τῆς ὀφειλῆς ἀναγνοὺς, εἶπεν· ἐμοῦ Λυκήρῳ οὐδὲν ὀφείλοντος, πάντες ὑμεῖς μαρτυρεῖτε; κἀκεῖνοι μεταβαλλόντες, εἶπον· οὔτ' οἴδαμεν, οὔτ' ἠκούσαμεν. καὶ ὁ Αἴσωπος, καὶ εἰ ταῦθ' οὕτως ἔχει, λέλυται τὸ ζητούμενον. καὶ ὁ Νεκτεναβὼ πρὸς ταῦτα· μακάριος ἐστι Λυκῆρος τοιαύτην σοφίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ ἑαυτοῦ κεκτημένος.

versus Regi scriptum reddidit. Regis autem amici priùs quàm aperiretur scriptum, omnes dixerunt, Et scimus hoc, & audivimus, & verè scimus. Et Æsopus, Habeo vobis gratiam restitutionis caussâ. At Nectenabo confessione debiti lectâ, ait, Me nihil Lycero debente omnes vos testificamini? Et illi mutati dixerunt, Neque scimus, neque audivimus. Et Æsopus, Et si hæc ita se habent, solutum est quæsitum. Et Nectenabo ad hæc, Felix est Lycerus talem doctrinam in regno suo possidens.

Ergò pacta tributa tradebat Æsopo, atque in pace remisit. At Æsopus in Babylonem profectus, & narravit Lycero acta in Ægypto omnia, & tributa reddidit. Lycerus autem jussit statuam auream Æsopo erigi. Non multo autem pòst tempore Æsopus in Græciam decrevit navigare. atque cum Rege compositione factâ discessit, juratus ei priùs procul dubio rediturum se in Babylonem, atque illîc reliquum vitæ victurum. Peragratis autem Græcis urbibus, & suâ doctrinâ patefactâ, profectus est & Delphos. Ve-

τοὺς οὖν συμφωνηθέντας φόρους παραδοὺς τῷ Αἰσώπῳ, ἐν εἰρήνῃ ἀπέστειλεν. Αἴσωπος δ' εἰς Βαβυλῶνα παραγενόμενος, διεξῆλθέ τε Λυκήρῳ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ πραχθέντα πάντα, καὶ τοὺς φόρους ἀπέδωκε. Λυκῆρος δ' ἐκέλευσεν ἀνδριάντα χρυσοῦν τῷ Αἰσώπῳ ἀνατεθῆναι. μετὰ δ' οὐ πολὺν χρόνον Αἴσωπος εἰς Ἑλλάδα ἐβουλεύσατο πλεῦσαι, καὶ δὴ τῷ βασιλεῖ συνταξάμενος, ἀπεδήμησεν, ὅρκον δοὺς αὐτῷ πρότερον ἦ μὴν ἐπανήξειν εἰς Βαβυλῶνα, κἀκεῖ τοῦ λοιποῦ διαβιώσειν. περιϊὼν δὲ τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, καὶ τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν ἐπιδεικνύμενος, ἦλθε καὶ εἰς Δελφούς. οἱ

οἱ δὲ Δελφοὶ διαλεγομένου μὲν ἠκροῶντο ἡδέως, τιμῆς δὲ καὶ θεραπείας εἰς αὐτὸν ἔδρασαν οὐδ' ὁτιοῦν. ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ὑπολαβὼν, ἔφη, ἄνδρες Δελφοὶ ἔπεισί μοι ξύλῳ ὑμᾶς εἰκάζειν τῷ ἐν θαλάττῃ φερομένῳ. κἀκεῖνο γὰρ ὁρῶντες ἐκ πολλοῦ διαστήματος ὑπὸ κυμάτων φερόμενον, πολλοῦ τινος ἄξιον εἶναι οἰόμεθα. ἐπειδὰν δ' ἐγγυτάτω προσέλθῃ, εὐτελέστατον φαίνεται. κἀγὼ γοῦν πόρρωθεν τῆς ὑμῶν πόλεως ὢν, ὥς τινας τῶν ἀξίων λόγου ὑμᾶς ἐθαύμαζον. νυνὶ δ' ἐλθὼν ὡς ὑμᾶς, πάντων ὡς εἰπεῖν ἀνθρώπων εὗρον ἀχρειοτέρους. οὕτω πεπλάνημαι. ταῦτα ἀκούσαντες

Verùm Delphi differentem qdē audierūt libenter, sed honore & observantiâ eum affecerunt nullâ. Is autē ad eos suspiciens, ait, Viri Delphi, Succurrit mihi ligno vos cōparare, quod in mari fertur. Illud etenim vidētes ex multa distātia, dū fluctib. agitatur, magni precii esse existimamus: postq̃ autē ꝓximè advenerit, vilissimū apparet. Et ego itaq;, cùm ꝓcul essem ab urbe vestra, ut eos q̨ existimatione digni sunt, vos admirabar. Nunc autē ad vos profectus, omnibus (ut ita dixerim) inveni inutiliores. sic deceptus sum. Cùm hæc audisset

Delphi, & timerent nè aliquo modo Æsopus & ad alias urbes accedens malè de se diceret, decreverunt dolo hominem occidere. Atque igitur auream phialam ex eo, quod apud se erat, sacello Apollinis accipientes, clam in Æsopi absconderunt stragulis. Quum Æsopus v. ignoraret quæ ab ipsis dolo facta fuerant, egressus ibat in Phocidem. At Delphi aggressi, & detinentes ipsum, percontabantur ut sacrilegum. Illo autem negante aliquid fecisse ejusmodi, illi vi stragulis evolutis, auream invenerunt phialam, quam etiam ac-

οἱ Δελφοὶ, καὶ δείσαντες μή πως Αἴσωπος καὶ πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις βαδίζων, κακῶς αὐτοὺς λέγῃ, βουλὴν ἐβουλεύσαντο δόλῳ τὸν ἄνθρωπον ἀνελεῖν. καὶ δῆτα χρυσῆν φιάλην ἐκ τοῦ παρ' αὐτοῖς ἱεροῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἀνελόμενοι, λάθρα τοῖς Αἰσώπου κατέκρυψαν στρώμασι. τοῦ δ' Αἰσώπου τὰ ὑπ' αὐτῶν ἀγνοοῦντος σκευωρηθέντα, ἐξελθὼν ἐπορεύετο πρὸς Φωκίδα. οἱ δὲ Δελφοὶ ἐπιδραμόντες, καὶ κατασχόντες αὐτὸν, ἀνέκρινον ὡς ἱεροσυληκότα. τοῦ δ' ἀρνουμένου μηδὲν τοιοῦτο πεπραχέναι, ἐκεῖνοι πρὸς βίαν τὰ στρώματα ἀναπτύξαντες τὴν χρυσῆν εὗρον φιάλην, ἣν καὶ ἀ-

ἀναλαβόντος, τοῖς ἐν τῇ πόλει πᾶσιν ἀπεδείκνυσαν οὐ σὺν ὀλίγῳ θορύβῳ. ὁ μὲν οὖν αἴσωπος τὴν ἐκείνων συνοιοῦσας ἐπιβουλὴν, ἐδεῖτο αὐτῶν ἀπολυθῆναι. οἱ δ' οὐ μόνον οὐκ ἀπέλυσαν, ἀλλ' ὡς ἱεροσυλήσαντα, καὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐνέβαλον, θάνατον αὐτοῦ καταψηφισάμενοι. αἴσωπος δὲ μηδεμιᾶ μηχανῆ τῆς πονηρᾶς τῆς δὲ τύχης σωθῆναι δυνάμενος, ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς ἀγ-νῆς ἐθρήνει καθήμενος· τῶν συνήθων δέ τις αὐτοῦ, Δαμᾶς τοὔνομα, πρὸς αὐτὸν εἰσελθὼν, καὶ ἰδὼν οὕτως ὀλοφυρόμενον, τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους ἤρετο. καὶ ὃς ἔφη, γυνή τις προσφάτως τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα

acceptam omnibus civibus oftenderunt non cum parvo tumultu. Igitur Æfopus cognitis illorum infidiis, rogabat eos, ut folveretur. Hi aũt non folùm non folverunt, fed ut facrilegũ in carcerem quoque jecerũt, morte ejus fuffragiis decretâ. Æfopus a. quũ nullá aftutiâ à mala hac fortuna liberari poffet, feipfum in carcere lugebat fedens. Ex familiaribus autem ipfius quidam, Damas nomine, ad ipfum ingreffus, & videns eum fic lamentari, cauffam rei rogavit. & ille ait, Mulier quædam quum recenter fuum virum

sepelivisset, quotidiè profecta ad tumulum, plorabat. Arans autem quidam nō procul è sepulchro, amore captus est mulieris, & derelictis bobus ivit & ipse ad tumulum, ac sedens unà cum muliere plorabat. Quum illa rogaret, cúrnam & ipse sic lugeret? Quoniàm & ego, inqt, decentem mulierem sepelivi, & posteaquàm ploravero, mœstitiâ levor. Illa autem, Et mihi id ipsum accidit. Et ille, Si igitur in eadem incidimus mala, cúrnam invicem non conjungimur? ego etenim amabo te ut illam, & tu me rursùs ut tuum virum. His

θάψασα, καθ' ἡμέραν ἀπιοῦσα πρὸς τὸ μνημεῖον, ἐθρήνει. ἀροτριῶν δέ τις οὐ πόῤῥω τοῦ μνήματος, εἰς ἐπιθυμίαν ἧκε τῆς γυναικὸς, καὶ καταλιπὼν τοὺς βόας, ἦλθε καὶ αὐτὸς πρὸς τὸ μνῆμα, καὶ καθίσας, συνεθρήνει τῇ γυναικί. τῆς δὲ πυθομένης, τί δήποτε καὶ αὐτὸς οὕτως ὀδύρεται; ὅτι κἀγώ, φησιν, εὐπρεπῆ γυναῖκα κατώρυξα, καὶ ἐπειδὰν κλαύσω, τῆς λύπης κουφίζομαι. ἡ δὲ, κἀμοὶ τοῦτ' αὐτὸ προσγίνεται. κἀκεῖνος, εἰ τοίνυν τοῖς αὐτοῖς περιπεπτώκαμεν πάθεσι, τί δήποτε ἀλλήλοις μὴ συνώεμεν; ἐγώ τε γὰρ φιλήσω σε ὡς ἐκείνην, κἀμὲ σὺ πάλιν ὡς τὸν σαυτῆς ἄνδρα. ταῦτα

ταῦτα ἔπεισε τὴν γυναῖκα, καὶ δὴ συνῆλθον. ἐν τούτῳ δὲ κλέπτης ἐλθὼν, καὶ τοὺς βόας λύσας, ἀπήλασεν. ὁ δ' ἐπανελθὼν, καὶ τοὺς βόας μὴ εὑρηκὼς, κόπτεσθαί τε καὶ οἰμώζειν ἰσχυρῶς ἐνεστήσατο. ἐλθοῦσα δὲ καὶ ἡ γυνὴ, καὶ ὀλοφυρόμενον εὑροῦσα, φησί· πάλιν κλαίεις; κἀκεῖνος, νῦν, εἶπεν, ἐπ' ἀληθείας κλαίω. κἀγὼ γοῦν πολλοὺς διαδρὰς κινδύνους, νῦν τῷ ὄντι θρηνῶ, λύσιν τοῦ κακοῦ μηδαμόθεν εὑρίσκων. μετὰ ταῦτα παρῆσαν καὶ οἱ Δελφοὶ, καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν τοῦ εἱρκτοῦ, εἷλκον βιαίως ἐπὶ τοῦ κρημνοῦ. ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔλεγεν· ὅτε ἦν ὁμόφωνα τὰ ζῶα, μῦς βατράχῳ φιλιωθεὶς, εἰς δεῖπνον αὐτὸν

His persuasit mulieri, & convenerunt. Interim autē fur ꝓfectus, & boves solvens, abegit. Ille aūt reversus non inventis bob⁹, & plangere, & lugere vehementer instituit. Profecta igitur & mulier, & lamentantem inveniens, inqt, Iterùm ploras! Et ille, Nunc, ait, verè ploro. Et ego itaq; multis evitatis periculis nunc verè fleo, solutionem mali necunde inveniēs. Posthec affuerunt & Delphi, & extractū ipsum è carcere trahebāt violēter in præcipitiū. Ille a. eis dicebat, Quando colloquebātur anīalia bruta, mus ranæ amicus factus, ad cœnā eam

cam invitavit, & abducta in penarium divitis, ubi multa esculenta erant: Comede, inquit, amica rana. Post epulationem & rana murem in suam invitavit cœnationem: sed nè defatigare, inquit, natando, filo tenui tuum pedem meo alligabo. Atque hoc facto ea saltavit in paludem. Eâ aũt urinatâ in profundum, mus suffocabatur, & moriens ait, Ego quidem per te morior, sed me vindicabit major. Supernatãte igitur mure in palude mortuo, devolans aquila hunc arripuit: cum eo autem appensam unà etiam ra-

αὐτοῦ ἐκάλεσε, καὶ ἀπαγαγὼν εἰς ταμιεῖον πλουσίου, ἔνθα πλεῖστα τῶν ἐδωδίμων ἦν, εὐωχοῦ, φησί, φίλε βάτραχε. μετὰ δὲ τὴν ἑστίασιν καὶ ὁ βάτραχος τὸν μῦν ἤδη τὴν οἰκείαν ἐκάλεσε δίαιταν· ἀλλ' ἵνα μὴ ἀποκάμῃς, φησί, νηχόμενος, μηρίνθῳ λεπτῇ τὸν σὸν πόδα τῷ ἐμαυτοῦ προσαρτήσω. καὶ τοῦτο πράξας, ἥλατο εἰς τὴν λίμνην. αὐτοῦ δὲ καταδύσαντος εἰς βάθος, ὁ μῦς ἀπεπνίγετο, καὶ θνήσκων εἶπεν, ἐγὼ μὲν ὑπὸ σοῦ θνήσκω, ἐκδικηθήσομαι δὲ ὑπὸ μείζονος. ἐπιπλέοντος οὖν τοῦ μυὸς ἐν τῇ λίμνῃ νεκροῦ, καταπτὰς ἀετὸς τοῦτον ἀφήρπασε. σὺν αὐτῷ δὲ προσηρτημένον ὁμοῦ καὶ τὸν βά-

βάτραχον, καὶ οὕτως ἄμφω κατεδείνησαν. κἀγὼ τοίνυν βίᾳ πρὸς ὑμῶν ἀποθνήσκων, ἕξω τὸν ἀμυνοῦντα. βαβυλὼν γὰρ καὶ ἑλλὰς πᾶσα τὸν ἐμὸν παρ' ὑμῶν ἀπαιτήσουσι θάνατον. οἱ μὲν οὖν δελφοὶ οὐδ' ὡς ἐφείδοντο τοῦ αἰσώπου. ὁ δ' ἐπὶ τὸ τοῦ ἀπόλλωνος κατέφυγεν ἱερόν. οἱ δὲ κἀκεῖθεν ἀποσπάσαντες μετ' ὀργῆς, ἐπὶ τὸν κρημνὸν αὖθις εἷλκον. ὁ δ' ἀπαγόμενος ἔλεγεν· ἀκούσατέ μου δελφοί. λαγωὸς ὑπ' ἀετοῦ διωκόμενος, πρὸς κοίτην κανθάρου κατέφυγε, δεόμενος ὑπ' αὐτοῦ σωθῆναι. ὁ δὲ κάνθαρος ἠξίου τὸν ἀετὸν, μὴ ἀνελεῖν τὸν ἱκέτην, ὁρκίζων αὐτὸν κατὰ τοῦ μεγίστου διὸς, τὴν μὲν

ranam, & ſic ambos devoravit. Et ego igitur vi per vos moriens, habebo ultorem. Babylon enim & Græcia omnis meam à vobis exigent mortē. Delphi tamen nè ſic quidem pepercerunt Æſopo. Ille aūt in Apollinis confugit ſacellum: Sed illi & illinc extraxerunt irati, & in præcipitium rursùs traxerunt. Æſopus cùm abduceretur, dicebat, Audite me Delphi: Lepus aquilâ inſectante in luſtrū ſcarabei confugit, rogans ut ab eo ſervaretur. Scarabeus a. rogabat aquilam nè occideret ſupplicē, obteſtando ipſum p maximū Iovē, ſaltem

nè despiceret parvitatem suam. Illa verò irata, alâ percutiens scarabeum, leporem raptũ est depasta. Scarabeus autem & cum aquila volavit, ut nidum ejús disceret, ac jam profectus, ova ejus devoluta disrupit. Illa autem cum grave existimaret, si quis hoc ausus fuisset, & in altiore loco secundò nidificásset: & illic rursùs Scarabeus iisdem hanc affecit. Sed aquila inops consilii penitùs, ascendit ad Iovem (in ejus enim tutela esse dicitur) & in ipsius genubus tertiam fœturam ovorum posuit, deo ipsa commendans, & supplicans

μὴ καταφρονήσειε τῆς μικρότητος αὐτοῦ. ἡ δὲ μετ' ὀργῆς τῇ πτέρυγι ῥαπίσασα τὸν κάνθαρον, τὸν λαγωὸν ἁρπάσασα κατέφαγεν. ὁ δὲ κάνθαρος τότε τῷ ἀετῷ συναπέπτη, ὡς τὴν καλιὰν τούτου καταμαθεῖν, καὶ δὴ προσελθὼν, τὰ ὠὰ τούτου κατακυλίσας διέφθειρε. τοῦ δὲ δεινὸν ποιησαμένου, εἴ τις τοῦτο τολμήσειε, κἀπὶ μετεωροτέρου τόπου τὸ δεύτερον νεοττοποιησαμένου, κἀκεῖ πάλιν ὁ κάνθαρος τὰ ἴσα τοῦτον διέθηκεν. ὁ δ' ἀετὸς ἀμηχανήσας τοῖς ὅλοις, ἀναβὰς ὡς τὸν Δία, (τούτου γὰρ ἱερὸς εἶναι λέγεται) τοῖς αὐτοῦ γόνασι τὴν τρίτην γονὴν τῶν ὠῶν ἔθηκε, τῷ θεῷ ταῦτα παραθέμενος, καὶ ἱκετεύσας

σας φυλάττειν. ὁ κάνθαρος δὲ κόπρου σφαῖραν ποιήσας, καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Διὸς ταύτην καθῆκεν. ὁ δὲ Ζεὺς ἀναστὰς ἐφ' ᾧ τὴν ἔνθεν ἀποτινάξασθαι, καὶ τὰ ὠὰ διέρριψεν ἐπιλαθόμενος, ἃ καὶ συνετρίβη πεσόντα. μαθὼν δὲ πρὸς τοῦ κανθάρου, ὅτι ταῦτ' ἔδρασε τὸν ἀετὸν ἀμυνόμενος. οὐ γὰρ δὴ τὸν κάνθαρον ἐκεῖνος μόνον ἠδίκησεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Δία αὐτὸν ἠσέβησε, πρὸς τὸν ἀετὸν εἶπεν ἐλθόντα, κάνθαρον εἶναι τὸν λυποῦντα, καὶ δὴ δικαίως λυπεῖν. μὴ βουλόμενος ἓν τὸ γένος τὸ τῶν ἀετῶν σπανισθῆναι, συνεβούλευε τῷ κανθάρῳ διαλλαγὰς πρὸς τὸν ἀετὸν θέσθαι. τοῦ δὲ μὴ πειθομένου, ἐ-

plicans, ut custodiret: sed scarabeus è stercore pilulâ factâ, ascendit, & in sinum Iovis eam demisit. Iupiter assurgens ut fimum excuteret & ova abjecit oblitus, quæ & contrivit dejecta. Sed quum didicisset à scarabeo, quòd hæc fecisset, ut aquilam ulcisceretur: Non enim scarabeum tantùm illâ affecit injuriâ, sed & in Iovē ipsum impia fuit, aquilæ reversæ ait, Scarabeum esse, qui affecit mœrore, & certè jure affecisse. Nolens igitur aquilarum genus deficere, consuluit scarabeo, ut aquilæ reconciliaretur. Cùm hic non paruisset, il-

ille in aliud tēpus transposuit aquilarum partum, quū non apparent scarabei. Et vos igitur viri Delphi, nè despicite hunc deum, ad quem ꝓfugi, etsi parvum sortitus est delubrum. neq; enim impios negliget. Delphi verò hæc parùm curantes, rectà ad mortem itidem agebant. Æsopus nullâ re à se dicta videns eos flecti, rursùs ait: Viri crudeles & interfectores audite: Agricola quidam in agro consenuit, & quum nunquàm ingressus esset in urbem, precabatur domesticos ut eam videret: at illi junctis asellis, & in curru eò impo-

ἐκεῖνος εἰς καιρὸν ἕτερον τὸν τῶν ἀετῶν μετέθηκε τοκετὸν, ἵνα ἂν μὴ φαίνωνται κάνθαροι. καὶ ὑμεῖς οὖν, ὦ ἄνδρες Δελφοί, μὴ ἀτιμάσητε τοῦτον δὴ τὸν θεὸν, εἰς ὃν καταπέφευγα, εἰ καὶ μικροῦ τετύχηκεν ἱεροῦ. οὐδὲ γὰρ ἀσεβεῖς περιόψεται. οἱ δὲ Δελφοὶ τούτων ὀλίγα φροντίζοντες, τὴν ἐπὶ τὸν θάνατον ὁμοίως ἦγον. αἴσωπος δὲ μηδενὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων ὁρῶν καμπτομένους, πάλιν φησίν· ἄνδρες ἀνήμεροι καὶ φονευταὶ ἀκούσατε· γεωργός τις ἐπ' ἀγροῦ γεγηρακὼς, ἐπεὶ μηδέποτε εἰσῆλθεν εἰς ἄστυ, παρεκάλει τοὺς οἰκείους τοῦτο θεάσασθαι· οἱ δὲ ζεύξαντες ὀνάρια, καὶ αὐτὸν τῆς ἀπήνης αὐτοῦ ἀναβιβά-

βιβασάμενοι, μόνον ἐκέλευσαν ἐλαύνειν. ὁδεύοντι δὲ χειμῶνός τε καὶ θυέλλης τὸν ἀέρα καταλαβόντων, καὶ ζόφου γινομένου, τὰ ὀνάρια ἐκ τῆς ὁδοῦ πλανηθέντα, εἴς τινα κρημνὸν ἐξετόπισαν τὸν πρεσβύτην. ὁ δὲ μέλλων ἤδη κατακρημνίζεσθαι, ὦ Ζεῦ, εἶπε, τί ποτέ σε ἠδίκησα, ὅτι οὕτω παρὰ λόγον ἀπόλλυμαι; καὶ ταῦτα οὔθ᾽ ὑφ᾽ ἵππων γενναίων, οὔθ᾽ ἡμιόνων ἀγαθῶν, ἀλλ᾽ ὀναρίων εὐτελεστάτων; κἀγὼ τοίνυν ἐπὶ τοῖς ἴσοις νῦν δυσχεραίνω, ὅτι μὴ ὑπ᾽ ἐντίμων ἀνδρῶν, ἢ ἐλλογίμων, ἀλλ᾽ ὑπ᾽ ἀχρείων καὶ κακίστων ἀπόλλυμαι. μέλλων δὲ ἤδη κατὰ τοῦ κρημνοῦ ἀφίεσθαι, τοιοῦτον εἴρηκε

posito, solùm jusserunt agere. Eunti autem procellâ & turbine aërem occupantibus & tenebris factis, aselli à via aberrantes, in quoddam præcipitium deduxerũt senem: at ille jam præcipitandus, ô Iupiter, ait, qua in re te injuriã affeci? quoniàm sic iniquè occidor, præsertímque neque ab equis generosis, neque à mulis bonis, sed ab asellis vilissimis? Et ego itaque eodem modo nunc tristor, quoniã non ab honoratis viris aut elegantibus, verùm ab inutilibus & pessimis interficior. Iamque præcipitandus ejusmodi dixit

i

rursus fabulam: Vir quidam suam deamans filiam, rus misit uxorem, solam autem filiam receptā violavit. Illa autē, Pater, ait, scelesta facis: mallem tamen à multis viris dedecore hoc affici, quā à te qui genuisti. Hoc nunc & in vos, ô iniqui Delphi, dico, quôd eligerem in Scyllam & Charybdim potiùs incidere, ac in Africæ syrtes, quàm per vos injustè atque indignè mori. Execror igitur vestram patriam, & deos testor, me præter omnem justitiam interire, qui me ulciscentur exauditum. Præcipitârunt igitur ipsum Delphi

πάλιν μῦθον· ἀνήρ τις τῆς οἰκείας ἐρασθεὶς θυγατρὸς, εἰς ἀγρὸν ἀπέστειλε τὴν γυναῖκα, μόνην δὲ τὴν θυγατέρα ἀπολαβὼν ἐβιάζετο. ἡ δὲ, πάτερ, εἶπεν, ἀνόσια πράττεις· ηὐχόμην μέντοι ὑπὸ πολλῶν ἀνδρῶν αἰσχυνθῆναι, ἢ ὑπὸ σοῦ τοῦ γεννήσαντος. τοῦτο τοίνυν καὶ ἐφ' ὑμῶν, ὦ παράνομοι Δελφοὶ, λέγω, ὡς ᾑρούμην σκύλλῃ καὶ χάρυβδι περιπεσεῖν, καὶ ταῖς ἐν ἀφρικῇ σύρτεσιν, ἢ παρ' ὑμῶν ἀδίκως καὶ ἀναξίως ἀποθανεῖν. καταρῶμαι γοῦν ὑμῶν τῇ πατρίδι, καὶ θεοὺς μαρτύρομαι, ὡς ἔξω πάσης δίκης ἀπόλλυμαι, οἵ μοι τιμωρήσουσιν εἰσακούσαντες. ἔρριψαν μὲν οὖν αὐτὸν οἱ Δελφοὶ

φοὶ κατὰ τοῦ κρημνοῦ, καὶ ἀπέθανεν. οὐ πολλῷ δ' ὕστερον λοιμῷ συνεχόμενοι, χρησμὸν ἔλαβον ἐξιλάσκεσθαι τὸν αἰσώπου θάνατον. ὧ, καὶ ὡς συνειδότες ἑαυτοῖς ἀδίκως φονευθέντι, καὶ στήλην ἀνέστησαν. οἱ δ' ἐν τῇ ἑλλάδι πρωτεύοντες, καὶ ὅσοι τῶν σοφοτέρων, καὶ αὐτοὶ τὰ εἰς αἴσωπον πεπραγμένα μαθόντες, εἰς τε δελφοὺς παρεγένοντο, καὶ σὺν ἐκείνοις σκεψάμενοι, τιμωροὶ καὶ αὐτοὶ τῶ αἰσώπου θανάτῳ γεγόνασιν.

Τέλος τοῦ αἰσώπου βίου, ὑπὸ Μαξίμου τοῦ Πλανούδου συγγραφέντος.

phi de rupe, & mortuus eſt. Non multò poſt aũt peſtilentiâ laborantes oraculum acceperunt, expiandam eſſe Æſopi mortem. Cui, quòd & conſcii ſibi eſſent, injuſtè eum interfeciſſe, etiã cippum erexerunt. Sed primates Græciæ ac ſapientiſſimi quique, cùm & ipſi q̃ in Æſopũ facta fuiſſent, intellexiſſent, & in Delphos profecti ſunt, & cum illis habitâ inquiſitione, ultores & ipſi Æſopi mortis fuerunt.

Finis Aeſopi vitæ à Maximo Planude conſcriptæ.

ÆSOPI FABULÆ.

ΑΙΣΩΠΟΥ ΜΥΘΟΙ.

Aquila et Vulpes. I

ΑΕΤΟΣ ΚΑΙ Αλώπηξ.

AQUILA & Vulpes initâ amicitiâ, propè habitare decreverunt, cor-

ΑΕτὸς καὶ ἀλώπηξ φιλιωθέντες, πλησίον ἀλλήλων οἰκεῖν ἔγνωσαν, βε-

βεβαίωσιν φιλίας ποιούμενοι τὴν συνήθειαν. ὁ μὲν οὖν ἐφ' ὑψηλοῦ δένδρου τὴν καλιὰν ἐπήξατο. ἡ δ' ἀλώπηξ ἐν τοῖς ἐγγιστα θάμνοις ἐτεκνοποιήσατο. ἐπὶ νομὴν οὖν ποτε τῆς ἀλώπεκος προσελθούσης, ὁ ἀετὸς τροφῆς ἀπορῶν, καταπτὰς ἐπὶ τῶν θάμνων, καὶ τὰ τέκνα ταύτης ἀναρπάσας, ἅμα τοῖς αὐτοῦ νεοττοῖς ἐθοινήσατο. ἡ δ' ἀλώπηξ ἐπανελθοῦσα, καὶ τὸ πραχθὲν μαθοῦσα, οὐ τοσοῦτον ἐπὶ τῷ τῶν τέκνων ἐλυπήθη θανάτῳ, ὅσον ἐπὶ τῷ τῆς ἀμύνης ἀπόρῳ· χερσαία γὰρ οὖσα, πτηνὸν διώκειν οὐχ οἵα τε ἦν. διὸ καὶ πόῤῥωθεν στᾶσα, τοῦθ' ὃ καὶ τοῖς ἀδυνάτοις ἐστὶν εὔπορον, τῷ ἐχθρῷ κα-

confimationem amicitiæ faciendo consuetudinem. Aquila super alta arbore nidum affixit: Vulpes verò in proximis arbustis filios peperit. Ad pabulum igitur aliquando vulpe profectâ, aquila cibi inopiâ laborans, devolans in arbusta, & filios hujus abreptos unà cum suis pullis devoravit. Vulpes itaque reversa, & recognitâ, non tàm filiorum tristata est morte, quàm vindictæ inopiâ: quia n. terrestris esset, volucrem persequi haud poterat. Quare procul stans, quod etiam impotentibus est facile, inimicæ ma-

ledicebat. Non multò autem pòſt, capram quibuſdam in agro ſacrificantibus, devolans aquila partem victimæ cum ignitis carbonibus rapuit, & in nidum tulit. Vento antē vehementer tunc flante, & flammâ excitatâ, aquilæ pulli involucres adhuc cùm eſſent, aſſati in terram deciderunt. Vulpes verò accurrens, in conſpectu aquilæ omnes devoravit.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, eos qui amicitiam violarint, licèt ab affectis injuriâ fugiant ultionem ob impotentiam, divinum tamen ſupplicium non depulſuros.

AQUI-

τηρᾶτο. οὐ πολλῷ δ' ὕστερον αἶγά τινων ἐπ' ἀγροῦ θυόντων, καταπτὰς ὁ ἀετὸς, μέρος τι τῶν θυμάτων σὺν ἐμπύροις ἄνθραξιν ἥρπασε, καὶ τὴν νεοττιὰν ἤγαγεν. ἀνέμου δὲ σφοδροῦ πνεύσαντος τηνικαῦτα, καὶ φλογὸς ἀναδοθείσης, οἱ ἀετιδεῖς ἀπτήνων ἔτι τυγχανόντων, ὀπτηθέντων εἰς γῆν κατέπεσον. ἡ δ' ἀλώπηξ ἐπιδραμοῦσα, ἐν ὄψει τοῦ ἀετοῦ πάντας κατέφαγεν.

Επιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φιλίαν παρασπονδοῦντες, κἂν τὴν ἐκ τῶν ἠδικημένων φύγωσι τιμωρίαν δι' ἀσθένειαν, ἀλλὰ τήν γε θεΐαν δίκην οὐ διακρούσονται.

Αετὸς

Ἀετὸς καὶ Κάνθαρος.	AQUILA ET SCARABEUS. 2

Λαγωὸς ὑπ᾽ ἀετοῦ διωκόμενος, πρὸς κοίτην κανθάρου κατέφυγε, δεόμενος ὑπ᾽ αὐτοῦ σωθῆναι. ὁ δὲ κάνθαρος ἠξίου τὸν ἀετὸν, μὴ ἀνελεῖν τὸν ἱκέτην, ὁρκίζων αὐτὸν κατὰ τοῦ μεγίστου Διὸς, ἢ μὴν μὴ καταφρονῆσαι τῆς μι-

Lepus aquilâ insectante in lustrum Scarabei profugit, rogãs ut ab eo servaretur. Scarabeus autem rogabat aquilam ne occideret supplicem, obtestãs ipsam per maximum Iovem, ne scilicèt contemneret par-

vitatē ejus. Illa verò irata alâ percussit Scarabeum, & leporem arreptū devoravit. At Scarabeus & cum aquila volavit, ut nidū ejus discerет: ac jam profectus, ova ejus devoluta disrupit. Illa autē cùm grave existimaret, si quis hoc ausus fuisset, & in altiore loco secundò nidificâsset, & illîc rursùs Scarabeus pariter hanc affecit. Sed Aquila inops consilii penitùs, ascēdit ad Iovem (in ejus enim tutela esse dicitur) & in ipsius genibus tertiam fœturam ovorum posuit, Deo ipsa commendans, & supplicans ut custodiret. Scarabeus

κρότητος αὐτοῦ. ὁ δὲ μετ᾽ ὀργῆς τῇ πτέρυγι ῥαπίσας τὸν κάνθαρον, τὸν λαγωὸν ἁρπάσας κατέφαγεν. ὁ δὲ κάνθαρος τῷ τε ἀετῷ συναπέπτη, ὡς τὴν καλιὰν τούτου καταμαθεῖν. καὶ δὴ προσελθὼν, τὰ ὠὰ τούτου κατακυλίσας διέφθειρε. τοῦ δὲ δεινὸν ποιησαμένου, εἴ τις τοῦτο τολμήσειε, κἀπὶ μετεωροτέρου τόπου τὸ δεύτερον νεοττοποιησαμένου, κἀκεῖ πάλιν ὁ κάνθαρος τὰ ἴσα τοῦτον διέθηκεν. ὁ δ᾽ ἀετὸς ἀμηχανήσας τοῖς ὅλοις, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν Δία (τούτου γὰρ ἱερὸς εἶναι λέγεται) τοῖς αὐτοῦ γόνασι τὴν τρίτην γονὴν τῶν ὠῶν ἔθηκε, τῷ θεῷ ταῦτα παραθέμενος, καὶ ἱκετεύσας φυλάττειν. ὁ κάνθαρος

θαρος δὲ κόπρου σφαῖραν ποιήσας, καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Διὸς ταύτην καθῆκεν. ὁ δὲ Ζεὺς ἀναστὰς ἐφ' ᾧ τὴν ὄνθον ἀποτινάξασθαι, καὶ τὰ ᾠὰ διέρριψεν ἐκλαθόμενος, ἃ καὶ συνετρίβη πεσόντα. μαθὼν δὲ πρὸς τοῦ κανθάρου, ὅτι ταῦτ' ἔδρασε τὸν ἀετὸν ἀμυνόμενος· οὐ γὰρ μὴ τὸν κάνθαρον ἐκεῖνον μόνον ἠδίκησεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Δία αὐτὸν ἠσέβησε, πρὸς τὸν ἀετὸν εἶπεν ἐλθόντα, κάνθαρον εἶναι τὸν λυποῦντα, καὶ δὴ καὶ δικαίως λυπεῖν. μὴ βουλόμενος οὖν τὸ γένος τὸ τῶν ἀετῶν σπανισθῆναι, συνεβούλευε τῷ κανθάρῳ διαλλαγὰς πρὸς τὸν ἀετὸν θέσθαι. τοῦ δὲ μὴ πει-

beus aũt è ſtercore pilulâ factâ aſcendit, & in ſinum Iovis eam demiſit. Iupiter verò cùm ſurrexiſſet ut fimum excuteret, ova quoque projecit oblitus, quæ & contrivit dejecta. Cognito à Scarabeo, quòd hęc feciſſet ut aquilam ulciſceretur: nam non modò ſcarabeum illa injuriâ affecit, ſed & in Iovem ipſum impia fuit, reverſæ Aquilæ ait Iupiter, Scarabeum eſſe qui mœſtitiæ cauſſa fuerit, & certè jure fuiſſe. Nolens igitur genus aquilarum rareſcere, conſuluit ſcarabeo, ut aquilæ conciliaretur. Sed eo non pa-

rente, Iupiter in aliud tempus aquilarũ transmutavit partum, cùm Scarabei non appareant.

θορύβου, ἐκεῖνος εἰς καιρὸν ἕτερον τὸν τῶν ἀετῶν μετέθηκε τοκετὸν, ἡνίκα ἂν μὴ φαίνονται κάνθαροι.

Affabulatio.

Fabula significat, nullũ contemnendum, præsertim cùm non sit quisquam, qui lacessitus se ulcisci non queat.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, μηδενὸς καταφρονεῖν, λογιζομένους, ὡς οὐδείς ἐστιν ὃς προπηλακισθεὶς, οὐκ ἂν δυνηθείη ἑαυτῷ ἐπαμύναι.

Philomela et Accipiter. 3

PHilomela super arbore sedens de more canebat. Accipiter autem videns, ac cibi indigens, advolās corripuit. Quæ cùm occidenda esset, orabat accipitrem ne devoraretur: neque n. satis esse ad Accipitris ventrem

Ἀηδὼν καὶ Ἱέραξ.

ΑΗδὼν ἐπὶ δένδρου καθεζομένη κατὰ τὸ εἰωθὸς ἦδεν. ἱέραξ δὲ θεασάμενος, καὶ τροφῆς ἀπορῶν, συνέληφεν ἐπιπτάς. ἡ δ' ἀναιρεῖσθαι μέλλουσα, ἐδεῖτο τοῦ ἱέρακος μὴ βρωθῆναι· μηδὲ γὰρ ἱκανὴν εἶναι ἱέρακος γαστέρα

σέρα πληροῦν, δεῖν δὲ αὐτὸν τροφῆς προσδεόμενον, ἐπὶ τὰ μείζω τ' ὀρ-

trem implendum, sed oportere ipsum cibo egentem ad majores a-

νέων τρέπεσθαι. καὶ ὁ ἱέραξ ὑπολαβὼν, εἶπεν· ἀλλ' ἔγω γε ἄφρων ἂν εἴην, εἰ τὴν ἐν χερσὶν ἑτοίμην τροφὴν ἀφεὶς, τὰ μὴ φαινόμενα πω διώκοιμι.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τ' αὐ-

ves converti. Accipiter autem respondens ait: Sed ego certè amens essem, si, q in manib. paratus est, cibo dimisso, quę nō videntur persequar.

Affabulatio.

Fabula significat, *pleros q;*

rosq; homines eodē modo esse inconsultos, qui spe majorū quæ incerta sunt, quæ in manibus habent, negligunt.

ἀνθρώπων οὕτως ἀλόγιστοί εἰσιν, οἱ δι' ἐλπίδα πλειόνων ἀδήλων, τὰ ἐν χερσὶ προϊέμενοι.

VULPES ET Hircus. 4

Ἀλώπηξ καὶ Τράγος.

VUlpes & Hircus sitientes in puteum descenderunt: sed postq̃ biberunt, Hirco indagãte ascẽsum, Vulpes ait,

ΑΛώπηξ καὶ τράγος διψῶντες εἰς φρέαρ κατέβησαν. μετὰ δὲ τὸ πιεῖν, τοῦ τράγου σκεπτομένου τὴν ἄνοδον, ἡ ἀλώπηξ ἔφη·

φη· θάρσει, χρήσιμόν τι καὶ εἰς τὴν ἀμφοτέρων σωτηρίαν ἐπινενόηκα· εἰ γὰρ ὄρθιος σταθεὶς, τοὺς ἐμπροσθίους τῶν ποδῶν τῷ τοίχῳ προσερείσεις, καὶ τὰ κέρατα ὁμοίως εἰς τὸ ἔμπροσθεν κλινεῖς, ἀναδραμοῦσα διὰ τῶν σῶν αὐτὴ νώτων καὶ κεράτων, καὶ ἔξω τοῦ φρέατος ἐκεῖθεν πηδήσασα, καὶ σὲ μετὰ τοῦτο ἀνασπάσω ἐντεῦθεν. τοῦ δὲ τράγου πρὸς τοῦτο ἑτοίμως ὑπηρετησαμένου, ἐκείνη τοῦ φρέατος οὕτως ἐκπηδήσασα, ἐσκίρτα περὶ τὸ στόμιον ἡδομένη. ὁ δὲ τράγος αὐτὴν ἐμέμφετο, ὡς παραβαίνουσαν τὰς συνθήκας. ἡ δ', ἀλλ' εἰ τοσαύτας, εἶπε, φρένας ἐκέκτησο, ὁπόσας ἐν τῷ πώγωνι τρί-

it, Confide, utile quid in utriusque etiam salutem excogitavi: si enim rectus steteris, anteriores pedes parieti applicueris, & cornua pariter in anteriorem partem inclinaveris, cùm percurrerim ipsa per tuos humeros & cornua, & extra puteum illinc exiluerim, & te posteà extraham. Ab hirco autem ad hoc promptè officio præstito, illa cùm ex puteo sic exiluisset, exultabat circum os læta. Hircus autem ipsam accusabat, quòd transgressa fuerit conventiones. Illa autem, Sed si tot, inquit, mentes possideres, quot in barba pi-

pilos, non antè descendisses, quàm ascensum considerasses.

Affabulatio.

Fabula significat, Sic prudentem virum oportere priùs fines altiùs considerare rerum, deinde sic ipsas aggredi.

ῥίχας, οὐ πρότερον ἂν κατέβης, πρὶν ἢ τὴν ἄνοδον σκέψασθαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τὸν φρόνιμον ἄνδρα δεῖ πρότερον τὰ τέλη σκοπεῖν τῶν πραγμάτων, εἶθ᾽ οὕτως αὐτοῖς ἐγχειρεῖν.

Vulpes & Leo. 5 Ἀλώπηξ καὶ λέων.

Ἀλώπηξ μὴ τεθεασαμένη λέοντα, ἐπειδὴ κατά τινα τύχην αὐτῷ συνήντησε, τὸ μὲν πρῶτον οὕτως ἐφοβήθη, ὡς μικροῦ καὶ ἀποθανεῖν. ἔπειτα τὸ δεύτερον θεασαμένη, ἐφοβήθη μὲν, οὐ μὴν ὡς τὸ πρότερον. ἐκ τρίτου δὲ τοῦτον θεασαμένη, οὕτως αὐτοῦ κατεθάῤῥησεν, ὡς καὶ προσελθοῦσα διαλεχθῆναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἡ συνήθεια καὶ τὰ φοβερὰ τῶν πραγμάτων εὐπρόσιτα ποιεῖ.

Vulpes cùm nunquã vidisset Leonẽ, cùm ei casu quodam occurrisset, primùm sic timuit, ut fermè moreretur. Deinde cùm secũdò vidisset, timuit certè, non tamen ut priùs. Tertiò autem cùm ipsum vidisset, sic contra eum ausa est, ut & accederet & colloqueretur.

Affabulatio.

Fabula significat, Conversatione terribilia quoque accessu facilia fieri.

Αἴλουρος καὶ Ἀλεκτρυών.

Αἴλουρος συλλαβὼν ἀλεκτρυόνα, μετ᾽ εὐλόγου τινος αἰτίας ἠβουλήθη καταφαγεῖν. καὶ δὴ κατη-

FELIS ET Gallus. 6

Felis comprehenso Gallo cum rationabili caussa volebat devorare. Cæterum accu-

cuſabat ipſum, dicendo moleſtum eſſe hominibus nocte clamantem, neque permittentem ſomno frui. Eo v. reſpondente; ad illorum utilitatem id ſe facere, ut ad conſueta opera excitarentur, rursùs Felis cauſam afferebat, quòd impius eſſet erga naturam, cum

τηγόρει αὐτοῦ, λέγων, ὡς ὀχληρὸς εἴη τοῖς ἀνθρώποις, νύκτωρ κεκραγώς, καὶ μὴ συγχωρῶν ὕπνου τυγχάνειν. τοῦ δ' ἀπολογουμένου, ἐπὶ τῇ ἐκείνων ὠφελείᾳ τοῦτο ποιεῖν, ὡς ἐπὶ τὰ συνήθη τῶν ἔργων ἐγείρεσθαι, πάλιν ὁ αἴλουρος αἰτίαν ἐπέφερεν, ὡς ἀσεβὴς εἴη περὶ τὴν φύσιν, μητρὶ

μητρὶ καὶ ἀδελφαῖς συμμιγνύμενος τε καὶ τοῦτο πρὸς ὠφέλειαν τῶν δεσποτῶν πράττειν φήσαντος, πολλῶν αὐτοῖς ἐντεῦθεν ὠῶν τικτομένων. ὁ αἴλουρος εἶπεν. ἀλλ' εἰ σύ γε πολλῶν εὐπορεῖς εὐπροσώπων ἀπολογιῶν, ἔγωγε μέντοι ἄτροφος οὐ μενῶ, τοῦτον κατεθοινήσατο.

cum matre ac ſororibus coëundo. Eo autem & hoc ad utilitatem dominorum facere dicente, cùm multa ipſis hinc ova pariantur. Felis præfatus, Sed ſi tu multis abundans evidẽtibus reſponſionibus, ego tamen jejunus non perſtabo, ipſum devoravit.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἡ πονηρὰ φύσις πλημμελεῖν αἱρουμένη, εἰ μὴ μετ' εὐλόγου δυνηθείη προσχήματος, ἀπαρακαλύπτως γε μὴν πονηρεύεται.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, pravam naturam peccare volentem, ſi non veriſimili cum prætextu facere id poſſit, apertè tamen malignari.

Ἀλώπεκος.

Ἀλώπηξ ἐν παγίδι ληφθεῖσα, καὶ ἀποκοπείσης τῆς οὐρᾶς διαδρᾶσα, ἀ-

VULPES. 7

VULPES laqueo capta, quum abſciſsâ caudâ evaſiſſet, non

vivendã prę pudore exi-
ſtimabat vitam. Decre-
vit itaq; & aliis vulpibus

βιῶτον ὑπ' αἰσχύνης ἡγεῖ-
το τὸν βίον. ἔγνω δὴ καὶ τὰς
ἄλλας ἀλώπεκας τοῦτ' αὐ-

hoc idem perſuadere, ut
communi malo ſuum
celaret dedecus. Et jam
omnibus collectis, ſua-
debat caudas abſcinde-
re, quòd nõ indecẽs ſo-
lùm hoc membrũ ſit, ſed
& ſupervacuũ onus ap-
pen-

τὸ νουθετῆσαι, ὡς ἂν τῷ
κοινῷ πάθει τὸ ἴδιον συγ-
καλύψειεν αἶσχος. καὶ δὴ
πάσας ἀθροίσασα, πα-
ρῄνει τὰς οὐρὰς ἀποκό-
πτειν, ὡς οὐκ ἀπρεπὲς μόνον
τοῦτο τὸ μέλος ὄν, ἀλλὰ
καὶ περιττὸν βάρος προ-
σηρ-

σπεργιμένον. ὑπολαβοῦσα δέ τις αὐτῶν εἶπεν· ὦ αὕτη, ἀλλ' εἰ οὐ σοὶ τοῦτο προσέφερεν, οὐκ ἂν ἡμῖν αὐτὸ συνεβούλευες.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πονηροὶ τῶν ἀνθρώπων οὐ δι' εὔνοιαν τὰς πρὸς τοὺς πέλας ποιοῦνται συμβουλίας, διὰ δὲ τὸ αὐτοῖς συμφέρον.

pensum. Respondens autem ex ipsis quædam ait: Heus tu, nisi tibi hoc conduceret, nobis non consuleres.

Affabulatio.

Fabula significare videtur, pravos homines non benevolentia in propinquos consulere, sed propter suam ipsorum utilitatem.

Ἀλώπηξ καὶ Βάτος.

Ἀλώπηξ φραγμὸν ἀναβαίνουσα, ἐπειδὴ ὀλισθήσασα καταπίπτειν ἔμελλεν, ἐπελάβετο πρὸς βοήθειαν βάτου. καὶ δὴ τοὺς πόδας ἐπὶ τοῖς ἐκείνου κέντροις αἱμάξασα καὶ ἀλγήσασα, πρὸς αὐτὴν εἶπεν, οἴμοι, καταφυγοῦσαν

VULPES ET Rubus. 8

Vulpes sepe conscensâ, quum lapsa casura foret, apprehendit in adjutorium Rubum. Quamobrem quum pedibus suis illius aculeis laceratis doleret, ad eam dixit, Hei mihi, Confugi

enim ad te tãquã ad auxiliatorem, sed tu pejùs me tractasti. Sed errasti heus tu, inquit Rubus, quæ me apprehendere voluisti, qui omnes apprehendere soleo.

Affabulatio.

Fabula significat, Sic & homines esse stultos, qui ad auxilii gratiam accurrunt, quibus magis injuria afficere natura insitum est.

μὲ γὰρ ἐπὶ σὲ ὡς ἐπὶ βοηθὸν, σὺ χεῖρόν μὲ διέθηκας. ἀλλ' ἐσφάλης, ὦ αὕτη, φησὶν ἡ βάτος, ἐμοῦ βουληθεῖσα ἐπιλάβεσθαι, ἣ τις πάντων ἐπιλαμβάνεσθαι εἴωθα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτως καὶ τῶν ἀνθρώπων μάταιοι ὅσοι βοηθοῖς προσφεύγουσιν, οἷς τὸ ἀδικεῖν μᾶλλον ἔμφυτον.

VULPES ET CROCODILUS. 9

Vulpes & Crocodilus contendebant de nobilitate. Cùm multa aũt Crocodilus superba de progenitorũ narrasset splendore, ꝙ exercitationum principes fuesint, Vulpes respõdẽs, ô ami-

Ἀλώπηξ καὶ Κροκόδειλος.

Ἀλώπηξ καὶ κροκόδειλος ἠμφισβήτουν περὶ εὐγενείας. πολλὰ δὲ τοῦ κροκοδείλου ὑποδιέξελθόντος περὶ τῆς τῶν προγόνων διεξιόντος λαμπρότητος, ὡς γυμνασιαρχηκότων, ἡ ἀλώπηξ ὑπολαβοῦσα, ὦ ταν,

ταῦ, εἶπεν, ἀλλὰ κἂν μὴ λέγῃς, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ δέρματός γε φαίνῃ, ὡς ἐκ παλαιῶν ἐτῶν εἶ γεγυμνασμένος.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι τῶν ψευδομένων ἀνδρῶν ἔλεγχος τὰ πράγματα γίνεται.

amiciſſime, ait, ſed ſi ipſe nihil dicas, tamen ex cute videris, quàm antiquis temporibus ſis exercitatus.

Affibulatio.

Fabula ſignificat, mendaces viros res ipſas arguere.

Ἀλεκτρυόνες καὶ Πέρδιξ.

GALLI ET
Perdix. 10

GAllos quidam habens domi, emptam quoque perdicem cum illis pasci dimisit: qui cùm ipsam verberarent ac expellerent, illa tristabatur valdè; existimans ut alienigenā hæc se pati à gallis. Quum verò paulò pòst & illos videret pugnare, & seipsos cædere, mœrore soluta, ait, Sed quidem posthàc non tristabor, videns, & ipsos pugnare inter se.

Affabulatio.

Fabula significat, quòd prudentes facilè ferant ab alienis injurias, quum ipsos videant neque à suis abstinere.

Ἀλεκτρυόνας τις ἔχων ἐπὶ τῆς οἰκίας, πριάμενος καὶ πέρδικα, σὺν ἐκείνοις ἀφῆκε νέμεσθαι· τῶν δὲ τυπτόντων αὐτὸν καὶ ἀπελαυνόντων, ἐκεῖνος ἠθύμει σφόδρα, νομίζων ὡς ἀλλόφυλος ταῦτα πάσχειν ὑπὸ τῶν ἀλεκτρυόνων. ὡς δὲ μετὰ μικρὸν κἀκείνους ἑώρακε μαχομένους καὶ ἀλλήλους κόπτοντας, τῆς λύπης ἀπολυθεὶς, εἶπεν· ἀλλ' ἔγωγε ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ λυπήσομαι ὁρῶν καὶ αὐτοὺς μαχομένους ἀλλήλοις.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι ῥᾳδίως φέρουσι τὰς παρὰ τῶν ἀλλοτρίων ὕβρεις, ὅταν αὐτοὺς ἴδωσι μηδὲ τῶν οἰκείων ἀπεχομένους.

Ἀλώπηξ.

Ἀλώπηξ εἰς οἰκίαν ἐλθοῦσα ὑποκριτοῦ, καὶ ἕκαστα τῶν αὐτοῦ σκευῶν διερευνωμένη, εὗρε, καὶ κεφαλὴν μορμολυκείου εὐφυῶς κατεσκευασμένην, ἣν καὶ ἀναλαβοῦσα ταῖς χερσίν, ἔφη· ὢ οἵα κεφαλή, καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας μεγαλοπρεπεῖς μὲν τῷ σώματι, κατὰ δὲ ψυχὴν ἀλογίστους.

VULPES. 11

Vllpes in domum mimi profecta, & singula ipsius vasa perscrutata, invenit & caput larvæ ingeniosè fabricatum, quo & accepto manibus, ait, ô quale caput, & cerebrum non habet.

Affabulatio.

Fabula in viros magnificos quidèm corpore, sed animo inconsultos.

Ἀνθρακεὺς καὶ Γναφεύς.

Ἀνθρακεὺς ἐπί τινος οἰκῶν οἰκίας, ἠξίου καὶ γναφέα παραγινόμενον αὐτῷ συνοικῆσαι. ὁ δὲ γναφεὺς ὑπολαβών, ἔφη·

CARBONARIUS ET Fullo. 12

Carbonari⁹ in quadã habitans domo, rogabat, ut & Fullo accederet, & secũ cohabitaret. Fullo respõdens, ait:

Sed non hoc possem ego facere: Timeo enim, ne quæ ego dealbo, tu fuligine repleas.

Affabulatio.

Fabula significat, Omne dissimile esse insociabile.

ἀλλ' οὐκ ἂν τοῦτο δυναίμην ἔγωγε πρᾶξαι. δέδια γὰρ, μή πως ἅπερ ἐγὼ λευκαίνω, αὐτὸς ἀσβόλης πληροῖς.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶν τὸ ἀνόμοιον ἀκοινώνητον.

PISCATORES. 13 Ἁλιεῖς.

Α Λιεῖς ἕλκον σαγήνην, βαρείας δ' αὐτῆς οὔσης, ἔχαιρον καὶ ὀρχοῦντο, πολλὴν εἶναι τὴν ἄγραν νομίζοντες. ὡς δ' ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν ταύτην ἑλκύσαντες, τῶν μὲν ἰχθύων εὗρον ὀλίγους, λίθον δ' ἐν αὐτῇ παμμεγέθη, ἀθυμεῖν ἤρξαντο καὶ ἀλύειν, οὐ τοσοῦτον ἐπὶ τῇ τῶν ἰχθύων ὀλιγότητι, ὅσον ὅτι καὶ τἀναντία προὐπειλήφασιν. εἷς δέ τις ἐν αὐτοῖς πρεσβύτερος ἔφη· μὴ ἀχθώμεθα, ὦ ἑταῖροι· τῇ γὰρ ἡδονῇ, ὡς ἔοικεν, ἀδελφή ἐστιν ἡ λύπη. καὶ ἡμᾶς οὖν ἔδει τοσαῦτα προησθέντας, πάντως τι καὶ λυπηθῆναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ λυπεῖσθαι ἐπὶ ταῖς ἀποτυχίαις.

PIſcatores trahebāt verriculū, quod cùm grave foret, gaudebant & exultabāt, multùm ineſſe prædæ exiſtimantes. Sed cùm in littus ipſum traxiſſent, piſcesq; paucos quidē, ſed lapidē in eo ꝑmagnū inveniſsēt, triſtari & mœrere cœperūt, nō tā piſciū paucitate, ꝗ quòd & contraria antè animo preſūpſerāt. Quidā aūt inter eos natu grādior, dixit, Ne triſtemur, ô ſocii: nam voluptati, ut videt̃, ſoror eſt triſtitia: & nos igit̃ oportebat tantū antè lætatos oīnò aliqua in re etiā triſtari. *Affabulatio.*

Fabula ſignificat, Non oportere triſtari fruſtrata ſpe.

IACTATOR. 14

VIr quidam peregrinatus, deinde in ſuā patriam reverſus, aliaq; multa in diverſis viriliter geſſiſſe locis jactabat, atque etiam Rhodi ſaltâſſe ſaltum, quem nullus ejus loci potuērit ſaltare: ad hoc & teſtes qui ibi interfuerunt dicebat ſe habere. Quidam autem ex iis qui aderant reſpondens, ait: Heus tu, ſi verum hoc eſt, non eſt tibi opus teſtibus. En Rhodus, en & ſaltus.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Niſi prompta rei demonſtratio ſit, omnē ſermonem vanum eſſe & ſupervacuum.

Κομπαστής.

ΑΝήρ τις ἀποδημήσας, εἶτα δὲ πάλιν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐπανελθών, ἄλλα τε πολλὰ ἐν διαφόροις ἀνδραγαθηκέναι χώραις ἐκόμπαζε, καὶ δὴ κἀν τῇ ῥόδῳ πεπηδηκέναι πήδημα, οἷον οὐδεὶς τῶν ἐπ' αὐτοῦ δυνατὸς ἦν ἐκπηδῆσαι. πρὸς τοῦτο δὲ καὶ μάρτυρας τοὺς ἐκεῖ παρόντας ἔλεγεν ἔχειν. τῶν δὲ παρόντων τις ὑπολαβὼν, ἔφη· ὦ οὗτος, εἰ ἀληθὲς τοῦτ' ἐστιν, οὐδὲν δεῖ σοι μαρτύρων. ἰδοὺ ῥόδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πήδημα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐὰν μὴ πρόχειρος ἡ τοῦ πράγματος ἀπόδειξις ᾖ, πᾶς λόγος περιττός ἐστιν.

IM- Ἀδή-

Ἀδύνατα ἐπαγγελλόμενος.

Ἀνὴρ πένης νοσῶν, καὶ κακῶς διακείμενος, ἐπειδὴ πρὸς τῶν ἰατρῶν ἀπεγνώσθη, τῶν θεῶν ἐδεῖτο, ὡς εἰ τὴν ὑγίειαν αὐτῷ πάλιν ἐπανελθεῖν ποιήσειαν, ἑκατὸν βόας αὐτοῖς προσοίσειν ὑπισχνούμενος εἰς θυσίαν. τῆς δὲ γυναικὸς αὐτοῦ πυθομένης, καὶ ποῦ σοι ταῦτα ἂν ὑγιαίνῃς; ἐκεῖνος ἔφη. οἴει γὰρ ἀναστῆναί με ἐντεῦθεν, ἵν᾽ οἱ θεοὶ ταῦτά με ἀπαιτήσωσιν;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ ῥᾳδίως κατεπαγγέλλονται, ἅπερ τελέσαι ἔργῳ οὐ προσδοκῶσιν.

IMPOSSIBILIA PROMITTENS. 15

Vir pauper ægrotans & malè affectus, quum à Medicis desperatus esset, deos rogabat, pollicens, si sanitatem sibi rursùs restituissent, centum boves ipsis oblaturum esse in sacrificium. Uxore autem ejus rogante, Et ubi tibi hæc si convalueris? Ille ait, Putas enim surgere me hinc, ut dii hæc à me repetant?

Affabulatio.

Fabula significat, Multos facilè polliceri, quæ re ipsa comprobare non sperent.

Κα- MA-

MALIGNUS. 16 Κακοπράγμων.

VIr malignus ad eum qui in Delphis eſt, ivit Apollinē tentaturus ipſum. Atq; ideò cōprehenſo paſſerculo manu & eo veſte contecto, ſtetitq; proximè tripodem ac rogavit Deum, dicendo: ô Apollo, quod manibus fero, utrùm vivum

ΑΝὴρ κακοπράγμων εἰς τὸν ἐν δελφοῖς ἧκεν ἀπόλλωνα, πειρᾶσαι τοῦτον βουλόμενος. καὶ δὴ λαβὼν στρουθίον ἐν τῇ χειρὶ, καὶ τοῦτο τῇ ἐσθῆτι σκεπάσας, ἔστη τε τοῦ τρίποδος ἔγγιστα, καὶ ἤρετο τὸν θεὸν, λέγων· ἄπολλον, ὃ μετὰ χεῖρας φέρω, πότερον ἔμπνουν

πνέον ἐστὶν, ἢ ἄπνουν; βουλόμενος ὡς εἰ μὲν ἄπνουν εἴποι, ζῶν αὐτὸ δεῖξαι τὸ στρουθίον· εἰ δ' ἔμπνουν, εὐθὺς ἀποπνίξας, νεκρὸν ἐκεῖνο προσενεγκεῖν. ὁ δέ γε θεὸς τὴν κακότεχνον αὐτοῦ γνοὺς ἐπίνοιαν, εἶπεν· ὁπότερον ὦ οὗτος βούλῃ ποιεῖται, ποίησον· παρὰ σοὶ κεῖται γὰρ τοῦτο πρᾶξαι, ἤτοι ζῶν ὃ κατέχεις, ἢ νεκρὸν ὑποδεῖξαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὸ θεῖον ἀπαραλόγιστον καὶ ἀλάθητον.

Ἁλιεῖς.

Ἁλιεῖς ἐξελθόντες εἰς ἄγραν, ἐπειδὴ πολὺν χρόνον ταλαιπωρήσαντες, οὐδὲν εἷλον, σφόδρα τε ἠθύμουν, καὶ ἀναχωρῆσαι παρεσκευάζοντο·

vum eſt, an mortuum? Nã ſi mortuũ diceret, vivũ oſtẽſurus erat paſſerculũ: ſin vivũ, ſtatim ſuffocatũ mortuum illũ offerret Sed deus malignâ ipſius cognitá mẽte, ait, utrùm vis heus tu facere, facito: penes te n. eſt illud facere, ſive vivum quod cõtines, ſive mortuum oſtendere.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Deum neq; decipi poſſe, neq; quicquam eum latere.

PISCATORES. 17.

PIſcatores egreſſi ad venationem, quum multo tempore defatigati nihil cepiſſent, & admodùm triſtabãtur, & diſcedere apparabant:

bant: sed statim Thunnus maximo quodam insectante pisce, in navigium ipsorum insiluit: quo capto, læti abiêre.

το. εὐθὺς δὲ θύννος ὑπὸ τοῦ μεγίστου διωκόμενος ἰχθύος, εἰς τὸ πλοῖον αὐτῶν εἰσήλατο· οἱ δὲ τοῦτον λαβόντες, μεθ' ἡδονῆς ἀνεχώρησαν.

Affabulatio.

Fabula significat, Sæpè quæ ars non præbuit, ea donâsse fortunam.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις ἃ μὴ τέχνη παρέσχε, ταῦτα τύχη ἐδωρήσατο.

DECEPTOR. 18

Vir pauper ægrotans vovebat diis, si evâderet, boves centum in sacrificium oblaturum: sed dei tentaturi, hoc à morbo liberarunt. At ille surgens, quoniàm bobus carebat, ex pasta boves centum à se formatos in ara positos sacrificavit. sed dei ipsum

Φέναξ.

Ἀνὴρ πένης νοσῶν, ηὔξατο τοῖς θεοῖς, εἰ διασωθείη, βοῦς ἑκατὸν εἰς θυσίαν προσοίσειν. οἱ δὲ θεοὶ πειρᾶσαι τοῦτο βουλόμενοι, τοῦ πάθους ἀπήλλαξαν. ὁ δ' ἀναστάς, ἐπεὶ δὴ βοῶν ἠπόρει, στεατίνους βοῦς ἑκατὸν πλάσας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ θεοῖς ὡλοκαύτωσεν. οἱ δὲ θεοὶ βουλόμενοι

μϑνοι αὐτὸν ἀμύνασϑαι, ὄναρ ἐπιςάντες αὐτῷ ἔφασαν· ἄπελϑε εἰς τὸν αἰγιαλὸν εἰς τόνδε τὸν τόπον, κἀκεῖ δὲ ἀττικὰς χιλίας εὑρήσεις. κἀκεῖνος δὲ διυπνισθεὶς, σὺν ἡδονῇ καὶ σπουδῇ πρὸς τὸν ὑποδειχθέντα τόπον ἀφίκετο, τὸ χρυσίον διφῶν. κἀκεῖ δὲ δὴ πειραταῖς περιτυχὼν, ὑπ' αὐτῶν συνελήφθη. ἁλοὺς δὲ ἤδη, ἀφεθῆναι τῶν πειρατῶν ἐδέετο, χίλια χρυσίου τάλαντα δώσειν αὐτοῖς ὑπισχνούμενος. ὡς δ' οὐκ ἐπιςεύετο, ἀπαχθεὶς ὑπ' αὐτῶν, ἀπεμπωλήθη χιλίων δραχμῶν.

Ἐπιμύϑιον.

Ὁ μῦϑος δηλοῖ, ὅτι τοῖς ψεύςαις τῶν ἀνθρώπων ἐχθραίνει τὸ ϑεῖον.

psum ulturi, in somniis adfuerunt ei, dicentes, Abi ad littus ad eum locum, illic enim Atticas mille drachmas invenies. Ille autem excitatus, lætus & alacer ad demonstratum locum perrexit, aurum disquirens. Sed illic in piratas incidit, ab ipsisq; compreheſsus est. Captus ergò, ut dimitteretur, piratas orabat, mille auri talēta daturū ipsis promittēs. Sed cùm non crederetur, abactus ab ipsis, divenditus est mille drachmis.

Affabulatio.

Fabula significat, Mendaciis hominum inimicum esse DEUM.

Βά-

RA-

RANAE. 19

RAnæ duæ in palude pascebantur, æstate autem siccatâ palude, illâ derelictâ quærebant aliam. Ceterùm profundum invenerunt puteū. Quo viso altera alteri inquit, Descendamus heus tu, in hunc puteum: Illa respondens, ait, Si igitur & hic aqua aruerit, quomodo ascendemus?

Affabulatio.

Fabula declarat, Non oportere inconsideratè res aggredi.

Βάτραχοι.

ΒΑτραχοι δύο ἐν λίμνῃ ἐνέμοντο, θέρους δὲ ξηρανθείσης τῆς λίμνης, ἐκείνην καταλιπόντες ἐπεζήτουν ἑτέραν. καὶ δὴ βαθεῖ περιέτυχον φρέατι, ὅπερ ἰδὼν ἅτερος, θατέρῳ φησί, συγκατέλθωμεν ὦ οὗτος, εἰς τόδε τὸ φρέαρ. ὁ δὲ ὑπολαβὼν εἶπεν· ἂν οὖν καὶ τὸ ἐνθάδε ὕδωρ ξηρανθῇ, πῶς ἀναβησόμεθα;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ ἀπερισκέπτως προσιέναι τοῖς πράγμασιν.

SENEX & MORS. 20

SEnex quondam incisis in monte lignis ac in humeros elevatis, ubi multam viam oneratus ivit, defessus & de-

Γέρων καὶ θάνατος.

ΓΕρων ποτὲ ξύλα τεμὼν ἐξ ὄρους, καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων ἀράμενος, ἐπειδὴ πολλὴν ὁδὸν ἐπαχθιζόμενος ἐβάδιζεν, ἀπειρηκὼς ἀπέ-

ἀπέθετό τε τὰ ξύλα, καὶ τὸν θάνατον ἐλθεῖν ἐπεκαλεῖτο. τοῦ δὲ θανάτου εὐθὺς ἐπιστάντος, καὶ τὴν αἰτίαν πυνθανομένου δι' ἣν αὐτὸν καλοίη, ὁ γέρων ἔφη· ἵνα τὸν φόρτον τοῦτον ἄρας ἐπιθῇς μοι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος φιλόζωος ὤν, κἂν μυρίοις κινδύνοις περιπίπτων δοκῇ θανάτου ἐπιθυμεῖν, ὅμως τὸ ζῆν πολὺ πρὸ τοῦ θανάτου αἱρεῖται.

Γραῦς καὶ Ἰατρός.

Γυνὴ γραῦς ἀλγοῦσα τοὺς ὀφθαλμούς, εἰσκαλεῖταί τινα τῶν ἰατρῶν ἐπὶ μισθῷ, συμφωνήσασα, ὡς εἰ μὲν θεραπεύσειεν αὐ-

deposuit ligna, & mortem, ut veniret, invocabat. At morte ilicò adstante, & causam rogante quâ se vocâsset, Senex ait, Ut onus hoc sublatum imponeres mihi.

Affabulatio.

Fabula significat, Omnẽ hominem vitæ studiosum esse, & licèt infinitis periculis immersus videatur mortem appetere, tamen vivere multò magis quàm mori eligere.

ANUS ET MEDICUS. 21

Mulier anus dolens oculos, conduxit Medicum quendam mercede, conventione factâ, si se cu-

saret, pactam mercedem ei daturam: ſin autem minimè, nihil daturam. Aggreſſus eſt igitur Medicus curam: Quotidiè verò accedens ad vetulam, & oculos ei ungens, quum illa nequaquàm videre poſſet eâ horâ ob unctionem, ipſe vas aliquod

τὴν, τὸν ὁμολογηθέντα μισθὸν αὐτῷ δώσειν· εἰ δὲ μὴ, μηδὲν δώσειν. ἐνεχείρησε μὲν οὖν ὁ ἰατρὸς τῇ θεραπείᾳ· καθ' ἡμέραν δὲ φοιτῶν ὡς τὴν πρεσβύτιν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς χρίων, ἐκείνης μηδαμῶς ἀναβλέπειν ἐχούσης τὴν ὥραν ἐκείνην ὑπὸ τοῦ χρίσματος, αὐτὸς ἦρ τι τῶν τῆς οἰκίας

οἰκίας σκευῶν ὑφαιρούμενος, ὁσημέραι ἀπῄει. ἡ δὲ οὖν γραῦς τὴν ἑαυτῆς περιουσίαν ὁρῶσα καθ' ἑκάστην ἐλαττουμένην ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς καὶ τέλος παντάπασιν αὐτῇ θεραπευθείσῃ μηδὲν ὑπολειφθῆναι. τοῦ δ' ἰατροῦ τοὺς συμφωνηθέντας μισθοὺς αὐτὴν ἀπαιτοῦντος, ὡς καθαρῶς βλεπούσης ἤδη, καὶ τοὺς μάρτυρας παραγαγόντος, μᾶλλον μὲν οὖν, εἶπεν ἐκείνη, τανῦν οὐδ' ὁτιοῦν βλέπω. ἡνίκα μὲν γὰρ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνόσουν, πολλὰ τῶν ἐμῶν κατὰ τὴν ἐμαυτῆς ἔβλεπον οἰκίαν· νῦν δ' ὅτε με σὺ βλέπειν φῂς, οὐδ' ὁτιοῦν ἐκείνων ὁρῶ.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ

liquod ex domo auferens quotidiè discedebat. Anus igitur suam supellectilem videbat singulis diebus minui, adeò ut tandèm omninò sanatæ nihil relinqueretur. At Medicus cùm jam pactam pecuniam ab ea efflagitaret, ut quæ purè jam videret, & testes adduceret, Magis certè, ait illa, nunc nihil video. Nam quum oculis laborabam, multa mea in mea videbam domo: nunc autem, cùm me tu videre inquis, nihil omninò ex illis video.

Affabulatio.

Fabulà significat, Pra-

vos homines ex iis quæ agant, ignaros contra ſeipſos argumentum afferre.

πονηροὶ τῶν ἀνθρώπων ἐξ ὧν πράττουσι, λανθάνουσι καθ' ἑαυτῶν τὸν ἔλεγχον ἐπισπώμενοι.

AGRICOLA ET FILII ipſius. 22

Γεωργὸς καὶ παῖδες αὐτοῦ.

AGricola quidam vitâ exceſſurus, ac volens ſuos filios periculum facere de agricultura, vocatis ipſis,

ΓΕωργός τις μέλλων καταλύειν τὸν βίον, καὶ βουλόμενος τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας πεῖραν λαβεῖν τῆς γεωργίας, προσκαλεσάμενος αὐ-

αὐτοῖς, ἔφη· παῖδες ἐμοί, ἐγὼ μὲν ἤδη τὸν βίον ὑπέξειμι, ὑμεῖς δ' ἅπερ ἐν τῇ ἀμπέλῳ μοι κέκρυπται ζητήσαντες, εὑρήσετε πάντα. οἱ μὲν οὖν οἰηθέντες θησαυρὸν ἐκεῖ που κατορωρύχθαι, πᾶσαν τὴν τῆς ἀμπέλου γῆν μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ πατρὸς κατέσκαψαν. καὶ θησαυρῷ μὲν οὐ περιέτυχον· ἡ δὲ ἄμπελος καλῶς σκαφεῖσα, πολλαπλασίονα τὸν καρπὸν ἀνέδωκεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁ κάματος θησαυρός ἐστι τοῖς ἀνθρώποις.

ipſis, ait: Filii mei, ego jam è vita diſcedo, vos autem, ſi, quæ in vinea à me occultata ſunt, quæſieritis, invenietis omnia. Illi igitur rati theſaurum illic defoſſum eſſe, omnem vineæ terram poſt interitum patris defoderunt, & theſaurum quidem non invenerunt, ſed vinea pulchrè foſſa, multiplicem fructum reddidit.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Laborem theſaurum eſſe hominibus.

Δεσπότης καὶ Κύνες.

Ἀνήρ τις ὑπὸ χειμῶνος ἐν τῷ αὐτοῦ προαστείῳ

HERUS ET Canes. 23

VIr quidã à tempeſtate in ſuo ſuburbio

deprehenſus primùm oves comedit, dehinc capras. Tempeſtate autem invaleſcente, & operarios boves jugulatos comedit. Canes verò his viſis, dixerunt inter ſe, Sed fugiamus nos hinc. Si enim operariis bobus herus noſter non abſ-

ἀπολειφθεὶς, πρῶτα μὲν τὰ πρόβατα κατέφαγεν, εἶτα τὰς αἶγας. τοῦ δὲ χειμῶνος ἐπικρατοῦντος, καὶ τοὺς ἐργάτας βοῦς σφάξας, ἐθοινήσατο. οἱ δὲ κύνες ταῦτα ἰδόντες, διελέχθησαν πρὸς ἀλλήλους, φεύγωμεν ἀλλ' ἡμεῖς γε ἐντεῦθεν. εἰ γὰρ τῶν ἐργατῶν βοῶν ὁ δεσπότης ἡμῶν οὐκ ἐ-

ἐφείσατο, πῶς ἡμῶν φείσεται;

abstinet, quomodò nobis abstinebit?

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τούτους μάλιστα φεύγειν καὶ φυλάττεσθαι χρὴ, εἴ τινες οὐδὲ τῶν οἰκείων ἀπέχονται.

Affabulatio.

Fabula significat, Eos maximè fugere & cavere oportere, qui ne suis quidem abstinent.

Γυνὴ καὶ Ὄρνις.

MULIER ET GALLINA. 24

Γυνὴ χήρα τις ὄρνιν εἶχεν, καθ' ἑκά-

Mulier quædā vidua gallinā habebat, sin-

gulis diebus ovum sibi parientem: Rata verò, si plus Gallinæ hordei projiceret, bis parituram die, hoc fecit. Sed Gallina pinguefacta, ne semel quidem in die parere potuit.

στην ἡμέραν ὠὸν αὐτῇ τίκτουσαν· νομίσασα δὲ ὡς εἰ πλείους τῇ ὄρνιθι κριθὰς παραβάλλοι, δὶς τέξεται τῆς ἡμέρας, τοῦτο πεποίηκεν. ἡ δ' ὄρνις πιμελὴς γινομένη, οὐδ' ἅπαξ τῆς ἡμέρας τίκτειν ἠδυνάτο.

Affabulatio.

Fabula significat, Eos qui ob avaritiam plurium sunt appetentes, & quæ adsunt, amittere.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ διὰ πλεονεξίαν τῶν πλειόνων ἐπιθυμοῦντες, καὶ τὰ παρόντα ἀποβάλλουσι.

MORSUS A CANE. 25

Morsus à cane quidã medicaturum circuibat q̃rens. Cùm a. occurrisset quidã ei, & cõgnosceret, q̃d quærebat, Heus tu, ait, si sanari vis, accipe panẽ, atq; eo sanguinẽ vulneris sicca, & ei

Κυνόδηκτος.

Δηχθείς τις ὑπὸ κυνὸς, τὸν ἰασόμενον περιῄει ζητῶν. ἐντυχὼν δέ τις αὐτῷ, καὶ γνοὺς ὃ ζητεῖ· ὦ οὗτος, εἶπεν, εἰ σώζεσθαι βούλει, λαβὼν ἄρτον, καὶ τούτῳ τὸ αἷμα τῆς πληγῆς ἐκμάξας, τῷ δα-

δακόντι κυνὶ φαγεῖν ἐπίδος. κἀκεῖνος γελάσας ἔφη, ἀλλ᾽ εἰ τοῦτο ποιήσω, δεῖ με ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῷ πόλει κυνῶν δηχθῆναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ πονηροὶ εὐεργετούμενοι, μᾶλλον ἀδικεῖν παροξύνονται.

ei qui momordit cani ad edendum da. & is ridendo ait, Sed si hoc fecero, oportebit me ab omnib. qui in urbe sunt canibus morderi.

Affabulatio.

Fabula significat, Pravos etiã homines, beneficio affectos, magis ad inferendam injuriam exacui.

ADOLESCENTULI & Cocus. 26

Νεανίσκοι καὶ Μάγειρος.

DUo Adoleſcentuli juxta Cocum aſſidebant, & Coco in aliquo domeſtico opere occupato, alter horum partẽ quandã carnium ſubreptã in alterius demiſit ſinũ. Cõverſo autẽ Co-

Δύο νεανίσκοι μαγείρῳ παρεκάθηντο, καὶ δὴ τοῦ μαγείρου περί τι τῶν οἰκείων ἔργων ἀσχολουμένου, ἅτερος τούτων μέρος τι τῶν κρεῶν ὑφελόμενον, εἰς τὸν θατέρου καθῆκε κόλπον. ἐπιστραφέντος δὲ τοῦ μα-

μαγείρε, καὶ τὸ κρέας ἐπιζητοῦντος, ὁ μὲν εἰληφὼς ὤμνυε μὴ ἔχειν· ὁ δὲ ἔχων, μὴ εἰληφέναι. ὁ δὲ μάγειρος αἰσθόμενος τὴν κακουργίαν αὐτῶν, εἶπεν· ἀλλὰ κἂν ἐμὲ λάθητε, τὸν γ' ἐπιορκούμενον θεὸν οὐ λήσεσθε.

Coco, & carnẽ quærente, qui abſtulerat jurabat non habere; qui autem habebat, non abſtuliſſe. Cocus verò cognitâ malitiâ ipſorũ, ait: Sed etſi me latueritis, pejeratum DEUM non latebitis.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἀνθρώποις ἐπιορκοῦντες λάθωμεν, ἀλλὰ τόν γε θεὸν οὐ λήσομεν.

Affabulatio.

Fabula significat, quòd licèt homines pejerantes lateamus, DEUM *tamen non latebimus.*

Ἐχθροί.

Δύο τινὲς ἀλλήλους ἐχθραίνοντες, ἐπὶ τῆς αὐτῆς νεὼς ἔπλεον· ὧν ἅτερος μὲν ἐπὶ τῆς πρύμνης, ἅτερος δὲ ἐπὶ τῆς πρώρας ἐκάθητο. χειμῶνος δὲ ἐπιγινομένου, καὶ τῆς νεὼς μελ-

INIMICI. 27

Duo quidam inter ſe inimici in eadem navi navigabant: quorum alter in puppi, alter in prora ſedebat: Tempeſtate autem ſuperveniente, & nave jam

jam ſubmergendâ, qui erat in puppi gubernatorem rogabat, utra pars navigii priùs obruenda eſſet. Quúmque ille proram dixiſſet: Sed mihi non eſt grave, ait, mori, ſi viſurus ſum ante me inimicum morientem.

Af-

μελλούσης ἤδη καταποντίζεσθαι, ὁ ἐπὶ τῆς πρύμνης τὸν κυβερνήτην ἤρετο, πότερον τῶν μερῶν τοῦ πλοίου πρότερον μέλλει καταβαπτίζεσθαι. τοῦ δὲ τὴν πρῶραν εἰπόντος, ἀλλ' ἐμοί γε οὐκ ἔστι λυπηρὸς, εἶπεν, ὁ θάνατος, εἴγε ὁρᾶν μέλλω πρὸ ἐμοῦ τὸν ἐχθρὸν ἀποθνήσκοντα.

Ἐπι-

Ἐπιμύθιον.

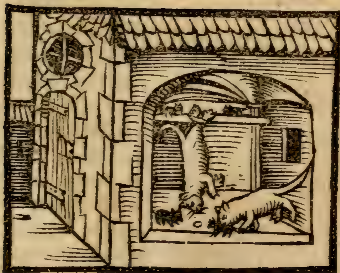
Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν τῆς ἑαυτῶν βλάβης φροντίζουσιν, εἰ τοὺς ἐχθροὺς μόνον εἴδωσι πρὸ αὐτῶν κακουμένους.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Multos homines nihil ſuum nocumentum curare, ſi modò inimicos ſuos videant ante ſe malè affectos.

Αἴλουρος καὶ Μῦες.

FELIS ET Mures. 28

ΕΝ οἰκίᾳ τινὶ πολλῶν μυῶν ὄντων, αἴλουρος

IN domo quadã cùm multi eſſent Mures, Felis

lis eo cognito ivit eò, ac eorum ſingulos captos devorabat. At illi quotidiè quum ſe abſumi viderent, dixerunt inter ſe, Ne poſthàc infrà deſcendamus, ne penitùs intereamus. Nam ſi Felis non poteſt huc venire, nos ſalvi erimus. Sed Felis quum non ampliùs mures deſcenderent, ſtatuit apud ſe per aſtutiam eos decipiens evocare. Cæterùm quum peſſulum quendam conſcendiſſet, de eo ſe ſuſpendit, & mortuum ſimulabat. Ex Muribus autem quidam acclinatus, viſoq; eo, ait, Heus tu, etſi ſaccus fieres, non te adibo.

λουρος τοῦτο γνοὺς, ἧκεν ἐνταῦθα, καὶ καθ᾽ ἕκαστον αὐτῶν συλλαμβάνων κατήσθιεν. οἱ δὲ καθ᾽ ἑκάστην ἑαυτοὺς ἀναλισκομένους ὁρῶντες, ἔφασαν πρὸς ἀλλήλους, μηκέτι κάτω κατέλθωμεν, ἵνα μὴ παντάπασιν ἀπολώμεθα. τοῦ γὰρ αἰλούρου μὴ δυναμένου δεῦρο ἐξικέσθαι, ἡμεῖς σωθησόμεθα. ὁ δὲ αἴλουρος μηκέτι τῶν μυῶν κατιόντων, ἔγνω δι᾽ ἐπινοίας αὐτοὺς σοφιζόμενος ἐκκαλέσασθαι. καὶ δὴ ἀπὸ πανταλου τινὸς ἑαυτὸν ἀναβὰς, ἀπηώρησε, καὶ προσεποιεῖτο νεκρὸν εἶναι. τῶν δὲ μυῶν τις παρακύψας, καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἔφη· ὦ οὗτος, κἂν θύλαξ γένῃ, οὐ προσελεύσομαί σοι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῶν ἀνθρώπων οἱ φρόνιμοι, ὅταν δὴ ἐνίων μοχθηρίας πειραθῶσιν, οὐκ ἔτι αὐτῶν ἐξαπατῶνται ταῖς ὑποκρίσεσιν.

Affabulatio.

Fabula significat, Prudentes homines, quum aliquorum pravitatem experti fuerint, non ampliùs eorum falli simulationibus.

Ἀλώπηξ καὶ πίθηκος.

ΕΝ συνόδῳ ποτὲ τῶν ἀλόγων ζώων ὀρχήσατο πίθηκος, καὶ εὐδοκιμήσας βασιλεὺς ὑπ' αὐτῶν ἐχειροτονήθη. ἀλώπηξ δ' αὐτῷ φθονήσασα, ὡς ἔν τινι παγίδι κρέας ἐθεάσατο, τὸν πίθηκον λαβοῦσα, ἐνταῦθα ἤγαγεν, ὡς εὕροι μὲν αὐτὴ λέγουσα θησαυρὸν τοῦτον, μὴ μέντοι καὶ χρήσασθαι αὐτῷ τῷ βασιλεῖ γὰρ τοῦτον ὁ νόμος δίδωσι, καὶ προὔτρέπετο αὐτὸν,

VULPES ET Simius. 29.

IN concilio quondam irrationalium animalium saltavit Simius, & approbatus, Rex ab ipsis electus est. Vulpes autem ei invidens, ut in casse quodam carnem vidit, Simium secum illùc duxit, quòd invenisset ipsa thesaurũ illum, dicens, non tamen & uti eo: quippe quem lex Regi tribueret: atque hortata est ipsum

psum ut Regem thesaurum accipere. At ille inconsideratè profectus, & captus à casse, ut quæ decepisset, accusabat Vulpem. Illa autem ei, ô Simie, cùm talem tu habeas dementiam, imperium in bruta tenebis?

Affabulatio.

Fabula significat, Eos qui actiones aliquas inconsultè aggrediuntur, in infortunia incidere.

τὸν, ἅτε δὴ βασιλέα, τὸν θησαυρὸν ἀνελέσθαι. ὁ δ' ἀπερισκέπτως προσελθὼν, καὶ συλληφθεὶς ὑπὸ τῆς παγίδος, ὡς ἐξαπατήσασαν ἐμέμφετο τὴν ἀλώπεκα. ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν, ὦ πίθηκε, τοιαύτην σὺ μωρίαν ἔχων, τῶν ἀλόγων βασιλεύσεις;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πράξεσί τισιν ἀπερισκέπτως ἐπιχειροῦντες, δυστυχήμασι περιπίπτουσι.

THUNNUS ET Delphin. 30

THunnus Delphino persequente magno impetu ferebatur. Quum capiendus esset, inscius ob vehementem impetum decidit

Θύννος καὶ Δελφίν.

ΘΥννος διωκόμενος ὑπὸ δελφῖνος, καὶ πολλῷ τῷ ῥοίζῳ φερόμενος· ἐπειδὴ καταλαμβάνεσθαι ἔμελλεν, ἔλαθεν ὑπὸ σφοδρᾶς ῥύμης ἐκπεσὼν

πεσὼν εἰς τινα νῆσον. ὑπὸ δὲ τῆς ὁμοίας ῥύμης καὶ ὁ δελφὶν αὐτῷ συνεξώκειλεν. ὁ δὲ θύννος ἐπιστραφεὶς, καὶ λειποψυχοῦντα τὸν δελφῖνα ἑωρακὼς, εἶπεν· οὐκέτι μοι ὁ θάνατος λυπηρὸς, ὁρῶντι τὸν αἴτιον γεγονότα μοι τούτου, σὺν ἐμοὶ ἀποθνήσκοντα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ῥᾳδίως τὰς συμφορὰς οἱ ἄνθρωποι φέρουσι, τοὺς τούτων αἰτίους δυστυχοῦντας ὁρῶντες.

cidit in insulã quandã. Ab eodem v. impetu & Delphin cum eo ejectus est. Thũnus a. cõversus, cùm agentẽ animã Delphinũ vidisset, ait, Non amplius mihi mors molesta est, cùm eũ videam, ꝗ mihi causa fuit ipsius, unà mecum perire.

Affabulatio.

Fabula significat, Facilè miserias ferre homines, si eos, qui illarum authores fuerunt, infeliciter agere videant.

Ἰατρὸς καὶ Νοσῶν.

ἸΑτρὸς νοσοῦντα ἐθεράπευε, τοῦ δὲ νοσοῦντος ἀποθανόντος, ἐκεῖνος πρὸς τοὺς ἐκκομίζοντας ἔ-

MEDICUS ET ÆGROTANS. 31

MEdicus ægrotum curabat: Ægroto autem mortuo, ille efferentibus di-

m

cebat, Homo hic ſi vino abſtinuiſſet, & clyſteribus uſus fuiſſet, non interiiſſet. Quidam autē ex iis qui aderant reſpondens, ait: Optime, non oportebat te hæc nunc dicere, quum nulla utilitas eſt, ſed tūc admonere, cùm his uti poterat.

Af-

λέγειν· οὗτος ὁ ἄνθρωπος εἰ οἴνου ἀπέχετο, καὶ κλυστῆρσιν ἐχρῆτο, οὐκ ἂν ἐτεθνήκει, τῶν δὲ παρόντων ὑπολαβών τις, ἔφη, βέλτιστε, οὐκ ἔδει ταῦτα νῦν λέγειν, ὅτε μηδὲν ὠφελός ἐστιν, ἀλλὰ τότε παραινεῖν, ὅτε τούτοις χρῆσθαι ἠδύνατο.

Επι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ τοὺς φίλους ἐν καιρῷ ἀνάγκης τὰς βοηθείας παρέχειν.

Affabulatio.

Fabula significat, Oportere amicos tempore necessitatis præbere auxilia.

Ἰξευτὴς καὶ Ἔχις.

AUCEPS ET Vipera. 32

Ἰξευτὴς ἰξὸν ἀναλαβὼν καὶ καλάμους, πρὸς ἄγραν ἐξῆλθεν. ἰδὼν δὲ κίχλαν ἐφ' ὑψηλοῦ δένδρου

Auceps visco accepto & arundinibus, aucupatũ exiit. Viso a. turdo super alta arbore

sedente, & arundinibus inter se in longitudinem conjunctis sursùm eum comprehensurus suspiciebat. Ceterùm ignarus Viperam dormientem conculcavit. Cùm verò irata momordisset ipsum, ille jam agês animam, dicebat, Me miserum, alium enim capturus, ipse ab alio captus sum ad mortem.

Affabulatio.

Fabula significat, Eos qui proximis insidiantur, ignaros sæpè ab aliis id ipsum pati.

καθεζομένην, καὶ τοὺς καλάμους ἀλλήλοις ἐπὶ μῆκος συνάψας, ἄνω πρὸς αὐτὴν συλλαβεῖν βουλόμενος ἐφεώρα. καὶ δὴ λαθὼν ἔχιν κοιμωμένην ὑπὸ πόδας ἐπάτησε. τῆς δ᾽ ὀργισθείσης καὶ δακούσης αὐτὸν, ἐκεῖνος ἤδη λειποψυχῶν ἔλεγε· δύστηνος ἐγώ, ἕτερον γὰρ θηρεῦσαι βουλόμενος, αὐτὸς ὑφ᾽ ἑτέρου ἠγρεύθην εἰς θάνατον.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς πέλας ἐπιβουλεύοντες, λανθάνουσι πολλάκις ὑφ᾽ ἑτέρων τοῦτ᾽ αὐτὸ πάσχοντες.

FIBER. 33

Fiber animal est quadrupes in stagnis ple-

Κάστωρ.

Ὁ κάστωρ ζῶόν ἐστι τετράπουν ἐν λίμναις τὰ

τὰ πολλὰ διαιτώμενον, οὗ τὰ αἰδοῖα φασιν ἰατροῖς χρήσιμα εἶναι. οὗτος οὖν ἐπειδὰν ὑπ' ἀνθρώπων διωκόμενος καταλαμβάνηται, γινώσκων οὗ χάριν διώκεται, ἀποτεμὼν τὰ ἑαυτοῦ αἰδοῖα, ῥίπτει πρὸς τοὺς διώκοντας, καὶ οὕτω σωτηρίας τυγχάνει.

plerunq; vitam degens, cujus pudenda dicunt usui esse Medicis. Hic igitur quum ab hominibus persequentibus jam capiendus sit, cognito cujus gratiâ petatur, abscissa sua pudenda projicit persequentibus, & sic salutem consequitur.

Affabulatio.

Fabula significat, Eo modo homines prudentes pro sua salute nullum habere respectum pecuniarum.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω τῶν ἀνθρώπων οἱ φρόνιμοι ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας οὐδένα λόγον τῶν χρημάτων ποιοῦνται.

CANIS ET COCUS. 34

Κύων καὶ Μάγειρος.

CANIS irrumpens in culinam, & Coco occupato, corde

ΚΥων εἰσπηδήσας εἰς μαγειρεῖον, καὶ τοῦ μαγείρου ἀσχολουμένου, καρδίαν

δίαν ἁρπάσας ἔφυγεν. ὁ δὲ μάγειρος ἐπιστραφεὶς, ὡς εἶδεν αὐτὸν φεύγοντα, εἶπεν· ὦ οὗτος, ἴσθι ὡς ὅπου περ ἂν ᾖς, φυλάξομαί σε· οὐ γὰρ ἀπ' ἐμοῦ καρδίαν εἴληφας, ἀλλ' ἐμοὶ καρδίαν δέδωκας.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις τὰ παθήματα τοῖς ἀνθρώποις μαθήματα γίνονται.

de arrepto fugit. At Cocus conversus, ut vidit ipsum fugientem, inquit. Heus tu, scito ubiubi fueris, me te observaturum: Non enim mihi cor abstulisti, sed dedisti potiús.

Affabulatio.

Fabula significat, Quòd sæpè nocumenta hominibus documenta fiant.

Κύων καὶ Λύκος.

Κύων πρὸ ἐπαύλεώς τινος ἐκάθευδε· λύκου δ' ἐπιδραμόντος, καὶ βρῶμα μέλλοντος θήσειν αὐτὸν, ἐδεῖτο μὴ νῦν αὐτὸν καταθῦσαι· νῦν μὲν γάρ, φησι, λεπτός εἰμι, καὶ

CANIS ET Lupus. 35

Canis ante stabulum quoddam dormiebat: cúmq; Lupus irrupisset, & devoraturus eum esset, rogabat, ne tunc se mactaret: nunc n. inquit, tenuis sum, &

macilentus: si autem parumpèr expectaveris, mei domini facturi sunt nuptias, & ego tunc multa depastus pinguior ero, & tibi suavior cibus fiam. Lupus igitur persuasus abiit. Post aliquot dies reversus invenit superiùs super domus tecto canem dor-

ἰσχνός· ἂν δὲ μικρὸν ἀναμείνῃς, μέλλουσιν οἱ ἐμοὶ δεσπόται ποιοῦσαι γάμους, κἀγὼ τηνικαῦτα πολλὰ φαγών, πιμελέστερος ἔσομαι, καὶ σοὶ ἡδύτερον βρῶμα γενήσομαι. ὁ μὲν οὖν λύκος πεισθεὶς ἀπῆλθε. μεθ' ἡμέρας δ' ἐπανελθών, εὗρεν ἄνω ἐπὶ τοῦ δώματος τὸν κύνα κα-

καθεύδοντα, καὶ στὰς κάτωθεν, πρὸς ἑαυτὸν ἐκάλει, ὑπομιμνήσκων αὐτὸν τῶν συνθηκῶν. καὶ ὁ κύων, ἀλλ' ὦ λύκε, εἰ τὸ ἀπὸ τοῦδε πρὸ τῆς ἐπαύλεώς με ἴδοις καθεύδοντα, μηκέτι γάμους ἀναμένης.

dormientem, & ſtans inferiùs, ad ſe vocabat, admonēs eum fœderis. Et Canis, At, Lupe, ſi poſthac ante ſtabulum me videris dormientem: non ampliùs expectes nuptias.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων ὅταν περί τι κινδυνεύσαντες σωθῶσι, διὰ βίου τοῦτο φυλάττονται.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Prudentes homines cùm aliqua in re periclitati ſalvi facti fuerint, cavere ab eo quamdiù vixerint.

Κύων καὶ Ἀλεκτρυών.

Κύων καὶ ἀλεκτρυὼν ἑταιρείαν ποιησάμενοι, ὥδευον. ἑσπέρας δὲ καταλαβούσης, ὁ μὲν ἀλεκτρυὼν ἐπὶ δένδρου ἐκάθευδεν ἀναβάς· ὁ δὲ κύων

CANIS ET Gallus. 36

Canis & Gallus initâ ſocietate, iter faciebant. Veſperâ autem ſuperveniente, Gallus conſcensâ arbore dormiebat; at Canis

ad radicem arboris excavatæ. Quum Gallus, ut aſſolet, noctu cantaſſet, Vulpes ut audivit, accurrit, & ſtans inferiùs, ut ad ſe deſcenderet, rogabat, quòd cuperet adeò egregio cantu animal complecti. Quum autem is dixiſſet, ut janitorem priùs

πρὸς τῇ ῥίζῃ τοῦ δένδρου κοίλωμα ἔχοντος. τοῦ δὲ ἀλεκτρυόνος κατὰ τὸ εἰωθὸς νύκτωρ φωνήσαντος, ἀλώπηξ ἀκούσασα, πρὸς αὐτὸν ἔδραμε, καὶ στᾶσα κάτωθεν, πρὸς ἑαυτὴν κατελθεῖν ἠξίου, ἐπιθυμεῖν γὰρ ἀγαθὴν οὕτω φωνὴν ζῶον ἔχον ἀσπάσασθαι. τοῦ δὲ εἰπόντος τὸν θυρωρὸν προ-

πρότερον διϋπνίσαι ὑπὸ τὴν ῥίζαν καθεύδοντα, ὡς ἐκείνου ἀνοίξαντος κατελθεῖν· κἀκείνης ζητούσης αὐτὸν φωνῆσαι, ὁ κύων αἴφνης πηδήσας, αὐτὴν διεσπάραξε.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐχθροὺς ἐπελθόντας, πρὸς ἰσχυροτέρους πέμπουσι παραλογιζόμενοι.

prius excitaret ad radicem dormientem, ut cùm ille aperuisset, descenderet, & illâ quærente, ut ipsum vocaret, Canis statim prosiliens eam dilaceravit.

Affabulatio.

Fabula significat, Prudentes homines inimicos insultantes ad fortiores astu mittere.

Λέων καὶ Βάτραχος.

ΛΕων ἀκούσας ποτὲ βατράχου μέγα βοῶντος, ἐπεστράφη πρὸς τὴν φωνὴν, οἰόμενος, μέγα τι ζῶον εἶναι· προσμείνας δὲ μικρὸν, ὡς εἶδεν αὐτὸν προσελθόντα τῆς λίμνης, προσ-

LEO ET RAna. 37

LEo auditâ aliquando Ranâ valdè clamante vertit se ad vocem, ratus magnū aliquod animal esse: Parumper autem expectando, ut vidit ipsam stagnô egressam, ac-

accedens propiùs, proculcavit.

προσελθὼν αὐτὸν κατεπάτησεν.

Affabulatio.

Fabula significat, Non oportere antequàm videas, auditu solo perturbari.

Ἐπιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, μὴ δεῖν πρὸ τῆς ὄψεως διὰ ἀκοῆς μόνης ταράττεσθαι.

LEO, ET ASINUS & Vulpes. 38

Λέων, καὶ Ονος, καὶ Αλώπηξ.

LEO, & Asinus, & Vulpes initâ societate,

ΛΕων, καὶ ὄνος, καὶ ἀλώπηξ κοινωνίαν ποιησά-

σάμενοι, ἐξῆλθον πρὸς ἄγραν. πολλῆς οὖν θήρας συλληφθείσης, προσέταξεν ὁ λέων τῷ ὄνῳ διελεῖν αὐτοῖς. ὁ δὲ τρεῖς μερίδας ποιησάμενος ἐκ τῶν ἴσων, ἐκλέξασθαι τούτους προὔτρεπετο. καὶ ὁ λέων θυμωθεὶς, τὸν ὄνον κατέφαγεν. εἶτα τῇ ἀλώπεκι μερίζειν ἐκέλευσεν. ἡ δ' εἰς μίαν μερίδα πάντα σωρεύσασα, ἑαυτῇ βραχύ τι κατέλιπεν. καὶ ὁ λέων πρὸς αὐτὴν, τίς σε, ὦ βελτίστη, διαιρεῖν οὕτως ἐδίδαξεν; ἡ δ' εἶπεν, ἡ τοῦ ὄνου συμφορά.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι σωφρονισμοὶ γίνονται τοῖς ἀνθρώποις τὰ τῶν πέλας δυστυχήματα.

tate, egreſſi ſunt ad venandum. Multâ igitur prædâ captâ, juſſit Leo Aſino ut divideret ſibi. At ille tribus partibus factis æqualiter, ut eligerent eos, hortabatur. Et Leo irâ percitus Aſinum devoravit. Inde Vulpi ut divideret juſſit. Illa verò in unam partem omnibus congeſtis, ſibi minimum quiddam reliquit. Tum Leo ipſi, Quis te, ô optima, dividere ſic docuit? Ea inquit, Aſini calamitas.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Caſtigamenta hominibus eſſe aliorum infortunia.

Λέων

LEO

Leo & Ursus. 49

LEo & Ursus simul magnum nacti hinnulū, de eo pugnabant. Graviter igitur à seipsis affecti, ut ex multa pugna etiam vertigine corriperentur, defatigati jacebant. Vulpes autem circumcirca eundo, ubi prostratos eos vidit, & hinnulum in medio jacentẽ, hũc per medios utrosq; percurrens rapuit fugiensq; abiit. At illi videbant quidẽ ipsam, sed quia nõ poterãt surgere, Nos miseros, dicebant, ꝙ Vulpi laboravimus.

Affabulatio.

Fabula significat, Aliis laborantibus alios lucrari.

Λέων καὶ Ἄρκτος.

ΛΕων καὶ ἄρκτος ὁμοῦ νεβρῷ περιτυχόντες, περὶ τούτου ἐμάχοντο. δεινῶς οὖν ὑπ᾽ ἀλλήλων διατεθέντες, ὡς ἐκ τῆς πολλῆς μάχης καὶ σκοτοδινιάσαι, ἀπαυδήσαντες ἔκειντο. Ἀλώπηξ δὲ κύκλῳ περιϊοῦσα, πεπτωκότας αὐτοὺς ἰδοῦσα, καὶ τὸν νεβρὸν ἐν τῷ μέσῳ κείμενον, τοῦτο διὰ μέσου ἀμφοῖν διαδραμοῦσα καὶ ἁρπάσασα, φεύγουσα ᾤχετο. οἱ δὲ βλέποντες μὲν αὐτὴν, μὴ δυνάμενοι δὲ ἀναστῆναι, δείλαιοι ἡμεῖς, ἔπον, ὅτι δι᾽ ἀλώπεκα ἐμοχθοῦμεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἄλλων κοπιόντων ἄλλοι κερδαίνουσιν.

Μάντις. VATES. 50

ΜΑντις ἐπ' ἀγορᾶς καθήμενος, διελέγετο· ὑπιστάντος δέ τινος αἴφνης καὶ ἀπαγγείλαντος, ὡς αἱ τῆς οἰκίας αὐτοῦ θυρίδες ἀναπεπταμέναι τε πᾶσαι εἶεν, καὶ πάντα τὰ ἔνδον ἀφῃρημένα, ἀνεπήδησέ τε στενάξας,

VAtes in foro ſedens, diſſerebat. Quum autem ſuperveniſſet quidam derepentè, & renunciaſſet, quòd domus ipſius feneſtræ apertæ omnes eſſent, quæ intùs erant, ablata omnia, exilivit ſuſpirans,

spirans, & cursim ibat. At quum quidam vidisset ipsum currentem, Heus tu, inquit, qui alienas res præscire profiteris, tuas ipsius non prævaticinabare?

Affabulatio.

Fabula in eos, qui suam vitam pravè gubernantes, quæ nihil ad se attinent præscire conantur.

νάξας, καὶ δρομαῖος ᾔει. τρέχοντα δέ τις αὐτὸν θεασάμενος, ὦ οὗτος, εἶπεν, ὁ τἀλλότρια πράγματα προειδέναι ἐπαγγελλόμενος, τὰ σαυτοῦ οὐ προεμαντεύου;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς τὸν μὲν ἑαυτῶν βίον φαύλως διοικοῦντας, τῶν δὲ μηδὲν αὐτοῖς προσηκόντων προνοεῖσθαι πειρωμένους.

FORMICA ET Columba. 41

Formica sitiens descendit in fontem, ac tracta à fluxu suffocabatur. Columba verò hoc viso, ramum arboris decerptum, in fontem projecit,

Μύρμηξ καὶ Περιστερά.

Μύρμηξ διψήσας, κατελθὼν εἰς πηγὴν, παρασυρεὶς ὑπὸ τοῦ ῥεύματος ἀπεπνίγετο. περιστερὰ δὲ τοῦτο θεασαμένη, κλῶνα δένδρου περικλάσασα, εἰς τὴν πηγὴν ἔρριψεν.

ῥίψειν, ἐφ' οὗ καὶ καθίσας ὁ μύρμηξ διεσώθη. ἰξευτὴς δέ τις μετὰ τοῦτο τοὺς καλάμους συνθεὶς, ἐπὶ τὸ τὴν περιστερὰν συλλαβεῖν ᾔει. τοῦτο δ' ὁ μύρμηξ ἑωρακὼς, τὸν τοῦ ἰξευτοῦ πόδα ἔδακεν, ὁ δ' ἀλγήσας, τούς τε καλάμους ἔρριψε, καὶ τὴν περιστερὰν αὐτίκα φυγεῖν ἐποίησεν.

jecit, ſuper quo ſedendo formica, evaſit. Auceps autē quidā poſt hoc calamis compoſitis ad columbam cōprehendendam ibat. Hoc autē viſo formica aucupis pedem momordit, qui dolens & calamos projecit, & ut Columba ſtatim fugeret, autor fuit.

Affabulatio.

Fabula significat, Oportere benefactoribus gratiam referre.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ τοῖς εὐεργέταις χάριν ἀποδιδόναι.

VESPERTILIO, & Rubus, & Mergus. 42

VEspertilio, & Rubus, & Mergus, initâ societate, mercatoriam decreverunt vitam agere. Itaque Vespertilio, argentum mutuata, deposuit in medium, Rubus vestem secum accepit, Mergus tertius æs, & enavigaverunt. Tempestate autem vehementi obortâ, navi eversâ, omnibus perditis, ipsi in terram evaserunt. Ex illo igitur

Νυκτερὶς, καὶ βάτος, καὶ αἴθυια.

ΝΥκτερὶς, καὶ βάτος, καὶ αἴθυια ἑταιρείαν ποιησάμενοι, ἐμπορικὸν διέγνωσαν βίον ζῆν. ἡ μὲν οὖν νυκτερὶς ἀργύριον δανεισαμένη, καθῆκεν εἰς τὸ μέσον, ἡ δὲ βάτος ἐσθῆτα μεθ' ἑαυτοῦ ἔλαβεν, ἡ δὲ αἴθυια τρίτη χαλκὸν, καὶ ἀπέπλευσαν. χειμῶνος δὲ σφοδροῦ γινομένου, καὶ τῆς νεὼς περιτραπείσης, πάντα ἀπολέσαντες, αὐτοὶ ἐπὶ τὴν γῆν διεσώθησαν. ἐξ ἐκείνου τοίνυν

τοίνυν ἡ μὲν αἴθυια τοῖς αἰγιαλοῖς ἀεὶ παρεδρεύει, μή που τὸν χαλκὸν ἐκβάλλῃ ἡ θάλαττα. ἡ δὲ νυκτερὶς τοὺς δανειστὰς φοβουμένη, τῆς μὲν ἡμέρας οὐ φαίνεται, νύκτωρ δὲ ἐπὶ νομὴν ἔξεισιν. ἡ δὲ βάτος τῆς τῶν παριόντων ἐσθῆτος ἐπιλαμβάνεται, εἴ που τὴν οἰκείαν ἐπιγνοίη ζητοῦσα.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι περὶ ἃ σπουδάζομεν, τούτοις ὕστερον περιπίπτομεν.

igitur Mergus littoribus semper assidet, nùm quopiam æs ejiciat mare. Vespertilio verò creditores timens, interdiu non apparet, sed noctu ad pabulum exit. Rubus prætereuntium vesti inhæret, quærens sicubi suam cognoscat.

Affabulatio.

Fabula significat, In ea, quibus incumbimus, in posterum nos recidere.

Νοσῶν καὶ Ιατρός.

ΝΟσῶν τις καὶ ὑπὸ τοῦ Ιατροῦ ἐρωτώμενος ὅπως διετέθη, πλέον ἔφη τοῦ δέοντος ἱδρωκέναι. ὁ δὲ ἀγαθὸν ἔφη τοῦτ'

ÆGROTUS ET Medicus. 43

AEgrotus quidā à Medico rogatus, quomodò valuisset, Plùs, ait, quā oporteret, sudâsse. Ille autē bonum ait hoc

esse. Secundò v. ab ipso iterũ rogatꝰ, quomodò habuisset, horrore correptũ, ait, valdè concussum fuisse. Ille, & hoc bonum esse, ait. Tertiò rursùs rogatus, quõ voluisset, ait, in intercutem incidisse. Ille, & hoc rursꝰ bonũ esse, ait. Inde ex domesticis quodã ipsũ ro-

εἶναι. ἐκ δευτέρου δὲ παρ' αὐτοῦ πάλιν ἐρωτηθεὶς ὅπως ἔχοι, φρίκῃ συσχεθεὶς, εἶπε, σφοδρῶς διατετινάχθαι. ὁ δὲ καὶ τοῦτ' ἀγαθὸν ἔφησεν εἶναι. ἐκ δὲ τρίτου αὖθις, ὅπως διαγένετο, εἶπεν, ὑδέρῳ περιπεπτωκέναι. ὁ δὲ καὶ τοῦτο πάλιν ἀγαθὸν εἶπεν εἶναι. εἶτα τῶν οἰκείων τινὸς αὐτὸν ἐρω-

ἐρωτήσαντος, ὅπως ἔχεις; ἐγώ, εἶπεν, ὦ οὗτος, ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν ἀπόλλυμαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι μάλιστα τῶν ἀνθρώπων δυσχεραίνομεν, τοὺς πρὸς χάριν ἀεὶ βουλομένους λέγειν.

rogante, Ut habes? Ego, ait, heus tu, præ bonis pereo.

Affab ulatio.

Fabula significat, Maximè ex hominibus odio nobis haberi, qui ad gratiam semper loqui student.

Ξυλευόμενος καὶ Ἑρμῆς.

LIGNATOR ET Mercurius. 44

Lignator quidam juxta fluvium ſuam amiſit ſecurim. Inops igitur conſilii juxta ripā ſedens plorabat. Mercurius autem intellectâ causâ, & miſeratus hominem, urinatus in fluvium, auream ſuſtulit ſecurim, & an hæc eſſet quam perdiderat rogavit. Illo non eam eſſe dicente, iterùm urinatus argenteam ſuſtulit. Illo neque hanc eſſe ſuam dicente, tertiò urinatus, illam ipſam ſuſtulit: illo hanc verè eſſe deperditam dicente, Mercurius probatâ ipſius æquitate, omnes ei donavit. Ille profectus, omnia

ſociis

Ξυλευόμενός τις παρὰ τῷ ποταμῷ τὸν οἰκεῖον ἀπέβαλε πέλεκυν. ἀμηχανῶν τοίνυν παρὰ τὴν ὄχθην καθίσας ὠδύρετο. ἑρμῆς δὲ μαθὼν τὴν αἰτίαν, καὶ οἰκτείρας τὸν ἄνθρωπον, καταδὺς εἰς τὸν ποταμὸν, χρυσοῦν ἀνήνεγκε πέλεκυν, καὶ εἰ οὗτός ἐστιν ὃν ἀπώλεσεν ἤρετο. τοῦ δὲ μὴ τοῦτον εἶναι φαμένου, αὖθις καταβὰς ἀργυροῦν ἀνεκόμισε. τοῦ δὲ μηδὲ τοῦτον εἶναι τὸν οἰκεῖον εἰπόντος, ἐκ τρίτου καταβὰς ἐκεῖνον τὸν οἰκεῖον ἀνήνεγκε. τοῦ δὲ τοῦτον ἀληθῶς εἶναι ἀπολωλότα φαμένου, ἑρμῆς ἀποδεξάμενος αὐτοῦ τὴν δικαιοσύνην, πάντας αὐτῷ ἐδωρήσατο. ὁ δὲ παραγενόμενος πάντα

τοῖς

τοῖς ἑταίροις τὰ συμβάν-
τα διεξεληλύθειν. ὧν εἷς
τις τὰ ἴσα διαπράξασθαι
ἐβουλεύσατο. καὶ παρὰ τὸν
ποταμὸν ἐλθὼν, καὶ τὴν
οἰκείαν ἀξίνην ἐξεπίτη-
δες ἀφεὶς εἰς τὸ ῥεῦμα,
κλαίων ἐκάθητο. ἀναφα-
νεὶς οὖν ὁ Ἑρμῆς κἀκείνῳ,
καὶ τὴν αἰτίαν μαθὼν τοῦ
θρήνου, καταβὰς ὁμοίως
χρυσῆν ἀξίνην ἐξήνεγ-
κεν, καὶ ἤρετο, εἰ ταύτην
ἀπέβαλε. τοῦ δὲ σὺν ἡδονῇ,
καὶ ἀληθῶς ἥδ' ἐστί, φή-
σαντος, μισήσας ὁ θεὸς
τὴν τοσαύτην ἀναίδειαν,
οὐ μόνον ἐκείνην κατέχειν,
ἀλλ' οὐδὲ τὴν οἰκείαν ἀ-
πέδωκεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὅσον
τοῖς δικαίοις τὸ θεῖον συ-

sociis quæ acciderant,
narravit. Quorum unus
eadem facere decrevit,
& ad fluvium profe-
ctus, & suam securim
consultò demisit in pro-
fluentem, & plorans
sedebat. Apparuit i-
gitur Mercurius & illi,
& causa intellectâ plo-
ratus, urinatus similiter
auream securim extulit
& rogavit, an hanc a-
misisset. Illo lætabun-
do, &, verè hæc est, di-
cente, perosus Deus
tantam impudentiam,
non solùm illam deti-
nuit, sed ne propriam
quidem reddidit.

Affabulatio.

*Fabula significat, Quan-
tum justis* DEUS *an-*

xiliatur, tantum injustis esse contrarium

νομίζεται, τοσοῦτον τοῖς ἀδικοῦσιν ἐναντίον.

ASINVS ET HORTULANUS. 45

Ὄνος καὶ κηπωρός

ASinus serviens Olitori, quoniã parum comedebat, plurimùm laborabat, precatus est Iovẽ, ut ab olitore liberatus, alteri venderetur domino. Quum Iupiter exo-

ΟΝΟΣ ὑπηρετούμενος κηπωρῷ. ἐπειδὴ ὀλίγα μὲν ἤσθιε, πλεῖστα δὲ ἐμόχθει, ηὔξατο τῷ Διὶ ὥστε τοῦ κηπωροῦ ἀπαλλαγεὶς ἑτέρῳ ἀπεμπποληθῆναι δεσπότῃ. τοῦ δὲ Διὸς ἐπα-

ἐπακούσαντος, καὶ κελεύσαντος αὐτὸν κεραμεῖ πραθῆναι, πάλιν ἐδυσφόρει, πλέον ἢ πρότερον ἀχθοφορῶν, καὶ τόν τε πηλὸν, καὶ τὰς κεράμους κομίζων. πάλιν οὖν ἀμεῖψαι τὸν δεσπότην ἱκέτευε, καὶ βυρσοδέψῃ ἀπεμπωλεῖται. εἰς χείρονα τοίνυν τῶν προτέρων δεσπότην ἐμπεσὼν, καὶ ὁρῶν τὰ παρ' αὐτοῦ πραττόμενα μετὰ στεναγμῶν ἔφη· οἴμοι τῷ ταλαιπόρῳ, βέλτιον ἦν μοι παρὰ τοῖς προτέροις δεσπόταις μένειν· οὗτος γὰρ, ὡς ὁρῶ, καὶ τὸ δέρμα μου κατεργάσεται.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τότε μάλιστα τοὺς προτέρους δε-

exoratus, jussisset ipsum figulo vendi, iterùm iniquiore animo perferebat quàm priùs, onera, & cœnum, & tegulas ferens. Rursùs igitur ut mutaret dominum rogavit, & coriario venundata est. Pejorem itaque prioribus herum nactus, & videns quæ ab eo fierent, suspirando ait, Hei mihi misero, melius erat mihi apud priores heros manere; hic enim, ut video, & pellem meam conficiet.

Affabulatio.

Fabula significat, Tunc maximè priores do-

minos à famulis experi, quum de secundis periculū fecerint.

σπότας οἰκέται πειρῶσιν, ὅταν τῶν δευτέρων λάβωσι πεῖραν.

Auceps et Galerita. 46

Ὀρνιθοθήρας καὶ Κορυδαλός.

AUceps avibus struxerat laqueos. Galerita v. hunc procul videns, rogavit, quídnam faceret: eo urbē cōdere dicente, deindè procul

ΟΡνιθοθήρας ὄρνισιν ἵστη παγίδας. κορυδαλὸς δὲ τοῦτον πόῤῥωθεν ἰδὼν, ἐπυνθάνετο, τί ποτ' ἐργάζοιτο. τοῦ δὲ πόλιν κτίζειν φαμένου, εἶτα δὲ πορῥωτέρω

ρωτέρω ἀποχωρήσαντος καὶ κρυβέντος, ὁ κορυδαλὸς τοῖς τοῦ ἀνδρὸς λόγοις πιστεύσας, προσελθὼν εἰς τὸν βρόχον ἑάλω. τοῦ δὲ ὀρνιθοθήρου ἐπιδραμόντος, ἐκεῖνος εἶπεν· ὦ οὗτος, εἰ τοιαύτην πόλιν κτίζεις, οὐ πολλοὺς εὑρήσεις ἐνοικοῦντας.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τότε μάλιστα οἶκοι καὶ πόλεις ἐρημοῦνται, ὅταν οἱ προεστῶτες χαλεπαίνωσιν.

cul regresso abscondito, Galerita viri verbis credens, accessit ad cassem, & capta est. At Aucupe accurrente, illa dixit, Heus tu, si talem urbem condis, non multos invenies incolentes.

Affabulatio.

Fabula significat, Tunc maximè domos & urbes desolari, quum Præfecti molesti fuerint.

Ὁδοιπόρος.

Ὁδοιπόρος πολλὴν ἀνύσας ὁδὸν, ηὔξατο, εἰ ἄρα εὑρήσει τι, τὸ ἥμισυ τούτου τῷ Ἑρμῇ ἀναθήσειν. περιτυχὼν δὲ πήρᾳ μεστῇ φοινίκων καὶ ἀμυγ-

VIATOR. 47

Viator multâ confectâ viâ, oravit, si quid invenerit, dimidiũ Mercurio ejus dedicaturum. Nactus igitur peram cariotarum & amyg-

mygdalarũ plenam, atq; eã acceptâ, eas comedit. Sed cariotarum ossa & amygdalarum cortices super altari quodam imposuit, inquiens, Habes, ô Mercuri, votum. Nam rei inventæ exteriora & interiora tecum partior.

μυγδάλων, καὶ ταύτην ἀνελόμενος, ἐκείνους μὲν ἔφαγε, τὰ δὲ τῶν φοινίκων ὀστὰ, καὶ τὰ τῶν ἀμυγδάλων κελύφη ἐπί τινος ἀνέθηκε βωμοῦ, φήσας, ἀπέχεις, ὦ ἑρμῆ, τὴν εὐχήν. τοῦ γὰρ εὑρεθέντος τὰ ἐκτὸς καὶ ἐντὸς πρὸς σὲ διανενέμημαι.

Af- Επι-

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρα φιλάργυρον, καὶ τοὺς θεοὺς διὰ πλεονεξίαν κατασοφιζόμενον.

Affabulatio.

Fabula adversùs virum avarum, qui & Deos ob cupiditates fallit.

Παῖς καὶ Μήτηρ.

PUER ET Mater. 48

Παῖς ἐκ διδασκαλείου τὴν τοῦ συμμαθητοῦ δέλτον κλέψας, ἤνεγκε

τῇ

Puer ex literario ludo condiscipuli librum furatus, tulit

ma-

matri. Quum ea v. non corripuiſſet, ſed potiùs amplexata fuiſſet, provectus ætate cœpit & majora furari. In ipſo autem furto aliquandò deprehenſus, ducebatur rectà ad mortem. At ſequente & lugente matre, ille carnifices orabat, ut pauca quædam matri colloqueretur in aurem. Quæ cùm illicò ori filii ſe admoviſſet, ille aurem dentibus demorſam abſcidit. Matre autem & aliis accuſantibus, quia non ſolùm furatus ſit, ſed jam & in matrem impius eſſet: ille ait, hæc n. mihi perditionis fuit cauſſa. Si enim, quum librum

fu-

τῇ μητρί. τῆς δὲ μὴ ἐπιπληξάσης, μᾶλλον μὲν οὖν ἀποδεξαμένης, προϊὼν τοῖς χρόνοις ἤρξατο καὶ τὰ μείζω κλέπτειν. ἐπαυτοφώρῳ δέ ποτε ληφθεὶς, ἀπήγετο τὴν πρὸς θάνατον. τῆς δὲ μητρὸς ἑπομένης καὶ ὀλοφυρομένης, ἐκεῖνος τῶν δημίων ἐδεῖτο βραχέα τινὰ τῇ μητρὶ διαλεχθῆναι πρὸς τὸ οὖς. τῆς δὲ ταχέως τῷ στόματι τοῦ παιδὸς προσθείσης, ἐκεῖνος τὸ οὖς τοῖς ὀδοῦσι δακὼν ἀφείλετο. τῆς δὲ μητρὸς καὶ τῶν ἄλλων κατηγορούντων, ὡς οὐ μόνον κέκλοφεν, ἀλλ᾽ ἤδη καὶ εἰς τὴν μητέρα ἠσέβηκεν, ἐκεῖνος εἶπεν· αὐτὴ γάρ μοι τῆς ἀπωλείας γέγονεν αἴτιος. εἰ γὰρ ὅτε τὴν δέλτον

ἐκκ-

ἐπικλέφειν ἐπέπληξέ μοι, ὅτι ἂν μέχρι τούτων χωρήσας νῦν ἠγόμην ἐπὶ τ θάνατον.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τ μὴ κατ' ἀρχὰς κολαζομένων ἐπὶ μεῖζον αὔξανε τὰ κακά.

furatus eram, me corripuiſſet, non ad hæc uſque ꝓgreſſus nunc ducerer ad mortem.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Eorum, qui non in principio puniuntur, in maius augeri mala.

Ποιμὴν καὶ Θάλασσα.

PASTOR ET Mare. 49

Pastor in maritimo loco gregem pascens, viso tranquillo mari, desideravit navigare ad mercaturam. Venditis igitur ovibus, & palmarum fructibus emptis, solvit. Tempestate autem vehementi factâ, & navis in periculo cùm esset, ne submergeretur, omni onere ejecto in mare, vix vacuâ navi evasit incolumis. Post verò dies non paucos, transeunte quodam, & maris (erat enim id fortè tranquillum) quietē admirante, suscepto sermone, Hic, ait, Carioras iterū, ut videtur, desiderat. & ppterea videtur quietum.

Ποιμὴν ἐν παραθαλασσίῳ τόπῳ ποίμνιον νέμων, ἑωρακὼς γαληνιῶσαν τὴν θάλατταν, ἐπεθύμησε πλεῦσαι πρὸς ἐμπορίαν. ἀπεμπολήσας οὖν τὰ πρόβατα, καὶ φοινίκων βαλάνους πριάμενος, ἀνήχθη. χειμῶνος δὲ σφοδροῦ γινομένου, καὶ τῆς νεὼς κινδυνευούσης βαπτισθῆναι, πάντα τὸν φόρτον ἐκβαλὼν εἰς τὴν θάλατταν, μόλις κενῇ τῇ νηῒ διεσώθη. μετὰ δὲ ἡμέρας οὐκ ὀλίγας παριόντος τινὸς καὶ τῆς θαλάττης (ἔτυχε γὰρ αὐτὴ γαληνιῶσα) τὴν ἠρεμίαν θαυμάζοντος, ὑπολαβὼν οὗτος, ἔτι φοινίκων αὖθις ἔοικεν ἐπιθυμεῖ, καὶ διὰ τοῦτο φαίνεται ἡσυχάζουσα.

Af- Επε-

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὰ παθήματα τοῖς ἀνθρώποις μαθήματα γίνονται.

Affabulatio.

Fabula significat, Calamitates hominibus documenta fieri.

Ῥοιὰ καὶ Μηλέα.

ΡΟιὰ καὶ μηλέα περὶ κάλλους ἤριζον. πολλῶν δ' ἀμφισβητήσεων μεταξὺ γινομένων, βάτος ἐκ τοῦ πλησίον ἀκούσασα φραγμοῦ, παυσώμεθα, εἶπεν, ὦ φίλαι, ποτὲ μαχόμεναι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐν ταῖς τῶν ἀμεινόνων στάσεσι, καὶ οἱ μηδενὸς ἄξιοι πειρῶνται εἶναί τι.

PUNICA ET Malus. 50

PUnica & Malus de pulchritudine contendebant. Multis contentionibus interim factis, Rubus ex proxima sepe audiens, desinamus, ait, ô amicæ, aliquandò pugnare.

Affabulatio.

Fabula significat, In præstantiorum seditionibus vilissimos etiam conari esse aliquos.

Ἀσπάλαξ.

ὉΑ'σπάλαξ τυφλὸν ζῶόν ἐστι. φησίν οὖν

TALPA. 51

TAlpa cæcum animal est. Dixit igitur

aliquandò matri, Mosum mater video: deindè rursùs ait; Thuris odore plena sum, & tertiò iterùm, Ærei, inquit, lapilli fragorem audio, Mater verò respondens ait, O filia, ut jam percipio, non solùm visu privata es, sed & auditu, & olfactu.

ποτὲ τῇ μητρὶ, συναμενίαν μῦτρου ὁρῶ· εἶτα αὖθις φησὶ, λιβανοῦ ὀσμῆς πεπλήρωμαι. κᾆτ' εἶτα πάλιν, χαλκῆς, φησὶ, ψηφῖδος κτύπον ἀκούω. ἡ δὲ μήτηρ ὑπολαβοῦσα, εἶπεν· ὦ τέκνον, ὡς ἤδη καταμανθάνω, οὐ μόνον ὄψεως ἐστέρησαι, ἀλλὰ καὶ ἀκοῆς, καὶ ὀσφρήσεως.

Affabulatio.

Fabula significat, Nonnullos jactabundos impossibilia profiteri, & in minimis redargui.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἔνιοι τῶν ἀλαζόνων τὰ ἀδύνατα κατεπαγγέλλονται, καὶ ἐν τοῖς ἐλαχίστοις ἐλέγχονται.

VESPAE ET Perdices. 52

Σφῆκες καὶ Πέρδικες.

VEspæ & Perdices sitibundæ ad agricolam iverunt, ab eo;

ΣΦῆκες καὶ πέρδικες δίψει συνεχόμενοι, πρὸς γεωργὸν ἦλθον, παρ' αὐτοῦ

αὐτοῦ αἰτούμενοι πιεῖν, ἐπαγγελλόμενοι αὐτῷ τοῦ ὕδατος ταύτην τὴν χάριν ἀποδώσειν· οἱ μὲν πέρδικες σκάπτειν τὰς ἀμπέλους· οἱ δὲ σφῆκες κύκλῳ περιιόντες, τοῖς κέντροις ἀποσοβεῖν τοὺς κλέπτας. ὁ δὲ γεωργὸς ἔφη· ἀλλ' ἐμοί γε εἰσὶ δύο βόες, οἳ μηδὲν ἐπαγγελλόμενοι, πάν-

eoq; petierunt, ut dares eis bibere, promittentes pro aqua hanc gratiam reddituras: Perdices quidem, fodere vineas; Vespæ autem, circum circa eundo aculeis arcere fures. At agricola inquit: Sed mihi ſunt duo boves, q nihil promittunt, tamen o-

ınnia faciunt. Melius igitur est dare illis quàm vobis.

τα ποιοῦσιν. ἄμεινον οὖν ἐστιν ἐκείνοις δοῦναι, ἤπερ ὑμῖν.

Affabulatio.

Fabula in viros perniciosos, qui promittunt quidem juvare, lædunt autem admodùm.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας ἐξώλεις, ὠφελεῖν μὲν ἐπαγγελλομένους, βλάπτοντας δὲ μεγάλα.

PAVO ET MONEDULA. 53

Ταὼς καὶ Κολοιός.

Τῶν ὀρνίθων βουλομένων ποιῆσαι βασιλέα, ταὼς ἑαυτὸν ἠξίου διὰ τὸ κάλλος χειροτονεῖν. αἱρουμένων δὲ τοῦτον πάντων, κολιὸς ὑπολαβὼν, ἔφη· ἀλλ' εἰ σοῦ βασιλεύοντος ἀετὸς ἡμᾶς καταδιώκειν ἐπιχειρήσῃ, πῶς ἡμῖν ἐπαρκέσεις;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοὺς ἄρχοντας οὐ διὰ κάλλος μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥώμην, τὴν φρόνησιν ἐκλέγεσθαι δεῖ.

Μονιὸς καὶ Ἀλώπηξ.

Μονιὸς ἄγριός ἐπί τινος ἱστὰς δένδρου, τοὺς ὀδόντας ἔθηγεν. ἀλώπηκος δ' ἐρωμένης τὴν

Avibus creaturis Regem, Pavo rogabat, ut se ob pulchritudinē eligerent. Eligentibus autē eum omnibus, Monedula suscepto sermone, ait, Sed si te regnante Aquila nos persequi aggressa fuerit, quomodò nobis opem feres?

Affabulatio.

Fabula significat, Principes non modò propter pulchritudinem, sed & fortitudinem, prudentiam eligere oportere.

SINGULARIS ET Vulpes. 54

Singularis agrestis cuidam cùm adstaret arbori, dentes acuebat. Vulpe autem rogante

causam, quare nullâ propositâ necessitate dentes acueret, inquit, Non abs re hoc facio. Nam si me periculum invaserit, minimè me tunc acuendis dentibus occupatum esse oportebit, sed potiùs paratis uti.

Affabulatio.

Fabula significat, Adversùs periculum præparatum esse oportere.

αἰτίαν, ὅτι μηδεμιᾶς προσκειμένης ἀνάγκης, τί τοὺς ὀδόντας θήγει, ἔφη· οὐκ ἀλόγως τοῦτο ποιῶ, εἰ γάρ με κίνδυνος περισταίη, οὐκοῦν με τηνικαῦτα πρὸς τοὺς ὀδόντας ἀκονᾶν ἀσχολεῖσθαι δεήσει, ἀλλὰ μᾶλλον ἑτοίμοις οὖσι χρῆσθαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ πρὸς τὸν κίνδυνον παρασκευάζεσθαι.

CASSITA. 55

CAssita à laqueo capta, plorans dicebat: Hei mihi miseræ & infelici volucri. Nō aurū surripui cujusquā, nō argētū, non aliud q̨cquā preciosū. Granū aūt tritici par-

Κορυδαλός.

ΚΟρυδαλὸς εἰς πάγην ἁλοὺς, θρηνῶν ἔλεγεν· οἴμοι τῷ ταλαιπώρῳ καὶ δυστήνῳ πτηνῷ. οὐ χρυσὸν ἐνοσφισάμην τινὸς, οὐκ ἄργυρον, οὐκ ἄλλο τι τῶν τιμίων. κόκκος δὲ σίτου μι-

μικρὸς τὸν θανατόν μοι προὐξένησεν.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος πρὸς τοὺς διὰ κέρδος εὐτελὲς, μέγαν ὑφισαμένους κίνδυνον.

parvum mortis mihi causa fuit.

Affabulatio.

Fabula in eos, qui ob vile lucrum magnum subeunt periculum.

Νεβρός.

ΝΕβρὸς ποτὲ πρὸς τὸν ἔλαφον εἶπε, πάτερ, σὺ καὶ μείζων καὶ ταχύ-

HINNULUS. 56

HInnulus aliquando Cervo ait, Pater, tu natus es & major & ce-

lerior canibus & cornua præterea ingentia geftas ad vindictam, cúrnam igitur fic eos times? Et ille ridens ait: Vera quidem hæc inquis, Fili: Unum verò fcio, quòd, quum Canis latratum audivero, ftatim ad fugam, nefcio quomodò, efferor.

Affabulatio.

Fabula fignificat, Naturâ timidos nullâ admonitione confirmari.

τρ☉ κυνῶν πέφυκας, καὶ κέρατα πρὸς τούτοις ὑπερφυᾶ φέρεις πρὸς ἄμυναν. τί δή ποτ' οὖν οὕτω τούτους φοβῇ; κἀκεῖνος γελῶν εἶπεν, ἀληθῆ μὲν ταῦτα φῂς, τέκνον, ἓν δ' οἶδα, ὡς ἐπειδὰν κυνὸς ὑλακὴν ἀκούσω, αὐτίκα πρὸς φυγὴν οὐκ οἶδ' ὅπως ἐκφέρομαι.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοὺς φύσει δειλοὺς οὐδεμία παραίνεσις ῥώννυσιν.

LEPORES ET Ranæ. 57

LEpores aliquando in unũ ꝓfecti, fui ipforũ deplorabant vitã, ꝙ foret periculis obnoxia, & timoris plena: fe enim ab

Λαγωοὶ καὶ Βάτραχοι.

ΟΙ λαγωοί ποτε συνελθόντες, τὸν ἑαυτῶν πρὸς ἀλλήλους ἀπεκλαίοντο βίον, ὡς ἐπισφαλὴς εἴη δειλίας πλέως· καὶ γὰρ καὶ

καὶ ὑπ᾽ ἀνθρώπων, καὶ κυνῶν, καὶ ἀετῶν, καὶ ἄλλων πολλῶν ἀναλίσκονται. βέλτιον οὖν εἶναι θανεῖν ἅπαξ, ἢ διὰ βίου τρέμειν. τοῦτο τοίνυν κυρώσαντες, ὥρμησαν κατὰ τ᾽ αὐτὸν εἰς τὴν λίμνην, ὡς εἰς αὐτὴν ἐμπεσούμενοι καὶ ἀποπνιγησόμενοι. τῶν δὲ καθημένων κύκλῳ τῆς λίμνης βα-

ab hominib. & canib. & aquilis, & aliis multis consumi. Melius itaque esse, mori semel, q̃ toto vitæ tempore timere. Hoc igitur confirmato, impetum fecerũt simul in paludẽ, quasi in eam delapsuri, & suffocandi. Sed quum Ranæ, quæ circum paludem se-

debant, cursus strepitu percepto, illicò in hanc insiluissent, ex leporibus quidam sagacior esse visus aliis, ait: Sistite, ô socii, nihil grave in vos ipsos molimini, jam, ut videtis, & nobis alia sunt animalia timidiora.

τρόχων, ὡς τ̃ τ̃ δρόμου κτύπου ἤσθοντο, εὐθὺς εἰς ταύτην εἰσπηδησάντων, τ̃ λαγωῶν τις ἀγχινούστερος εἶναι δοκῶν τ̃ ἄλλων, ἔφη· στῆτε ἑταῖροι, μηδὲν δεινὸν ὑμᾶς αὐτοὺς διαπράξησθε, ἤδη ὡς ὁρᾶτε καὶ ἡμῶν ἕτερα ἐστὶ ζῶα δειλότερα.

Affabulatio.

Fabula significat, Miseros gravioribus aliorum consolari calamitatibus.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ δυστυχοῦντες ἐξ ἑτέρων χείρονα παθόντων παραμυθοῦνται.

ASINUS ET Equus. 58

Asinus equū beatū putabat, ꝙ abundè nutriretur & accuratè, cùm ipse neq; palearum satis haberet, idq; plurimùm de-

Ὄνος καὶ Ἵππος.

ΟΝΟΣ ἵππον ἐμακάριζεν, ὡς ἀφθόνως τρεφόμενον καὶ ἐπιμελῶς, αὐτὸς μηδ᾽ ἀχύρων ἅλις ἔχων, καὶ ταῦτα πλεῖστα ta-

ταλαιπωρῶν. ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἐπέστη πολέμου, καὶ ὁ στρατιώτης ἔνοπλον ἀνέβη τὸν ἵππον πανταχόσε τοῦτον ἐλαύνων, καὶ δὴ καὶ μέσον τῶν πολεμίων εἰσήλασε, καὶ ὁ ἵππος πληγεὶς ἔκειτο. ταῦτα ἑωρακὼς ὁ ὄνος, τὸν ἵππον μεταβαλλόμενος ἐταλάνιζεν.

Επι-

defatigatus. Quum autem tempus institit belli, & miles armatum ascendit equum, hûc illûc impellens, cæterùm & in medios hostes insiluit, & equus vulneratus jacebat. His visis Asinus Equum, mutatâ sententiâ, miserum existimabat.

Af-

Affabulatio.

Fabula significat, Non oportere Principes & Divites æmulari, sed in illos invidia & periculo consideratis, paupertatem amare.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ τοὺς ἄρχοντας καὶ πλουσίους ζηλοῦν, ἀλλὰ τὸν κατ᾽ ἐκείνων φθόνον, καὶ τὸν κίνδυνον ἀναλογιζομένους τὴν πενίαν ἀγαπᾶν.

AVARUS. 59

Φιλάργυρος.

AVarus quidam cùm omnia sua bona ven-

Φιλάργυρός τις ἅπασαν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ἐξαρ-

ἐξαργυρισάμενος, καὶ χρυσοῦν βῶλον ποιήσας, ἔν τινι τόπῳ κατώρυξε, συγκατορύξας ἐκεῖ καὶ ψυχὴν ἑαυτοῦ καὶ τὸν νοῦν, καὶ καθ' ἡμέραν ἐρχόμενος, αὐτὸν ἔβλεπε. τῶν δὲ ἐργατῶν τις αὐτὸν παρατηρήσας, καὶ τὸ γεγονὸς συννοήσας, ἀνορύξας τὸν βῶλον ἀνείλετο. μετὰ δὲ ταῦτα κἀκεῖνος ἐλθὼν, καὶ κενὸν τὸν τόπον ἰδὼν, θρηνεῖν ἤρξατο, καὶ τίλλειν τὰς τρίχας. τοῦτον δέ τις ὀλοφυρόμενον οὕτως ἰδὼν, καὶ τὴν αἰτίαν πυθόμενος, μὴ οὕτως, εἶπεν, ὦ οὗτος, ἀθύμει· οὐδὲ γὰρ ἔχων τὸν χρυσὸν εἶχες. λίθον οὖν ἀντὶ χρυσοῦ λαβὼν θὲς, καὶ νόμιζέ σοι τὸν χρυσὸν εἶναι· τὴν αὐτὴν γάρ σοι πλη-

ρώσει

vẽdidiſſet, & aureã maſsã feciſſet, in loco quodam defodit, unà defoſſo illic animo ſuo & mente, atque quotidiè eũdo, ipſam videbat. Id autẽ quum ex operariis quidam obſervavit, cognovit, & refoſſam maſſam abſtulit. Poſthæc & ille profectus, & vacuũ locum videns, lugere cœpit, & capillos evellere. Hunc quum quidam vidiſſet ſic plorantem, & cauſam audiviſſet, Ne ſic, ait, heus tu, triſtare: Neque enim habens aurum habebas. Lapidem igitur pro auro acceptum reconde, & puta tibi aurum eſſe: eundem enim tibi u-

ſum

sum præstabit. Nam, ut video, neque quum aurum erat, utebare.

Affabulatio.

Fabula significat, Nihil esse possessionem, nisi usus adfuerit.

ρῶσαι χρείαν. ὡς ὁρῶ γὰρ, οὐδ' ὅτε ὁ χρυσὸς ἦν, ἐχρήσω ἤδη τοῦ κτήματος.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐδὲν ἡ κτῆσις, ἐὰν μὴ ἡ χρῆσις προσῇ.

ANSERES ET Grues.

Χῆνες καὶ Γέρανοι.

ANseres & Grues in eodem prato pascebantur.

ΧΗνες καὶ γέρανοι ἐπὶ ταυτοῦ λειμῶνος ἐνέμοντο.

μενῶ. τῶν δὲ θηρευτῶν ἐπιφανέντων, αἱ μὲν γέρανοι κοῦφαι οὖσαι, ταχέως ἀπέπτησαν· οἱ δὲ χῆνες διὰ τὸ βάρος τῶν σωμάτων μείναντες, συνελήφθησαν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ ἐν ἁλώσει πόλεως, οἱ μὲν ἀκτήμονες εὐχερῶς φεύγουσιν, οἱ δὲ πλούσιοι δουλεύουσιν ἁλισκόμενοι.

bantur. Venatoribus aūt visis, Grues, quod essent leves, statim evolaverunt: Anseres v. ob onus corporum cùm mansissent, capti fuerunt.

Affabulatio.

Fabula significat, Et in expugnatione urbis, inopes facilè fugere, divites autem servire captos.

Χελώνη καὶ Ἀετός.

Χελώνη ἀετοῦ ἐδεῖτο ἵπτασθαι ταύτην διδάξαι. τοῦ δὲ παραινοῦντος πόῤῥω τοῦτο τῆς φύσεως αὐτῆς εἶναι, ἐκείνη μᾶλλον τῇ δεήσει προσέκειτο. λαβὼν οὖν ταύτην τοῖς ὄνυξι, καὶ εἰς ὕψος ἀνενεγκὼν, εἶτ' ἀφῆ-

TESTUDO ET Aquila. 61

TEstudo orabat Aquilam, ut se volare doceret. Eâ aūt admonēte, procul hoc à natura ipsius esse, illa magis precibus instabat. Accepit ergò ipsam unguibus, & in altum sustulit, inde demi-

demiſit. Hæc a. in petras cecidit, & contrita eſt.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Multos, quia in contentionibus prudentiores non audierint, ſeipſos læſiſſe.

ἀφῆκεν. ἡ δὲ κατὰ πετρῶν πεσοῦσα, συνετρίβη.

Ἐπιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ ἐν φιλονεικίαις τῶν φρονιμωτέρων παρακούσαντες, ἑαυτοὺς ἔβλαψαν.

PULEX. 62

Pulex aliquandò ſaltans, viri pedibus inhæſit: Hic autem Herculem

Ψύλλα.

ΨΥλλα ποτὲ πηδήσασα, ἐπὶ πόδα ἀνδρὸς ἐκάθισεν· ὁ δὲ τὸν ἡρακλέα

κλέα ἐπὶ συμμαχίαν ἐκάλει. μετὰ δὲ ἐκεῖθεν αὖθις ἀφαλομένης, στενάξας, εἶπεν· ὦ Ἡράκλεις, εἰ ἐπὶ ψύλλῃ οὐ συνεμάχησας, πῶς ἐπὶ μείζοσιν ἀνταγωνισταῖς συνεργήσεις;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, μὴ δεῖν τῶν ἐλαχίστων τὸν θεὸν δεῖσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀναγκαίων.

culem in auxilium invocabat. At cùm illinc rursus saltásset, spirans, ait: ô Hercules, si contra pulicem non auxiliatus es, qũo contra majores adversarios adjuvabis?

Affabulatio.

Fabula significat, Non oportere in minimis Deum rogare, sed in necessariis.

Ἔλαφος.

Ἔλαφος τὸν ἕτερον πεπηρωμένη τῶν ὀφθαλμῶν, ἐπ' ἠϊόνος ἐνέμετο, τὸν μὲν ὑγιᾶ τὸν ὀφθαλμὸν πρὸς τὴν ξηρὰν διὰ τοὺς κυνηγετοῦντας ἔχουσα, τὸν δὲ λοιπὸν πρὸς θάλατταν, ὅθεν οὐδὲν ὑπώπτευε. παραπλέοντες δέ τινες,

CERVA. 63

Cerva altero obcæcata oculo, in littore pascebatur, sanum oculum ad terram propter venatores habens, alterum verò ad mare, unde nihil suspicabatur. Præternavigãtes autem quidam,

& hoc conjectantes, ipsam sagittarunt. Hæc a. seipsam lugebat, quòd unde timuerat, nihil passa foret: quod non putabat malum allaturum, ab eo proditam.

Affabulatio.

Fabula significat, Sæpè quæ nobis noxia videntur; utilia fieri: quæ verò utilia, noxia.

καὶ τοῦτο στοχασάμενοι, αὐτῆς κατετόξευσαν. ἡ δ' ἑαυτὴν ὠλοφύρετο, ὡς ὑφ' ἧς μὲν ἐδεδοίκει, μηδὲν παθοῦσα, ὑφ' ἧς δ' οὐκ ᾤετο κακὸν ἐπάξειν, ὑπὸ ταύτης προδιδομένη.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις ἡμῖν τὰ βλαβερὰ δοκοῦντα, ὠφέλιμα γίνεται. τὰ δ' ὠφέλιμα, βλαβερά.

CERVA ET LEO. 64

CErva venatores fugiens in speluncam ngressa est: in leonē aūt bi incidēs, ab eo cōprehēsa est. moriens aūt dicebat, Hei mihi ꝙ hoīes fu-

Ἔλαφος καὶ Λέων.

Ἔλαφος κυνηγοὺς φεύγουσα, εἰς ἄντρον εἰσῆλθε, λέοντι δ' ἐκεῖ περιτυχοῦσα, ὑπ' αὐτοῦ συνελήφθη. θνήσκουσα δ' ἔλεγεν· οἴ μοι, ὅτι ἀνθρώπους φεύ-

φεύγουσα, τῷ τῶν θηρίων ἀγριωτάτῳ περιέπεσον.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων μικροὺς κινδύνους φεύγοντες, μεγάλοις ἐπειράθησαν.

fugiens, in ferarum immitissimum incidi.

Affabulatio.

Fabula significat, Multos homines, dum parva fugiunt pericula, in magna incurrere.

Ἔλαφος καὶ Ἄμπελος.

CERVA ET Vitis. 6

Ἔλαφος κυνηγοὺς φεύγουσα, ὑπ᾽ ἀμπέλῳ

CERVA Venatores fugiens, sub vite

delituit. Cùm præteriissent autem parumper illi, Cerva prorsus jam latére arbitrata, vitis folia depasci incœpit. Illis verò agitatis, venatores conversi, & quod erat verum, arbitrati animal aliquod sub folliis occultari, sagittis confecerunt Cervam. Hæc autem moriens talia dicebat: Iusta passa sum, non enim offendere oportebat quæ me servârat.

ἐκρύβη. παρελθόντων δ' ὀλίγον ἐκείνων, ἡ ἔλαφος τελέως ἤδη λαθεῖν δόξασα, τῶν δὲ ἀμπέλου φύλλων ἐσθίειν ἤρξατο. τούτων δὲ σειομένων, οἱ κυνηγοὶ ἐπιστραφέντες, καὶ ὅπερ ἦν ἀληθὲς, νομίσαντες τῶν ζώων ὑπὸ τοῖς φύλλοις τι κρύπτεσθαι, βέλεσιν ἀνεῖλον τὴν ἔλαφον. ἡ δὲ θνήσκουσα, τοιαῦτ' ἔλεγε· δίκαια πέπονθα, οὐ γὰρ ἔδει τὴν σώσασάν με λυμαίνεσθαι.

Affabulatio.

Fabula significat, Qui injuriâ benefactores afficiunt, à DEO *puniri.*

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ ἀδικοῦντες τοὺς εὐεργέτας, ὑπὸ Θεοῦ κολάζονται.

ASI-

ΟΝΟΣ.

Ὄνος καὶ Λέων.

ΟΝῳ ποτὲ ἀλεκτρυὼν συνεβόσκετο. λέοντος δ' ἐπελθόντος τῷ ὄνῳ, ὁ ἀλεκτρυὼν ἐφώνησε. καὶ ὁ μὲν λέων (φασὶ γὰρ τοῦτον τὴν ἀλεκτρυόνος φωνὴν φοβεῖσθαι) ἔφυγεν. ὁ δ' ὄνος νομίσας δι' αὐτὸν πεφευγέναι, ἐπιδραμὼν εὐθὺς τῷ λέοντι. ὡς δὲ πόρρω τοῦτον ἐδίωξεν, ἔνθα μηκέτι ἡ τοῦ ἀλεκτρυόνος ἐφικνεῖτο φωνὴ, στραφεὶς ὁ λέων κατεθοινήσατο. ὁ δὲ θνήσκων ἐβόα· ἄθλιος ἐγὼ καὶ ἀνόητος. πολεμιστῶν γὰρ μὴ ὢν γονέων, τίνος χάριν εἰς πόλεμον ἐξωρμήθην;

ASINUS ET Leo. 66

CUm Asino Gallus aliquandò pascebatur. Leone autem aggresso Asinum, Gallus exclamavit, & Leo (ajunt enim hunc Galli vocem timere) fugit. At Asinus ratus propter se fugisse, aggressus est statim Leonem. Ut verò procul hunc persecutus est, quo non ampliùs Galli perveniebat vox, conversus Leo devoravit. hic verò moriens clamabat, Me miserum & dementem. Ex pugnacibus enim non natus parentibus, cujus gratiâ in aciem irrui?

Affabulatio.

Fabula significat, Plerosque homines inimicos, qui se de industria humiliarunt, aggredi, atque ita ab illis occidi.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ταπεινομένοις ἐπίτηδες τοῖς ἐχθροῖς ἐπιτίθενται, καὶ οὕτως ὑπ' ἐκείνων ἀπόλλυνται.

OLITOR ET Canis. 67

Κηπωρὸς καὶ Κύων.

OLitoris Canis in puteum decidit. Oli-

ΚΗπωροῦ κύων εἰς φρέαρ κατέπεσεν. ὁ δ'

ὁ δὲ κηπωρὸς βουλόμενος αὐτὸν ἐκεῖθεν ἀνενέγκειν, κατῆλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὸ φρέαρ. οἰηθεὶς δ' ὁ κύων ὡς κατωτέρω μᾶλλον αὐτὸν παραγίγνοιτο καταδῦσαι, τὸν κηπωρὸν στραφεὶς ἔδακεν. ὁ δὲ μετ' ὀδύνης ἐπανιὼν, δίκαια, φησι, πέπονθα· τί γὰρ δήποτε τὸν αὐτόχειρα σῶσαι ἐσπούδασα;

Olitor autem ipſum illinc extracturus, deſcendit & ipſe in puteum. Ratus autem Canis acceſſiſſe ut ſe inferiùs magis obrueret, Olitorem converſus momordit. Hic autem cum dolore reverſus, Iuſta, inquit, patior: Nam cur unquam ſui interfectorem ſervare ſtudui?

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἀδίκους καὶ ἀχαρίστους.

Affabulatio.

Fabula in injuſtos & ingratos.

Σῦς καὶ Κύων.

Sus et Canis. 66

ΣΥς καὶ κύων ἀλλήλοις διελοιδοροῦντο. καὶ ἡ μὲν σῦς ὤμνυε κατὰ τῆς ἀφροδίτης, ἦ μὴν τοῖς ὀδοῦσιν ἀναῤῥήξειν τὴν

SUs & Canis mutuò conviciabantur. Et Sus jurabat per Venerem, procul dubio dentibus diſciſſurum

Canem. Canis verò ad hæc per ironiam dixit, Bene per Venerem nobis juras. Significas enim ab ipsa vehementer amari, quæ impuras tuas carnes degustantem, nullo pacto in sacellum admittat. Et Sus, Propter hoc igitur magis præ se fert Dea amare me: Nam occidentem, aut alio quovis modo lædentem omninò aversatur: tu tamen malè oles, & viva, & mortua.

Affabulatio.

Fabula significat, Prudentes Oratores, quæ ab inimicis objiciuntur, convitia artificiosè in laudem convertere.

κύνα. ἡ δὲ κύων πρὸς ταῦτα εἰρωνικῶς εἶπε· καλῶς κατὰ τῆς ἀφροδίτης ἡμῖν ὀμνύεις· δηλοῖς γὰρ ὑπ' αὐτῆς ὅτι μάλιστα φιλεῖσθαι, ἡ τὴν τῶν σῶν ἀκαθάρτων σαρκῶν γευομένην, οὐδ' ὅλως εἰς ἱερὸν προσίεται. καὶ ἡ σῦς, διὰ τοῦτο μὲν οὖν μᾶλλον δήλη ἐστὶν ἡ θεὸς στέργουσα με. τὸν γὰρ κτείναντα, ἢ ἄλλως λυμαινόμενον παντάπασιν ἀποστρέφεται. σὺ μέντοι κακῶς ὄζεις, καὶ ζῶσα καὶ τεθνηκυῖα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι τῶν ῥητόρων τὰ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ὀνείδη, συμμεθόδως εἰς ἔπαινον μετασχηματίζουσιν.

Ὗς καὶ κύων.

SVS ET CANIS. 69

ΥΣ καὶ κύων περὶ εὐτοκίας ἤριζον· ἔφη δ' ἡ κύων, εὔτοκος εἶναι μάλιστα πάντων τῶν πεζῶν· καὶ ἡ ὗς ὑποτυχοῦσα πρὸς ταῦτά φησιν· ἀλλ' ὅταν τοῦτο λέγῃς, ἴσθι ὅτι καὶ

SUs & Canis de fœcũditate certabant: dixit autẽ Canis, fœcundam ſe eſſe maximè pedeſtriũ omniũ: & Sus occurrẽs, ad hæc inqt, Sed cùm hoc dicis, ſcito &

cæcos tuos te catulos parere.

Affabulatio.

Fabula significat, Non celeritate res, sed perfectione judicari.

SERPENS ET Cancer. 70

SErpens unà cum Cancro vivebat, initâ cum eo societate. Itaq; Cancer simplex morib. ut & ille mutaret, admonebat, astutiam: Hic autem minimè obediebat. Quum observasset igitur Cancer ipsum dormientem, & pro viribus compressisset, occidit. At serpenti post mortem extenso, ille ait,

τυφλοὺς τοὺς σαυτῆς σκύλακας τίκτεις.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐκ ἐν τῷ τάχει τὰ πράγματα, ἀλλ' ἐν τῇ τελειότητι κρίνεται.

Οφις καὶ Καρκῖνος.

Οφις καρκίνῳ συνδιητᾶτο, ἑταιρείαν πρὸς αὐτὸν ποιησάμενος. ὁ μὲν οὖν καρκῖνος ἁπλοῦς ὢν τὸν τρόπον, μεταβαλέσθαι κἀκεῖνον παρῄνει τῆς πανουργίας· ὁ δὲ οὐδὲν ἑαυτὸν παρεῖχε πειθόμενον. Ἐπιτηρήσας δ' ὁ καρκῖνος αὐτὸν ὑπνοῦντα, καὶ ὅσον οἷόν τε πιέσας, φονεύει. τοῦ δ' ὄφεως μετὰ θάνατον ἐκταθέντος, ἐκεῖνος εἶπεν·

εἶπεν· οὕτως ἔδει καὶ πρόσθεν εὐθὺν καὶ ἁπλοῦν εἶναι· οὐδὲ γὰρ ἂν ταύτην τὴν δίκην ἔτισας.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς φίλοις σὺν δόλῳ προσιόντες, αὐτοὶ μᾶλλον βλάπτονται.

ait, Sic oportebat antehac rectum vel simplicem esse: Neque enim hanc pœnam dedisses.

Affabulatio.

Fabula significat, Qui cum dolo amicos adeunt, ipsos offendi potiùs.

Ποιμὴν καὶ Λύκος.

PASTOR ET Lupus. 71

Pastor

PAstor nuper natum Lupi catulum reperit ac sustulit, unaque cum Canib[9] nutrivit. At cùm adolevisset, si quando Lupus ovem rapuisset, cum canibus & ipse persequebatur. Cùm Canes verò aliquandò nō possent assequi Lupū, atq; ideò reverterentur, ille sequebatur, ut, cùm ipsū assecutus esset, ut Lupus particeps foret venationis, deinde redibat. Sin autem Lupus extrà nō rapuisset ovem, ipse clàm occidens, unà cum canibus comedebat, donec pastor, cùm conjectâsset & intellexisset rē, de arbore ipsum suspendit & occidit.

Ποιμὴν νεογνὸν λύκου σκύμνον εὑρὼν, καὶ ἀνελόμενος, σὺν τοῖς κυσὶν ἔτρεφεν. ἐπεὶ δὲ ηὐξήθη, εἴ ποτε λύκος πρόβατον ἥρπασε, μετὰ τῶν κυνῶν καὶ αὐτὸς ἐδίωκε. τῶν δὲ κυνῶν ἔσθ᾽ ὅτε μὴ δυναμένων καταλαβεῖν τὸν λύκον, καὶ διὰ ταῦτα ὑποστρεφόντων, ἐκεῖνος ἠκολούθει, μέχρις ἂν τοῦτον καταλαβὼν, οἷα δὴ λύκος συμμετάσχῃ τῆς θήρας, εἶτα ὑπέστρεφεν. εἰ δὲ μὴ λύκος ἔξωθεν ἁρπάσειε πρόβατον, αὐτὸς λάθρα θύων, ἅμα τοῖς κυσὶν ἐθοινεῖτο, ἕως ὁ ποιμὴν στοχασάμενος, καὶ συνεὶς τὸ δρώμενον, εἰς δένδρον αὐτὸν ἀναρτήσας ἀπέκτεινεν.

Af- Επι-

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι φύσις πονηρὰ χρηστὸν ἦθος ὀ φέρει.

Affabulatio.

Fabula significat, Naturam pravam bonos mores non nutrire.

Λέων καὶ Λύκος.

LEO ET LUPUS. 72

ΛΕων γηράσας, ἐνόσει κατακείμενος ἐν ἄντρῳ. παρῆσαν δ' ἐπισκεψόμενα τὸν βασιλέα πλὴν ἀλώ-

LEo cùm cõsenuisset, ægrotabat jacens in antro. Accesserunt autẽ visitatura Regem, preter Vul-

Vulpem, cætera animalia. Lupus igitur captâ occasione, accusabat apud Leonem Vulpem, quasi nihili facientem suum omnium dominum, & proptereà neq; ad visitationem profectam. Interim affuit & Vulpes, & ultima audivit Lupi verba. Leo igitur contra eam infremuit: sed defensionis tempore petito, Et quis, inquit, eorum qui cõvenerunt, tantum profuit, quantum ego, quæ in omnem partem circuivi, & medicamentum pro te à Medico quæsivi, & didici? Cùm autem Leo statim, ut medicamẽtum diceret, im-

ἀλώπεκος, τἄλλα τῶν ζώων. ὁ τοίνυν λύκος λαβόμενος εὐκαιρίας, κατηγόρει παρὰ τῷ λέοντι τῆς ἀλώπεκος, ἅτε δὴ παρ' οὐδὲν τιθεμένης τὸν πάντων αὐτῶν κρατοῦντα, καὶ διὰ ταῦτα μηδ' εἰς ἐπίσκεψιν ἀφιγμένης. ἐν τοσούτῳ δὲ παρῆν καὶ ἡ ἀλώπηξ, καὶ τῶν τελευταίων ἠκροάσατο τοῦ λύκου ῥημάτων. ὁ μὲν οὖν λέων κατ' αὐτῆς ἐβρυχᾶτο· ἡ δ' ἀπολογίας καιρὸν αἰτήσασα, καὶ τίς, ἔφη, τῶν συνελθόντων τοσοῦτον ὠφέλησεν, ὅσον ἐγὼ πανταχόσε περινοστήσασα, καὶ θεραπείαν ὑπὲρ σοῦ παρ' ἰατροῦ ζητήσασα, καὶ μαθοῦσα; τοῦ δὲ λέοντος εὐθὺς τὴν θεραπείαν εἰπεῖν κε-

κελεύσαντος, ἐκείνη φησὶν· εἰ λύκου ζῶντα ἐκδείρας, τὴν αὐτοῦ δορὰν θερμὴν ἀμφιέσῃ. καὶ τοῦ λύκου κειμένου, ἡ ἀλώπηξ γελῶσα εἶπε· οὕτως οὐ χρὴ τὸν δεσπότην πρὸς δυσμένειαν κινεῖν, ἀλλὰ πρὸς εὐμένειαν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁ καθ' ἑκάστην μηχανώμενος, καθ' ἑαυτοῦ τὴν πάγην περιτρέπει.

Γυνή.

Γυνή τις ἄνδρα μέθυσον εἶχε. τοῦ δὲ πάθους αὐτὸν ἀπαλλάξαι θέλουσα, τοιόνδε τι σοφίζεται. κεκαρωμένον γὰρ αὐτὸν ὑπὸ τῆς μέθης παρατηρήσασα, καὶ νεκροῦ δίκην ἀναι-σθη-

imperasset, illa inquit, Si Lupo vivente excoriato, ipsius calidam pellem indueris. Et Lupo jacente, Vulpes ridens ait, Sic non oportet dominum ad malevolentiam movere, sed ad benevolentiam.

Affabulatio.

Fabula significat, Eum qui quotidiè machinatur, in seipsum laqueum vertere.

MULIER. 73

Mulier quædã virum ebriũ habebat, ipsũ aũt à morbo liberatura, tale quid cõminiscitur. Aggravatũ n. ipsum ab ebrietate cùm observasset, & mortui instar insen-

ſenſatum, in humeros elevatum, in ſepulcretum allatum depoſuit, & abiit. Quum verò ipſum jam ſobrium eſſe conjectata eſt, profecta januam pulſavit ſepulcreti: ille autem cùm diceret, Quis eſt qui pulſat januam? uxor reſpōdit, Mortuis cibaria ferens, ego adſum. & ille, Non mihi comeſſe, ſed bibere, ô optime, potiùs adfer. moleſtus n. mihi es, cùm cibi, nō potus meminiſti. Hęc aūt pectore percuſſo, Hei mihi miſeræ, inquit: nam neque aſtu profui. tu enim vir non ſolùm non emendat⁹ es, ſed pejor quoq; te ipſo evaſiſti, cùm in ha-

σθητοιοῦτα, ἐπ' ὤμων ἄρασα, ἐπὶ τὸ πολυανδρεῖον ἀπενεγκοῦσα κατέθετο, καὶ ἀπῆλθεν. ἡνίκα δ' αὐτὸν ἤδη ἀνανήφειν ἐστοχάσατο, προσελθοῦσα τὴν θύραν ἔκοπτε τοῦ πολυανδρίου. ἐκείνου δὲ φήσαντος, τίς ὁ τὴν θύραν κόπτων; ἡ γυνὴ ἀπεκρίνατο, ὁ τοῖς νεκροῖς τὰ σιτία κομίζων, ἐγὼ πάρειμι. κἀκεῖνος, μή μοι φαγεῖν, ἀλλὰ πιεῖν, ὦ βέλτιστε. μᾶλλον προσένεγκε. λυπεῖς γάρ με βρώσεως, ἀλλὰ μὴ πόσεως μνημονεύων. ἡ δὲ τὸ στῆθος πατάξασα, οἴμοι τῇ δυστήνῳ, φησίν· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ σοφισαμένη ὤνησα· σὺ γὰρ ἀνὴρ οὐ μόνον οὐκ ἐπαιδεύθης, ἀλλὰ καὶ χείρων σαυτοῦ γέγονας, εἰς ἕξιν

ἕξιν σοι καταστάντος τοῦ πάθους.

Επιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ ταῖς κακαῖς πράξεσιν ἐγχρονίζειν· ἔστι γὰρ ὅτε καὶ μὴ θέλουσι τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ἔθος ἐπιτίθεται.

habitum tibi deductus sit morbus.

Affabulatio.

Fabula significat, Non oportere malis actibus immorari: nam & nolentem quandoque hominem consuetudo invadit.

Κύκνος.

CYGNUS. 74

Vir dives Anſeremque ſimul & Cygnũ nutriebat, non ad eadem tamen, ſed alterũ cantus, alterum menſæ gratiâ. Cùm aũt oporteret Anſerẽ ea efficere quorum cauſâ nutriebatur, nox erat, ac diſcernere tẽpus nõ ꝑmiſit utrũq;. Cygnus aũt pro Anſere abductus, cantat cãtum quẽdã, mortis exordiũ: ac cantu quidẽ exprimit naturam, mortem v. effugit ſuavitate canendi.

Ἀνὴρ εὔπορος χῆνά τε ἅμα καὶ κύκνον ἔτρεφεν, οὐκ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς μέντοι· τὸν μὲν γὰρ ᾠδῆς, τὸν δὲ τραπέζης ἕνεκεν. ἐπεὶ δὲ ἔδει τὸν χῆνα παθεῖν ἐφ᾽ οἷς ἐτρέφετο, νὺξ μὲν ἦν, καὶ διαγινώσκειν ὁ καιρὸς οὐκ ἀφῆκεν ἑκάτερον. ὁ δὲ κύκνος ἀντὶ τοῦ χηνὸς ἀπαχθεὶς, ᾄδει τι μέλος, θανάτου προοίμιον· καὶ τῇ μὲν ᾠδῇ μηνύει τὴν φύσιν, τὴν δὲ τελευτὴν διαφεύγει τῷ μέλει.

Affabulatio.

[illegible] ſignificat, Se- [illegible] re [illegible]

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις ἡ μουσικὴ τελευτῆς ἀναβολὴν ἀπεργάζεται.

Αἰ-

Αἰθίοψ.

Αἰθίοπά τις ὠνήσατο, τοιοῦτον αὐτῷ τὸ χρῶμα εἶναι δοκῶν ἀμελείᾳ τοῦ πρότερον ἔχοντος. καὶ παραλαβὼν οἴκαδε, πάντα μὲν αὐτῷ προσῆγε τὰ ῥύμματα, πᾶσι δὲ λουτροῖς ἐπειρᾶτο καθαίρειν· καὶ τὸ μὲν χρῶμα μεταβαλεῖν οὐκ εἶχε, νοσεῖν δὲ τὸ πονεῖν παρεσκεύασεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι μένουσιν αἱ φύσεις, ὡς προῆλθον τὴν ἀρχήν.

ÆTHIOPS. 75

AEThiopem quidā emit, talem ei colorē inesse ratus negligentiâ ejus qui priùs habuit. Ac assumpto in domū, omnes ei adhibuit absterſiones, omnib⁹ lavacris tentavit mūdare, & colorē quidē transmutare nō potuit, ſed morbum vexatio paravit.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Manere naturas, ut à principio provenerunt.

Χελιδὼν καὶ Κορώνη.

Χελιδὼν καὶ κορώνη περὶ κάλλους ἐφιλονείκουν. ὑποτυχοῦσα δὲ ἡ κορώνη, πρὸς αὐτὴν εἶπεν· ἀλλὰ

HIRUNDO ET Cornix. 76

HIrundo & Cornix de pulchritudine contendebant. Respondens autem cornix, ei dixit, Sed

tua pulchritudo verno tempore floret, meum verò corpus & jam hyeme durat.

Affabulatio.

Fabula significat, Durationem corporis decore meliorem esse.

τὸ μὲν σὸν κάλλος τὴν ἐαρινὴν ὥραν ἀνθεῖ, τὸ δ' ἐμὸν σῶμα καὶ χειμῶνι παρατείνεται.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἡ παράτασις τοῦ σώματος εὐπρεπείας κρείττων ἐστί.

BUTALIS. 77

Biltalis à fenestra quadam pendebat: Vespertilio autem profecta rogavit causam, quare die silet, nocte canit. Quum autem ea non in cassum hoc facere dixisset, nam die canendo olim capta fuerat, & propterea ex illo prudens evasit: Vespertilio ait, Sed non te cavere nunc oportet, quum nulla uti-

Βούταλις.

Βούταλις ἀπό τινος θυρίδος ἐκρέματο· νυκτερὶς δὲ προσελθοῦσα ἐπυνθάνετο τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἡμέρας μὲν ἡσυχάζει, νύκτωρ δὲ ᾄδει. τῆς δὲ μὴ μάτην τοῦτο ποιεῖν λεγούσης· ἡμέρας γάρ ποτε ᾄδουσα συνελήφθη, καὶ διὰ τοῦτο ἀπ' ἐκείνου ἐσωφρονίσθη· ἡ νυκτερὶς ἔφη, ἀλλ' οὐ νῦν σε φυλάττεσθαι δεῖ, ὅτε μηδὲν ὄφε-

ὄφελος, ἀλλὰ πρὶν ἢ συλληφθῆναι. | utilitas, sed antequam capereris.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐπὶ τοῖς ἀτυχήμασιν ἀνόητος ἡ μετάνοια.

Affabulatio.

Fabula significat, In infortuniis inutilem esse pœnitentiam.

Κοχλίαι.

ΓΕωργοῦ παῖς ὤπτα κοχλίας ἀκούσας δὲ αὐτῶν φριζόντων, ἔφη, ὦ κάκιστα ζῶα, τῶν οἰκιῶν ὑμῶν ἐμπιπραμένων, αὐτοὶ ᾄδετε.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶν τὸ παρὰ καιρὸν δρώμενον ἐπονείδιστον.

COCHLEAE. 78

RUstici filius assabat cochleas. Cùm autem audiret eas stridentes, ait, ô pessimæ animantes, domibus vestris incensis vos canitis.

Affabulatio.

Fabula significat, Omne intempestivè factum vituperabile esse.

Γυνὴ καὶ Θεράπαινα.

ΓΥνὴ χήρα φιλεργὸς θεραπαινίδας ἔχουσα, ταύτας εἰώθει νυκτὸς

MULIER ET Ancillæ. 79

MUlier vidua operosa ancillas habens, has solebat noctu

excitare ad opera, ad Gallorum cantus. His verò assiduè defatigatis labore, visum est oportere domesticum occidere Gallum, tanquàm illum qui noctu excitaret heram. Evenit autem ipsis hoc facto, ut in graviora inciderent ma-

ἐγείρειν ἐπὶ τὰ ἔργα, πρὸς τὰς τῶν ἀλεκτρυόνων ᾠδάς. αἱ δὲ συνεχῶς τῷ πόνῳ ταλαιπορούμεναι, ἔγνωσαν δεῖν τὸν ἐπὶ τῆς οἰκίας ἀποκτεῖναι ἀλεκτρυόνα, ὡς ἐκείνου νύκτωρ ἐξανιστάντος τὴν δέσποιναν. συνέβη δ' αὐταῖς τοῦτο διαπραξαμέναις χαλεποτέροις περιπεσεῖν τοῖς

τῆς δεινῆς. ἡ γὰρ δεσπότις ἀγνοοῦσα τὴν τῶν ἀλεκτρυόνων ὥραν, ἐννυχώτερον ταύτας ἀνίστη.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοῖς ἀνθρώποις τὰ βουλεύματα κακῶν αἴτια γίνεται.

Γυνὴ μάγος.

Γυνὴ μάγος θείων μηνιμάτων ἀποτροπιασμοὺς ἀπαγγελλομένη, πολλὰ διετέλει ποιοῦσα, καὶ κέρδος ἐντεῦθεν ἔχουσα. γραψάμενοι δέ τινες αὐτὴν ἀσεβείας, εἷλον καὶ καταδικασθεῖσαν ἀπῆγον εἰς θάνατον. ἰδὼν δέ τις ἀπαγομένην αὐτὴν, ἔφη· ἡ τὰς τῶν θεῶν ὀργὰς ἀποτρέπειν

mala. Nam hera quum ignoraret Gallorũ horam, magis de nocte eas excitabat.

Affabulatio.

Fabula significat, Plerisq; hominibus consilia esse malorum causas.

Mulier Venefica. 80

Mulier venefica, divinarum irarum propulsiones promittens, multa facere perseverabat, & lucrum inde facere. quidã igitur accusaverũt eam impietatis, & convicerunt, & damnatam ducebant ad mortẽ. Vidẽs aũt quidã eam adduci, ait, Tu quæ deorum iras avertere

promittebas, quomodò neque hominum consilium mutare potuisti?

Affabulatio.

Fabula significat, Multos magna promittentes, nè parva quidem facere posse.

MUSTELA. 81

Mustela in officinam ingressa ferrarii, ibi jacentem circumlabebat limam. Rasâ autem linguâ, sanguis multus ferebatur. Hæc autem lætabatur, rata ex ferro aliquid auferre, donec penitùs totam linguam absumpsit.

Affabulatio.

Fabula in eos, qui in contentionibus seipsos offendunt.

AGRI-

ἐπαγγελλομένη, πῶς οὐδὲ ἀνθρώπων βουλὴν μεταπεῖσαι ἠδυνήθης;

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ μεγάλα ἐπαγγέλλοντες, μηδὲ μικρὰ ποιῆσαι δυνάμενοι.

Γαλῆ.

ΓΑλῆ εἰς ἐργαστήριον εἰσελθοῦσα χαλκέως, τὴν ἐκεῖ κειμένην περιέλειχε ῥίνην. ξυομένης δὲ τῆς γλώττης, αἷμα πολὺ ἐφέρετο. ἡ δὲ ἥδετο, νομίζουσά τι τοῦ σιδήρου ἀφαιρεῖν, ἄχρις οὗ παντελῶς πᾶσαν τὴν γλῶσσαν ἀνήλωσεν.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος πρὸς τοὺς ἐν φιλονεικίαις ἑαυτοὺς βλάπτοντας.

Γεωρ-

Γεωργός. AGRICOLA. 82

Γεωργός τις σκάπτων, χρυσίῳ περιέτυχε. καθ' ἑκάστην οὖν τὴν γῆν ὡς ὑπ' αὐτῆς εὐεργετηθεὶς ἔστεφε. τῷ δὲ ἡ τύχη ἐπιστᾶσα, φησίν· ὦ οὗτος, τί τῇ γῇ τὰ ἐμὰ δῶρα προσανατίθης, ἅπερ ἐγώ σοι δέδωκα πλουτίσαι σε βου-

AGricola quidam fodiens aurum reperit. quotidiè igitur terram, ut ab ea beneficio affectus, coronabat. Huic aũt fortuna adſtans, inquit, Heus tu, cur terræ mea munera attribuis, quæ ego tibi dedi di-

tatura te? nam ſi tempus immutetur, & in alias manus hoc tuum aurum veniat, ſcito te nunc me Fortunã accuſaturum.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Oportere benefactorem cognoſcere, atque huic gratiam referre.

λομένῃ; εἰ γὰρ ὁ καιρὸς μεταβάλοι, καὶ πρὸς ἑτέρας χεῖρας τοῦτο σὸν τὸ χρυσίον ἔλθοι, οἶδ' ὅτι τηνικαῦτά με τὴν τύχην μέμψῃ.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι χρὴ τὸν εὐεργέτην ἐπιγινώσκειν, καὶ τούτῳ χάριτας ἀποδιδόναι.

VIATORES. 83

DUo quidam unà iter faciebant, & quum alter ſecurim repeririſſet, alter qui nõ invenit, admonebat ipsũ, ne diceret, Inveni; ſed, Invenimus. Sed paulò poſt, cũ aggrederẽtur ipſos q ſecurim perdiderãt, habẽs ipſam, perſequentibus illis, ad eum qui unà iter fa-

Ὁδοιπόροι.

ΔΥο τινὲς κατὰ τὴν αὐτὴν ὡδοιπόρουν, καὶ θατέρου πέλεκυν εὑρόντος, ἅτερος ὁ μὴ εὑρὼν παρῄνει αὐτὸν, μὴ λέγειν εὕρηκα, ἀλλ' εὑρήκαμεν. μετὰ μικρὸν δὲ ἐπελθόντων αὐτοῖς τῶν τὸν πέλεκυν ἀποβεβληκότων, ὁ ἔχων, αὐτὸν διωκόμενος, πρὸς τὸν μὴ εὑρόντα συνοδοιπόρον

πόρον ἔλεγεν, ἀπολώλαμεν. ὁ δ' εἶπεν, ἀπόλωλα λέγε, οὐκ ἀπολώλαμεν· καὶ γὰρ καὶ ὅτε τὸν πέλεκυν εὗρες, εὕρηκα ἔλεγες, οὐχ εὑρήκαμεν.

faciebat, dicebat, Periimus. hic autem ait, Perii dic, non Periimus. etenim & tunc cùm securim invenisti, Inveni dixisti, non Invenimus.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ μὴ μεταλαμβάνοντες τῶν εὐτυχημάτων, οὐδ' ἐν ταῖς συμφοραῖς βέβαιοί εἰσι φίλοι.

Affabulatio.

Fabula significat, Qui non fuerunt participes felicitatum, neque in calamitatibus firmos esse amicos.

Βάτραχοι.

Δύο βάτραχοι ἀλλήλοις ἐγειτνίων. ἐνέμοντο δὲ, ὁ μὲν εἰς ἐν βαθείᾳ, καὶ πόῤῥω τῆς ὁδοῦ λίμνῃ· ὁ δὲ ἐν ὁδῷ, μικρὸν ὕδωρ ἔχων. καὶ δὴ τοῦ ἐν τῇ λίμνῃ θατέρῳ παραινοῦντος πρὸς αὐτὸν μεταβῆναι, ὡς ἂν ἀσφαλεστέρας

RANAE. 84

DUæ Ranæ vicinæ sibi erant. Pascebantur autem, altera in profundo, & procul à via stagno: altera in via, parum aquæ habens. Verùm cùm quæ in stagno alteram admoneret, ut ad se migraret, ut tutiore

tiore cibo frueretur, illa non paruit, dicens, Firmissima teneri hujusce loci consuetudine, quousque obtigit currum prætereuntem ipsam confringere.

Affabulatio.

Fabula significat, Homines quoque prava aggredientes, citiùs mori quàm mutentur in melius.

στέρας διαίτης μεταλάβῃ, ἱκανῶς δὲ ἐπείθετο, λέγων, δυσαποσπάστως ἔχειν διὰ τῆς τόπου συνηθείας, ἕως οὗ συνέβη ἅμαξαν παρελθοῦσαν αὐτὴν συνθλάσαι.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ τοῖς φαύλοις ἐπιχειροῦντες, φθάνουσιν ἀποκνύμενοι πρὶν ἐπὶ τὸ βέλτιον τραπέσθαι.

APIARIUS. 85

IN mellarium ingressus quidam domino absente, favum abstulit. Hic autem reversus, ut alveolos vidit inanes, stans quod in his erat perscrutabatur. Apes autem è pastu

Μελιττουργός.

Εἰς μελιττουργεῖον τις εἰσελθὼν, τοῦ κεκτημένου ἀπόντος, τὸ κηρίον ἀφείλετο. ὁ δὲ ἐπανελθὼν, ἐπειδὴ τὰς κυψέλας ἔδειν ἐρήμους, ἑστὼς τὸ κατ' αὐτὰς διερευνώμενος. αἱ δὲ μέλισσαι ἀπὸ τῆς νομῆς

νομεὺς ἐπανήκουσαι, ὡς κατέλαβον αὐτὸν, τοῖς κέντροις ἔπαιον, καὶ τὰ χείριστα διετίθουν· ὁ δὲ πρὸς αὐτὰς, κάκιστα ζῷα, τὸν μὲν κλέψαντα ὑμῶν τὰ κηρία ἀθῷον ἀφήκατε, ἐμὲ δὲ τὸν ἐπιμελόμενον ὑμῶν πλήττετε;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι οὕτω τῶν ἀνθρώπων τινὲς δι' ἄγνοιαν τοὺς ἐχθροὺς μὴ φυλαττόμενοι, τοὺς φίλους ὡς ἐπιβούλους ἀπωθοῦνται.

Ἀλκυών.

Ἀλκυὼν ὄρνις ἐστὶ φιλέρημος, ἀεὶ τῇ θαλάττῃ διαιτωμένη. ταύτην λέγεται τὰς τῶν ἀνθρώπων θήρας φυλαττομέ-

paſtu redeuntes, ut deprehenderunt ipſum, aculeis percutiebant, peſſiméq; tractabāt. Hic aūt ad eas, ó peſſimæ animantes, furatum veſtros favos illæſum dimiſiſtis, me vero ſatagentem veſtri percutitis?

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Sic hominum quosdam per imprudentiam inimicos non cavere, amicos autem ut inſidiatores repellere.

ALCEDO. 86

Alcedo avis eſt ſolitaria, ſemper in mari vitam degens. Hanc ajunt, hominum venationes caven-

ventem, in ſcopulis maritimis nidum ædificare. Cæterùm aliquandò paritura, nidum fecit. Egreſsâ autem eâ ad pabulum, evenit mare à vehementi concitatum vento elevari ſupra nidum, atque hoc ſubmerſo, pullos perdere. Hæc reverſa, re cognitâ, ait, Me miſeram, quæ terram ut inſidiatricem cavens, ad hoc confugi, quod mihi longè eſt inſidius.

τομένην, ἐν σκοπέλοις παραθαλαττίοις νεοττοποιεῖσθαι. καὶ δὴ μέλλουσα τίκτειν μέλλουσα, ἐνεοττοποιήσατο. ἐξελθούσης δὲ ποτε αὐτῆς εἰς νομὴν, συνέβη τὴν θάλασσαν ὑπὸ λάβρου κυματωθεῖσαν πνεύματος, ὑπερφθῆναι τὴν καλιὰν, καὶ ταύτην ἐπικλύσασαν, τοὺς νεοττοὺς διαφθεῖραι. ἡ δὲ ἐπανελθοῦσα καὶ γνοῦσα τὸ πραχθὲν, εἶπε, δειλαία ἔγωγε, ἥ τις τὴν γῆν ὡς ἐπίβουλον φυλαττομένη, ἐπὶ ταύτην κατέφυγον, ἥ μοι πολλῷ γέγονεν ἀπιστοτέρα.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Homines etiam quoſdam ab inimicis cavendo, igna-

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι τοὺς ἐχθροὺς φυλαττόμενοι, λανθά-

θαύουσι πολλῷ χαλεποτέροις τῶν ἐχθρῶν φίλοις ἐμπίπτοντος.

ignaros in multò grauiores inimicis amicos incidere.

Ἁλιεύς.

Ἁλιεὺς ἔν τινι ποταμῷ ἡλίευεν. διατείνας δὲ τὰ δίκτυα, καὶ τὸ ῥεῦμα περιλαβὼν, ἑκατέρωθεν καλωδίῳ προσδήσας λίθον, τὸ ὕδωρ ἔτυπτεν, ὅπως οἱ ἰχθύες φεύγοντες ἀπαραφυλάκτως τοῖς βρόχοις ἐμπέσωσι. τῶν δὲ περὶ τὸν τόπον οἰκούντων τις θεασάμενος αὐτὸν τοιοῦτο ποιοῦντα, ἐμέμφετο, ὡς τὸν ποταμὸν θολοῦντα, καὶ διαυγὲς ὕδωρ μὴ συγχωροῦντα πίνειν. καὶ ὃς ἀπεκρίνατο, ἀλλ' εἰ μὴ οὕτως ὁ ποταμὸς ταράττεται, ἐμὲ δεήσει λιμώττοντα ἀποθανεῖν.

PISCATOR. 87

Piſcator in fluvio quodam piſcabatur. Extenſis autem retibus, & fluxu comprehenſo, utrinque funi alligato lapide, aquam verberabat, ut piſces fugientes incautè in retia inciderent. Quum quidam verò ex iis qui circa locum habitabant, id facere videret, increpabat quòd fluviũ turbaret, & claram aquã non ſineret bibere. Et is reſpondit, Sed niſi ſic fluvius perturbetur, me oportebit eſurientem mori.

Affabulatio.

Fabula significat, Civitatum etiã rectores tunc maximè quæstum facere, quum patrias in seditionem induxerint.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν πόλεων οἱ δημαγωγοὶ τότε μάλιστα ἐργάζονται, ὅταν τὰς πατρίδας εἰς στάσιν περιάγωσιν.

SIMIUS ET Delphis. 88

Moris cùm esset navigãtibus, Melitenses catulos & Simios adducere in solamen navigationis, navigans quidam habebat secũ & Simium. Cùm aũt pervenissẽt ad Suniũ Atticæ promontoriũ, tempestatẽ vehementem fieri contigit. Navi a. eversâ, & omnibus enatantibus, natabat & Simius. Delphis autẽ aliquis ipsum conspi-

Πίθηκος καὶ Δελφίς.

Ἔθους ὄντος τοῖς πλέουσι μελιταῖα κυνίδια καὶ πιθήκους ἐπάγεσθαι πρὸς παραμυθίαν τοῦ πλοῦ, πλέων τις εἶχε σὺν ἑαυτῷ καὶ πίθηκον. γενομένων δ' αὐτῶν κατὰ τὸ Σούνιον τὸ τῆς Ἀττικῆς ἀκρωτήριον, χειμῶνα σφοδρὸν συνέβη γενέσθαι. τῆς δὲ νεὼς περιτραπείσης, καὶ πάντων διακολυμβώντων, ἐνήχετο καὶ ὁ πίθηκος. δελφὶς δέ τις αὐτὸν θεασά-

σάμιν@, καὶ ἄνθρωπον εἶναι ὑπολαβὼν, ἀπελθὼν αὐτὸν ἦγε διακομίζων ἐπὶ τὴν χέρσον. ὡς δὲ κατὰ τὸν πειραιᾶ ἐγίνετο τὸ τῶν ἀθηναίων ἐπίνειον, ἐπυνθάνετο τοῦ πιθήκου, εἰ τὸ γένος ἐστὶν ἀθηναῖος. τοῦ δὲ εἰπόντος, καὶ λαμπρῶν ἐνταῦθα τετυχηκέναι γονέων, ἐπανήρετο, εἰ καὶ τὸν πειραιᾶ ἐπίσταται. ὑπολαβὼν δὲ ὁ πίθηκος περὶ ἀνθρώπου αὐτὸν λέγειν, ἔφη· καὶ μάλα φίλον εἶναι αὐτῷ καὶ συνήθη. καὶ ὁ δελφὶς ἐπὶ τοσούτῳ ψεύδει ἀγανακτήσας, βαπτίζων αὐτὸν ἀπέκτεινεν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας, οἳ τὴν ἀλήθειαν οὐκ εἰδότες, ἀπατᾶν νομίζουσιν.

ſpicatus, & hominem eſſe ratus, digreſſus ſuſtinebat ad terram perferens. Ut verò in Piræo fuit Athenienſium navali, rogavit Simium, An genere eſſet Athenienſis. Quum autem hic diceret, Et claris ibi eſſe parentibus: rogavit, An & Piræum nôſſet. Ratus autem Simius de homine eum dicere, ait, Et valdè amicum eſſe ei, & familiarem. Et Delphis tanto mendacio indignatus, ſubmergens ipſum occidit.

Affabulatio.

Fabula in viros, qui, veritatem ignorantes, decipiendum eſſe exiſtimant.

MUSCAE. 89

IN cella quadam melle effuso, Muscæ advolantes comedebant. Implicitis aũt earum pedibus, evolare non poterant. Cùm verò suffocarētur, dicebant, Miseræ nos, quia ob modicum cibum perimus.

Affabulatio.

Fabula significat, Multis gulam multorum malorum esse causam.

Μῦαι.

ΕΝ τινι ταμείῳ μέλιτος ἐκχυθέντος, μῦαι προσπτᾶσαι κατήσθιον. ἐμπαγέντων δὲ τῶν ποδῶν αὐτῶν, ἀναπτῆναι οὐκ εἶχον. ἀποπνιγόμεναι δ᾽ ἔλεγον, ἄθλιαι ἡμεῖς, ὅτι διὰ βραχεῖαν βρῶσιν ἀπολλύμεθα.

Ἐπιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοῖς ἡ λιχνεία πολλῶν κακῶν αἰτία γίνεται.

MERCURIUS ET Statuarius. 90

MErcurius scire volens quanti apud homines esset, ivit in Sta-

Ἑρμῆς καὶ Ἀγαλματοποιός.

ΕΡμῆς γνῶναι βουλόμενος ἐν τίνι τιμῇ παρ᾽ ἀνθρώποις ἐστὶν, ἧκεν εἰς ἀ-

ἀγαλματοποιοῦ, ἑαυτὸν εἰκάσας ἀνθρώπῳ, καὶ θεασάμενος ἄγαλμα τοῦ Διός, ἠρώτα, πόσου τις αὐτὸ πρίασθαι δύναται; τοῦ δὲ εἰπόντος, δραχμῆς, γελάσας, πόσου τὸ τῆς Ἥρας, ἔφη; εἰπόντος δὲ, πλείονος, ἰδὼν καὶ τὸ ἑαυτοῦ ἄγαλμα, καὶ νομίσας, ὡς ἐπειδὴ ἄγγελός ἐστι θεῶν καὶ κερδῷος, πολὺν αὐτοῦ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι τὸν λόγον, ἤρετο περὶ αὐτοῦ. ὁ δὲ ἀγαλματοποιὸς ἔφη· ἐὰν τούτους ὠνήσῃ, καὶ τοῦτον προσθήκην σοὶ δίδωμι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρα κενόδοξον, ἐν οὐδεμιᾷ παρὰ ἄλλοις ὄντα τιμῇ.

Statuarii domum transformatus in hominem, &, visâ statuâ Iovis, rogabat, Quanti quis ipsam emere posset? Hic autem quum dixisset, Drachmâ, risit: &, quanti Iunonis, ait: Cùm dixisset, Pluris: visâ & suâ ipsius statuâ, ac opinatus, quum nuncius sit deorũ & lucrosus, maximam de se apud homines haberi rationem, rogavit de se. Statuarius verò ait: Si hasce emeris, & hanc tibi additamentum do.

Affabulatio.

Fabula in virum gloriosum, qui nullius apud alios est precii.

MERCURIUS ET Tiresias. 91

MErcurius volens Tiresiæ vaticinium verum an esset cognoscere, furatus ipsius boves ex rure, venit ad ipsum in urbem similis factus homini, & ad ipsum divertit. Boum autem amissione renunciatâ Tiresiæ, ille assumpto Mercurio exivit, augurium aliquod de fure consideraturus, & huic jubet dicere sibi, Quámnam avem viderit. Mercurius autem primùm vidisse Aquilam, à sinistris ad dexteram volantem, dixit. Hic non ad se eam attinere

Ερμῆς καὶ Τειρεσίας.

ΕΡμῆς βουλόμενος τὴν τειρεσίου μαντικὴν εἰ ἀληθής ἐστι γνῶναι, κλέψας τὰς αὐτοῦ βοῦς ἐξ ἀγροικίας, ἧκεν ὡς αὐτὸν εἰς ἄστυ ὁμοιωθεὶς ἀνθρώπῳ, καὶ παρ' αὐτῷ κατήχθη. τῆς δὲ τῶν βοῶν ἀπολείας ἀγγελθείσης τῷ τειρεσίᾳ, ἐκεῖνος παραλαβὼν τὸν ἑρμῆν ἐξῆλθεν, οἰωνόν τινα περὶ τοῦ κλέπτου σκεψόμενος, καὶ τοῦτον παρήνει φράζειν αὐτῷ, ὅν τινα ἂν τῶν ὀρνίθων θεάσηται. ὁ δὲ ἑρμῆς τὸ μὲν πρῶτον θεασάμενος ἀετὸν ἐξ ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ διϊπτάμενον, ἔφρασε. τοῦ δὲ φήσαντος μὴ πρὸς αὐτὸν

αὐτοὺς εἶναι τούτου, ἐκ δευτέρου κορώνην εἶδον ἐπί τινος δένδρου καθημένην, καὶ ποτὲ μὲν ἄνω βλέπουσαν, ποτὲ δὲ πρὸς τὴν γῆν κατακύπτουσαν, καὶ τῷ μάντει φράζει. καὶ ὃς ὑποτυχὼν, εἶπεν· ἀλλ' αὕτη γε ἡ κορώνη διόμνυται τόν τε οὐρανὸν καὶ γῆν, ὡς ἐὰν σὺ θέλῃς, τὰς ἐμὰς ἀπολύψομαι βοῦς.

Ἐπιμύθιον.

Τούτῳ τῷ λόγῳ χρήσαιτο ἄν τις πρὸς ἄνδρα κλέπτην.

tinere quum dixiſſet, ſecundò Cornicem ſuper arbore quadam vidit, & modò ſuperiùs aſpicientem, modò ad terram declinatam, & vati refert. Et is, re cognitâ, inquit, Sed hæc Cornix jurat & cœlum & terram, ſi tu velis, meas me recepturum boves.

Affabulatio.

Hoc ſermone uti quiſpiam poterit adversùs virum furacem.

Κύνες.

Ἔχων τὶς δύο κύνας, τὸν μὲν ἕτερον θηρεύειν ἐδίδαξε, τὸν δὲ λοιπὸν οἰκοφυλακεῖν. καὶ δὴ εἴ ποτε ὁ θηρευτικὸς ἤγρευέ τι,

CANES. 92

HAbēs quidam duos Canes, alterū venari docuit, alterū domū ſervare. Ceterùm ſi quādo venaticus caperet aliqd,

& domus custos particeps unà cum eo dapis erat. ægrè ferente autem venatico, & illi objiciente, ꝙ ipse quotidiè laboraret, ille nihil laborans suis nutriretur laborib⁹: respōdens ipse ait, Non me, sed herum reprehēde, qui non laborare me docuit, sed labores alienos comesse.

Affabulatio.

Fabula significat, Adolescentes, qui nihil sciunt, haud esse reprehendendos, quum eos parentes sic educaverint.

καὶ ὁ οἰκουρὸς συμμετεῖχεν αὐτῷ τῆς θοίνης. ἀγανακτοῦντος δὲ τοῦ θηρευτικοῦ, κἀκείνου ὀνειδίζοντος, εἴ γε αὐτὸς μὲν καθ' ἑκάστην μοχθεῖ, ἐκεῖνος δὲ μηδὲν πονῶν τρέφεται τοῖς αὐτοῦ πόνοις· ὑπολαβὼν αὐτὸς, εἶπε· μὴ ἐμὲ, ἀλλὰ τὸν δεσπότην μέμφου, ὃς οὐ πονεῖν με ἐδίδαξεν, ἀλλὰ πόνους ἀλλοτρίους ἐσθίειν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν νέων οἱ μηδὲν ἐπιστάμενοι, οὐ μεμπτοί εἰσιν, ὅταν αὐτοὺς οἱ γονεῖς οὕτως ἀγάγωσιν.

MARITUS ET Uxor. 93

HAbens quidam uxorem, quæ domesticis omni-

Ἀνὴρ καὶ Γυνή.

ΕΧων τὶς γυναῖκα, πρὸς τοὺς κατ' οἶκον ἅπαν-

ἅπαντας ἀπεχθῶς ἔχουσαν, ἠβουλήθη γνῶναι, εἰ καὶ πρὸς τοὺς πατρῴους οἰκέτας οὕτω διάκειται· διὸ δὴ καὶ μετ' εὐλόγου προφάσεως πρὸς τὸν αὐτῆς αὐτὴν ἀποστέλλει πατέρα. μετὰ δ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπανελθούσης αὐτῆς, ἐπυνθάνετο, πῶς πρὸς τοὺς ἐκεῖ διεγένετο. τῆς δὲ φαμένης, ὡς οἱ βουκόλοι καὶ οἱ ποιμένες με ὑπεβλέποντο, πρὸς αὐτὴν ἔφη· ἀλλ', ὦ γύναι, εἰ τούτοις ἀπηχθάνου, οἳ ὄρθρου μὲν τὰς ποίμνας ἐξελαύνουσιν, ὀψὲ δὲ εἰσίασι, τί χρὴ προσδοκᾶν περὶ τούτων, οἷς πᾶσαν συνδιέτριβες τὴν ἡμέραν;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι

omnibus inimica erat, voluit ſcire, An etiam erga paternos domeſticos ita afficeretur: Quapropter cum rationabili prætextu ad ſuum ipſam miſit patrē. Paucis verò pòſt diebus ea reverſa, rogavit, Quomodò erga illos habuiſſet. Hæc verò quum dixiſſet, Bubulci & Paſtores me ſuſpectabant: ad eam ait, Sed, ô uxor, ſi eos odiſti, qui manè greges agunt, ſerò autem revertuntur, quid ſperare oportet in iis, quibuscum totô converſaris die?

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Quòd

sic sæpè ex parvis magna, & ex manifestis incerta cognoscantur.

HŒDUS ET Lupus. 94

HOedus derelictus à grege persequente lupo, conversus ad eum, dixit, ô Lupe, quoniam credo me tuum cibũ futurũ, ne injucundè moriar, cane tibia primùm ut saltem. Lupo autẽ canente tibia, atque Hœdo saltante, canes cùm audivissent, lupũ persecuti sunt. hic conversus hœdo inquit: Meritò hæc mihi fiũt: Oportebat n. me, cocus cùm sim, tibicinem non agere.

Af-

οὕτω πολλάκις ἐκ τῶν μικρῶν τὰ μεγάλα, κἀκ τῶν προδήλων τὰ ἄδηλα γνωρίζεται.

Ἔριφος καὶ Λύκος.

ΕΡιφος ὑστερήσασα ἀπὸ ποίμνης, ὑπὸ λύκου κατεδιώκετο, ἐπιστραφεῖσα δὲ πρὸς αὐτὸν, εἶπεν. ὦ λύκε, ἐπεὶ πέπεισμαι ὅτι σὸν βρῶμα γενήσομαι, ἵνα μὴ ἀηδῶς ἀποθάνω, αὔλησον πρῶτον ὅπως ὀρχήσομαι. τοῦ δὲ λύκου αὐλοῦντος, καὶ τοῦ ἐρίφου ὀρχουμένης, οἱ κύνες ἀκούσαντες, τὸν λύκον ἐδίωκον, ὁ δὲ ἀποστραφεὶς τῷ ἐρίφῳ φησί· δικαίως ταῦτά μοι γίνεται. ἔδει γάρ με μάγειρον ὄντα, αὐλητὴν μὴ μιμεῖσθαι.

Ἐπι-

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τῶν μὲν πρὸς ἃ πεφύκασιν ἀμελοῦντες, τὰ δὲ ἑτέρων ἐπιτηδεύειν πειρώμενοι, δυστυχίαις περιπίπτουσιν.

Affabulatio.

Fabula significat, Qui ea, quibus naturâ apti sũt, negligunt, quæ verò aliorũ sunt, exercere conantur, in infortunia incidere.

Καρκῖνος καὶ Ἀλώπηξ.

Καρκῖνος ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναβὰς, ἐπί τινος ἐνέμετο τόπου. ἀλώπηξ δὲ λιμώττουσα, ὡς ἐθεάσατο, προσελθοῦσα ἀνέλαβεν αὐτόν. ὁ δὲ μέλλων καταβιβρώσκεσθαι, ἔφη· ἀλλ᾽ ἔγωγε δίκαια πέπονθα, ὃς θαλάττιος ὢν, χερσαῖος ἠβουλήθην γενέσθαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ τὰ οἰκεῖα

CANCER ET Vulpes. 95

CAncer è mari quum ascendisset, in loco quodam pascebatur. Vulpes verò esuriens, ut conspexit, accessit, ac eum rapuit. Ille devorandus, ait, Sed ego justa patior, qui marinus quum sim, terrestris esse volui.

Affabulatio.

Fabula significat, Homines etiam qui propriis

derelictis exercitiis, ea quæ nihil conveniunt, aggrediuntur, meritò infortunatos esse.

καταλιπόντες ἐπιτηδεύματα, καὶ τοῖς μηδὲν προσήκουσιν ἐπιχειρούντων, εἰκότως δυστυχοῦσιν.

CITHARŒDUS. 96

CItharœdus rudis in domo calce incrustatâ, ut solebat, canens, & contrà resonante ipsi voce, putabat valdè canorus esse. itaq; ob id elatus, cogitavit etiã theatro se cõmittere oportere. Profect⁹ v. ad se ostendẽdũ, cùm malè admodũ caneret, lapidibus ipsũ explosũ abegerũt.

Affabulatio.

Fabula significat, Sic ex Rhetoribus quosdam, qui in Scholis videntur esse aliqui, quum ad Respu-

Κιθαρῳδός.

ΚΙθαρῳδὸς ἀφυὴς ἐν οἴκῳ κεκονιαμένῳ, συνήθως ᾄδων, καὶ ἀντηχούσης αὐτῷ τῆς φωνῆς, ᾠήθη σφόδρα εὔφωνος εἶναι. καὶ δὴ ἐπαρθεὶς ἐπὶ τούτῳ, ἔγνω δεῖν καὶ θεάτρῳ ἑαυτὸν ἐπιδοῦναι. ἀφικόμενος δ' ἐπιδείξασθαι, καὶ κακῶς ᾄδων πάνυ, λίθοις αὐτὸν ἐξωσάντων ἀπήλασαν.

Επιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τῶν ῥητόρων ἔνιοι ἐν ταῖς σχολαῖς δοκούντων εἶναί τινων, ὅταν ἐπὶ τὰς πο-

πολιτείας ἀφίκωνται, οὐδενὸς ἄξιοί εἰσιν.

Respublicas se conferunt, nullius precii esse.

Κλέπται.

ΚΛέπται εἴς τινα εἰσελθόντες οἰκίαν, οὐδὲν εὗρον, ὅτι μὴ ἀλεκτρυόνα· καὶ τοῦτον λαβόντες ἀπῄεσαν. ὁ δὲ μέλλων ὑπ' αὐτῶν θύεσθαι, ἐδεῖτο ὡς ἂν αὐτὸν ἀπολύσωσι, λέγων, χρήσιμος εἶναι τοῖς ἀνθρώποις, νυκτὸς αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ἔργα ἐγείρων. οἱ δὲ ἔφασαν· ἀλλὰ διὰ τοῦτό σε μᾶλλον θύομεν· ἐκείνους γὰρ ἐγείρων, κλέπτειν ἡμᾶς οὐκ ἐᾷς.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ταῦτα μάλιστα τοῖς πονηροῖς ἐναντιοῦται, ἃ τοῖς χρηστοῖς ἐστὶν εὐεργετήματα.

FURES. 97

FUres in domum quādam ingressi, nihil invenerunt nisi Gallum, atq; hoc capto, abierūt. Hic ab eis occidendus rogabat, ut se dimitterent, dicens, utilem esse hominib⁹, ut qui noctu eos ad opera excitet. Hi verò dixerunt, Sed propter hoc te tantò magis occidimus: illos enim excitando, furari nos non finis.

Affabulatio.

Fabula significat, Ea maximè pravis esse adversa, quæ bonis sunt beneficia.

CORNIX ET Corvus. 98

Cornix Corvo invidens, ꝙ is per auguria hominibus vaticinaretur, ob idque crederetur uti futura prædicens, cōſpicata viatores quosdam prætereuntes, ivit ſuper arborem quandam, ſtansque valdè crocitavit. Illis verò ad vocem converſis, & admiratis, re cognitâ, quidam inqt, Abeamus heus vos, Cornix enim eſt quæ crocitavit, & augurium non habet.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Eodem modo & homines cum præſtantioribus certantes, præ-

Κορώνη καὶ Κόραξ.

Κορώνη φθονήσασα κόρακι, τῷ ὠδὶ δι' οἰωνόν τοῖς ἀνθρώποις μαντεύεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο μαρτυρουμένῳ ὡς προλέγοντι τὸ μέλλον, θεασαμένη τινὰς ὁδοιπόρους παριόντας, ἧκεν ἐπί τι δένδρον, καὶ στᾶσα, μεγάλως ἔκραξεν. τῶν δὲ πρὸς τὴν φωνὴν ἐπιστραφέντων, καὶ καταπλαγέντων, ὑποτυχών τις, ἔφη· ἀπίωμεν ὦ οὗτοι, κορώνη γάρ ἐστιν, ἥτις κέκραγε, καὶ οἰωνισμὸν οὐκ ἔχει.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ τοῖς κρείττοσιν ἁμιλλώμενοι, πρὸς

πρὸς τῷ τὸ ἴσον μὴ ἐφικέσθαι, καὶ γέλωτα ὀφλισκάνουσι.

praeterquàm quòd non ad æqua perveniunt, risum quoque debere.

Κορώνη καὶ Κύων.

Κορώνη Ἀθηνᾷ θύουσα, κύνα ἐπὶ ἑστίασιν ἐκάλει. ὁ δὲ πρὸς αὐτὴν ἔφη· τί μάτην τὰς θυσίας ἀναλίσκεις; ἡ γὰρ θεὸς οὕτω σε μισεῖ, ὡς κἀκ τῶν συμφέρων σοὶ οἰωνῶν τὴν πίστιν περιελεῖν. καὶ ἡ κορώνη πρὸς αὐτόν, διὰ τοῦτο μᾶλλον αὐτῇ θύω, ἵνα διαλλαγῇ μοι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ διὰ κέρδος τοὺς ἐχθροὺς εὐεργετεῖν οὐκ ὀκνοῦσιν.

CORNIX ET Canis. 99

Cornix, Minervæ sacrificans, canē invitavit ad epulas. ille verò ad eam dixit, Quid frustrà sacrificia absumis? Dea enim adeò te odit, ut ex peculiarib[9] quoq; tibi auguriis fidem sustulerit. Cui Cornix, Ob id magis ei sacrifico, ut reconcilietur mihi.

Affabulatio.

Fabula significat, Plerosque ob lucrum non vereri inimicos beneficiis prosequi.

Κό- Cor-

CORVUS ET Serpens. 100

CORvus cibi indigens ut ſerpentem in aprico quodã loco dormientẽ vidit, hũc devolando rapuit. Hic cùm ad ſe veniſſet, atque momordiſſet ipsũ, Corvus moriturus dixit, Me miſerũ, q tale reperi lucrũ, ex quo etiam pereo.

Affabulatio.

Fabula in virum, qui, ob theſaurorum inventionem, de ſalute periclitatus ſit.

Κόραξ καὶ Ὄφις.

ΚΟραξ τροφῆς ἀπορῶν, ὡς κατεῖδεν ἔν τινι εὐηλίῳ τόπῳ ὄφιν κοιτώμενον, τοῦτον καταπτὰς ἥρπασε. τοῦ δὲ ἐπιστραφέντος καὶ δακόντος αὐτὸν, ἀποθνήσκειν μέλλων εἴρηκε· δείλαιος ἔγωγε, ὃς τοιοῦτον εὗρον ἕρμαιον, ἐξ οὗ καὶ ἀπόλλυμαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρα, διὰ θησαυρῶν εὕρεσιν, ἐπὶ σωτηρίᾳ κινδυνεύσαντα.

MONEDULA ET Columbæ. 101

MOnedula in Columbario quodam Colũbis viſis benè nutritis, deal-

Κολοιὸς καὶ Περιστεραί.

ΚΟλοιὸς ἔν τινι περιστερεῶνι περιστερὰς ἰδὼν καλῶς τρεφομένας, λευ-

λευκάνας ἑαυτὸν ἦλθεν, ὡς καὶ αὐτὸς τῆς αὐτῆς διαίτης μεταληψόμενος. αἱ δὲ μέχρι μὲν ἡσύχαζεν, οἰόμεναι περιστερὰν αὐτὸν εἶναι, προσίεντο. ἐπεὶ δέ ποτε ἐπιλαθόμενος ἐφθέγξατο, τηνικαῦτα τὴν αὐτοῦ γνοῦσαι φύσιν, ἐξήλασαν παίουσαι· καὶ ὃς ἀποτυχὼν τῆς ἐνταῦθα τροφῆς

dealbavit ſeſe, ivitque ut & ipſa eodem cibo impertiretur. Hæ verò, donec tacebat, ratæ eam eſſe Columbam, admiſerunt. Sed quum aliquando oblita vocem emiſiſſet, tunc ejus cognitâ naturâ, expulerunt percutiendo: eaque privata eo cibo

bo rediit ad Monedulã rurſum. Et illæ ob colorem cùm ipſam non nôſſent, à ſuo cibo abegerunt, ut duorum appetens, neutro potiretur.

φῆς, ἐπανῆκε πρὸς τοὺς κολοιοὺς πάλιν. κἀκεῖνοι διὰ τὸ χρῶμα αὐτὸν οὐκ ἐπιγνόντες, τῆς μετ' αὐτῶν διαίτης ἀπεῖρξαν, ὥστε δυοῖν ἐπιθυμήσαντα μηδετέρας τυχεῖν.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Oportere & nos noſtris contentos eſſe, conſiderantes habendi cupiditatem, præterquàm quòd nihil juvat, auferre ſæpè & quæ adſunt bona.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ καὶ ἡμᾶς τοῖς ἑαυτῶν ἀρκεῖσθαι, λογιζομένους, ὅτι ἡ πλεονεξία πρὸς τῷ μηδὲν ὠφελεῖν, ἀφαιρεῖται καὶ τὰ προσήκοντα πολλάκις.

MONEDULA. 102

MOnedulam quum quis cepiſſet & pedem alligâſſet filo, ſuo tradidit filio. Hæc non ferendo victũ inter homines, ubi parumper il-

Κολοιός.

ΚΟλοιόν τις συλλαβὼν καὶ δήσας αὐτοῦ τὸν πόδα λίνῳ, τῷ ἑαυτοῦ παρέδωκε παιδί. ὁ δὲ μὴ ὑπομένας τὴν μετ' ἀνθρώπων δίαιταν, ὡς πρὸς ὀλίγον ἀ-

ἀδείας ἔτυχε, φυγὼν ᾔει εἰς τὴν ἑαυτῆς καλιάν. περιειληθέντος δὲ τοῦ δεσμοῦ τοῖς κλάδοις, ἀποπτῆναι μὴ δυναμένη, ἐπειδὴ ἀποθνήσκειν ἔμελλε, πρὸς ἑαυτὴν ἔφη· δείλαιος ἔγωγε, ὃς τὴν παρ' ἀνθρώποις μὴ ὑπομείνας δουλείαν, ἔλαθον ἐμαυτὸν τῆς ζωῆς στερήσας.

libertatem nacta est, fugit, in suumque nidum se contulit. Circumvoluto verò ramis vinculo, evolare haud valens, quum moritura esset, secum loquebatur, Me miseram, quæ apud homines non ferens servitutem, incautè me vitâ privavi.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τινὲς ἔσθ' ὅτε μετρίων κινδύνων ἑαυτοὺς βουλόμενοι ῥύσασθαι, εἰς μείζους περιπίπτουσιν.

Affabulatio.

Fabula significat, Nonnunquàm quosdam, dum se à mediocribus student periculis liberare, in majora incidere.

Ἑρμῆς.

Ζεὺς Ἑρμῆν προσέταξε πᾶσι τοῖς τεχνίταις ψεύδους φάρμακον ἐγχέαι. ὁ δὲ τοῦτο τρίψας, καὶ

MERCURIUS. 103

IUpiter Mercurio jussit, ut artificib. omnib. mēdacii medicamētum misceret. Hic eo trito, &

ad mensuram facto, æquabiliter singulis miscuit. Quum verò solo relicto sutore, multum superesset medicamēti, totum acceptum mortarium ei miscuit. Atque hinc contigit, artifices omnes mentiri, maximè verò omnium Sutores.

Affabulatio.

Fabula in mendaces artifices.

IUPITER. 104

Iupiter formatis hominibus, omnes illis affectus indidit, solum indere pudorem oblitus est. Quapropter non habens undénam ipsum introduceret, per turbam ingredi eum jus-

μέτρον ποιήσας, ἴσον ἑκάστῳ ἐνέχεεν. ἐπεὶ δὲ μόνου τοῦ σκυτέως ὑπολειφθέντος, πολὺ κατελέλειπτο φάρμακον, ὅλην λαβὼν τὴν θυείαν ἐνέχεεν αὐτῷ. κἀντεῦθεν συνέβη τοὺς τεχνίτας ἅπαντας ψεύδεσθαι, μάλιστα δὲ πάντων τοὺς σκυτέας.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ψευδολόγους τεχνίτας.

Ζεύς.

Ζεὺς πλάσας τοὺς ἀνθρώπους, τὰς μὲν ἄλλας διαθέσεις αὐτοῖς ἐνέθηκε, μόνην δ' ἐνθεῖναι τὴν αἰσχύνην ἐπελάθετο. διὸ καὶ μὴ ἔχων πόθεν ἂν αὐτὴν εἰσαγάγῃ, διὰ τοῦ ὄχλου αὐτὴν εἰσελθεῖν ἐκέ-

ἐκέλευσεν. ἡ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἀντέλεγεν ἀναξιοπαθοῦσα. ἐπεὶ δὲ σφόδρα αὐτῇ ἐνέκειτο, ἔφη· ἀλλ᾽ ἔγωγε ἐπὶ ταύταις εἰσέρχομαι ταῖς ὁμολογίαις, ὡς ἂν ἔρως μὴ εἰσέλθῃ· ἂν δ᾽ εἰσέλθῃ, αὐτὴ ἐξελεύσομαι παραυτίκα. ἀπὸ δὴ τούτου συνέβη πάντας πόρνας ἀναισχύντους εἶναι.

iuſſit. Hic verò primùm contradicebat, quod indigna ferret. Vehementiùs verò eo inſtãte, ait: Sed ego ſanè his ingredior pactis, ſi amor non ingrediatur: ſi ingrediatur, ipſe exibo quamprimùm. Ex hoc profectò evenit, omnia ſcorta inverecunda eſſe.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοὺς ὑπ᾽ ἔρωτος κατεχομένους, ἀναισχύντους εἶναι συμβαίνει.

Aſſabulatio.

Fabula ſignificat, Captos amore, inverecundos eſſe.

Ζεύς.

Ζεὺς γάμους τελῶν, πάντα τὰ ζῶα εἱστία. μόνης δὲ τῆς χελώνης ὑστερησάσης, διαπορῶν τὴν αἰτίαν τῆς ὑστερήσεως,

IUPITER. 105

Iupiter nuptias celebrãs, oĩa aĩalia cõvivio excipiebat. Solâ v. teſtudine tardè profectã, admiratus cauſã tarditatis,

rogavit ea, Quamobrem ipsa ad convivium non accesserit. Quum hæc dixisset, Domus chara, domus optima: iratus ipsi, damnavit ut domum bajulans circumferret.

ἐπυνθάνετο αὐτῆς, τίνος χάριν αὐτὴ ἐπὶ τὸ δεῖπνον οὐ παρεγένετο. τῆς δὲ εἰπούσης, οἶκος φίλος, οἶκος ἄριστος· ἀγανακτήσας κατ' αὐτῆς, κατεδίκασε τὸν οἶκον βαστάζουσαν περιφέρειν.

Affabulatio.

Fabula significat, Plerosque homines eligere parcè potiùs apud se vivere, quàm apud alios lautè.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων αἱροῦνται μᾶλλον λιτῶς παρ' ἑαυτοῖς ζῆν, ἢ παρ' ἄλλοις πολυτελῶς.

LUPUS ET Ovis. 106

Lupus à canibus morsus & malè affectus, abjectus jacebat. Cibi verò indigens, visâ Ove, rogabat ut potum ex præterfluente flumine

Λύκος καὶ Πρόβατον.

Λύκος ὑπὸ κυνῶν δηχθεὶς, καὶ κακῶς πάσχων, ἐβέβλητο· τροφῆς δὲ ἀπορῶν, θεασάμενος πρόβατον, ἐδεῖτο ποτὸν ἐκ τοῦ παραῤῥέοντος αὐτῷ πο-

ποτ᾽ αμοῦ κομίσαι. εἰ γὰρ σὺ μοί, φησι, δώσεις ποτὸν, ἐγὼ τροφὴν ἐμαυτῷ εὑρήσω. τὸ δὲ ὑποτυχὼν, ἔφη· ἀλλ᾽ ἐὰν ἐγὼ ποτὸν ἐπιδῶ σοι, σὺ καὶ τροφῇ μοι χρήσῃ.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρα κακοῦργον, δι᾽ ὑποκρίσεως ἐνεδρεύοντα.

mine sibi afferret. Si enim tu mihi, inquit, dederis potum, ego cibum mihi ipsi inveniam. Illa, re cognitâ, ait: Sed si ego potum do tibi, tu & cibo me uteris.

Affabulatio.

Fabula in virum maleficum per simulationem insidiantem.

LEPORES. 107

Lepores olim belligerantes cum Aquilis, invocarunt in auxilium Vulpes. hæ aũt dixerũt: vobis auxiliaremur, nisi sciremus, qui vos estis, & cum quibus bellamini.

Affabulatio.

Fabula significat, Eos, qui cum præstantioribus certant, suam salutem contemnere.

Λαγωοί.

Λαγωοί ποτε πολεμοῦντες ἀετοῖς, παρεκάλουν εἰς συμμαχίαν ἀλώπεκας. αἱ δ' ἔφασαν· ἐβοηθήσαμεν ἂν ὑμῖν, εἰ μὴ ᾔδειμεν τίνες ἐστὲ, καὶ τίσι πολεμεῖτε.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς κρείττοσι φιλονεικοῦντες, τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας καταφρονοῦσι.

FORMICA. 108

Quæ nunc Formica, homo olim fuit. Hic agriculturæ assiduè incumbẽs, nõ erat propriis laboribus cõtẽtus, sed & vicinorum fructus surripiebat. Iupiter a. in di-

Μύρμηξ.

Μύρμηξ ὁ νῦν, τὸ παλαιὸν ἄνθρωπος ἦν. καὶ τῇ γεωργίᾳ διηνεκῶς προσέχων, οὐ τοῖς ἰδίοις ἠρκεῖτο πόνοις, ἀλλὰ καὶ τοὺς τῶν γειτόνων καρποὺς ὑφῃρεῖτο. ὁ δὲ Ζεὺς ἀγανακτή-

νακήσας ἐπὶ τῇ τούτου πλεονεξίᾳ, μετεμόρφωσεν αὐτὸν εἰς τοῦτο τὸ ζῶον, ὃ μύρμηξ καλεῖται. ὁ δὲ τὴν μορφὴν ἀλλάξας, τὴν διάθεσιν οὐ μετέβαλε. μέχρι γὰρ τοῦ νῦν τὰς χώρας περιϊὼν, τοὺς τῶν ἑτέρων πόνους συλλέγει, καὶ ἑαυτῷ ἀποθησαυρίζει.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φύσει πονηροὶ, κἂν τὰ μάλιστα τὸ εἶδος μεταβληθῶσι, τὸν τρόπον οὐ μεταβάλλονται.

dignatus hujus habendi cupiditatem, trāsmutavit in hoc animal, quæ Formica appellatur. verùm cùm mutâsset formam, non & affectum mutavit. nam hucusque arva circumëundo, aliorum labores colligit, & sibi recondit.

Affabulatio.

Fabula significat, Naturâ pravos, etsi maximè speciem transmutaverint, mores non mutare.

Νυκτερὶς καὶ Γαλῆ.

Νυκτερὶς ἐπὶ γῆς πεσοῦσα, ὑπὸ γαλῆς συνελήφθη. καὶ μέλλουσα ἀναιρεῖσθαι, περὶ σωτη-

VESPERTILIO ET Mustela. 109

VEspertilio in terram cùm cecidisset, à Mustela capta est. Et cùm occidenda foret, pro sa-

lute rogabat. Hâc v. dicente, Non posse ipsam dimittere, q natura volucribus omnib. inimica foret, ait: Non avem, sed murem esse: & sic dimissa est. Postremò aũt cùm iterũ cecidisset, & ab alia capta Mustela, ne voraretur orabat. Hâc aũt dicẽte, Cunctis inimicam esse muribus, Se non Murem, sed Vespertilionẽ esse dicebat. Atque ita evenit, bis mutato nomine salutem consequutam fuisse.

Affabulatio.

Fabula significat, Neque nos in iisdem semper esse oportere, considerantes qui ad tempus mutantur, ple-

ρίας ἐδεῖτο. τῆς δὲ φαμένης, μὴ δύνασθαι αὐτὴν ἀπολῦσαι· φύσει γὰρ πᾶσι τοῖς πτηνοῖς πολεμεῖν, αὐτὴ ἔλεγεν· οὐκ ὄρνις, ἀλλὰ μῦς εἶναι, καὶ οὕτως ἀφείθη. ὕστερον δὲ πάλιν πεσοῦσα, καὶ ὑφ' ἑτέρας συλληφθεῖσα γαλῆς, μὴ βρωθῆναι ἐδεῖτο. τῆς δὲ εἰπούσης, ἅπασιν ἐχθραίνειν μυσὶν, αὐτὴ μὴ μῦς, ἀλλὰ νυκτερὶς ἔλεγεν εἶναι, καὶ πάλιν ἀπελύθη. καὶ οὕτω συνέβη δὶς αὐτὴν ἀλλαξαμένην τὸ ὄνομα, σωτηρίας τυχεῖν.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ καὶ ἡμᾶς μὴ τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ ἐπιμένειν, λογιζομένους, ὡς οἱ τοῖς καιροῖς συμμετασχηματιζόμενοι, πολ-

πολλάκις τοὺς κινδύνους ἐκφεύγουσιν.

plerunque pericula effugere.

Ὁδοιπόροι.

Ὁδοιπόροι κατά τινα αἰγιαλὸν ὁδεύοντες, ἦλθον ἐπί τινα σκοπιάν. κἀκεῖθεν θεασάμενοι φρύγανα πόῤῥωθεν ἐπιπλέοντα, ναῦν εἶναι μεγάλην ᾠήθησαν. διὸ δὴ προσέμενον, ὡς μελλούσης αὐτῆς προσορμίζεσθαι. ἐπεὶ δὲ ὑπὸ ἀνέμου φερόμενα τὰ φρύγανα ἐγγυτέρω ἐγίνετο, οὐκέτι ναῦν, ἀλλὰ πλοῖον ἐδόκουν βλέπειν. ἐξενεχθέντα αὐτὰ φρύγανα ὄντα ἰδόντες, πρὸς ἀλλήλους ἔφασαν, ὡς ἄρα μάτην ἡμᾶς τὸ μηδὲν ὂν προσεδεχόμεθα!

VIATORES. 110

Viatores juxta littus quoddā iter facientes, venerunt in speculā quandam, & illîc conspicati sarmenta procul natantia, navim esse magnam existimarunt: Quamobrem expectârunt tanquā appulsura ea esset. Cùm verò à vēto lata sarmēta propiùs forent, non navim ampliùs, sed scapham videre videbantur. Advectis autem illis, quum sarmenta esse vidissent, inter se dixerūt: Ut nos igitur frustrà quod nihil est expectabamus!

Affabulatio.

Fabula significat, Nonnullos homines, qui ex improviſo terribiles eſſe videntur, quum periculum feceris, nullius eſſe precii inveniri.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι ἐξ ἀπροόπτου δοκοῦντες φοβεροὶ εἶναι, ὅταν εἰς πεῖραν ἔλθωσιν, οὐδενὸς εὑρίσκονται ἄξιοι.

ASINUS SYLveſtris. III

Ὄνος ἄγριος.

ASinus ſylveſtris Aſino viſo domeſtico in loco

ΟΝος ἄγριος ὄνον ἰδὼν ἥμερον ἔν τινι

τινι εὐηλίῳ τόπῳ, προσελθὼν αὐτὸν ἐμακάριζεν, ἐπί τε τῇ εὐεξίᾳ τοῦ σώματος, καὶ τῇ τῆς τροφῆς ἀπολαύσει. ὕστερον δὲ ἰδὼν αὐτὸν ἀχθοφοροῦντα, καὶ τὸν ὀνηλάτην ὄπισθεν ἑπόμενον, καὶ ῥοπάλοις αὐτὸν παίοντα, ἔφη· ἀλλ' ἔγωγε οὐκέτι σε εὐδαιμονίζω· ὁρῶ γὰρ, ὡς οὐκ ἄνευ κακῶν μεγάλων τὴν εὐδαιμονίαν ἔχεις.

loco quodã aprico, profectus ad ipſum, beatum dicebat, & corporis habitudine, & cibi perceptione. Deinde v. cùm vidiſſet eum ferẽtẽ onera, & agaſonem retrò ſequentẽ, & baculis ipſum percutientẽ, ait: aſt ego non ampliùs beatum te exiſtimo: video enim non ſine magnis malis habere te fœlicitatem.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐκ ἔστι ζηλωτὰ τὰ μετὰ κινδύνων καὶ ταλαιπωριῶν κέρδη.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Non eſſe æmulanda lucra, in quibus inſunt pericula, & miſeriæ.

Ὄνοι.

Ὄνοι ποτὲ ἐπὶ τῷ συνεχῶς ἀχθοφορεῖν καὶ ταλαιπωρεῖν, πρέσβεις ἐπεμ-

ASINI. 112

Asini olim ꝓpterea ꝗ aſſiduè onera ferrẽt, & fatigarentur, legatos mi-

miserunt ad Iovem, solutionem laborum petentes. Hic autem ostendere ipsis volens, id non posse fieri, ait, Tunc eos liberatum iri laboribus, quum mingēdo fluvium fecerint. At illi eum verum dicere existimantes, ex illo & nunc usque, ubi alio-

ἔπεμψαν πρὸς τὸν Δία, λύσιν τῶν πόνων αἰτούμενοι. ὁ δ᾽ αὐτοῖς ἐπιδεῖξαι βουλόμενος, ὅτι τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, ἔφη· τότε αὐτοὺς ἀπαλλαγήσεσθαι τῆς κακοπαθείας, ὅταν οὐροῦντες ποιήσωσι ποταμόν. κἀκεῖνοι αὐτὸν ἀληθεύειν ὑπολαβόντων, ἀπ᾽ ἐκείνου καὶ μέχει τοῦ νῦν ἔνθα οὖρον

οὖρον ἑτέρων ἴδωσιν ὄνων, ἐνταῦθα καὶ αὐτοὶ περιϊστάμενοι οὐροῦσιν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἑκάστῳ τὸ πεπρωμένον ἀθεράπευτόν ἐστιν.

Ὄνος καὶ Ἀλώπηξ.

ὌΝΟΣ ἐνδυσάμενος λεοντῆν, περιῄει, τἄλλα τῶν ζώων ἐκφοβῶν. καὶ δὴ θεασάμενος ἀλώπεκα, ἐπειρᾶτο καὶ ταύτην δεδίττεσθαι. ἡ δὲ (ἐτύγχανε γὰρ αὐτοῦ φθεγξαμένου προακηκουῖα) πρὸς αὐτὸν ἔφη· ἀλλ᾽ εὖ ἴσθι, ὡς καὶ ἐγὼ ἄν σε ἐφοβήθην, εἰ μὴ ὀγκωμένου ἤκουσα.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἔνιοι

aliorum urinam viderint Aſinorũ, illîc & ipſi circunſtando mingunt.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Vnicuique, quod fatale eſt, incurabile eſſe.

ASINUS ET Vulpes. 113

ASinus indutus pelle Leonis, vagabatur reliqua bruta perterrẽs. Cæterùm visâ Vulpe, tentavit & hanc perterrefacere. Hæc autem (caſu enim ipſius vocẽ audiverat) ad ipſum ait: Sed benè nôſti, quòd & ego te timuiſſem, niſi rudentem audiviſſem.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Quòd non-

nonnulli indocti, qui externis aliqui esse videntur, ex sua loquacitate redarguantur.

ἔνιοι τ̃ ἀπαιδεύτων, τοῖς ἔξω δοκοῦντές τινες ἄναι, ὑπὸ τ̃ ἰδίας γλωσσαλγίας ἐλέγχονται.

ASINUS ET Ranæ. 114

ASinus, ligna ferens, pertrāsibat paludem quandam. Lapsus autē, ut decidit, nec surgere posset, lamentabatur ac suspirabat. Ranæ autē, q̄ erant in palude, auditis ejus suspiriis, Heus tu, dixerūt, & quid faceres, si tanto hîc tempore, quāto nos, fuisses, cùm, quia ad breve tēpus cecidisti, sic lamenteris?

Affabulatio.

Hoc sermone uti quispiam poterit in virum ſt-

Ὄνος καὶ Βάτραχοι.

ΟΝΟΣ ξύλα βαστάζων, διέβαινέ τινα λίμνην. ὀλισθήσας δὲ, ὡς κατέπεσεν, ἐξαναστῆναι μὴ δυνάμενος, ὠδύρετό τε καὶ ἔστενεν. οἱ δὲ ἐν τῇ λίμνῃ βάτραχοι τῶν στεναγμῶν τούτου ἀκούσαντες, ὦ οὗτος, ἔφασαν, καὶ τί ἂν ἐποίησας, εἰ τοσοῦτον ἐνταῦθα χρόνον διέτριβες, ὅσον ἡμᾶς, ὅτε πρὸς ὀλίγον πεσὼν, οὕτως ὀδύρῃ;

Επιμύθιον.

Τούτῳ τῷ λόγῳ χρήσαιτ' ἄν τις πρὸς ἄνδρα ῥᾳ-

ῥάθυμον, ἐπ' ἐλαχίστοις πόνοις δυσφοροῦντα, αὐτὸς τοὺς πλείους ῥαδίως ὑφιστάμενον.

segnem, qui ob minimos quosque labores tristatur, quum ipse majoribus facilè resistat.

Ὄνος καὶ Κόραξ.

ΟΝος ἡλκωμένος τὸν νῶτον, ἔν τινι λειμῶνι ἐνέμετο. κόρακος δὲ ἐπικαθίσαντος αὐτῷ, καὶ τὸ ἕλκος ξαίνοντος, ὁ ὄνος ὠγκᾶτο καὶ ἥλατο. τοῦ δὲ ὀνηλάτου πόῤῥωθεν ἑσταμένου, καὶ γελῶντος, λύκος παριὼν, αὐτὸν εἶδε, καὶ ἔφη· ἄθλιοι ἡμεῖς, οἳ κἂν μόνον ὀφθῶμεν αὐτῷ διωκόμεθα, τούτῳ δὲ καὶ προσγελῶσιν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ κακοῦργοι τῶν ἀνθρώπων καὶ μὴ-

ASINUS ET Corvus. 115

ASinus vulnerato dorso in prato quodam pascebatur. Corvo autẽ insidẽte ei, & ulcus percutiente, Asinus rudebat ac saltabat. Sed agasone procul stante ac ridente, Lupus præteriens ipsum vidit, & dixit, Miseri nos, quos si tantùm viderint, persequuntur, huic autem & arrident.

Affabulatio.

Fabula significat, Maleficos homines, si tan-

tantùm appareant, dignosci.

ASINUS ET Vulpes. 116

ASinus & Vulpes, initâ inter se societate, exiverunt ad venationem. Leo verò quum occurrisset ipsis, Vulpes, imminens periculũ vidẽs, profecta ad Leonem, tradituram ei Asinum pollicita est, si sibi impunitatẽ promiserit. Qui quum dimissuram eam dixisset, illa adducto Asino in casses quosdam ut incideret, fecit. Sed Leo videns illum fugere minimè posse, primùm Vulpem comprehendit, deindè sic ad

μόνον φανέντος δῆλοί εἰσιν.

Ὄνος καὶ Ἀλώπηξ.

ΟΝΟΣ καὶ ἀλώπηξ κοινωνίαν συνθέμενοι πρὸς ἀλλήλους, ἐξῆλθον εἰς ἄγραν. λέοντος δ' αὐτοῖς περιτυχόντος, ἡ ἀλώπηξ τὸν ἐπηρτημένον ὁρῶσα κίνδυνον, προσελθοῦσα τῷ λέοντι, παραδώσειν αὐτῷ τὸν ὄνον ὑπέσχετο, ἐὰν αὐτῇ τὸ ἀκίνδυνον ἐπαγγείληται. τοῦ δὲ ἀπολύσειν αὐτὴν φήσαντος, ἐκείνη παραγαγοῦσα τὸν ὄνον, εἴς τινα πάγην ἐμπεσεῖν παρεσκεύασε. καὶ ὁ λέων ὁρῶν ἐκεῖνον φεύγειν μὴ δυνάμενον, πρώτην τὴν ἀλώπεκα συνέσχεν· εἶθ' οὕτως ἐπὶ

ἐπὶ τ̃ ὄνον ἐτράπη.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοῖς κοινωνοῖς ἐπιβουλεύοντες, λανθάνουσι πολλάκις καὶ αὐτοὺς προσαπολοῦντες.

ad Asinum versus est.

Affabulatio.

Fabula significat, Eos qui sociis insidiantur, sæpè & seipsos inscios perdere.

Ὄρνις καὶ Χελιδών.

Ὄρνις ὄφεως ὠὰ εὑροῦσα, ἐπιμελῶς ἐκθερμαίνασα ἐξεκόλαψε. χελιδὼν δὲ θεασαμένη αὐτὴν, ἔφη· ὦ ματαία, τί ταῦτα τρέφεις, ἅπερ αὐξηθέντα ἀπὸ σοῦ πρώτης τ̃ ἀδικεῖν ἄρξεται;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἀτιθάσσευτός ἐστιν ἡ πονηρία, κἂν τὰ μέγιστα εὐεργετῆται.

GALLINA ET Hirundo. 117

GAllina Serpentis ovis inventis, diligentèr calefacta excludit. Hirundo aũt cùm eam vidisset, ait, ô demẽs, quid hæc nutris, quæ quum excreverint, à te prima injuriam auspicabũtur?

Affabulatio.

Fabula significat, Implacabilem esse pravitatem, licèt afficiatur maximis beneficiis.

CAMELUS. 118 Κάμηλος.

Cum primùm viſa eſt Camelus, hoı̃es ꝑterriti, & magnitudinẽ admirati fugiebant. ubi v. ꝓcedēte tēpore cognoverũt ipſi⁹ māſuetudinẽ cõfiſi ſunt eò usq;, ut ad eam accederẽt. At intellecto paulò pòſt, beluæ non

ΟΤε πρῶτον κάμηλος ὤφθη, οἱ ἄνθρωποι φοβηθέντες, καὶ τὸ μέγεθος καταπλαγέντες ἔφευγον. ὡς δὲ χρόνου προϊόντος συνεῖδον αὐτοῦ τὸ πρᾶον, ἐθάῤῥησαν μέχρι τοῦ προσελθεῖν. αἰσθόμενοι δὲ κατὰ μικρὸν, τὸ ζῶον ὡς χο-

χολὴν οὐκ ἔχει, εἰς τοσοῦτον καταφρονήσεως ἦλθον, ὥστε καὶ χαλινοὺς αὐτῇ περιθέντες, παισὶν ἐλαύνειν δεδώκασιν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὰ φοβερὰ τῶν πραγμάτων, ἡ συνήθεια εὐκαταφρόνητα ποιεῖ.

non ineſſe bilem, eò contemptus iêre, ut & fræna ei imponerent, & pueris agendam traderent.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Quòd terribiles res conſuetudine contemptibiles fiant.

Ὄφις.

SERPENS. 119

Serpens à multis hominibus pessundatus, Iovē postulavit. Iupiter aūt ad eum dixit: Sed si qui prior cōculcavit, pupugisses, nequaquàm id facere secundus aggressus fuisset.

Affabulatio.

Fabula significat, Eos qui priùs invadentibus resistunt, aliis formidolosos fieri.

Ὄφις ὑπὸ πολλῶν ἀνθρώπων πατούμενος, τῷ Διῒ ἐνετύγχανεν. ὁ δὲ Ζεὺς πρὸς αὐτὸν εἶπεν· ἀλλ' εἰ τὸν πρότερον πατήσαντα ἔπληξας, οὐκ ἂν ὁ δεύτερος ἐπεχείρησε τοῦτο ποιῆσαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς πρότερον ἐπιβαίνουσιν ἀνθιστάμενοι, τοῖς ἄλλοις φοβεροὶ γίνονται.

COLUMBA. 120

Columba siti correpta, ut vidit quodam in loco poculum aquæ depictum, verum rata, atque multo elata impetu, impudens in tabulam offendit, ut & pen-

Περιστερά.

Περιστερὰ δίψῃ συνεχομένη, ὡς ἐθεάσατο ἔν τινι τόπῳ κρατῆρα ὕδατος γεγραμμένον, ἐνόμισεν ἀληθινὸν εἶναι. διὸ καὶ πολλῷ τῷ ῥοίζῳ ἐνεχθεῖσα, ἔλαθεν ἑαυτὴν τῷ πίνακι ἐμπεσοῦσα, ὡς καὶ τὰ πτε-

ϖτερῶν αὐτῆς ϖερικλασθέντων καταπεσεῖν ἐπὶ γῆν, καὶ ὑπό τινος τῶν παρατυχόντων ἁλῶναι.

pennis ipsius perfractis, in terram decideret, atque à quodam occurrentium caperetur.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων διὰ σφοδρὰς προθυμίας, ἀπερισκέπτως πράγμασιν ἐγχειροῦντες, ἐμβάλλουσιν ἑαυτοὺς εἰς ὄλεθρον.

Affabulatio.

Fabula significat, Nonnullos homines ob vehementes alacritates, inconsultò res aggredientes, injicere sese in perniciem.

Περιστερὰ καὶ Κορώνη.

Περιστερὰ ἔν τινι περιστερεῶνι τρεφομένη, ἐπὶ πολυτεκνίᾳ ἐφρυάττετο. κορώνη δ' αὐτῆς ἀκούσασα, ἔφη· ἀλλ' ὦ αὕτη, πέπαυσο ἐπὶ τούτῳ σεμνυνομένη· ὅσῳ γὰρ ἂν πλείονα

COLUMBA ET Cornix. 121

Columba in columbario quodam nutrita, fœcunditate superbiebat. Cornix verò eâ auditâ, ait: Sed heus tu, desine hâc re gloriari: nam quò plures

paris, eò plus mœroris accumulas.

Affabulatio.

Fabula significat, Ex famulis quoque eos esse infelicissimos, qui in servitute multos liberos procreant.

τίκτεις, τοσέτῳ καὶ πλείους λύπας συνάγεις.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν οἰκετῶν δυστυχέστατοί εἰσιν, ὅσοι ἐν τῇ δουλείᾳ πολλὰ τέκνα ποιοῦσιν.

DIVES. 122

Dives duas habens filias, alterâ mortuâ, præficas conduxit. Cùm verò altera filia dixisset, Ut nos miseræ, ipsæ, ad quas pertinet luctus, lamentari nescimus: hæ verò non necessariæ sic vehementer plangunt: Mater ait, Ne mirare, filia, si hæ ita lamentantur: nam numorum gratiâ id agunt.

Πλούσιος.

Πλούσιος δύο θυγατέρας ἔχων, τῆς μιᾶς ἀποθανούσης, θρηνούσας ἐμισθώσατο. τῆς δὲ ἑτέρας παιδὸς λεγούσης, ὡς ἄθλιαι ἡμεῖς, αἵγε αὐταὶ, ὧν ἐστι τὸ πένθος, θρηνεῖν οὐκ ἴσμεν, αἱ δὲ μὴ προσήκουσαι οὕτω σφοδρῶς κόπτονται· ἡ μήτηρ ἔφη· μὴ θαύμαζε, τέκνον, εἰ αὗται οὕτω θρηνοῦσιν· ἐπὶ γὰρ ἀργυρίῳ τοῦτο ποιοῦσιν.

Af- Ἐπι-

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων διὰ φιλαργυρίαν οὐκ ὀκνοῦσιν ἀλλοτρίας συμφορὰς ἐργολαβεῖν.

Affabulatio.

Fabula significat, Nonnullos homines pecuniæ amore non vereri, ex alienis calamitatibus quæstum facere.

Ποιμήν. PASTOR. 123

Ποιμὴν ἐλάσας εἴς τινα δρυμῶνα τὰ πρόβατα, ὑποστρώσας ὑπὸ

PAstor actis in quercetum quoddam Ovibus, stratâ sub

quercu veste, ascendit & fructum decutiebat. Oves v. inter edendum glandes, nesciæ & vestes unà devorârunt. At cùm Pastor descendisset, ut quod erat factũ vidit, ô pessima, ait, animalia, vos cęteris vellera ad vestes præbetis, à me verò, qui vos nutrio, etiam vestem surripuistis.

Affabulatio.

Fabula significat, Plerosque homines ob dementiam, eos qui nihil ad se attinent beneficio afficientes, domesticos malè tractare.

Pi-

δρυῒ τὸ ἱμάτιον, καὶ ἀναβὰς, τὸν καρπὸν κατέσειε. τὰ δὲ πρόβατα ἐσθίοντα τοὺς βαλάνους, ἔλαθον καὶ τὰ ἱμάτια συγκαταφαγόντα. ὁ δὲ ποιμὴν καταβὰς, ὡς εἶδε τὸ γεγονὸς, ὦ κάκιστα, ἔφη, ζῶα, ὑμεῖς τοῖς λοιποῖς ἔρια εἰς ἐσθῆτας παρέχετε, ἐμοῦ δὲ τρέφοντος ὑμᾶς καὶ τὸ ἱμάτιον ἀφείλεσθε.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων δι᾽ ἄνοιαν, τοὺς μηδὲν προσήκοντας εὐεργετοῦντες, κατὰ τῶν οἰκείων φαῦλα ἐργάζονται.

Ἀλι-

Ἁλιεὺς καὶ Σμαρίς.

Ἁλιεὺς τὸ δίκτυον χαλάσας ἐν τῇ θαλάττῃ, ἀνήνεγκε σμαρίδα· σμικρὰ δὲ οὖσα, ἱκέτευεν αὐτὸν νῦν μὲν μὴ λαβεῖν αὐτὴν, ἀλλ᾽ ἐᾶσαι διὰ τὸ σμικρὰν τυγχάνειν· ἀλλ᾽ ὅταν αὐξηθῶ καὶ μεγάλη, φησὶ, γένωμαι, συλλαβεῖν με δυνήσῃ, ἐπεὶ καὶ εἰς μείζονά σοι ὠφέλειαν ἔσομαι. καὶ ὁ ἁλιεὺς εἶπεν, ἀλλ᾽ ἔγωγε ἄνους ἂν εἴην, εἰ τὸ ἐν χερσὶ παρεὶς κέρδος, κἂν σμικρὸν ᾖ, τὸ προσδοκώμενον κἂν μέγα ὑπάρχῃ ἐλπίζειν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἀλόγιστος ἂν εἴη, ὁ δι᾽ ἐλπίδα

PISCATOR ET Cerrus. 124

Piscator demisso reti in mare, retulit Cerrum: qui parvus quum esset, suppliciter rogabat ipsum, ne tunc se caperet, sed dimitteret, ꝙ parvus esset: at cùm crevero & magnus, inquit, evasero, me capere poteris, quoniam & majori tibi ero utilitati. Tùm Piscator ait, Sed ego demens fuerim, si quod in manibus est misso lucro, licèt sit parvum, expectando etiam magnum sperem.

Affabulatio.

Fabula significat, Inconsideratum esse, qui spe

majoris rei, quæ in manibus sunt, amittat, ꝙ parva sint.

μείζονος, τὰ ἐν χερσὶν ἀφεὶς σμικρὰ ὄντα.

EQUUS ET Asinus. 125

Ἵππος καὶ Ὄνος.

HOmo quidã habebat Equum & Asinum. Cùm aũt iter facerent, in via ait Asin⁹ Equo: Tolle à me oneris partem, si vis me esse salvum. Illo non

ΑΝθρωπός τις εἶχεν ἵππον καὶ ὄνον. ὁδοιπορούντων δὲ, ἐν τῇ ὁδῷ εἶπεν ὁ ὄνος τῷ ἵππῳ· ἆρον ἐκ τοῦ ἐμοῦ βάρους, εἰ θέλεις εἶναι με σῶν. ὁ δὲ οὐκ

οὐκ ἐπείσθη. ὁ δ᾽ ὄνος πεσὼν ἐκ τῦ κόπου ἐτελεύτησεν. τοῦ δὲ δεσπότου πάντα ἐπιθέντος αὐτῷ, καὶ αὐτὴν τὴν ὄνου δοράν, θρηνῶν ὁ ἵππος ἐβόα, οἴ μοι τῷ παναθλίῳ, τί μοι συνέβη τῷ ταλαιπώρῳ! μὴ θελήσας γὰρ μικρὸν βάρος λαβεῖν, ἰδοὺ ἅπαντα βαστάζω, καὶ τὸ δέρμα.

non persuaso, Asinus cecidit, atque è labore mortuus est. Ab hero autem omnibus impositis ei, & ipsâ Asini pelle, conquerens Equus clamabat, Hei mihi miserrimo, quid mihi obtigit afflicto! quia enim parum oneris nolui accipere, ecce omnia gesto, & pellem.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοῖς μικροῖς οἱ μεγάλοι συγκοινωνοῦντες, ἀμφότεροι σωθήσονται ἐν βίῳ.

Affabulatio.

Fabula significat, Si magni cum parvis junguntur, utrosque servari in vita.

Ἄνθρωπος καὶ Σάτυρος.

Ἄνθρωπός τις πρὸς σάτυρον φιλίαν ποιησάμενος, συνεσθίων ἦν αὐτῷ.

HOMO ET SATYRUS. 126

Homo quidam cum Satyro initâ societate, unà cum eo comedebat.

debat. Hyems verò & frigus quum acceſſiſſet, homo manus ſuas admotas ori afflabat. Rogante autem Satyro, Quam ob cauſam hoc faceret, ait: Manus meas calefacio propter frigus. Sed paulò pòſt edulio calido allato, homo ad-

αὐτῷ. χειμῶνος δὲ καὶ ψύχους γενομένου, ὁ ἄνθρωπος τὰς χεῖρας αὐτοῦ προσφέρων τῷ στόματι ἀπέπνει. τοῦ δὲ σατύρου ἐπερωτήσαντος, δι' ἣν αἰτίαν τοῦτο πράττει, ἔφη· τὰς χεῖρας μου θερμαίνω ἐκ τοῦ κρύους. μετὰ μικρὸν δὲ ἐδέσματος θερμοῦ προσενεχθέντος, ὁ ἄνθρωπος προσ-

προσφέρων τῷ στόματι ἐφύσα αὐτό. πυνθανομένου δὲ πάλιν δι' ἣν αἰτίαν τοῦτο πράττει, ἔφη· τὸ ἔδεσμα καταψύχω· ὑπολαβὼν δὲ ὁ σάτυρος, ἀλλ' ἔγωγε, ἔφη, ἀπὸ τοῦ νῦν ἀποτάσσομαί σοι τῆς φιλίας, ὅτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐξάγεις.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ φεύγειν ἡμᾶς τὰς φιλίας, ὧν ἀμφίβολός ἐστιν ἡ διάθεσις.

admotum ori insufflabat ipsum. Consulente rursùs, Quarè id faceret, ait: Ferculum frigefacio. Suscepto sermone, Satyrus, sed ego, ait, ex-nunc renūcio tuam amicitiam: quia ex eodem ore & calidum emittis, & frigidum.

Affabulatio.

Fabula significat, Fugere nos amicitias oportere, quarum anceps est affectio.

Ἀλώπηξ καὶ Δρυοτόμος.

Ἀλώπηξ κυνηγοὺς φεύγουσα, καὶ ἐν ἐρημίᾳ πολὺν δρόμον ἀνύσασα, ἄνδρα δρυοτόμον εὑρίσκει

VULPES ET LIGNATOR. 127

Vulpes Venatores fugiens, & in deserto multâ decursâ viâ, virum Lignatorem in

eo invenit, cui supplicabat, ut se absconderet. A quo ei ostenso suo tugurio, ingressa delituit in angulis. At Venatoribus profectis, & virũ rogantibus, hic voce quidem negabat scire quicquam, sed manu locum ejus demonstrabat. Hi verò quum non ad-

ρίσκει ἐν ταύτῃ, ὃν καθικέτευε τοῦ κρύψαι αὐτήν. τοῦ δὲ ὑποδεξαμένου αὐτὴν τὴν ἑαυτοῦ καλύβην, εἰσελθοῦσα ἐκρύπτετο εἰς τὰς γωνίας. τῶν δὲ κυνηγετῶν ἐλθόντων καὶ ἐρωτώντων τὸν ἄνδρα, οὗτος τῇ μὲν φωνῇ ἠρνεῖτο μηδὲν εἰδέναι, τῇ δὲ χειρὶ αὐτοῦ τὸν τόπον ὑπεδείκνυ. οἱ δὲ μὴ προ-

προσχέντες, ἀπῆλθον παραχρῆμα. ὡς δ' εἶδεν αὐτοὺς ἡ ἀλώπηξ παρελθόντας, ἐξῆλθεν οὐ προσφωνοῦσα. μεμφομένου δὲ αὐτὴν ἐκείνου, ὡς σωθεῖσαν μὲν δι' αὐτοῦ, χάριτας δὲ αὐτῷ οὐχ ὁμολογοῦσαν, ἡ ἀλώπηξ ἐπιστραφεῖσα, ἔφη· ὦ οὗτος, ἀλλ' ἔγωγε ἤδειν ἄν σοι χάριτας, εἰ τοῖς λόγοις ὅμοια καὶ τὰ ἔργα τῆς χειρὸς, καὶ τοὺς τρόπους εἶχες.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς χρηστὰ μὲν ἐπαγγελλομένους τοῖς λόγοις, ἐναντία δὲ ποιοῦντας τοῖς ἔργοις.

advertissent, confestim abière. Ut igitur vidit eos Vulpes præteriisse, exivit nihil alloquuta. Illo autem ipsam accusante, quòd servata à se gratias sibi non ageret, Vulpes conversa, inquit: Heus tu, ego verò egissem tibi gratias, si verbis similes & manuum gestus, & mores habuisses.

Affabulatio.

Fabula in eos, qui verbis quidem utilia promittunt, sed contrà rebus faciunt.

Ἄνθρωπος καταθραύσας ἄγαλμα.

ἌΝθρωπός τις ξύλινον ἔχων θεὸν, καθικέ-

τευ

HOMO PERFRACTOR statuæ. 128

HOmo quidā ligneū habens deū, supplicabat

cabat ut sibi benefaceret. Cùm igitur hæc faceret, & nihilominùs in paupertate degeret, iratus elevatum ipsum cruribus projecit in pavimentum. Illiso igitur capite, ac statim diffracto, auri quàm plurimum effluxit. quod ille jam cùm colligeret, exclamat, Perversus es, ut puto, & ingratus: Colenti enim mihi nequaquàm profuisti, verberanti autem te multa donasti bona.

Affabulatio.

Fabula significat, Non profuturum te tibi, honorando pravum hominem, sed verberando ipsum profuturum.

Ho-

τοῦ τοῦ ἀγαθοποιῆσαι αὐτόν. ὡς οὖν ταῦτα ἔπραττεν, καὶ οὐδὲν ἧττον ἐν πενίᾳ διῆγε, θυμωθεὶς, ἄρας αὐτὸν τῶν σκελῶν, ἔῤῥιψεν εἰς τὸ ἔδαφος. προσκρουσάσης οὖν τῆς κεφαλῆς, καὶ αὐτίκα κλασθείσης, χρυσὸς ἐῤῥύησεν ὅτι πλεῖστος. ὅνπερ δὴ συνάγων ὁ ἄνθρωπος ἐβόα· στρεβλὸς ὑπάρχεις, ὥς γε οἶμαι, καὶ ἀγνώμων· τιμῶντά σε γὰρ ἥκιστα με ὠφέλησας, τύψαντα δέ σε πολλοῖς καλοῖς ἀμείβῃ.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐκ ὠφελήσῃ τιμῶν πονηρὸν ἄνθρωπον, τύπτων δὲ αὐτὸν μᾶλλον ὠφελήσῃ.

Αυ-

Ἄνθρωπος καὶ Κύων.

Ἄνθρωπός τις ἡτοίμαζε δεῖπνον, ἑστιάσων τινὰ τῶν φίλων αὐτῷ καὶ οἰκείων. ὁ δὲ κύων αὐτοῦ ἄλλον κύνα ἐκάλει, λέγων, ὦ φίλε, δεῦρο συνδειπνησόν μοι. ὁ δὲ προσελθὼν, χαίρων ἵστατο, βλέπων τὸν μέγαν δεῖπνον, βοῶν ἐν τῇ καρδίᾳ· βαβαὶ, πόση μοι χαρὰ ἄρτι ἐξαπιναίως ἐφάνη! τραφήσομαί τε γὰρ, καὶ εἰς κόρον δειπνήσω, ὥστε με αὔριον μηδαμῶς γε πεινάσαι. ταῦτα καθ' ἑαυτὸν λέγοντος τοῦ κυνὸς, καὶ ἅμα σείοντος τὴν κέρκον, ὡς δὴ εἰς τὸν φίλον θαῤῥοῦντος, ὁ μάγειρος ὡς

HOMO ET Canis. 129

Homo quidã parabat cœnam, accepturus amicũ quendã ſuum & familiarem. Canis item ipſius alium invitãs Canem, dicebat: O amice veni, cœna unà mecum. Is cùm acceſſiſſet, lætus aſtabat, magnam ſpectans cœnam, ſecum loquẽs: Papę, quanta mihi lætitiã nupèr derepentè oblata eſt! nam & nutriar, & ad ſatietatem cœnabo, ita ut nullo modo cràs eſuriam. Hęc ſecum dùm diceret Canis, ſimulque moveret caudam, ut qui jam amico fideret, coquus ut

vidit ipsum hûc & illûc caudam circumagentē, arreptis ipsius cruribus, ejecit statim de fenestris. At is cùm decidisset, ibat vehementer exclamando. Sed Canum quidam cùm illi in via occurrisset, percontabatur, ut bellè cœnatus es amice? Qui respondens ei dixit: Multo potu inebriatus supra satietatem, ne ipsam quidem viam quâ egressus sum, novi.

εἶδε τοῦτον ὧδε κἀκεῖσε τὴν κέρκον περιστρέφοντα, καταχὼν τὰ σκέλη αὐτοῦ, ἔρριψε παραχρῆμα ἔξωθεν τῶν θυρίδων. ὁ δὲ κατιὼν, ἀπῄει μεγάλως κράζων. τῶν τις δὲ κυνῶν, τῶν καθ᾽ ὁδὸν αὐτῷ συναντώντων, ἐπηρώτα, πῶς ἐδείπνησας φίλος; ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπολαβὼν, ἔφη· ἐκ γὰρ πολλῆς πόσεως μεθυσθεὶς ὑπὲρ κόρον, οὐδὲ τὴν ὁδὸν αὐτὴν ὅθεν ἐξῆλθον, οἶδα.

Affabulatio.

Fabula significat, Non oportere confidere iis, qui ex alienis benefacere pollicentur.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ θαῤῥεῖν τοῖς ἐξ ἀλλοτρίων εὐποιεῖν ἐπαγγελλομένοις.

Pi-

Αλ-

Ἁλιεύς.

Ἁλιεὺς ἁλιευτικῆς ἄπειρος, λαβὼν αὐλοὺς καὶ δίκτυα, παραγίνεται εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ στὰς ἐπί τινος πέτρας τὸ μὲν πρῶτον ηὔλει, νομίζων πρὸς τὴν ἡδυφωνίαν τοὺς ἰχθύας ἐφάλλεσθαι. ὡς δ' ἐπὶ πολὺ διατεινόμενος ἤνυεν οὐδὲν, ἀποθέμενος τοὺς αὐλοὺς, ἀναλαμβάνει τὸ ἀμφίβληστρον, καὶ βαλὼν κατὰ τοῦ ὕδατος, πολλοὺς ἰχθύας ἤγρευσεν. ἐκβαλὼν δὲ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ δικτύου, ὡς εἶδε σπαίροντας, ἔφη· ὦ κάκιστα ζῶα, ὅτε μὲν ηὔλουν, οὐκ ὠρχεῖσθε· ὅτε δὲ πέπαυμαι, τοῦτο ποιεῖτε.

PISCATOR. 130

Piscator piscandi rudis, acceptis tibiis ac retibus, perrexit ad mare, & stans super petrâ quâdam primùm quidem sonabat tibiis, existimans ad vocis suavitatem pisces allicere. Ut verò multùm contendens nihil proficeret, depositis tibiis, assumit rete, ac jacto in aquam, multum piscium cepit. Quibus evacuato reti, ut salientes vidit, ait: ô pessimæ animantes, quum sonabam tibia, non saltabatis: quum verò cessavi, id agitis.

Affabulatio.

Fabula in eos, qui præter rationem, & inopportunè aliquid agunt.

BUBULCUS. 131

Bubulcus armentum taurorum paſcens, amiſit vitulũ, luſtrandoq; omnẽ ſolitudinẽ, indagando morã traxit. ubi autẽ invenire nihil potuit, precatus eſt Iovẽ, ſi furem qui vitulum cepit oſtenderit, hœdũ in ſacrificium oblaturũ. Cæterùm proficiſcens in quercetum quoddã, invenit à Leone devorari vitulũ. Trepidus igitur, & perterrefactus, elevatis manibus ſuis in cœlum, ait: O domine Iu-

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς παρὰ λόγον, καὶ παρὰ καιρόν τι πράττοντας.

Βουκόλος.

Βουκόλος ἀγέλην ταύρων βόσκων, ἀπώλεσε μόσχον, περιελθὼν δὲ πᾶσαν τὴν ἔρημον, διέτριβεν ἐρευνῶν. ὡς δὲ οὐδὲν εὑρεῖν ἠδυνήθη, ηὔξατο τῷ Διί, ἂν τὸν λαβόντα μόσχον κλέπτην ὑποδείξῃ, ἔριφον εἰς θυσίαν προσάξειν. καὶ δὴ ἐρχόμενος εἴς τινα δρυμῶνα, εὑρίσκει λέοντα κατεσθίοντα τὸν μόσχον. ἔμφοβος οὖν γινόμενος, καὶ μέγα δειλιάσας, ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶπεν· ὦ δέσποτα Ζεῦ,

ζοῦ, ἐπηγγειλάμην σοι ἔριφον δώσειν, ἐὰν τὸν κλέπτην εὕρω· νῦν ταῦρόν σοι θύσειν ὑπισχνοῦμαι, ἐὰν τούτου τὰς χεῖρας ἐκφύγω.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας δυστυχεῖς, οἵ τινες ἀπορούμενοι μὲν, εὔχονται εὑρεῖν, εὑρόντες δὲ, ζητοῦσιν ἀποφυγεῖν.

Iupiter, promiſeram tibi hœdum me daturum eſſe, ſi furem invenirem; nūc taurum tibi recipio ſacrificaturum, ſi hujus manus effugero.

Affabulatio.

Fabula in homines infortunatos, qui, dùm carent, ut inveniant, precantur: quum invenerint, quærunt effugere.

Κόραξ.

Κόραξ νοσῶν, ἔφη τῇ μητρί, μῆτερ εὔχου τῷ θεῷ, καὶ μὴ θρήνει. ἡ δ' ὑπολαβοῦσα, ἔφη· τίς σε, ὦ τέκνον, τῶν θεῶν ἐλεήσει; τίνος γὰρ κρέας ὑπὸ σοῦ γε οὐκ ἐκλάπη;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ

CORVUS. 132

Corvus ægrotans, ait matri, Mater precare Deum, nec lamentare. Ea verò reſpondens ait: Quis Deus, ô fili, miſerebitur tui? cujus enim tu carnes non es furatus?

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Qui

in vita multos inimicos habent, eos amicum in necessitate inventuros neminem.

πολλοὺς ἐχθροὺς ἐν βίῳ ἔχοντες οὐδένα φίλον ἐν ἀνάγκῃ εὑρήσουσιν.

AQUILA. 133

SUper petram Aquila sedebat, Leporem captura: Hanc autem quidam percussit sagittâ, quæ intra ipsam ingressa est. Sed crena cum pennis ante oculos stabat: quam cùm vidisset, Et hæc, inquit, mihi altera mœstitia, quod propriis pennis intercam.

Αἰτός.

Ὑπὲρ πέτρας ἀετὸς ἐκαθέζετο, λαγωὸν θηρεῦσαι ζητῶν. τοῦτον δέ τις ἔβαλε τοξεύσας, καὶ τὸ μὲν βέλος ἐντὸς αὐτοῦ εἰσῆλθεν. ἡ δὲ γλυφὴ σὺν τοῖς πτεροῖς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἑστήκει· ὁ δὲ ἰδὼν, ἔφη· καὶ τοῦτό μοι ἑτέρα λύπη, τὸ τοῖς ἰδίοις πτεροῖς ἐναποθνήσκειν.

Affabulatio.

Fabula significat, Durum esse, quum quis à suis periculum patitur.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεινόν ἐστιν, ὅταν τις ἐκ τῶν ἰδίων κινδυνεύσῃ.

Τέττιξ καὶ Μύρμηκες.

CICADA ET Formicæ. 134

Χειμῶνος ὥρα τῶν σίτων βραχέντων, οἱ μύρμηκες ἔψυχον. τέττιξ δὲ λιμώττων ᾔτει αὐτοὺς τροφήν. οἱ δὲ μύρμηκες εἶπον αὐτῷ· διὰ τί τὸ θέρος οὐ συνῆγες τροφήν; ὁ δὲ εἶπεν· οὐκ ἐσχόλαζον;

HYemis tẽpore quum triticũ maderet, formicæ ventilabãt. Cicada autẽ esuriens petebat ab eis cibũ. Formicæ v. dixerũt ei: Cur æstate non colligebas alimentum? hæc ait: Non erã ociosa,

ſed canebam muſicè: tùm hæ ridentes dixerunt: Si æſtate modulabaris, hyeme ſalta.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Non oportere quenquam aliqua in re eſſe negligentem, ne mœreat, ac periclitetur.

VERMIS ET Vulpes. 135

QUi ſub cœno celabatur vermis, ſuper terram egreſſus dicebat omnib. animalibus: Medicus ſum medicaminũ doctus, qualis eſt Pæon deorum medicus. Et quomodo, ait Vulpes, alios curans, teipſum claudum non curas?

Af-

ἀλλ' ᾖδον μουσικῶς. οἱ δὲ γελάσαντες εἶπον· ἀλλ' εἰ θέρους ὥραις ηὔλεις, χειμῶνος ὀρχοῦ.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ τινα ἀμελεῖν ἐν παντὶ πράγματι, ἵνα μὴ λυπηθῇ καὶ κινδυνεύσῃ.

Σκώληξ καὶ Αλώπηξ.

Ο τῷ πηλῷ κρυπτόμενος σκώληξ, εἰς γῆν ἐξελθὼν, ἔλεγε πᾶσι τοῖς ζώοις· ἰατρός εἰμι φαρμάκων ἐπιστήμων, οἷός ἐστιν ὁ τῶν θεῶν ἰατρὸς παίων. καὶ πῶς, εἶπεν ἀλώπηξ, ἄλλους ἰώμενος, σαυτὸν χωλὸν ὄντα οὐκ ἰάσω;

Επι-

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐὰν μὴ πρόχειρος ᾖ πεῖρα, πᾶς λόγος ἀργὸς ὑπάρχει.

Affabulatio.

Fabula significat, Nisi præstò experientia fuerit, omne verbum inane esse.

Ὄρνις χρυσοτόκος.

Ὄρνιθά τις ἄχων ὠὰ χρυσᾶ τίκτουσαν, καὶ νομίσας ἔνδον αὐτῆς ὄγκον χρυσίου εἶναι, κτείνας εὗρηκεν ὁμοίαν τῶν λοιπῶν ὀρνίθων. ὁ δὲ ἀθρόον πλοῦτον ἐλπίσας εὑρήσειν, καὶ τοῦ μικροῦ ἐστέρηται ἐκείνου.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ τοῖς παροῦσιν ἀρκεῖσθαι, καὶ τὴν ἀπληστίαν φεύγειν.

GALLINA AURIpera. 136

Gallinam quis habēs, ova aurea parientem, ratus intra ipsam auri massam inesse, occisam aliis Gallinis similem reperit. Hic multum sperans invenire divitiarum, & exiguis illis privatus est.

Affabulatio.

Fabula significat, Oportere contentum esse præsentibus, & fugere insatiabilitatem.

LEO ET VULpes. 137

Λέων καὶ Ἀλώπηξ.

LEo ſenio confectus, quum ſuppeditare ſibi cibum non poſſet, decrevit aſtu id facere. Itaque profectus in antrum quoddam, & devolutus ſimulabat ægrotum. Adveni-

ΛΕων γηράσας, καὶ μὴ δυνάμενος διαρκέσαι αὐτῷ εἰς τροφὴν, ἔγνω δὴ ἐπινοίας τι πρᾶξαι. καὶ δὴ παραγινόμενος ἐν σπηλαίῳ τινὶ, καὶ κατακλιθεὶς, προσεποιεῖτο νοσεῖν. παραγινό-

νόμενα σὺν τὰ ζῶα ἐπισκέψεως χάριν, συλλαμβάνων κατήσθιεν αὐτά. πολλῶν οὖν ζώων ἀναλωθέντων, ἀλώπηξ τὸ τέχνασμα τοῦτο γνοῦσα, παρεγένετο πρὸς αὐτὸν, καὶ στᾶσα ἔξωθεν τοῦ σπηλαίου ἐπυνθάνετο πῶς ἔχει. τοῦ δὲ εἰπόντος, κακῶς, καὶ τὴν αἰτίαν πυνθανομένου, δι' ἣν οὐκ εἰσέρχεται, ἡ ἀλώπηξ ἔφη, ὅτι ὁρῶ ἴχνη πολλῶν εἰσιόντων, ὀλίγων δὲ ἐξιόντων.

nientes igitur animātes viſitationis gratiâ, comprehenſas devorabat. Multis igitur abſumptis animantibus, Vulpes eâ arte cognitâ, acceſſit ad ipsũ, & ſtans extra ſpeluncam rogabat, q̃uo ſe haberet. Cùm autem is dixiſſet, malè, cauſamq́; rogaret, Quamobrē non ingrederetur, Vulpes ait, Quia me veſtigia terrēt, omnia introrſum ſpectantia, nulla retrorſum.

Επιμύθιον.

Ο μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων ἐκ τεκμηρίων προορώμενοι τοὺς κινδύνους ἐκφεύγουσιν.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Quòd prudentes homines conjecturis præviſa pericula evitent.

Lupus Et Vetula. 138

Λύκος καὶ Γραῦς.

Lupus esuriens circuibat quærens cibum. Profectus autē ad locum quendā, audivit lugentem puerulum, eique dicentem anum, Desine plorare, sin minùs, hâc horâ tradam te Lu-

Λύκος λιμώττων πεινῆς ζητῶν τροφήν. γενόμενος δὲ κατά τινα τόπον, ἤκουσε παιδίου κλαίοντος, καὶ γραὸς λεγούσης αὐτῷ, παῦσαι τοῦ κλαίειν· εἰ δὲ μὴ, τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἐπιδώσω σε τῷ

τῷ λύκῳ. οἰόμενος δὴ ὁ λύκος, ὅτι ἀληθεύει ἡ γραῦς, ἵστατο πολλὴν ἐκδεχόμενος ὥραν. ὡς δ' ἑσπέρα κατέλαβεν, ἀκούει πάλιν τῆς γραὸς κολακευούσης τὸ παιδίον, καὶ λεγούσης αὐτῷ· ἐὰν ἔλθῃ ὁ λύκος δεῦρο, φονεύσομεν, ὦ τέκνον αὐτόν. ταῦτα ἀκούσας ὁ λύκος, ἐπορεύετο λέγων· ἐν ταύτῃ τῇ ἐπαύλει ἄλλα μὲν λέγουσιν, ἄλλα δὲ πράττουσιν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἀνθρώπους, οἵ τινες τὰ ἔργα τοῖς λόγοις οὐκ ἔχουσιν ὅμοια.

Lupo. Ratus igitur Lupus, seriò loqui aniculam, expectabat ad multam horam. Sed quum advenisset vespera, audit rursus anum blandientem puerulo, ac dicentem: Si venerit Lupus hûc, interficiemus eum, Fili. His auditis, Lupus abiens dicebat: In hoc tugurio aliud dicunt, aliud faciunt.

Affabulatio.

Fabula in homines, quorum facta verbis non respondent.

Ἔριφος καὶ Λύκος.

Ἔριφος ἐπί τινος δώματος ἑστὼς, ἰ-

Hœdus et Lupus. 139

Hoedus super domo quadam cùm staret, viso

viso Lupo prætereunte, conviciabatur & mordebat ipsum. sed Lupus ait: Heus tu, non tu mihi, sed locus conviciatur.

Affabulatio.

Fabula significat, Plerunq; & locum & tempus præbere audaciã adversùs præstantiores.

Mu-

ἐπειδὴ λύκου παριόντα εἶδεν, ἐλοιδόρει καὶ ἐσκώπτεν αὐτόν. ὁ δὲ λύκος ἔφη· ὦ οὗτος, οὐ σύ με λοιδορεῖς, ἀλλ᾽ ὁ τόπος.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις καὶ ὁ τόπος καὶ ὁ καιρὸς δίδωσι τὸ θράσος κατὰ τῶν ἀμεινόνων.

Ἡμί-

Ημίονος.

Ημίονος ἐκ κριθῆς παχυνθεὶς, αὐτεσκίρτησε βοῶν καὶ λέγων· πατήρ μου ἐστὶν ἵππος ὁ ταχυδρόμος, κἀγὼ αὐτῷ ὅλος ἀφωμοιώθην. καί ποτε ἀνάγκης ἐπελθούσης φεύγειν, ἐπειδὴ τοῦ δρόμου ἐπαύσατο, τοῦ πατρὸς ὄνου εὐθὺς ὑπεμνήσθη.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι κἂν ὁ χρόνος εἰς δόξαν φέρῃ τινὰ, τῆς ἑαυτοῦ γε μὴν τύχης μὴ ἐπιλανθανέσθω· ἀβέβαιος γάρ ἐστιν ὁ βίος οὗτος.

Ὄφις καὶ Γεωργός.

Ὄφις ἐν γεωργοῦ προθύροις φωλεύων, ἀνῃ-

MULUS. 140

MUlus hordeo pinguefactus, lascieviebat clamans ac dicens: Pater meus est equus cursor, & ego ei totus sum similis. Atq; aliquãdo quũ necesse foret ei currere, ut à cursu cessavit, patris Asini statim recordatus est.

Affabulatio.

Fabula significat, Etsi tempus ad gloriam promoveat aliquem, non suæ tamen ipsius fortunæ obliviscatur: instabilis enim est vita hæc.

SERPENS ET Agricola. 141

SErpẽs in Agricolæ vestibulis delitescens, suf-

ſuſtulit ejus infantem puerulũ. Luctus aũt parentibus fuit magnus. at Pater prę mœrore acceptâ ſecuri, egreſsum Serpentẽ occiſurus erat. Ut v. proſpexit parumper, feſtinans Agricola ut ipsũ percuteret, erravit, tantũ pcuſſo foraminis orificio. Digreſſo autem Ser-

ἀνεῖλεν αὐτοῦ τὸ νήπιον παιδίον. πένθος δὲ τοῖς γονεῦσιν ἐγένετο μέγα. ὁ δὲ πατὴρ ὑπὸ τῆς λύπης πέλεκυν λαβὼν, ἔμελλεν τὸν ὄφιν ἐξελθόντα φονεύσειν. ὡς δὲ ἔκυψε μικρὸν, σπεύσας ὁ γεωργὸς τοῦ πατάξαι αὐτὸν, ἠστόχησε, μόνον κρούσας τὴν τῆς ῥώγλης ὀπήν. ἀπελθόντος δὲ τοῦ

τοῦ ὄφεως, ὁ γεωργὸς νομίσας τὸν ὄφιν μηκέτι μνησικακεῖν, λαβὼν ἄρτον καὶ ἅλας, ἔθηκεν ἐν τῇ τρώγλῃ. ὁ δὲ ὄφις λεπτὸν συρίξας, εἶπεν· οὐκ ἔσται ἡμῖν ἀπαρτὶ πίστις ἢ φιλία, ἕως ἂν ἐγὼ τὴν πέτραν ὁρῶ, σὺ δὲ τὸν τύμβον τοῦ τέκνου.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐδεὶς μίσους ἢ ἀμύνης ἐπιλανθάνεται, ἐφ' ὅσον βλέπει μνημόσυνον, δι' οὗ ἐλυπήθη.

Serpente, Agricola ratus Serpentē nō ampliùs injuriæ meminiſſe, accepit panē & ſalem, appoſuitque in foramine. Sed Serpens tenui ſibilo ait: Non erit nobis poſthàc fides amicitiáve, quamdiù ego lapidem video, tu filii tumulum.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Nullum odii aut vindictæ oblivisci, quamdiù videt monimentum, quo triſtatus eſt.

Σαλπιγκτής.

ΣΑλπιγκτὴς στρατὸν ἐπισυνάγων, καὶ κρατηθεὶς ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἐβόα· μὴ κτείνετέ με, ὦ ἄνδρες, εἰκῇ καὶ μάτην.

TUBICEN. 142

Tubicen exercitum congregans, ac ſuperatus ab hoſtibus, clamabat, Nè me temerè & fruſtrà, viri, occidite.

Nō enim veſtrûm quenquam occidi: nam præter æs hoc poſſideo aliud nihil. & hi ad ipſum dixêre, Ob id magis morieris, qui quùm nequeas ipſe pugnare, omnes ad pugnam excites.

οὐδένα γὰρ ὑμῶν ἀπέκτεινα· πλὴν γὰρ τοῦ χαλκοῦ τούτου οὐδὲν κέκτημαι. οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν ἔφασαν, διὰ τοῦτο γὰρ μᾶλλον τεθνήξῃ, ὅτι σὺ μὴ δυνάμενος πολεμεῖν, τοὺς πάντας πρὸς μάχην ἐγείρεις.

Affabulatio.

Fabula significat, Plùs peccare, qui malos ac graves Principes concitant ad malè agendum.

Επιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πλέον πταίουσιν, οἱ τοὺς κακοὺς καὶ βαρεῖς δυνάστας ἐπεγείροντες εἰς τὸ κακοποιεῖν.

ARUNDO ET Oliva. 143

DE tolerantia & virib⁹ & quiete, Arundo & Oliva contendebant. Cùm autem Arundini Oliva convitiū faceret, ut-

Κάλαμος καὶ Ἐλαία.

Διὰ καρτερίαν καὶ ἰσχὺν καὶ ἡσυχίαν, κάλαμος καὶ ἐλαία ἤριζον. τοῦ δὲ καλάμου ὀνειδιζομένου ὑπὸ τῆς ἐλαίας, ὡς

ὡς ἀδυνάτου καὶ ῥᾳδίως ὑποκλινομένου πᾶσι τοῖς ἀνέμοις, ὁ κάλαμος σιωπῶν οὐκ ἐφθέγξατο. καὶ μικρὸν ὑπομείνας, ἐπειδὴ ἄνεμος ἔπνευσεν ἰσχυρὸς, ὁ μὲν κάλαμος ὑποσεισθεὶς καὶ ὑποκλινθεὶς τοῖς ἀνέμοις, ῥᾳδίως διεσώθη. ἡ δ' ἐλαία ἐπειδὴ ἀντέτεινε τοῖς ἀνέμοις, κα-

utpotè imbecillæ, ac facilè cedenti ventis omnibus, Arundo tacendo nihil loquuta est. Ac parumpèr præstolata, ubi acer afflavit ventus, Arundo succussa, & declinata ventis, facilè evasit: Oliva autem quum ventis restitisset, vi

diffracta est.

Affabulatio.

Fabula significat, Eos, qui tempori ac præstantioribus non resistunt, meliores esse iis qui cum potentioribus contendunt.

συνκλάσθη τῇ βίᾳ.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τῷ καιρῷ καὶ τοῖς κρείττοσιν αὐτῶν μὴ ἀνθιστάμενοι, κρείττους εἰσὶ τῶν πρὸς μείζονας φιλονεικούντων.

LUPUS ET Grus. 144

Λύκος καὶ Γέρανος.

ΛΥκου λαιμῷ ὀστέον ἐπεπήγει. ὁ δὲ γεράνῳ μισθὸν παρέξειν εἶπεν· εἰ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπιβαλοῦσα, τὸ ὀστοῦν ἐκ τοῦ λαιμοῦ αὐτοῦ ἐκβάλοι. ἡ δὲ τοῦτ' ἐκβαλοῦσα, δολιχόδειρος οὖσα, τὸν μισθὸν ἐπεζήτει. ὃς τις γελάσας, καὶ τοὺς ὀδόντας θήξας, ἀρκεῖ σοι μισθὸς, ἔφη· τοῦτο καὶ μόνον, ὅτι ἐκ λύκου στόματος καὶ ὀδόντων ἐξῆρες κάραν σῶαν μηδὲν παθοῦσαν.

LUpus gutturi oſſe infixo, mercedem Grui ſe præbiturũ dixit, ſi, capite injecto, os ex gutture ſibi extraxerit. Hæc autem eo extracto, quippè q̃ procero eſſet collo, mercedem efflagitabat. Qui ſubridendo, denteſq; exacuendo, Sufficiat tibi, ait, illa ſola merces, quòd ex ore Lupi & dentibus ſalvum caput & illæſũ exemeris.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας οἵτινες ἀπὸ κινδύνου διασωθέντες, τοῖς εὐεργέταις τοιαύτας ἀπονέμουσι χάριτας.

Affabulatio.

Fabula in viros, qui à periculo ſervati, benè de ſe meritis eam gratiam referunt.

GALLI. 145

DUobus Gallis pugnantibus de Gallinis fœminis, alter alterum in fugam vertit, ac victus in locum obſcurum profectus delituit. Sed ꝗ vicit, in altum elevatus, ſtansq; ſuper alto pariete magnâ voce clamavit: & ſtatìm advolans aquila, eum rapuit. At ꝗ in tenebris deliteſcebat, ex illo intrepidè Gallinas conſcendit.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Dominum ſuperbis reſiſtere, dare autem humilibus gratiam.

Ἀλέκτορες.

ΑΛεκτόρων δύο μαχομένων περὶ θηλειῶν ὀρνίθων, ὁ εἷς τὸν ἕτερον κατετροπώσατο. καὶ ὁ μὲν ἡττηθεὶς, εἰς τόπον κατάσκιον ἀπιὼν ἐκρύβη. ὁ δὲ νικήσας, εἰς ὕψος ἀρθεὶς, καὶ ἐφ' ὑψηλοῦ τοίχου στὰς, μεγαλοφώνως ἐβόησε· καὶ παρ' εὐθὺς ἀετὸς καταπτὰς, ἥρπασεν αὐτόν. ὁ δ' ἐν σκότῳ κεκρυμμένος, ἀδεῶς ἔκτοτε ταῖς θηλείαις ἐπέβαινε.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.

Γέρων καὶ Θάνατος.

ΓΕρων ποτὲ ξύλα κόψας, καὶ ταῦτα φέρων, πολλὴν ὁδὸν ἐβάδιζε· καὶ διὰ τὸν πολὺν κόπον ἀποθέμενος ἔν τόπῳ τινὶ τὸν φόρτον, τὸν θάνατον ἐπεκαλεῖτο. τοῦ δὲ θανάτου παραγενομένου, καὶ πυνθανομένου τὴν αἰτίαν δι' ἣν αὐτὸν ἐκάλει, δειλιάσας ὁ γέρων, ἔφη· ἵνα μου τὸν φόρτον ἄρῃς.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος φιλόζωος, ἂν καὶ δυστυχεῖ, καὶ πτωχὸς ἐστί.

SENEX ET Mors. 146

SEnex olim incisa à se ligna quùm ferret, multam ivit viam: ac ob multum laborem deposito in loco quodam onere, mortem invocabat. Sed mors quùm adesset, caussamque peteret, propter quam se vocaret, perterrefactus Senex, ait: Ut meum onus attollas.

Affabulatio.

Fabula significat, Omnem hominem esse vitæ studiosum, licèt infortunatus sit, & mendicus.

RANAE. 147

Duæ Ranæ ſiccatâ palude ubi habitabant, circumibant, quærendo ubi manerent. ac profectæ in profundum puteum, & acclinatæ deorsũ, visâ aquâ, altera cõſulebat, ut ſaltarent cõtinuò deorsũ: altera verò ait: Si & hic aruerit, quomodò poterimus aſcendere?

Affabulatio.

Fabula ſignificat, Nè quid inconſultò fiat.

Βάτραχοι.

Βάτραχοι δύο ξηρανθείσης τῆς λίμνης ἐν ᾗ κατῴκουν, περιήεσαν ζητοῦντες ποῦ καταμεῖναι. καὶ ἐλθόντες εἰς φρέαρ βαθὺ, καὶ κύψαντες κάτω, καὶ ἰδόντες τὸ ὕδωρ, ὁ μὲν εἷς συνεβούλευεν, ἵνα πηδήσωσι παρευθὺς κάτω. ὁ δ' ἕτερος εἶπεν· εἰ καὶ τοῦτο ξηρανθῇ, πῶς δυνησόμεθα ἀναβῆναι;

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἄνευ συμβουλῆς μὴ ποιεῖν τι.

AGNUS ET Lupus. 148

Agnus in alto quùm ſtaret loco, Lupum inferiùs prætereuntem viam

Ἀρνὸς καὶ λύκος.

Ἀρνὸς ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου ἱστάμενος, λύκον κάτωθεν παριόντα τὴν ὁδὸν

ὁδὸν ἔσκωπτε, καὶ θηρίον κακὸν ἀπεκάλει καὶ ὠμοβόρον. ὁ δὲ λύκος στραφεὶς, εἶπε πρὸς αὐτόν· οὐ σύ με λοιδορεῖς, ἀλλ' ὁ πύργος ἐν ᾧ ἵστασαι.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς ὑπομένοντας ὕβριν ἀπὸ ἀναξίων ἀνθρώπων, διὰ φόβον ὑψηλοτέρων.

viam maledictis insectabatur, & feram malam & crudivoram appellabat. Sed lupus conversus, ait ad ipsũ: Non tu contumeliaris mihi, sed, ubi stas, turris.

Affabulatio.

Fabula ad eos, qui ferunt injurias ab indignis hominibus, metu sublimiorum.

Κώνωψ καὶ Λέων.

Κώνωψ πρὸς Λέοντα ἐλθὼν εἶπε· οὐδὲ φοβοῦμαί σε, οὐδὲ δυνατώτερός μου εἶ· εἰ δὲ μὴ, τί σοί ἐστιν ἡ δύναμις; ὅτι ξύεις τοῖς ὄνυξι, καὶ δάκνεις τοῖς ὀδοῦσι; τοῦτο καὶ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ μαχομένη ποιεῖ·

CULEX ET Leo. 149

Culex ad Leonem accedens, ait: Neq; timeo te, neq; fortior me es: Sin minùs, quod tibi est robur? quòd laceras unguib. & mordes dentibus? Hoc & fœmina cum viro pugnans facit:

Ego verò longè sum te fortior: Si verò vis, veniamus ad pugnam. Et cùm tubâ cecinisset culex, inhæsit mordens circa nares ipsius levas genas: Leo autẽ ꝓpriis unguibus dilaniavit seipsum, donec indignatus est. Culex autem victo Leone quùm sonuisset tubâ, & epinicium cecinisset, avolavit. Araneæ verò vinculo implicitꝰ, quùm devoraretur, lamentabatur, quòd cum maximis pugnans, à vili animali, araneâ, occideretur.

Affabulatio.

Fabula in eos, qui prosternunt magnos, & à parvis prosternuntur.

FA-

ἐγὼ δὲ λίαν ὑπάρχω σοῦ ἰσχυρότερος· εἰ δὲ θέλεις, ἔλθωμεν καὶ εἰς πόλεμον. καὶ σαλπίσας ὁ κώνωψ, ἐνεπήγετο δάκνων τὰ περὶ τὰς ῥίνας αὐτοῦ ἄτριχα πρόσωπα· ὁ δὲ λέων τοῖς ἰδίοις ὄνυξι κατέλυεν ἑαυτὸν, ἕως οὗ ἠγανάκτησεν. ὁ κώνωψ δὲ νικήσας τὸν λέοντα, καὶ σαλπίσας, καὶ ἐπινίκιον ᾄσας, ἔπτατο. ἀράχνης δὲ δεσμῷ ἐμπλακεὶς, ἐσθιόμενος ἀπωδύρετο, ὅτι μεγίστοις πολεμῶν, ὑπὸ εὐτελοῦς ζώου τῆς ἀράχνης ἀπώλετο.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος πρὸς τοὺς καταβάλλοντας μέγα, καὶ ὑπὸ μικρῶν καταβαλλομένους.

MY-

ΜΥΘΟΣ, Ο ΤΩΝ *Μυρμήκων καὶ τῶν Τεττίγων προτρέπων τοὺς νέους εἰς πόνους.*

Θέρους ἦν ἀκμή, καὶ οἱ μὲν τέττιγες μουσικὴν ἀνεβάλλοντο σύντονον· τοῖς μύρμηξι δὲ πονεῖν ἐπῄει, καὶ συλλέγειν καρπούς, ἐξ ὧν ἔμελλον τοῦ χειμῶνος τρυφήσεσθαι. χειμῶνος δὲ ἐπιγενομένου, μύρμηκες μὲν οἷς ἐπόνουν ἐτρέφοντο· τοῖς δὲ ἡ τέρψις ἐτελεύτα πρὸς ἔνδειαν. οὕτω νεότης πονεῖν οὐκ ἐθέλουσα, παρὰ τὸ γῆρας κακοπραγεῖ.

FABVLA, QVÆ *Formicarum & Cicadarum exemplo juvenes hortatur ad laborem.*

CICADAE olim æstate assiduis cantibus indulgebant: Formicæ verò hyemis memores, laboribus, fructibusque colligendis operam dabãt. Verùm cùm hyems advenisset, Formicæ iis quæ collegerant, pascebantur: Cicadas aũt delectatio ad extremam p̱duxit indigentiam. Sic juventus laborem fugitans malè habet in senectute.

Huc usq; de Fabulis Aesopi; sequitur nunc paucis, undè, quæ, quales sint Fabulæ, & ad quid conducant.

EX APHTHONII Sophistæ exercitamentis.

FAbula profecta q̃dem est à Poëtis, sed & Rhetoribus cõmunis facta est admonendi gratiâ. Est aũt fabula, sermo fictus, imagine quâdam repræsentans veritatem. atq; alia Sybaritica, alia Cilix, alia Cypria dicit̃. accepto ab inventoribus nomine. Verùm quia Æsop⁹ egregiè p̃ter cæteros cõscripsit fabulas, evicit, ut potiùs Æsopia diceret̃. ea v. est triplex: Rationalis, Moralis, & Mista. Rationalis, in qua aliquid ab homine geri cõfingitur. Moralis, quæ co-

ΕΚ ΤΩΝ ΑΦΘΟΝίου σοφιστοῦ προγυμνασμάτων.

Ὁ μῦθος ποιητῶν μὲν προῆλθε, γεγένηται δὲ καὶ ῥητόρων κοινὸς ἐκ παραινέσεως. ἔστι δὲ μῦθος λόγος ψευδὴς, εἰκονίζων ἀλήθειαν. καλεῖται δὲ συβαριτικὸς, καὶ κίλιξ, καὶ κύπριος, πρὸς τοὺς εὑρόντας μεταθεὶς τὰ ὀνόματα. νικᾷ δὲ μᾶλλον αἰσώπιος λέγεσθαι, τῷ τὸν αἴσωπον ἄριστα πάντων συγγράψαι τοὺς μύθους. τοῦ δὲ μύθου τὸ μέν ἐστι λογικὸν, τὸ δὲ ἠθικὸν, τὸ δὲ μικτόν. καὶ λογικὸν μὲν, ἐν ᾧ τι ποιῶν ἄνθρωπος πέπλασται. ἠθικὸν δὲ, τὸ τῶν

τῶν ἀλόγων ἦθος ἀπομιμούμενον. μικτὸν δὲ, τὸ ἐξ ἀμφοτέρων, ἀλόγου καὶ λογικοῦ. τὴν δὲ παραίνεσιν, δι' ἣν ὁ μῦθος τέτακται, προτάττων μὲν ὀνομάσεις προμύθιον, ἐπιμύθιον δὲ τελευταῖον ἐπενέγκων.

eorum imitatur mores, quæ sunt rationis expertia. Mista verò quæ rationale, irrationaleque complectitur. Eam autem admonitionem, cujus causâ fabulam constitueris, si præponas, Antefabulationem; si verò postponas, Affabulationem dices.

ΕΚ ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΚΟΝΩΝ ΜΥΘΟΙ.

Φοιτῶσιν οἱ μῦθοι παρὰ τὸν αἴσωπον, ἀγαπῶντες αὐτὸν, ὅτι αὐτῶν ἐπιμελεῖται. ἐμέλησε μὲν γὰρ καὶ ὁμήρῳ μύθου καὶ ἡσιόδῳ, ἔτι δὲ καὶ ἀρχιλόχῳ πρὸς λυκάμβην. ἀλλ' αἰσώπῳ πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκμεμύ-

EX PHILOSTRATI *Imaginibus* *Fabulæ*.

FAbulæ se ad Æsopum, suâ in eum benevolentiâ conferunt, quòd satagat sui: Fabula quippè & Homero, & Hesiodo, nec-non & Archilocho in Lycamben curæ fuit. sed ab Æsopo humana omnia ad fabellas

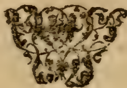
bellas redacta sunt, sermone brutis nō temerè impertito. nam & cupiditatem tollit, & libidinem insectatur, & fraudem. Atque hæc ei Leo quispiam ait, & Vulpes, & per Iovem Equus, nec Testudo muta: ex quibus pueri discunt quæ in vita gerantur. Habentur igitur in precio fabulæ, propter Æsopum, accedunt ad januam docti hujus, vitiis eum devincturæ, coronâque oleaginâ coronaturæ. hic, ut puto, fabulam aliquam texit. risus enim faciei, & oculi in terram defixi, id præ se ferunt, pictorem, fabu-

μύθωται, καὶ λόγου τοῖς θηρίοις μεταδίδωσι, λόγου ἕνεκα· πλεονεξίαν τε γὰρ ἐπικόπτει, καὶ ὕβριν ἐλαύνει, καὶ ἀπάτην. καὶ ταῦτα λέων τίς αὐτῷ ὑποκρίνεται, καὶ ἀλώπηξ, καὶ ἵππος νὴ Δία, καὶ οὐδὲ ἡ χελώνη ἄφωνος· ὑφ' ὧν τὰ παιδία μαθηταὶ γίνονται τῶν τοῦ βίου πραγμάτων. εὐδοκιμοῦντες οὖν οἱ μῦθοι διὰ τὸν Αἴσωπον, φοιτῶσιν ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ σοφοῦ, ταινίαις αὐτὸν ἀναδήσοντες καὶ στεφανώσοντες αὐτὸν θαλλοῦ στεφάνῳ. ὁ δέ, οἶμαι, τινὰ ὑφαίνει μῦθον. τὸ γὰρ μειδίαμα τοῦ προσώπου, καὶ οἱ ἀφθαλμοί, κατὰ τῆς γῆς, ἑστῶτες τοῦτο δηλοῦσιν. οἶδεν ὁ ζωγράφος, ὅτι αἱ

τῶν μύθων φροντίδος, ἀνειμένης τῆς ψυχῆς δέονται. φιλοσοφεῖ δὲ ἡ γραφὴ καὶ τὰ τῶν μύθων σώματα, θηρία συμβάλλουσα ἀνθρώποις, περιΐστησι χορὸν τῷ Αἰσώπῳ, ἀπὸ τῆς ἐκείνου σκηνῆς συμπλάσασα. κορυφαία δὲ τοῦ χοροῦ ἡ ἀλώπηξ γέγραπται. χρῆται γὰρ αὐτῇ ὁ Αἴσωπος διακόνῳ τῶν πλείστων ὑποθέσεων, ὥσπερ ἡ κωμῳδία τῷ Δάῳ.

bularum curas remiſſiore animo indigere, non latuit. Philoſophatur autem pictura & fabularum corpora. Bruta enim cum hominibus conferens, cœtum circa Æſopum ſtatuit, ex illius ſcena conſictum. Chori dux Vulpes depicta eſt. utitur enim eâ Æſopus miniſtrâ argumētorum plurium, ceù Davo Comœdia.

Τῶν τοῦ Αἰσώπου μύθων τέλος.

ΓΑΒΡΙΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ

τετράστιχα.

Περὶ ἀνθρώπου καὶ λιθίνου Λέοντος.

ΑΝδρὸς ποσὶν πατεῖτο πέτρινος λέων.
Καί τις λέοντί φησι, τὴν ἰσχὺν βλέπεις;
Ἀλλ' εἰ λέοντες, εἶπεν, ᾔδησαν γλύφειν,
Πολλοὺς ἂν εἶδες ὄντας ἀνθρώπους λίθους.

Ἐπιμύθιον, ὅτι ἐπ' ἀρετῇ οὐ δεῖ σεμνύνεσθαι.

Περὶ Λέοντος κοιμωμένου καὶ Μυός.

Λέοντος ὑπνώττοντος, αὐχένος μέσον
Διέδραμεν μῦς, ὃς δ' ἀνέστη συντόμως.
Γελᾷ δ' ἀλώπηξ, καὶ Λέων ἀπεκρίθη·
Οὐ μὴ φοβοῦμαι. τὴν ὁδὸν δ' ἀνατρέπω.

Ἐπιμύθιον, ὅτι οὐ δεῖ περὶ μικρῶν καταφρόνησιν ἀποστρέφεσθαι.

GABRIÆ GRÆCI Tetraſticha.

De Homine & Leone lapideo. 1

VIRI pedibus calcabatur lapideus Leo.
Et quidam Leoni, Robur, inqt, intueris?
At ſi Leones, ait ille, ſciviſſent ſcalpere,
Multos vidiſſes eſſe homines lapides.

AFFABULATIO, *Quòd non oporteat inflari virtute.*

De Leone dormiente & Mure. 2

Leone dormiente, per mediam cervicem
Percurrit Mus. Is autem ſurrexit ilicò,
Ridet Vulpes, ac Leo reſpondit:
Non timeo, ſed interrumpo iter.

AFFAB. *Quòd non oporteat nè parvum quidem contemptum negligere.*

Περὶ Λέοντος, καὶ Κάπρου, καὶ Γυπῶν.

Λέων μάχην ἔστησε πρὸς ποτὲ κάπρον,
Γύπες δ' ἄνωθεν ἐσκόπεσον τὴν ἔριν,
Βρῶσιν τὸν ἡττηθέντα ποιῆσαι ταχύ.
Φίλους δ' ὁρῶντες ἐστόχουν τῶν ἐλπίδων.

Ἐπιμύθιον, ὅτι οὐ δεῖ ἀλλοτρίοις κακοῖς ἐπιχαίρειν.

Περὶ Δορκάδος καὶ Λέοντος θυμωθέντος.

Λέοντα δορκὰς ὡς ἴδεν μεμηνότα,
Ὦ μοῖρα θηρῶν, εἶπεν, ἀθλιωτάτη.
Εἰ σωφρονῶν γε, δυσκάθεκτος, ὦ λέων,
Πῶς νῦν μανεὶς οὐ μετὰ δακρύων δράσεις;

Ἐπιμύθιον, ὅτι ἐξουσίαν ἔχοντα, οὐ δεῖ θυμοῦσθαι.

Περὶ Λέοντος, Ὄνου, καὶ Ἀλώπεκος.

Λέων, ὄνος, κερδώ τε, πρὸς θήραν ἴσαν.
Ὄνου δὲ ταύτην εἰς τρίτον διαιρουμένου,
Λέων κατεσπάραξε. κερδὼ δὲ πλέον
Ἔνειμεν αὐτῷ, σωφρονισθεῖσ' ἐξ ὄνου.

Ἐπιμύθιον, ὅτι δεῖ ἐξ ὧν πάσχουσιν ἕτεροι, παιδεύεσθαι.

Περὶ

De Leone, & Apro, & Vulturibus. 3

Leo pugnam aliqñ paravit adversùs Aprum.
Vultures verò ſemper ſpeculabantur litem,
Ut devorarent ſtatim, qui vinceretur.
Sed amicis iisdem viſis, fruſtrati ſunt ſpe.

AFFABULATIO, *Quòd non oporteat alienis malis lætari.*

De Caprea & Leone furente. 4

Leonem Caprea ut vidit furentem,
O fatum ferarum, ait, miſerrimum,
Si compos mentis, intolerabilis es Leo,
Qũò nunc furens nõ plena facies lacrymarum?

AFFAB. *Quòd non oporteat eum, qui poteſtatem habet, excandeſcere.*

De Leone, Aſino, & Vulpe. 5

Leo, Aſinus, Vulpesque, ad prædam iêre.
In tres partes eam quum Aſinus diviſiſſet,
A Leone dilaceratus eſt. at Vulpes plus
Ei tribuit, edocta ab Aſino.

AFFAB. *Quòd ex iis, quæ alii patiuntur, doceri oporteat.*

Περὶ Ονου βαστάζοντος εἴδωλον.

Ὤμοις ὄνος παρῆγεν ἀργυροῦν βρέτας,
Ὃ περ συναντῶν πᾶς τις αὖ ἐπροσκύνει.
Τύφῳ δ' ἐπαρθεὶς, μὴ θέλων μένειν ὄνος.
Ἤκουσεν, οὐ θεὸς σὺ, τὸν θεὸν δ' ἄγεις.

Επιμύθιον, ὅτι τοὺς ἐν ἀξιώμασι τιμωμένους δεῖ γινώσκειν, ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν.

Περὶ Παιδὸς ἐσθίοντος σπλάγχνα.

Βοὸς φαγὼν παῖς εἰς ἑορτὴν ἔγκατα,
Οἴμοι κέκληκ' ὡς σπλάγχνα, μῆτερ, ἐκχέω.
Η δ' αὖ γελῶσα, μὴ φοβοῦ τέκνον, ἔφη,
Τῶν σῶν γὰρ οὐδὲν, ἀλλ' ἐμεῖς ἀλλοτρίων.

Επιμύθιον, ὅτι δεῖ τἀλλότρια αὖτις στρέφειν, καὶ μὴ γογγύζειν.

Περὶ Αλώπεκος καὶ Βάτου.

Φραγμοὺς ἀλώπηξ ὑπερβαίνειν θέλειν,
Ολισθαίνουσα, καὶ βάτου δεδραγμένη.
Εξεστο πέλμα, λοιδορεῖ δὲ τὴν βάτον.
Μέμφου σεαυτὴν, μὴ μέ περ, κἀνος φάτι.

Επιμύθιον, πρὸς τοὺς τὰ ἑαυτῶν κακὰ σιωπῶντας, τὰ δὲ τῶν ἑτέρων κατηγοροῦντας.

De Aſino geſtante ſimulacrum. 6

Humeris Aſinus geſtabat ſimulacrũ argẽteũ,
Quod unusquisq; occurrens adorabat.
Superbiâ verò elatus, nolens manere Aſinus,
Audivit, Non es tu Deus, ſed fers Deum.

A F F A B. *Quòd oporteat eos, qui in dignitatibus conſtituti ſunt, cognoſcere, ſe eſſe homines.*

De Puero comedente inteſtina. 7

Bovis puer feſto die cùm comediſſet viſcera,
Heì mihi clamabat, ꝙ inteſtina effundo mater.
Hæc ridendo ait, Ne timeas fili:
Non n. ex tuis quicquam, ſed vomis ex alienis.

A F F A B. *Quòd oporteat aliena reſtituere, & non murmurare.*

De Vulpe, & Rubo. 8

Sepem Vulpes tranſilire voluit,
Lapſa, ac Rubo innixa,
Percuſſa planta, convitia dicebat Rubo.
Increpa te ipſam, non me, ille ait.

A F F A B. *Adversùs eos, qui ſua tacent vitia, & aliena reprehendunt.*

Περὶ Κώνωπος καὶ Ταύρου.

Κώνωψ καθῆστο πρὸς κέρας ταύρου πάλαι.
Οὗτος κέλευεν, εἴπερ ἐκπτῆναι θέλοι.
Ἤκουσε δ', ὥσπερ οὐκ ἔγνω καθημένον,
Οὕτω δὲ μὴ πτήσαντος αἴσθησιν λαβῇ.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς λογιζομένους ἑαυτοὺς εἶναι ἢ σοφοὺς, ἢ δυνατοὺς, ἢ φρονίμους, μὴ ὄντας δέ.

Περὶ Ἐλάφου καὶ Ἀμπέλου.

Ἔλαφον ἐξήλαυνον οἱ κυνηγέται.
Ἥ τις δασείαις ἀμπέλοις ἀπεκρύβη,
Τὰ φύλλα βιβρώσκουσα δὴ τῶν ἀμπέλων,
Κυνηγέταισιν ἐνδίκως ἐθηράθη.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς κακοποιοῦντας τοὺς αὐτῶν εὐεργέτας.

Περὶ Ὄφεως καὶ Γεωργοῦ.

Ὄφιν θέλων τὶς αὐτ' ὀλέθρου παιδίου
Πλήττειν, πέτρῳ τε χίσει, καὶ φιλεῖν θέλειν.
Ὄφις δέ φησι· πῶς γένοιντο συμβάσεις,
Ἕως σὺ τύμβον, τὸν δ', ἐγὼ πέτραν βλέπω;

Ἐπιμύθιον, ὅτι αἱ μεγάλαι ἔχθραι ἀδιάλλακτοί εἰσιν.

Περὶ

De Culice & Tauro. 9

Culex olim in cornu Tauri sedebat,
Quem dicere jussit, an se volare velit.
Audivit v., quemadmodū nō noverat sedentē,
Itaque neque evolantem sentiret.

AFFAB. *Adversùs eos, qui volūt esse sapientes, potentésve, aut prudentes, nec sunt.*

De Cerva & Vite. 10

Cervam persequebantur Venatores,
Quæ densis in vitibus delituit.
Sed folia vitium cùm comederet,
Venatoribus jure præda fuit.

AFFAB. *Adversùs eos, qui malè-faciunt benefactoribus suis.*

De Serpente & Agricola. 11

Serpentem quis pro filii interitu
Percussurus, petramq; scidit, & amare volebat,
Sed ait Serpens, quomodo fient conventiones,
Quandiù tu turbam hanc, ego lapidem video.

AFFAB. *Magnas inimicitias esse irreconciliabiles.*

Περὶ Παιδὸς καὶ Σκορπίου.

Ὡς ἀκρίδας θήρευε παῖς τις, σκορπίῳ
Πρότεινε χεῖρας. ὃς δὲ, μὴ ψαύσῃς, ἔφη·
Ὡς ἄγε μου ψαύσειας ἐκ κόλπων ς̓ένων,
Καὶ τὰς ἀληθεῖς ἐκκενώσεις ἀκρίδας.

Ἐπιμύθιον, ὅτι δεῖ κακοῖς ἀνθρώποις μὴ συμμίγνυσθαι.

Περὶ Συὸς καὶ Μυός.

Σῦς εἷλκέ τις μιῶ ἔργον ὄντ᾽ ἀσιτίας.
Οὓς χαλκέον βλέπονζον, ἔςησαν γέλων.
Ὁ μῦς δ᾽ ἔτι ζῶν, ἀπὲ μεςὸς δακρύων,
Ὡς ὁ δὲ τῶ δύναςθε κἂν ῥίψειν ἕνα;

Ἐπιμύθιον πρὸς τοὺς τὰ ἑαυτῶν παραπτώματα παραβλέποντας, τὰ δὲ τῶν ἑτέρων γελῶντας.

Περὶ Ὄνου καὶ Λεοντῆς.

Φέρων λέοντος δέρμα τοῖς ὤμοις ὄνος,
Ηὔχει λέων εἶναί τις, αὐτόλους βλέπων.
Ἐπεὶ δὲ γυμνὸς τῆς λεοντῆς εὑρέθη,
Τοῦτον μύλων ἐμνησε τῆς ἀταξίας.

Ἐπιμύθιον. Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι αἱ παρ᾽ ἀξίαν τιμαὶ τάχιστα λύονται.

De Puero & Scorpio. 12

Cùm Locuſtas cepiſſet Puer q̃dã: Scorpioni
Porrigebat manus. is autem, nè attigeris, ait:
Nam ſi me tetigeris, ſuſpirando ex ſinu
Veras quoq; Locuſtas abjicies.

AFFAB. *Cum malis hominibus converſari non oportere.*

De Sue & Mure. 13

Sus q̃dã Murẽ trahebat ad ſedandã eſuriem,
Quos videntes fabri ferrarii riſerunt.
Mus verò adhùc vivens ait lacrymarum plenus,
Nè unum quidèm poteſtis paſcere Suem?

AFFAB. *Adversùs eos, qui ſuos caſus negligunt, alienos verò derident.*

De Aſino & pelle Leonis. 14

Leonis pellem humeris ferens Aſinus,
Iactabat ſe eſſe Leonẽ quẽpiã, vidẽs caprarios.
Sed ubi ſine Leonis inventus eſt pelle,
Piſtrinum eum memorem turbationis reddidit.

AFFAB. *Fabula ſignificat, Immeritos honores quàm-primùm ſolvi.*

Περὶ Τράγου καὶ Ἀμπέλου.

Τράγος προσεῖπεν ἄμπελος, βλάπτεις σύ με
Κείρων τὰ φύλλα. μὴ γὰρ οὐκ ἔστι χλόη;
Ὅσον γὰρ ἂν βλάψειας, εὑρήσω τάχα
Πρὸς θυσίαν σὴν εἰς θεοὺς οἶνον βλύσαι.

Ἐπιμύθιον, ὅτι πολλάκις θέλων τὶς ἀδικεῖν τινος, ὠφελεῖ αὐτόν.

Περὶ Ἀνδρὸς καὶ Γαλῆς γυναικός.

Ἀνὴρ γαλῆν γυναῖκα πρὸς δόμους ἄγει,
Παρῆν δὲ κύπρις εἰς ἑορτὴν τοῦ γάμου.
Νύμφη δὲ μῦν βλέψασα, συντόνως τάχει
Δίωκε τοῦτον, μὴ ῥαπεῖσα τὴν φύσιν.

Ἐπιμύθιον, ὅτι τὸ ἐκ φύσεως ὂν, οὐ μεταβάλλεται.

Περὶ Δορκάδος τὴν τῶν ποδῶν λεπτότητα μεμφομένης.

Πηγαῖς ὁρῶσα δορκὰς αὐτοὺς ποσὶ θέαν,
Λεπτοὺς πόδας μωμᾶτο. χαίρει δ' εἰς κέρα.
Δίωκον δ' ἐπεὶ δίωκε, τούτους ἠγάπα,
Κέρα καλυβρίζοντα, θήρας ὡς παγίδα.

Ἐπιμύθιον, ὅτι πολλάκις τὶς ὠφελεῖται, ἐξ ὧν δοκεῖ βλάπτεσθαι.

De Hirco & Vite. 15

Hircum vitis allocuta est, Offendis tu me
Tondens folia. númnam non est herba?
Quamvis etiam nocueris, inveniam statim
Ad mactationē tui ergà Deos, vinū ut scaturiat.

AFFAB. *Quòd plerunq; volens quis aliquem injuriâ afficere, juvet eum.*

De Viro & Fele uxore. 16

Vir Felem uxorem in domum duxit,
Adfuit Venus in nuptiarum solennitate,
Sponsa verò viso Mure, contenta celeritate
Eum persecuta est, non mutatâ naturâ.

AFFAB. *Quòd id quod à natura est, non transmutetur.*

De Caprea reprehendente pedum tenuitatem. 17

In fontibus suam imaginem videns Caprea,
Tenues carpebat pedes, sed gaudebat cornib⁹.
Cùm v. Leo persecutus est ipsam, eos amabat,
Cornua reprehendens, ut prædæ laqueum.

AFFAB. *Quod plerunq; quis juvatur ex quibus videtur lædi.*

Περὶ Ἀλώπεκος καὶ Σταφυλῆς.

Κερδὼ βότρυν βλέπουσα μακρᾶς ἀμπέλου,
Πρὸς ὕψος ἥρτο, καὶ καμοῦσα πολλάκις
Ἐλεῖν ἀπεῖπε. πρὸς δ᾽ ἑαυτὴν ταῦτ᾽ ἔφη,
Μὴ κάμνε, ῥάγες ὀμφακίζουσιν μάλα.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν.

Περὶ Κόρακος καὶ Ἀλώπεκος.

Τυρὸν κόραξ ἔδακνε, κερδὼ δ᾽ ἠπάτα,
Εἰ γλῶσσαν εἶχες, ζηλωτὸς ἦς ὄρνις μέγας.
Εὐθὺς δ᾽ ὁ τοῦτον ῥίψειν, ἡ δ᾽ αὐτὸν φαγεῖν,
Ἔχεις κόραξ ἅπαντα, νοῦν κτῆσαι μόνον.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ὑπὸ κολακείαις χαίροντας.

Περὶ Βατράχων καὶ Ἡλίου.

Γάμοις ἔχαιρον βάτραχοι τοῦ ἡλίου,
Καί τις πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· ὦ δειλὸν γένος.
Εἰ γὰρ μόνας τρέμομεν αὐγὰς ἡλίου,
Τίς, εἴ γε τεκνώσειε, τοῦτον βαστάσει;

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ἐπὶ ἰδίᾳ βλάβῃ ἀγνωσίας χαίροντας.

De Vulpe & Vva. 18

Vulpes racemum proceræ videns vitis,
In altũ elevabatur: cúmq; sæpè laboráſſet
Ut caperet, defatigata eſt: ſed ſecũ hæc locuta:
Nè labora, acini uvæ exacerbeſcũt admodúm.

AFFAB. *In eos, qui de neceſſitate voluntatem faciunt.*

De Corvo & Vulpe. 19

Caſeũ corvus mordebat, ſed Vulpes decipie-
Si linguã haberes, eſſes magna Iovis avis. (bat,
Continuò v. is eum abjecit, ea ipſum comedit,
Habes Corve omnia, mentem ſolam compara.

AFFAB. *Adverſùs eos, qui adulationibus delectantur.*

De Ranis & Sole. 20

Ob nuptias Solis lætabantur Ranæ.
Quædamq; ad eas ait, O miſerum genus,
Nam ſi ſolos radios Solis timemus,
Si genuerit filios, quis eum feret?

AFFAB. *Adverſùs eos, qui ſuo damno præ ignorantia gaudent.*

Περὶ Ὄρνιθος ὠὸν χρυσοῦν τικτούσης, καὶ Φιλαργύρου.

Ἔτικτε χρυσοῦν ὠὸν ὄρνις εἰσάπαξ.
Καί τις πλανηθεὶς χρυσβαστὴς τὴν φρένα,
Ἔκτεινε ταύτην, χρυσὸν ὡς λαβεῖν θέλων.
Ἐλπὶς δὲ μείζον δῶρον ὤλεσε τύχης.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ἐλπίδι κέρδους εἰς ζημίαν ἐκ μικροψυχίας ἐμπίπτοντας.

Περὶ Ἀστεροσκόπου καὶ Ὁδοιπόρου.

Ἀστρεῖς περισκοπῶν τις ἀστεροσκόπος,
Πίπτει λεληθὼς πρὸς φρέαρ. τυχὼν δέ τις
Ὁδοιπόρος, στένοντι ταῦτ' ἔφη, λέγων·
Νοῶ θεὰς ἄνω, βέλτιστε, τὴν γῆν οὐ βλέπεις;

Ἐπιμύθιον, ὅτι πολλοὶ τὰ ἐνεστῶτα μὴ γινώσκοντες, τὰ μέλλοντα καυχῶνται γινώσκειν.

Περὶ Ἵππου καὶ Κάπρου.

Ἤριζεν ἵππος ἀγελαίῳ κάπρῳ,
Ὁρμὴν δὲ θηρὸς ἵππος οὐ σθένων ὅλως,
Ἑαυτὸν ἐνδέδωκεν, εὑρὼν σύμμαχον
Ἔμπειρον ἄνδρα πρὸς σφαγὴν τοῦ θηρίου.

Ἐπιμύθιον, ὅτι δι' ἔχθραν τινὲς καὶ εἰς δουλείαν ἑαυτοὺς ἐμβάλλουσιν.

Περὶ

De Gallina, aureum ovum pariente, & Avaro. 21

Ovum aureum Gallina semèl peperit,
Quidamque Avarus, deceptus animo,
Eam occidit, aurum accepturus.
Sed spes perdidit majus fortunæ donum.

AFFAB. *In eos, qui spe lucri in damnum ex pusillanimitate incidunt.*

De Stellarum Speculatore, & Viatore. 22

Stellis intentus quidam stellarũ speculator,
Cadit imprudẽs in puteũ: sed qdã superveniens
Viator suspiranti hæc inquit, dicens: (vides?
Animũ q applicuisti sursũ, ô optime, terrã non

AFFAB. *Quòd plerique, cùm præsentia nesciant, futura cognoscere glorientur.*

De Equo & Apro. 23

Pugnabat Equus cum ferocissimo Apro.
Impetũ v. feræ Equ⁹ cùm penitùs nõ sustineret,
Sese dedidit, invento socio,
Viro jugulandæ feræ perito.

AFFAB. *Quòd nonnulli ob inimicitias in servitutem sese dedant.*

De

Περὶ Ἀνδρὸς μιξοτριχος, καὶ δυοῖν ἑταίραιν.

Ἐρωμένας δύ᾽ ἄχειν αὐτὴρ μιξότριξ,
Χρόνῳ δ᾽ ἐνδιοχῦαι παύτῃ κατὰ τρόπῳ,
Ἡ μὲν μελαίνας, ἡ δὲ λευκὰς ἐκφέρον,
Ἐξ ὧν ψιλωθεὶς, πᾶσιν ὤφθη γέλως.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς εἰς δύο ἐναντία πράγματα ἑαυτοὺς ἐμβάλλοντας.

Περὶ Αἰετοῦ τε καὶ Κολοιοῦ.

Ἀρνὸν κατάπτας αἰετὸς καθαρπάσας,
Ἰδὼν κολοιὸς, ἐν κρεῷ πράττει τάδε.
Ὃν εἷλε ποιμὴν· παῖς δ᾽ ἐφώνει τοῦτό τι.
Ἐμοὶ κολοιὸς, αἰετὸς δ᾽ αὐτῷ πέλει.

Ἐπιμύθιον, ὅτι οὐ δεῖ μιμεῖσθαι τοὺς κρείττονας.

Περὶ Κολοιοῦ τε καὶ ἄλλων Ὀρνέων.

Ἀλλοτρίοις πτεροῖσιν ἠμφιεσμένος,
Ηὔχει κολοιὸς ὀρνέων ὑπερφέρειν.
Πρῶτον δὲ δῶρον ἡ χελιδὼν ἥρπακε,
Μεθ᾽ ἣν ἅπαντες, εἶτα γυμνὸς εὑρέθη.

Ἐπιμύθιον, ὅτι τὸ ἐκ βραχέος κάλλος διαλύεται.

De Viro misticapillo & duabus Amicis. 24

Amicas duas habebat vir misticapillus,
Ætate autem & moribus omninò dissimiles.
Altera nigros capillos, albos altera, evellebant.
Quapropter depilatus, omnibus ridiculo fuit.

AFFAB. *Adversùs eos, qui in duas res contrarias sese injiciunt.*

De Aquila & Cornicula. 25

Agnum devolans Aquila quùm rapuisset,
Idq; vidisset Monedula, in Ariete facit eadem:
Quã pastor cepit. puer aũt clamabat tale quid,
Mihi Monedula, Aquila autem sibi est.

AFFABULATIO, *Quòd non oporteat imitari præstantiores.*

De Cornicula & cæteris Avib. 26

Alienis pennis induta
Gloriabatur Cornicula præstare Avibus.
Primum donum Hirundo rapuit,
Post eam omnes, hinc nuda inventa est.

AFFABUL. *Quòd ex collatione pulchritudo dissolvatur.*

Περὶ Αἰετοῦ τε καὶ Οἰστοῦ.

Βέλει τὸ στῆθος αἰετὸς τρωθεὶς πάλαι.
Ἀλγῶν δὲ λοιπὸν ἦστο πολλὰ δακρύων.
Βλέπων δ' ὀϊστὸν εἶπεν ἐπτερωμένον.
Βαβαὶ, πτερόν με τὸν πτερωτὸν ὀλλύει.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ἐκ τῶν ἰδίων κακῶς πάσχοντας.

Περὶ Θηρῶν καὶ Ὀρνίων μάχης, καὶ Στρουθοῦ.

Πᾶσι πεφύκει θηρσὶ, καὶ πτηνοῖς μάχη,
Ἣν ὦ λίβυσσα στρουθὸς, ἣ τοὺς δ' ἐπλάνα.
Εἶναι μὲν ὄρνις, ἐκ μέρους δὲ θηρίον,
Πτηνοῖς κάραν δεικνῦσα, τοῖς θηρσὶ πόδας.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς δυσὶ κυρίοις δουλεύοντας, καὶ πλανῶντας ἀμφοτέρους.

Περὶ Χελιδόνος καὶ Κειληρίς.

Ἦξε χελιδὼν νεοσσίαν κειληρὶς
Ὑπερθεν, ὥσπερ τὴν γονὴν βλάπτει δράκων.
Ἡ δ' αὖτ' ἔφησεν, ὦ πολυστόνου τύχης·
Ὅπου γὰρ ἐκλίπωσιν, ἐβλάβην μόνη.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς παθόντας κακὸν ἀπὸ καλῶν ἀνθρώπων.

De Aquila & Sagitta. 27

Sagittâ pectus Aquila vulnerata est olim.
Dolens aũt posteà sedebat admodùm plorans.
Videns autem sagittam pennatam, ait:
Papæ, penna me pennatam occidit.

AFFABULATIO, *In eos qui à suis mala patiuntur.*

De pugna Ferarum ac Volucrum, & Struthione. 28

Omnes inter se ferę & volucres cõcertabãt,
Capta est Struthio Lybica, q̃ hasce decipiebat,
Esse quidem avis, ex parte verò fera,
Volucribus caput, feris pedes ostendens.

AFFAB. *Adversùs eos, qui duobus serviendo dominis utrosq; decipiunt.*

De Hirundine & Prætorio. 29

Hirundo fixit nidulum super Prætorio,
Cujus prolem lædit Serpens.
Hæc autem dixit, ô ingemiscendam fortunam:
Ubi enim ultio est, sola offensa sum.

AFFABULATIO, *In eos, qui malum à bonis patiuntur.*

Περὶ τριῶν Βοῶν ὁμοφώνων, εἶτα ἀσυμφώνων, καὶ Λέοντος.

Ὁμόφρονες ἐνέμοντο τρεῖς ὁμοῦ βόες,
Οὓς οὐδὲ θὴρ ἔβλαπτε πολλάκις λέων.
Ἔχθρας δὲ μίσει, καὶ μάχης διαχίσας.
Ἕκαστον ἐκβέβρωκε γυμνὸν ὡς ἕνα.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς χιζομένους ἐκ τῶν ἰδίων, καὶ διὰ τοῦτο κακῶς πάσχοντας.

Περὶ Γεωργοῦ καὶ Γεράνου.

Ἔθνει γεράνων πῆξέ τις σπορεὺς πάγην.
Μεθ' ὧν πελαργὸν εἷλεν, ὃς θρηνῶν μέγα.
Ἔφη δ' ἀροτρεῦς, ὡς φίλος μὴ ἔα σύ μοι.
Ἀλλ' ἡ πάγη λαβοῦσα, σὺν κακοῖς ἔχει.

Ἐπιμύθιον, πρὸς φίλον τινὸς, εὑρόμενον τοῖς ἐχθροῖς τοῦ φίλου αὐτοῦ.

Περὶ Κυνὸς καὶ Εἰδώλου αὐτοῦ ἐν τῷ ὕδατι.

Φέρων ποταμοῦ πλησίον κύων κρέας,
Κύψας ἑαυτὸν, ἄλλον εἰς ὕδωρ βλέπει.
Χανὼν δὲ λοιπὸν τοῦ κάτω λαβεῖν κρέας,
Ἀπεστερεῖτο καὶ τοῦ ὅπερ ἐκράτει.

Ἐπιμύθιον, ὅτι ὁ πλεονεκτῶν μᾶλλον ζημιοῦται.

De tribus Bobus concordibus, inde discordibus, & Leone. 30

Concordes pascebantur tres simul Boves.
Quos nè ferus quidem lædebat Leo.
Cùm v. inimicitiarũ odio & pugnâ dissẽsissent,
Singulos devoravit nudos ut unum.

AFFAB. *Adversùs eos, qui à suis diffident, & propterea mala patiuntur.*

De Agricola & Ciconia. 31

Gruibus tetẽdit Agricola quidam laqueum,
Cũ quib. Ciconiã cepit, q̃ vehementer lugebat.
Dixit aũt Agricola, Ut amica quidẽ tu mihi es:
Sed laqueus qui cepit te, cum malis tenet.

AFFABUL. *In amicum cujusdam conjunctum cum inimicis amici ipsius.*

De Cane & Imagine ipsius in aqua. 32

Canis propter flumen carnem ferens,
Quùm se acclinâsset, aliam in aqua videt:
Hiscens aũt ut inferiorẽ aliam carnem caperet,
Privatus & eã est, cujus compos erat.

AFF. *Quòd cupidus magis damno afficitur.*

Περὶ Ὄνου καὶ ἅλος, καὶ Σπόγγων.

Πέρων ποταμὸν, φόρτον ἦγ' ἅλες ὄνος,
Ἐν ᾧ τε καὶ πέπτωκε κουφισθεὶς βάρος.
Σπόγγων δ' ἔπειτα πλῆθος οὕτως ὡς φέρειν,
Πεσὼν ἑκοντὶ, δυστυχῶς ἀπεπνίγη.

Ἐπιμύθιον, ὅτι πολλάκις προσδοκία κέρδους, εἰς ζημίαν καταντᾷ.

Περὶ Καμήλου καὶ Διός.

Κυρτὴ θεὸν κάμηλος ἐζήτει κέρα,
Ἣν ἐξεμυκτήρισε τῆς ἀβουλίας.
Ζημοῖ γὰρ αὐτὴν λοιπὸν ὦτα καὶ κάρα,
Ὡς ἂν γε παντάπασιν αἰσχίστη πέλῃ.

Ἐπιμύθιον, ὅτι δεῖ παρὰ τοῦ Θεοῦ αἰτεῖν τὰ προσήκοντα.

Περὶ Λύκου καὶ Ἀρνός.

Λύκος πρὸς ἄρνα φησίν· οὐ πρόσθεν σύ μοι
Ὕδωρ ταράττεις; ἄρτι γαστρὸς ἐξέφυν,
Καὶ πῶς ὕδωρ ταράττομ ἀγνοῶ πότε.
Θοίνη γένῃ μοι, κἂν θέμις, κἂν μὴ θέμις.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ἀδίκως φανερῶς ἀδικοῦντας.

De Asino & Sale, & Spongiis. 33

Transiens fluviũ, onus salis portabat Asin⁹,
In quo etiam cecidit levatus onere.
Dehinc cùm itidem multum spongiarũ ferret,
Cecidit sponte, & infeliciter suffocatus est.

AFFAB. *Quòd plerunque exspectatio lucri in damnum incurrit.*

De Camelo & Iove. 34

Curva Camelus à DEO petebat cornua,
Quam derisit ob malum consilium.
Minuit enim ei de cætero aures & caput,
Ut ab omni parte foret turpissima.

AFFAB. *Quòd oporteat à* DEO *convenientia petere.*

De Lupo & Agno. 35

Lupus Agno inqt, Nónne dudum tu mihi
Aquã perturbâsti? nuper ex ventre natus sum,
Et quomodò aquã ꝑturbârim, nescio quandò,
Cœna fies mihi, sive jure, sive injuriâ.

AFFAB. *Adversùs eos, qui intrepidè palàm injurii sunt.*

Περὶ δειλοῦ Κυνηγοῦ καὶ Ποιμένος.

Δειλὸς κυνηγὸς πρός τιν᾽ εἶπε ποιμένα,
Εἶπου λέοντος ἴχνη εἶδες, μοὶ φράσον.
Σοὶ τοῦτον, εἶπεν, εἰ θέλεις, δείξω, πέλας
Ἴχνος κυνηγὸς εἶπεν, οὐ ζητῶ πλέον.

Ἐπιμύθιον, πρὸς ἀνθρώπους θρασεῖς πρὸς λόγους, καὶ πρὸς ἔργα δειλούς.

Περὶ Ἱππότου καὶ Ἀγροίκου.

Ἡτοι λαβεῖν ἀγροῖκον λαγὼν ἱππότης,
Λαβὼν δὲ χερσὶ τοῦτον, ἠρῶτα, πόσου;
Καὶ πῶλον ἐξήλαυνεν. ἀγροῖκος δ᾽ ἔφη·
Μὴ σπεῦδε, σοι δῶρημα τοῦτο προσφέρω.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ἐξ ἀνάγκης παραιτουμένους τὰ ἴδια.

Περὶ Λύκου καὶ Ὄνου.

Ὀδοῦσιν ἧλον εἷλεν ἐξ ὄνου λύκος.
Αἰτῶν δὲ μισθὸν, πλήττεται λὰξ τὴν γένυν.
Λύκος δέ φησι, πῶς μάγειρος ὢν πάλαι
Ἰατρικῆς μετῆλθον ἔργ᾽ ἀναξίως;

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς τὴν ἰδίαν τέχνην καταλιμπάνοντας, καὶ ἑτέραν μετερχομένους ἐπὶ βλάβῃ.

De Venatore timido, & Pastore. 36

Timidus Venator Pastori cuidam ait,
Sicubi Leonis vestigia nôsti, dic mihi.
Tibi ipsum, ait, vis ostendam propè
Vestigium. Venator ait, Non quæro ampliùs.

AFFAB. *Adversùs homines audaces verbis, & factis timidos.*

De Equite & Agricola. 37

Petebat Leporem ab Agricola ut acciperet
Accepto eo manibus, rogabat, Quanti? (Miles,
Et Equum admisit. Agricola autem ait,
Ne festina, tibi donum hoc offero.

AFF. *Adversùs eos, qui necessariò recusant res suas.*

De Lupo & Asino. 38

Ex Asino clavum dentibus extraxit Lupus,
Poscens v. mercedem, percutitur calcib⁹ gena.
Lupus a. inqt, Quomodò cocus cùm essē olim,
Medicinæ opera indignè exercui?

AFFABUL. *In eos qui propriam artem derelinquunt, & aliam aggrediuntur incommodé.*

Περὶ Λύκου καὶ Γεράνου.

Εἰς λαιμὸν ὀστοῦ ἐμπεπήγη τῷ λύκῳ,
Μισθῷ δ' ἑλὼν γέρανος ἦτει τὴν χάριν.
Ζῶον τράχηλον ἐκ λύκου λαιμοῦ φέρων,
Μηδ' ἄλλο μηδὲν μισθὸν, ἢ τοῦτο σκόπει.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ἐπικίνδυνον πρᾶξιν ἐγχειρήσαντας, καὶ μετὰ τὸ σώθημα ζητοῦντας μισθόν.

Περὶ Ταύρου καὶ Τράγου.

Ἤλαυνε ταῦρον ἐξ εὐῆς κοίτης τράγος,
Ὃν θὴρ λέων δίωκεν. εἶπε δὲ γινώων·
Εἰ πὲρ με μὴ λέοντος ἐπῆεν φόβος,
Ἔγνως ἴσον ταύρου τε καὶ τράγου σθένος.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς ἀχθαδεχομένους ὑβρίζεσθαι ὑπὸ μικρῶν, διὰ φόβον ἑτέρων μειζόνων.

Περὶ Μύρμηκος καὶ Τέττιγος.

Ἤτει τροφὴν μύρμηκα τέττιξ ἐν κρύει.
Μύρμηξ δ' ἔφησε· τί θέρους ὄντος ἔδρας;
Ὡς ἐν θέρει, εἴρηκεν, ᾖδον ὀξέως.
Χειμῶνος ὀρχοῦ, φησὶ, μὴ τροφῆς ἐρα.

Ἐπιμύθιον, πρὸς τοὺς μὴ θέλοντας ἐν νεότητι κοπιᾷν, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ γήρᾳ πτωχοῦντας.

Περὶ

De Lupo & Grue. 39

In Lupi gutture os infixum erat, (pretium.
Mercede autem cùm extraxiſſet Grus, petebat
Salvum collum ex Lupi gutture ferens,
Nullam aliam mercedem, quàm hoc cōſidera.

AFFAB. *In eos, qui periculoſum negotium aggrediuntur, & poſt conventionem quærunt mercedem.*

De Tauro & Hirco. 40

Expellebat Taurum ex ſuo cubili Hircus.
Quem ferus Leo inſectabatur: ait aūt ſuſpirās,
Niſi me Leonis timor perterreret,
Scires quanta & Tauri & Hirci vis ſit.

AFF. *In eos, qui affici injuriâ ferunt à parvis, metu aliorum majorum.*

De Formica & Cicada. 41

Petebat à Formica Cicada cibum, hyeme:
Sed Formica ait, Quid æſtate faciebas?
Quòd æſtate acutè caneret, dixit.
Hyeme ſalta, inquit, nè ama cibum.

AFFABUL. *Adversùs eos, qui in juventute nolunt laborare, & propterea in ſenectute mendicant.*

Περὶ Ὄφεως καὶ Γεωργοῦ.

Ἔθαλπέ τις γεωργὸς ἐν κόλποις ὄφιν
Ὥρᾳ κρύους, ἐπεὶ δὲ θέρμης ἤσθετο,
Ἔπληξε τὸν θάλψαντα, κἀκτείνει τάχος.

Ἐπιμύθιον, ὅτι οἱ κακοὶ ποιοῦσι τοὺς εὐεργέτας.

Περὶ Χελιδόνος καὶ Ἀηδόνος.

Ἀγροῦ χελιδὼν μακρὰν ἐξεπωτᾶτο,
Εὗρε δ' ἐρήμοις ἐγκαθημένην ὕλαις
Ἀηδόν' ὀξύφωνον. ἡ δ' ἀπεθρήνει
Τὸν Ἴτυν ἄωρον ἐκπεσόντα τῆς ὥρης.
Χ' ἡ μὲν χελιδὼν φησὶ ζώοις φίλτατη,
Πρῶτον βλέπω σε, σήμερον μετὰ Θράκην.
Ἀλλ' ἐλθ' εἰς ἀγρὸν, καὶ πρὸς οἶκον ἀνθρώπων.
Σύσκηνος ἡμῖν, καὶ φίλη κατοικήσεις,
Ὅπου γεωργοῖς, οὐχὶ θηρίοις ᾄσεις.
Τὴν δ' αὖτ' ἀηδὼν ὀξύφωνος ἠμείφθη,
Ἔα με πέτραις ἐμμένειν ἀοικήτοις.
Οἶκος δέ μοι πᾶς, ἥτε μίξις ἀνθρώπων,
Μνήμην παλαιῶν συμφορῶν ἀναφλέξει.

Ἐπιμύθιον. Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι κρεῖττον ἐν ἐρήμοις ζῆν ἀλύπως, ἢ συνοικεῖν ἐν πόλεσι τοῖς κακοῖς.

Τῶν τοῦ Γαβρίου μύθων τέλος.

De Serpente & Agricola. 42

Agricola quidam in ſinu fovit Serpentem
Frigoribus: ubi autem calorem ſenſit,
Percuſſit eum qui fovit, atq; occidit ſtatim.

AFFAB. *Sic mali tractant bene-factores.*

De Hirundine & Luſcinia. 43

Procul ab agro Hirundo volavit.
Reperit autem in deſertis ſedentem ſylvis
Acutè canentem Luſciniam: ea verò lugebat
Itym immaturum exceſſiſſe è vita.
Et Hirundo inquit, Chariſſima, ſalva ſis,
Primùm hodiè te poſt Thraciam video.
Sed veni rus & in domum hominum,
Contubernalis nobis, & chara habitabis.
Ubi agricolis, & non feris cantabis.
Cui Luſcinia canora reſpondit,
Sine me in petris manere deſertis:
Nam domus omnis & conſuetudo hominum
Memoriam antiquarũ calamitatũ reaccendet.

AFFAB. *Fabula ſignificat, Præſtare ſine dolore vivere in deſertis, quàm cum malis habitare in civitatibus.*

Fabularum Gabriæ FINIS.

ΟΜΗΡΟΥ ΒΑΤΡΑΧΟ-
μυομαχία.

Ἀρχόμενος πρῶτον μουσῶν χορὸν ἐξ ἑλικῶνος,
Ἐλθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι, εἵνεκ' ἀοιδῆς,
Ἣν νέον ἐν δέλτοισιν ἐμοῖς ἐπὶ γούνασι θῆκα,
Δῆριν ἀπειρεσίην πολεμόκλονον ἔργον ἄρηος,
Εὐχόμενος μερόπεσσιν ἐς οὔατα πᾶσι βαλέσθαι,
Πῶς μύες ἐν βατράχοισιν ἀριστεύσαντες ἔβησαν,
Γηγενέων ἀνδρῶν μιμούμενοι ἔργα γιγάντων.
Ὡς λόγος ἐν θνητοῖσιν ἔην, τοίην δ' ἔχεν ἀρχήν.
Μῦς ποτὲ διψαλέος γαλέης κίνδυνον ἀλύξας,
Πλησίον ἐν λίμνῃ ἁπαλὸν προσέθηκε γένειον,
Ὕδατι τερπόμενος μελιηδέϊ. τὸν δὲ κατεῖδε
Λιμνόχαρις πολύφημος, ἔπος τ' ἐφθέγξατο τοῖον·
Ξεῖνε, τίς εἶ; πόθεν ἦλθες ἐπ' ἠόνα; τίς δέ σ' ὁ φύσας;
Πάντα δ' ἀλήθευσον, μὴ ψευδόμενόν σε νοήσω.
Εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, ἐς δόμον ἄξω,
Δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήϊα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνην
Τιμῶμαι, βατράχων ἡγούμενος ἤματα πάντα.
Καί με πατὴρ πηλεὺς ποτὲ γείνατο ὑδρομεδούσῃ
Μιχθεὶς ἐν φιλότητι παρ' ὄχθας ἠριδανοῖο.

HOMERI RANARUM
& MURIUM pugna.

INcipiens primum Musarum cœtum ex Helicone,
Venire in meum cor supplico, gratiâ cantus,
Quem nuper in libellis meis super genua posui,
Litem immensam, tumultuosum opus Martis,
Supplicans hominibus in aures omnibus mittere,
Quomodò Mures in Ranas principantes iverunt,
Terrigenûm virorum imitati opera gigantum.
Sic sermo inter mortales erat: tale a. habuit principiû:
Mus aliquãdò sitibundus Felis periculum evitans,
Propinquum in lacum teneram adposuit barbam,
Aquâ delectatus dulci: hunc autem vidit
Limnocharis obstrepera, verbû autem locuta est tale:
ô hospes, quis es? undè venisti ad littus? quis a. te pro-
Omnia a. verè dic, nè mendacem te intellexero. (duxit?
Si enim te noverim amicum dignum, ad domum ducã,
Dona autem tibi dabo hospitalitia multa & bona.
Sum autem ego Rex Physignathus, qui per lacum
Color, Ranarum dux dies omnes.
Et me pater Peleus olim genuit, Hydromedusæ
Mixtus in amore apud ripas Eridani,

Et

Καί σε ὁρῶ καλόν τε καὶ ἄλκιμον, ἔξοχον ἄλλων
Σκηπτοῦχον βασιλῆα, καὶ ἐν πολέμοισι μαχητὴν
Ἔμμεναι. ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἑὴν γενεὴν ἀγόρευε.
Τὸν δ' αὖ ψιχάρπαξ ἠμείβετο, φώνησέν τε.
Τίπτε γένος τοὐμὸν ζητεῖς φίλε δῆλον ἅπασιν
Ἀνθρώποις τε, θεοῖς τε, καὶ οὐρανίοις πετεηνοῖς,
Ψιχάρπαξ μὲν ἐγὼ κικλήσκομαι, εἰμὶ δὲ κοῦρος
Τρωξάρταο πατρὸς μεγαλήτορος. ἡ δέ νυ μήτηρ
Λειχομύλη θυγάτηρ πτερνοτρώκτου βασιλῆος.
Γείνατο δ' ἐν καλύβῃ με, καὶ ἐξεθρέψατο βρωτοῖς,
Σύκοις, καὶ καρύοις, καὶ ἐδέσμασι παντοδαποῖσι.
Πῶς δὲ φίλον ποιῇ με, τὸν εἰς φύσιν οὐδὲν ὁμοῖον;
Σοὶ μὲν γὰρ βίος ἐστὶν ἐν ὕδασιν. αὐτὰρ ἔμοιγε
Ὅσσα παρ' ἀνθρώποις τρώγειν ἔθος, οὐδέ με λήθει
Ἄρτος τρισκοπάνιστος ἀπ' εὐκύκλου κανέοιο,
Οὐδὲ πλακοῦς τανύπεπλος ἔχων πολλὴν σισαμῖδα,
Οὐ τόμος ἐκ πτέρνης, οὐχ ἥπατα λευκοχίτωνα,
Οὐδὲ τυρὸς νεόπηκτος ἀπὸ γλυκεροῖο γάλακτος.
Οὐ χρηστὸν μελίτωμα, τὸ καὶ μάκαρες ποθέουσιν,
Οὐδ' ὅσα πρὸς θοίνην μερόπων τεύχουσι μάγειροι,
Κοσμοῦντες χύτρας ἀρτύμασι παντοδαποῖσιν.
Οὐδέ ποτ' ἐκ πολέμοιο κακὴν ἀπέφυγον ἀϋτήν,
Ἀλλ' εὐθὺς μετὰ μῶλον ἰὼν, προμάχοισιν ἐμίχθην,

Et te quidẽ video pulchrumq; & fortẽ egregiũ aliorũ
Sceptriferum Regem, & in bellis pugnacem
Esse, sed age citiùs tuam generationem concionare.
Huic autem rursùs Psicharpax respondit, dixitque,
Quidnã gen⁹ meũ perquiris, ô amice, manifestũ omni-
Hominibusq; diisq; & cœlestibus volatilibus: (bus
Psicharpax quidem ego vocor, sum autem filius
Troxartæ patris magnanimi: at mater
Lichomyle filia Pternotroctæ Regis.
Genuit autem in lignario me & enutrivit cibariis,
Ficubus & nucibus, & eduliis omnigenis.
Quomodo aũt amicũ facies me in naturã nihil similẽ?
Tibi quidèm enim vita est in aquis, sed mihi certè
Quæcunq; apud homines comedere cõsuetudo, neq; me
Panis ter pistus à bene rotunda cista, (latet
Neque placenta extensa habens multam sisamida,
Non sectio ex perna, non jecora albam vestẽ habentia,
Neque caseus nuper pressus à suavi lacte.
Non bonum dulciarium, quod & divi desiderant.
Neque quæcunque ad convivia hominum faciũt coci,
Ornantes ollas condimentis variis.
Nunquàm ex bello malum effugi clamorem,
Sed statim ad pugnã iens propugnãtibus mixtus sum,

Οὐ δέδι' ἄνθρωπον, καίπερ μέγα σῶμα φοροῦντα·
Ἀλλ' ἐπὶ λέκτρον ἰὼν, ἄκρον δάκτυλον καταδάκνω,
Καὶ πτέρνης λαβόμην, καὶ οὐ πόνος ἵκανεν ἄνδρα.
Νήδυμος οὐκ ἀπέφυγεν ὕπνος, δάκνοντος ἐμεῖο,
Ἀλλὰ δύω μάλα πάντα τὰ δείδια πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
Κίρκον καὶ γαλέην, οἵ μοι μέγα πένθος ἄγουσι.
Καὶ παγίδα στονόεσσαν, ὅπου δολόεις πέλε πότμος.
Πλεῖστον δὴ γαλέην περιδείδια, ἥ τις ἀρίστη,
Ἡ καὶ τρωγλοδύοντα κατὰ τρώγλην ἐρεείνει.
Οὐ τρώγω ῥαφάνας, οὐ κράμβας, οὐ κολοκύντας,
Οὐ σεύτλοις χλωροῖς ἐπιβόσκομαι, οὐδὲ σελίνοις.
Ταῦτα γὰρ ὑμῶν ἔστιν ἐδέσματα τῶν κατὰ λίμνην.
Πρὸς τάδε μειδήσας Φυσίγναθος ἀντίον ηὔδα·
Ξεῖνε, λίαν αὐχεῖς ἐπὶ γαστέρι· ἔστι καὶ ἡμῖν
Πολλὰ μάλ' ἐν λίμνῃ, καὶ ἐπὶ χθονὶ θαύματ' ἰδέσθαι.
Ἀμφίβιον γὰρ ἔδωκε νομὴν βατράχοισι Κρονίων,
Σκιρτῆσαι κατὰ γαῖαν, καὶ ἐφ' ὕδασι σῶμα καλύψαι.
Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, εὐχερές ἐστιν.
Αἴρω σ' ἐν νώτοισι, κράτει δέ με μήποτ' ὄληαι,
Ὅππως γηθόσυνος τὸν ἐμὸν δόμον εἰσαφίκηαι.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ νῶτ' ἐδίδου. ὁ δ' ἔβαινε τάχιστα
Χεῖρας ἔχων ἁπαλοῖο κατ' αὐχένος, ἅλματι κούφῳ.
Καὶ πρῶτον μὲν ἔχαιρεν, ὅτ' ἔβλεπε γείτονας ὅρμους,

Nō timui hominē, & quamvis magnū corpus ferentē:
Sed ad lectum iens, summum digitum mordeo,
Et à pede accepi, & non labor occupavit virum,
Suavis non aufugit somnus mordente me.
Sed duo valdè omnia timeo omnem per terram,
Accipitrē & Felem, qui mihi magnū luctū adferunt,
Et Decipulam gemituosam, ubi dolosum existit fatum.
Plurimùm jam Felem supertimeo, qui optimus,
Qui & foramen ingredientem per foramen perquirit.
Non comedo raphanos, non caules, non cucurbitas,
Non porris viridibus pascor, neque apiis:
Hæc enim vestra sunt edulia per lacum.
Ad hæc a. subridens Physignathus cōtrà loquutus est:
ô hospes, valdè gloriaris ob ventrē, adsunt & nobis
Multa valdè in lacu, & in terra mirabilia visu.
Vtramvis enim dedit pascuam Ranis Saturnius,
Exultare per terram, & in aquis corpus cooperire.
Si autem vis & hæc scire, facile est.
Portem te in humeris: tene a. me, nè aliquandò pereas,
Sic gavisus in meam domum venias. (lociter,
Sic certè, inquit, & terga dabat. ille aūt ascendit ve-
Manus habens tenerū per collū. saliu facili. (portus,
Et inprimis qdèm gaudebat, quādo intuebatur vicinos

Νύξε τρεπόμενος φυσιγνάθου. ἀλλ' ὅτε δή ῥα
Κύμασι πορφυρέοις ἐπικλύζετο, πολλὰ δακρύων,
Ἄχρυστον μετάνοιαν ἐμέμφετο. τίλλε δὲ χαίτας,
Καὶ πόδας ἔσφιγγεν κατὰ γαστέρος. ἐν δὲ οἱ ἦτορ
Πάλλετ' ἀηθείῃ, καὶ ἐπὶ χθόνα βούλετ' ἱκέσθαι.
Δεινὰ δ' ἐπιστενάχιζε, φόβου κρυόεντος ἀνάγκῃ.
Οὐρὴν μὲν πρῶτ' ἔπλασ' ἐφ' ὕδασιν, ἠύτε κώπην
Σύρων, εὐχόμενός τε θεοῖς ἐπὶ γαῖαν ἱκέσθαι,
Ὕδασι πορφυρέοισιν ἐκλύζετο. πολλὰ δ' ἐβόα,
Καὶ τοῖον φάτο μῦθον, ἀπὸ στόματος δ' ἀγόρευεν.
Οὐχ οὕτω νώτοισιν ἐβάστασε φόρτον ἔρωτος
Ταῦρος, ὅτ' Εὐρώπην διὰ κύματος ἦγ' ἐπὶ Κρήτην,
Ὡς ἐμ' ἐπιπλώσας ἐπινώτιον ἦγεν ἐς οἶκον
Βάτραχος, ὑψώσας ὠχρὸν δέμας ὕδατι λευκῷ.
Ὕδρος δ' ἐξαπίνης ἀνεφαίνετο, δεινὸν ὅραμα
Ἀμφοτέροις, ὀρθὸν δ' ὑπὲρ ὕδατος εἶχε τράχηλον.
Τοῦτον ἰδὼν κατέδυ φυσίγναθος, οὔ τι νοήσας
Οἷον ἑταῖρον ἔμελλεν ἀπολλύμεναι κατὰ λίμνην.
Δῦ δὲ βάθος λίμνης, καὶ ἀλύξατο κῆρα μέλαιναν.
Κεῖνος δ' ὡς ἀφέθη, πέσεν ὕπτιος εὐθὺς ἐς ὕδωρ.
Χεῖρας δ' ἔσφιγγεν, καὶ ἀπολλύμενος κατέτριζε.
Πολλάκι μὲν κατέδυνεν ἐφ' ὕδατι, πολλάκι δ' αὖτε
Λακτίζων ἀνέδυνε, μόρον δ' οὐκ ἦν ὑπαλύξαι.

Natatione gaudẽs Physignathi. sed quando jam utiq;
Vndis purpureis submergebatur, multùm lachrymans
Inutilem pœnitentiam accusabat: vellebat autẽ comas,
Et pedes stringebat per ventrem. in illo autem cor
Concutiebatur insolentiâ, & in terram volebat videre.
Vehementer a. ingemiscebat timoris frigidi necessitate.
Caudã quidẽ inprimis extẽdit in aquis tanquàm remũ
Trahens, supplicansque deis in terram venire.
Aquis purpureis submergebatur: multùm a. clamabat:
Et talem dixit sermonem, ab ore autem concionabatur:
Non sic humeris portavit onus amoris
Taurus, quandò Europam per undam duxit in Cretã,
Vt me navigans super humeralem duxit ad domum
Rana, elevans pallidum corpus aquâ albâ.
Hydrus a. ex improviso apparebat, horrẽdũ spectaculũ
Virisque, ac erectum super aquam habebat collum.
Hũc vidẽs ingressus est Physignathus, nõ qc quã intelli-
Qualem socium futurus erat perdere per lacum. (gẽs
Ingress⁹ est a. profũditatẽ lac⁹, & evitavit parcã nigrã.
Ille autẽ ut relictus est, cecidit supinus statim in aquã:
Manus autem stringebat, & moriens stridebat.
Sæpè quidẽ ingrediebatur in aquam, sæpè aũt rursùs
Calcitrãs egrediebatur: mortem aũt non erat evitare.

Δυόμεναι δὲ τρίχες πλεῖστον βάρος εἷλκον ἐπ' αὐτῷ,
Ὕδασι δ' ὀλλύμενος, τοίους ἐφθέγξατο μύθους·
Οὐ λήσεις γε θεοὺς, φυσίγναθε, ταῦτα ποιήσας,
Ναυηγὸν ῥίψας ἀπὸ σώματος ὡς ἀπὸ πέτρης.
Οὐκ ἄν μευ κατὰ γαῖαν ἀμείνων ἦσθα κάκιστε,
Παγκρατίῳ τε, πάλῃ τε καὶ εἰς δρόμον· ἀλλὰ πλανήσας
Εἰς ὕδωρ μ' ἔρριψας. ἔχει Θεὸς ἔκδικον ὄμμα.
Ποινὴν σὺ τίσεις μυῶν στρατῷ, οὐδ' ὑπαλύξεις.
Ταῦτ' εἰπὼν, ἀπέπνευσεν ἐν ὕδασι. τὸν δὲ κατεῖδε
Λειχοπίναξ, ὄχθῃσιν ἐφεζόμενος μαλακῇσι.
Δεινὸν δ' ἐξολόλυξε, δραμὼν δ' ἤγγειλε μύεσσιν.
Ὡς δ' ἔμαθον τὴν μοῖραν, ἔδυ χόλος αἰνὸς ἅπαντας.
Καὶ τότε κηρύκεσσιν ἑοῖς ἐκέλευσαν ὑπ' ὄρθρον
Κηρύσσειν ἀγορὴν δ' ἐς δώματα Τρωξάρταο
Πατρὸς δυστήνου Ψιχάρπαγος, ὃ κατὰ λίμνην
Ὕπτιος ἐξήπλωτο, νεκρὸν δέμας, οὐδὲ παρ' ὄχθας
Ἦν ἤδη τλήμων, μέσσῳ δ' ἐπενήχετο πόντῳ.
Ὡς δ' ἦλθον σπεύδοντες ἅμ' ἠοῖ, πρῶτος ἀνέστη
Τρωξάρτης ἐπὶ παιδὶ χολούμενος, εἶπέ τε μῦθον·
Ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῦνος ἐγὼ κακὰ πολλὰ πέπονθα
Ἐκ βατράχων, ἡ μοῖρα κακὴ πάντεσσι τέτυκται.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ δύστηνος, ἐπεὶ τρεῖς παῖδας ὄλεσσα.
Καὶ τὸν μὲν πρῶτον ῥα κατέκτανεν ἁρπάξασα

Madentes aũt pili plurimũ pondus trahebant in ipso.
Aquis autem periens, tales loquutus est sermones:
Non latebis utique deos, Physignathe, hæc faciens,
Naufragium jaciens à corpore ut à petra.
Non certè me per terram melior eras, ô pessime,
Pancratioque, luctáque, & ad cursum: sed decipiens
In aquam me projecisti: habet DEVS justũ oculum.
Pœnam tu solves Murium exercitui, neque evitabis.
Hæc loquutus, expiravit in aquis. hũc autem vidit
Lichopinax, ripis insidens mollibus.
Vehemẽtèr a.ululavit: currẽs a. annũciavit Muribus.
Vt aũt didicerunt mortem, subit ira gravis universos.
Et tùnc præconibus suis jusserunt sub diluculum
Proclamare ad concionem in domos Troxartæ
Patris infelicis Psicharpagis, qui per lacum
Supinus natabat, mortuum corpus, neque juxta ripas
Erat jam miser, medio autem innatabat ponto.
Vt aũt venerũt, festinantes cũ aurora, primùm surrexit
Troxartes ob filium iratus, dixitque sermonem:
ô amici, tametsi solus ego mala multa passus sum
Ex Ranis, sors mala omnibus facta est.
Sum autem ego infelix, postquàm tres filios perdidi.
Et quidèm primum utique occidit rapiens

Ἔχθιστη γαλέη, τρώγλης ἔκτοσθεν ἑλοῦσα.
Τὸν δ' ἄλλον πάλιν ἄνδρες ἀπηνέες ἐς μόρον ἦξαν
Καινοτέραις τέχναις ξύλινον δόλον ἐξευρόντες.
Ἣν παγίδα καλέουσι, μυῶν ὀλέτειραν ἐοῦσαν.
Ὁ τρίτος ἦν ἀγαπητὸς ἐμοὶ καὶ μητέρι κεδνῇ,
Τοῦτον ἀπέπνιξεν φυσίγναθος ἐς βυθὸν ἄξας.
Ἀλλ' ἄγεθ' ὁπλισόμεσθα, καὶ ἐξέλθωμεν ἐπ' αὐτοὺς,
Σώματα κοσμήσαντες ἐν ἔντεσι δαιδαλέοισι.
Ταῦτ' εἰπὼν, ἀνέπεισε καθοπλίζεσθαι ἅπαντας.
Καὶ τοὺς μὲν ῥ' ἐκόρυσσεν ἄρης πολέμοιο μεμηλώς.
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκαν,
Ῥήξαντες κυάμους χλωρούς, εὖ τ' ἀσκήσαντες,
Οὓς αὐτοὶ διὰ νυκτὸς ἐπιστάντες κατέτρωξαν.
Θώρηκας δ' εἶχον καλαμοστεφέων ἀπὸ βυρσῶν.
Οὓς γαλέην δείραντες ἐπισταμένως ἐποίησαν.
Ἀσπὶς δ' ἦν λύχνου τὸ μεσόμφαλον. ἡ δέ νυ λόγχη,
Εὐμήκης βελόναι, παγχάλκεον ἔργον ἄρηος.
Ἡ δὲ κόρυς τὸ λέπυρον ἐπὶ κροτάφοισι καρύου.
Οὕτω μὲν μύες ἦσαν ἔνοπλοι. ὡς δ' ἐνόησαν
Βάτραχοι, ἐξανέδυσαν ἀφ' ὕδατος. εἰς δ' ἕνα χῶρον
Ἐλθόντες. βουλὴν ξύναγον πολέμοιο κακοῖο.
Σκεπτομένων δ' αὐτῶν, πόθεν ἡ στάσις, ἢ τίς ὁ θρύλλος,
Κῆρυξ ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σκῆπτρον μετὰ χερσί,

Τυρο-

Inimicißimus felis, foramen extrà capiens.
Alium aũt rursùs viri crudeles ad mortem duxerunt,
Vanioribus artibus ligneum dolum invenientes,
Quam decipulã vocãt, murium perditricẽ existentem,
Qui tertius erat dilectus mihi & matri inclytæ,
Hunc suffocavit Physignathus in profundum ducens.
Sed agedùm armemur, & exeamus in ipsas,
Corpora ornantes in armis variis.
Hæc locutus, persuasit armari universos.
Hos quidem utiq; armavit Mars belli curam habens,
Tibiaria arma quidem primùm circa tibias posuerunt,
Frangentes fabas virides, beneq́ue aptantes,
Quas ipsi per noctem stantes corroserunt.
Thoraces autẽ habebant calamis circumdatis à coriis.
Quos felem excoriantes scitè fecerunt. (cea,
Clypeus a. erat lucernæ medius umbilicus: at verò lã-
Longæ acus, omninò æreum opus Martis.
At cassis testa in temporibus nucis.
Sic quidẽ mures erant armati. ut autem intellexerunt
Ranæ, egressæ sunt ab aqua: in unumq́ue locum
Venientes consilium congregaverunt belli mali.
Cõsiderãtib. aũt ipsis, undè seditio, vel quis tumultus,
Præco propè venit, ferens sceptrum in manibus,

Τυρογλύφου υἱὸς μεγαλήτορος ἐμβασίχυτρος,
Ἀγγέλλων πολέμοιο κακὴν φάτιν, εἶπέ τε μῦθον·
Ὦ βάτραχοι, μύες ὔμμιν ἀπειλήσαντες ἔπεμψαν
Εἰπεῖν, ὁπλίζεσθαι ἐπὶ πόλεμόν τε μάχην τε.
Εἶδον γὰρ καθ᾽ ὕδωρ ψιχάρπαγα, ὃν κατέπεφνεν
Ὑμέτερος βασιλεὺς φυσίγναθος, ἀλλὰ μάχεσθε
Οἵτινες ἐν βατράχοισιν ἀριστῆες γεγάατε.
Ὣς εἰπὼν ἀπέφηνε. λόγος δ᾽ εἰς οὔατα μυῶν
Εἰσελθὼν, ἐτάραξε φρένας βατράχων ἀγερώχων.
Μεμφομένων δ᾽ αὐτῶν, φυσίγναθος εἶπεν ἀναστάς·
Ὦ φίλοι, οὐκ ἔκτεινον ἐγὼ μῦν, οὐδὲ κατεῖδον
Ὀλλύμενον. πάντως ἐπνίγη, παίζων παρὰ λίμνην,
Νήξεις τὰς βατράχων μιμούμενος. οἱ δὲ κάκιστοι
Νῦν ἐμὲ μέμφονται τὸν ἀναίτιον. ἀλλ᾽ ἄγε βουλὴν
Ζητήσωμεν, ὅπως δολίους μύας ἐξολέσωμεν.
Τοὶ γὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Σώματα κοσμήσαντες, ἐνόπλοι στῶμεν ἅπαντες,
Ἄκροις παρ᾽ χείλεσιν, ὅπου καταλκρημνος ὁ χῶρος.
Ἡνίκα δ᾽ ὁρμηθέντες ἐφ᾽ ἡμέας ἐξέλθωσι,
Δραξάμενοι κορύθων, ὅστις σχεδὸν ἀντίον ἔλθοι.
Ἐς λίμνην αὐτοὺς σὺν ἔντεσιν εὐθὺ βάλωμεν.
Οὕτω γὰρ πνίξαντες ἐν ὕδασι τοὺς ἀκολύμβους,
Στήσομεν εὐθύμως τὸ μυοκτόνον ὧδε τρόπαιον.

Tyroglyphi filius magnanimi Embasichytros,
Nuntiant belli malum nuntium, dixitq; sermonem:
ô Ranæ, Mures vobis minitantes miserunt
Dicere, armari ad bellumque pugnamque.
Viderunt enim per aquam Psicharpaga, quem occidit
Vester rex Physignathus, sed pugnate
Quæcunque inter Ranas egregiæ genitæ estis.
Sic locutus disparuit. sermo autē in aures Murium
Ingrediens, conturbavit mentes Ranarum superbarū.
Accusantibus autem ipsis, Physignathus dixit surgēs:
ô amici, non occidi ego Murem, neque vidi
Pereuntē. omninò suffocatus est, ludens juxta lacum,
Natatus Ranarum imitatus. at pessimi
Nunc me accusant inculpabilem: sed age consilium
Inquiramus, ut dolosos Mures deperdamus.
Etenim ego dico, ut mihi apparent esse optima.
Corpora ornantes, armati stemus universi
Summas juxta ripas, ubi præceps locus.
Quandò autem impetum facientes in nos venerint,
Arripientes galeas, quisquis propè obvius venerit,
In lacum ipsos cum armis statim dejiciamus.
Sic enim suffocantes in aquis expertes natandi,
Constituemus statim Murium occisorū hic trophæum.

Sic

Ὣς ἄρα φωνήσας, ὅπλοις ἐνέδυσεν ἅπαντας,
Φύλλοις μὲν μαλαχῶν κνήμας ἑὰς ἀμφεκάλυψαν.
Θώρηκας δ' εἶχον χλοερῶν πλατέων ἀπὸ τεύτλων
Φύλλα δὲ τῶν κραμβῶν εἰς ἀσπίδας εὖ ἤσκησαν.
Ἔγχος δ' ὀξύσχοινος ἑκάστῳ μακρὸς ἀρήρει,
Καὶ κόρυθες κοχλιῶν λεπτῶν κράατ' ἀμφεκάλυπτον.
Φραξάμενοι δ' ἔστησαν ἐπ' ὄχθαις ὑψηλῇσι,
Σείοντες λόγχας· θυμοῦ δ' ἔμπλητο ἕκαστος.
Ζεὺς δὲ θεοὺς καλέσας εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Καὶ πολέμου πληθὺν δείξας, κρατερούς τε μαχητὰς
Πολλοὺς καὶ μεγάλους, ἠδ' ἔγχεα μακρὰ φέροντας,
Οἷος κενταύρων στρατὸς ἔρχεται, ἠδὲ γιγάντων,
Ἡδὺ γελῶν ἐρέεινε, τίνες βατράχοισιν ἀρωγοὶ,
Ἢ μυσὶν, ἀθανάτων; καὶ ἀθηναίην προσέειπεν·
Ὦ θύγατερ, μυσὶν ἦρ' ἐπαλεξήσουσα πορεύσῃ;
Καὶ γὰρ σοῦ κατὰ νηὸν ἀεὶ σκιρτῶσιν ἅπαντες,
Κνίσσῃ τερπόμενοι, καὶ ἐδέσμασιν ἐκ θυσιάων.
Ὣς ἄρ' ἔφη κρονίδης· τὸν δὲ προσέειπεν ἀθήνη·
Ὦ πάτερ, οὐκ ἄν πώποτ' ἐγὼ μυσὶ τειρομένοισιν,
Ἐλθοίμην ἐπαρωγὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλά μ' ἔοργαν,
Στέμματα βλάπτοντες, καὶ λύχνους εἵνεκ' ἐλαίου.
Τοῦτο δέ μου λίην ἔδακε φρένας, οἷον ἔρεξαν,
Πέπλον μου κατέτρωξαν, ὃν ἐξύφηνα καμοῦσα

Ἐκ

Sic certè loquutus, armis induit universos.
Foliis quidèm malvarũ tibias suas circũ cooperuerunt.
Thoraces autem habuerunt viridibus latis à coriis.
Folia autem caulium in clypeos bene aptaverunt.
Lancea aũt acutus juncus unicuiq; lõgus aptatus erat,
Et galeæ cochleis subtilibus capita circũ cooperiebant.
Circundantes autem steterunt in ripis altis
Cõquassantes lãceas: animo a. plenus erat unusquisq;.
Iupiter autem Deos vocans in cœlum astriferum,
Et belli multitudinẽ ostendens, potentesq; pugnatores
Multos & magnos, & lanceas longas ferentes,
Qualis centaurorum exercitus procedit & gigantum,
Suaviter ridens interrogabat: Qui ranis auxiliatores
Vel muribus, immortaliũ? & Palladẽ alloquutus est:
O filia, muribus nunquid auxiliatura ibis?
Etenim tuum per templum semper exultant universi,
Odore delectati & cibariis ex sacrificiis.
Sic certè dixit Saturnius, hũc a. allocuta est Pallas:
O pater, non certè unquàm ego muribus consumptis
Venirẽ auxiliatrix, quoniàm mala multa mihi fecerũt,
Coronas destruentes, & lucernas causâ olei.
Hoc aũt meas valdè momordit mentes quale fecerunt:
Peplum meum corroserunt, quod texui laborans

Ex

Ἐκ ῥοδάνης λεπτῆς, καὶ στήμονα λεπτὸν ἔνησα,
Τρώγλας τ' ἐμποίησαν, ὁ δ' ἠπητής μοι ἐπέστη,
Καὶ πράσσει με τόκους· τοῦτο χάριν ἐξώργισμαι.
Χρησαμένη γὰρ ὕφηνα, καὶ οὐκ ἔχω ἀνταποδοῦναι.
Ἀλλ' οὐδ' ὡς βατράχοισιν ἀρηγέμεν οὐκ ἐθελήσω.
Εἰσὶ γὰρ οὐδ' αὐτοὶ φρένας ἔμπεδοι, ἀλλά με πρῶτον
Ἐκ πολέμου ἀνιόντα, ἐπεὶ λίην ἐκοπώθην,
Ὕπνου δευομένην οὐκ εἴασαν θορυβοῦντες,
Οὐδ' ὀλίγον καταμῦσαι. ἐγὼ δ' ἄυπνος κατεκείμην
Τὴν κεφαλὴν ἀλγοῦσα, ἕως ἐβόησεν ἀλέκτωρ.
Ἀλλ' ἄγε παυσώμεσθα θεοὶ τούτοισιν ἀρήγειν,
Μήκετις ὑμμείων τρωθῇ βέλει ὀξυόεντι·
Εἰσὶ γὰρ ἀγχέμαχοι, καὶ εἰ θεὸς αὐτίος ἔλθοι.
Πάντες δ' οὐρανόθεν τερπώμεθα δῆριν ὁρῶντες.
Ὣς ἄρ' ἔφη, τῇ δ' αὖτε πεπείθοντο θεοὶ ἄλλοι.
Πάντες ὁμῶς δ' ἀολλέες ἤλυθον εἰς ἕνα χῶρον.
Κάδδ' ἦλθον κήρυκε τέρας πολέμοιο φέροντε.
Καὶ τότε κώνωπες μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες,
Δεινὸν ἐσάλπιζον πολέμου κτύπον. οὐρανόθεν δὲ
Ζεὺς κρονίδης βρόντησε, τέρας πολέμοιο κακοῖο.
Πρῶτος δ' ὑψιβόας λειχήνορα οὔτασε δουρί,
Ἑσταότ' ἐν προμάχοις, κατὰ γαστέρα εἰς μέσον ἧπαρ·
Κάδδ' ἔπεσεν πρηνής, ἁπαλὰς δ' ἐκόνισεν ἐθείρας.

Ex trama subtili, & stamen subtile nevi,
Foraminaque fecerunt: at sutor mihi institit,
Et exigit à me usuras: huius gratiâ iratus sum.
Mutuata enim texui, nec possum restituere.
Sed neque sic Ranis auxiliari velim:
Sunt enim neque ipsæ mentibus firmæ, sed me recens
Ex bello redeuntem, postquàm valdè defatigata fui,
Somno indigentem non permiserunt tumultuantes,
Neq; parùm oculos connivere: ego a. insomnis jacebam
Caput dolens, donèc clamavit gallus gallinaceus.
Sed age cessemus, Dei, iis auxiliari,
Ne utique aliquis vestrûm vulneretur telo acuto:
Sunt n. cominus pugnantes, etiã si deus contraveniret.
Omnes autem de cœlo delectemur litem vendentes.
Vt certè dixit, huic autem pòst paruêrunt dei alii.
Omnes simùl autem collecti venerunt in unum locum.
At venerunt Præcones duo, signum belli ferentes.
Et nunc culices magnas tubas habentes,
Vehementẽ tubâ clangebãt belli strepitũ. cœlitùs autẽ
Iupiter Saturnius intonuit, signum belli mali.
Primus a. Hypsiboas Lichenorum vulneravit lãceâ,
Stantẽ inter propugnatores, per vẽtrẽ in mediũ hepar.
Concidit aũt pronus, ac pulvere imbuit teneras comas.
Tro-

Τρωγλοδύτης δὲ μετ' αὐτὸν ἀκόντισε Πηλείωνα,
Πῆξεν δ' ἐν στέρνῳ στιβαρὸν δόρυ. τὸν δὲ πεσόντα
Εἷλε μέλας θάνατος, ψυχὴ δ' ἐκ σώματος ἔπτη.
Σευτλαῖος δ' ἄρ' ἔπεφνε βαλὼν κέαρ ἐμβασίχυτρον.
Ἀρτοφάγος δὲ πολύφωνον κατὰ γαστέρα τύψεν.
Ἤριπε δὲ πρηνὴς, ψυχὴ δὲ μελέων ἐξέπτη.
Λιμνόχαρις δ' ὡς εἶδεν ἀπολλύμενον πολύφωνον,
Τρωγλοδύτην πέτρῳ μυλοειδέϊ τρῶσεν ἐπιφθὰς,
Αὐχένα παρ' μέσον. τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψεν.
Λειχήνωρ δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν οὐδ' ἀφάμαρτε, καθ' ἧπαρ. ὡς δ' ἐνόησε
Κραμβοφάγος, ὄχθαισι βαθείαις ἔμπεσε φεύγων.
Ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀπέληγεν ἐν ὕδασιν, ἤλασε δ' αὐτὸν,
Κάππεσε δ', οὐκ ἀνένευσεν, ἐβάπτετο δ' αἵματι λίμνη
Πορφυρέῳ. αὐτὸς δὲ παρ' ἠϊόν' ἐξετανύσθη,
Χορδῆσι λιπαρῆσι τ' ἐπορνύμενος λαγόνεσσιν.
Λιμνήσιος δ' ὄχθαισι τυρόγλυφον ἐξενάριξε.
Πτερνογλύφον δὲ ἰδὼν καλαμίνθιος, εἰς φόβον ἦλθεν.
Ἥλατο δ' ἐς λίμνην φεύγων, τὴν ἀσπίδα ῥίψας.
Ὑδρόχαρις δέ τε πέφνε πτερνοφάγον βασιλῆα,
Χερμαδίῳ πλήξας κατὰ βρέγματος. ἐγκέφαλος δὲ
Ἐκ ῥινῶν ἔσταξε, παλάσσετο δ' αἵματι γαῖα.
Λειχοπίναξ δ' ἔκτεινεν ἀμύμονα βορβοροκοίτην,

Εγκ

Troglodytes autem post ipsum iaculatus est Peliona.
Infixit a.in pectore solidã lanceam.hunc aũt cadentem
Cepit nigra mors,anima autem ex corpore evolavit.
Seutlæus aũt utiq; occidit per:utĩcs cor Embasichytrũ.
Artophagus autem Polyphonũ per ventrem percussit.
Cecidit autem supinus,anima autẽ membris evolavit.
Lymnocharis autem ut vidit pereuntem Polyphonum,
Troglodyten petrã molari vulneravit anticipans
Collum iuxta mediũ. huic aũt caligo oculos cooperuit.
Lichenor autem ipsius concutiebatur lanceã lucidã,
Et percussit,neq; aberravit,per hepar:ut aũt intellexit
Crambophagus,ripis profundis incidit fugiens.
Sed neq; sic cessavit in aquis,impulit autem ipsum.
Cõcidit aũt,nõ respiravit,tingebatur aũt sanguine lacus
Purpureo.ipse autem iuxta littus extensus est,
Venis,pinguibusq; incitatus intestinis.
Lymnesius autem in ripis Tyroglyphum spoliavit.
Pternoglyphũ a.videns Calaminthius,in timorẽ venit.
Saltavit autem in lacum fugiens,clypeum iaciens.
Hydrocharis autem occidit Pternophagum Regem,
Saxo percutiens per guttur:cerebrum autem
Ex naribus stillabat, polluebatur aũt sanguine terra.
Lichopinax aũt occidit irreprehensibilẽ Borborocœten,

Εγχῃ ἐπαΐξας, τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε.
Πρασσοφάγος δ' ἐσιδὼν ποδὸς εἵλκυσε κνισσοδιώκτην,
Εν λίμνῃ ἀπέπνιξε κρατήσας χειρὶ τένοντα.
Ψιχάρπαξ δ' ἤμυν', ἑτάρων περιτεθνειώτων,
Καὶ βάλε πηλούσιον κατὰ νηδύος εἰς μέσον ἧπαρ.
Πίπτε δ' οἱ πρόσθεν, ψυχὴ δ' ἄϊδός δε βεβήκει.
Πηλοβάτης δ' ἐσιδὼν, πηλοῦ δράκα ῥίψεν ἐπ' αὐτὸν,
Καὶ τὸ μέτωπον ἔχρισε, καὶ ἐξετύφλου παρὰ μικρόν.
Θυμώθη δ' ἄρα κεῖνος, ἑλὼν δέ γε χειρὶ παχείῃ
Κείμενον ἐν πεδίῳ λίθον ὄβριμον ἄχθος ἀρούρης,
Τῷ βάλε πηλοβάτην ὑπὸ γούνατα. πᾶσα δ' ἐκλάσθη
Κνήμη δεξιτερή. πέσε δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι.
Κραυγασίδης δ' ἤμυνε, καὶ αὖθις βαῖνεν ἐπ' αὐτόν.
Τύψε μέσην δ' αὐτὸν κατὰ γαστέρα. πᾶς δ' οἱ εἴσω
Οξύσχοινος δῦνε. χαμαὶ δ' ἐκχύντο ἅπαντα
Εγκατ', ἐφελκομένῳ ὑπὸ δόρατι χειρὶ παχείῃ.
Σιτοφάγος δ' ὡς εἶδεν ἐπ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο
Σκάζων ἐκ πολέμου ἀνεχάζετο, τείρετο δ' αἰνῶς.
Ηλατο δ' ἐς τάφρον, ὅπως φύγῃ αἰπὺν ὄλεθρον.
Τρωξάρτης δ' ἔβαλεν φυσίγναθον ἐς πόδα ἄκρον.
Ωκα δὲ τειρόμενος ἐς λίμνην ἥλατο φεύγων.
Τρωξάρτης δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνουν προπεσόντα,
Καὶ οἱ ἐπέδραμεν αὖθις, ἀποκτάμεναι μενεαίνων.

Lanceā impetū faciēs, obscuritas aūt oculos cooperuit.
Prassiphagus autem videns, pede traxit Cnissodioctem,
In lacu autem suffocavit tenens manu nervum.
Psicharpax autem ultus est, sociis mortuis,
Et percussit Pelusium per ventrem in medium epar:
Cecidit autē illi antè, anima autem ad infernum ivit.
Pelobates autem videns, luti manipulū jecit in ipsum,
Et frontem inunxit, & excæcabatur propemodùm.
Iratus est autem certè ille, capiens utiq; manu forti
Iacentem in campo lapidem, pōderosum pondus terræ,
Hoc percussit Pelobaten sub genua: tota aūt fracta est
Tibia dextra: cecidit autem supinus in pulveribus.
Craugasides autē ultus est, iterūq; adoriebatur ipsum,
Percussit mediū a. ipsum per ventrē, totus aūt ei intrò
Acut⁹ jūcus ingrediebatur: humi a. effundebātur uni-
Intestina, extracta à lancea manu gravi. (versa
Sitophagus autem, ut vidit in ripis fluminis,
Claudicās ex bello recedebat, cōsumebatur autē valdè,
Saltavit autē in fossam, ut aufugeret diram perniciem.
Troxartes a. pcussit Physignathū in pedis summitatē.
Celeriter autē consumptus in lacum saltavit fugiens.
Troxartes a. ut vidit adhùc semivivū qui antè cecide-
Et illi incurrit rursùs, occidere desiderans. (rat,

Βρασσαῖος δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνουν προπεσόντα,
Ἦλθε διὰ προμάχων, καὶ ἀκόντισεν ὀξέϊ σχοίνῳ.
Οὐδ' ἔρρηξε σάκος· σχέτο δ' αὐτοῦ δουρὸς ἀκωκή.
Ἦν δέ τις ἐν μύεσσι νέος παῖς ἔξοχος ἄλλων,
Ἀγχέμαχος φίλος, υἱὸς ἀμύμονος ἀρτεπιβούλου,
Ὄρχαμος αὐτὸν ἄρη φαίνων κρατερὸς μεριδάρπαξ,
Ὃς μόνος ἐν μύεσσιν ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Στῆ δὲ παρὰ λίμνην γαυρούμενος οἶος ἀπ' ἄλλων,
Στεῦτο δὲ πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων.
Καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσεν, ἐπεὶ μέγα οἱ σθένος ἦεν,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Καὶ τότ' ἀπολλυμένους βατράχους ᾤκτειρε Κρονίων.
Κινήσας δὲ κάρη, τοίην δ' ἐφθέγξατο φωνήν·
Ὦ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι.
Οὐ μικρὸν μ' ἐξέπληξε μεριδάρπαξ κατὰ λίμνην
Ξυναίρειν βατράχους βλεμεαίνων. ἀλλὰ τάχιστα
Παλλάδα πέμψωμεν πολεμόκλονον, ἠδὲ καὶ ἄρην,
Οἵ μιν ἀποσχήσουσι μάχης κρατερόν περ ἐόντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη Κρονίδης. ἄρης δ' ἀπαμείβετο μύθῳ·
Οὔτ' ἄρ' ἀθηναίης, Κρονίδη, σθένος, οὔτε ἄρηος
Ἰσχύσει βατράχοισιν ἀρηγέμεν αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἄγε πάντες ἴωμεν ἀρηγόνες, ἢ τὸ σὸν ὅπλον
Κινείσθω μέγα τιτανοκτόνον ὀβριμοεργόν.

Ω τι-

Prassæus a.ut vidit adhuc semivirũ qui antè ceciderat
Venit per propugnatores, & jaculatus est acuto junco,
Neq; fregit scutum: hærebat autẽ ipsius lanceæ acies.
Erat a. qdã inter mures juvenis fili⁹ egregi⁹ inter alios
Comin⁹ pugnãs, char⁹ fili⁹ irreprehẽsibilis Artepibuli,
Princeps ipsum Martẽ ostendẽs, robust⁹ Meridarpax,
Qui solus inter mures dominabatur pugnando,
Stetit autem juxta lacum elatus solus ab aliis.
Iactabat a. depopulatũ ire ranarũ genus jaculatricũ.
Et certè perfecisset, quoniam magnum ipsi robur erat,
Nisi statim intellexisset pater hominumq;, deûmque,
Et tunc pereuntes Ranas miseratus fuisset Saturnius
Movens autem caput, talem loquutus est vocem:
O Dii, certè magnum opus in oculis video.
Non parùm me stupefecit Meridarpax ad lacum
Trucidare Ranas desiderans, sed celerrimè
Palladem mittamus tumultuosam, etiam & Martem,
Qui ipsũ arcebũt à pugna, robustũ quamvis existentẽ.
Sic certè locut⁹ Iupiter: Mars a. respõdebat sermone:
Neque certè Palladis, ô Iupiter, potentia, neq; Martis
Poterit Ranis auxiliari diram perniciem.
Sed agè omnes eamus auxiliatores. vel tuum jaculum
Moveatur magnum, quod Titanas sustulit, potẽs opus,

Ὦ τιτᾶνας πέφνες ἀριστεύς ἔξοχα πάντων,
Ἐγκέλαδόν τ' ἐνέδησας, ἰδ' ἄγρια φῦλα γιγάντων.
Ὣς ἄρ' ἔφη· κρονίδης δ' ἔβαλε ψολόεντα κεραυνόν,
Πρῶτα μὲν ἐβρόντησε. μέγαν δ' ἐλέλιξεν ὄλυμπον.
Αὐτὰρ ἔπειτα κεραυνὸν δειμαλέον διὸς ὅπλον
Ἧκ' ἐπιδινύσας. ὁ δ' ἄρ' ἔπτατο χειρὸς ἄνακτος.
Πάντας μὲν ῥ' ἐφόβησε βαλὼν βατράχους τε μύας τε.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληγε μυῶν στρατὸς, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Ἵετο πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων,
Εἰ μὴ ἀπ' οὐλύμπου βατράχους ἐλέησε κρονίων.
Ὅς ῥα τότε βατράχοισιν ἀρωγοὺς εὐθὺς ἔπεμψεν.
Ἦλθον δ' ἐξαίφνης νωτάκμονες, ἀγκυλοχῆλαι,
Λοξοβάται, στρεβλοὶ, ψαλιδόστομοι, ὀστρακόδερμοι,
Ὀστοφυεῖς, πλατύνωτοι, ἀποστίλβοντες ἐν ὤμοις,
Βλαισοὶ, χειροτένοντες, ἀπὸ στέρνων ἐσορῶντες,
Ὀκτάποδες, δικάρηνοι, ἀχειρέες. οἱ δὲ καλεῦνται
Καρκίνοι, οἵ ῥα μυῶν οὐρὰς στομάτεσσιν ἔκοπτον,
Ἠδὲ πόδας καὶ χεῖρας. ἀνεγνάμπτοντο δὲ λόγχαι,
Οὓς καὶ ὑπέδδεισαν δειλοὶ μύες, οὐδ' ὑπέμειναν.
Ἐς δὲ φυγὴν ἐτράποντο. ἐδύετο δ' ἥλιος ἤδη.
Καὶ πολέμου τελετὴ μονοήμερος ἐξετελέσθη.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ
Βατραχομυομαχίας.

Quo Titanas occidisti egregios ultra omnes,
Enceladumq; illigâsti, & agrestia genera gigantum.
Sic certè dixit: Saturni⁹ a. iaculat⁹ est ardēs fulmen.
Primùm quidèm intonuit, magnū a. cōmovit cœlum.
Sed posteà fulmen terribile, Iovis telum,
Misit involvens, illud a. certè evolavit à manu Regis.
Omnes quidē utiq; terruit iaculat⁹, Ranasq; Muresq;.
Sed neq; sic cessavit Muriū exercit⁹, sed adhuc ampli⁹
Cupiebat depopulatū ire Ranarū genus iaculatricium,
Nisi ab olympo Ranas miseratus fuisset Saturnius,
Qui utiq; tūc Ranis auxiliatores ilicò misit. (curvati,
Venerūt a. ex improviso habētes incudes in tergo, ungulis
Obliqua ingredientes, tortuosi, habentes cortices, in ore ostripelles,
Ossei natura, lati humeros, rutilantes in humeris,
Blæsi, nervosis manib., à pectoribus intuentes, (cantur
Octopedes, bicipites, manibus incapabiles: illi aūt vo-
Cancri, qui utiq; Murium caudas oribus incidebant,
Etiam pedes & manus. flectebantur autem lanceæ,
Quos & timuerunt miseri Mures, neq; sustinuerunt.
In fugam autē vertebantur. occidebat autem Sol iam,
Et belli finis unius diei perfectus est.

FINIS HOMERI BA-
trachomyomachiæ.

Ἐπιτάφιον εἰς Ὅμηρον, Ἀντιπάτρου Σιδωνίου.

Τὰν μερόπων πειθὼ, τὸ μέγα στόμα, τὰν ἴσα μούσαις
 Φθεγξαμέναν κεφαλὰν, ὦ ξένε, μαιονίδεω,
Ἀ δ' ἔλαχον νασῖτις Ἴυ σπιλάς. οὐ γὰρ ἐν ἄλλα
 Ἱερὸν, ἀλλ' ἐν ἐμοὶ πνεῦμα θανὼν ἔλιπεν.
Ὦ νεῦμα κρονίδαο τὸ παγκρατὲς, ὧ καὶ ὄλυμπον.
 Καὶ τὰν αἰάντειον ναύμαχον εἶπε βίαν,
Καὶ τὸν ἀχιλλείοις φαρσαλίσιν ἕκτορα πώλοις
 Ὀστέα δαρδανικῷ δρυπτόμενον πεδίῳ.
Εἰ δ' ὀλίγα κρύπτω τὸν τηλίκον, ἴσθ' ὅτι κεύθει
 Καὶ θέτιδος γαμέταν ἁ βραχύβωλος Ἴκος.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Ἐνθάδε τὴν ἱερὰν κεφαλὴν κατὰ γαῖα καλύπτει,
 Ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα θεῖον ὅμηρον.

ΜΑΡΚΟΥ ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ.

Νηὸς ἑὴν ἀνὰ σηκὸν, ἀγίνεον ἧχι θυηλὰς,
Κυπρογενῆ, σὴ σύνδουλος ἐτήσιον. αὐτὰρ ὁ τόξον,
Οὖλος ἔρως βάσταζε. διοιστεῦσαι δὲ μεμηλὼς,
Ὀξέα δινεύεσκε. πικρὸν δ' ἴθυνεν ὀϊστόν.
Μητρὸς ἐπ' ἀρήτειραν ἐπισπέρχων δ' ἐπιλάθη,
Ἤπαλι Λειάνδροιο κόρης φρένα αἶψα περήσας.
Ἀμφότεροι δὲ πόθου, αὐτῷ πεφορημένοι οἴστρῳ,
Ἀλλήλων ἀπέναντο· γάμον δὲ συνίστορα λύχνον
Λαθριδίων θήκαντο. σιδήρειον δὲ λελογχὼς
Αἷμα, πολυπλάγκτης προὔδωκε ποθεῦντας ἀέλλας,
Καί σφε φάης μὲν ἄμβροσεν, ἄμβροσε δὲ καὶ φιλότητων.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς Μουσαῖον.

Καὶ φρένας ἀδρήστεια θεῶν ἕλε, δὴ γὰρ ἀοιδαῖς,
Ἐς τοῦτο λαχεῖν ἀρῆς, μοῦνος ἄποινα πόνων.
Τοῦτο κλύων νεμέσησ'. ὅτ' ἐοῖς ἐπευλίνοθεν ἔργοις
Ἀχλὺς ἄδδην. ἄφνως τ' οὐχ ἅδεν ὕβριν ἔρως.
Μουσαίῳ δ' ἐπέτελλεν, ὁ δ' ἐκλήϊζε ποθεύντων
Οἶστρον, ἀποδρέψαι παρθενίης κάλυκας.
Αἰνείσθω δὲ μικρῆσιν ἐπιστίξας σελίδεσσιν,
Ὅσσ' ὀλίγαις παίζων χερσὶν ἔοργεν ἔρως.

ΜΟΥΣΑΙΟΥ ΤΑ ΚΑΤ᾽ ΗΡΩ καὶ Λέανδρον.

Εἰπὲ θεὰ κρυφίων ἐπιμάρτυρα λύχνον ἐρώτων,
Καὶ νύχιον πλωτῆρα θαλασσοπόρων ὑμεναίων,
Καὶ γάμον ἀχλυόεντα, τὸν οὐκ ἴδεν ἄφθιτος ἠώς.
Καὶ σηστὸν καὶ ἄβυδον, ὅπῃ γάμος ἔννυχος ἡροῦς.
Νηχόμενόν τε λέανδρον ὁμοῦ, καὶ λύχνον ἀκούω,
Λύχνον ἀπαγγέλλοντα διακτορίην ἀφροδίτης,
Ἡροῦς νυκτιγάμοιο γαμοστόλον ἀγγελιώτην,
Λύχνον ἔρωτος ἄγαλμα, τὸν ὤφελεν αἰθέριος ζεὺς,
Ἐννύχιον μετ᾽ ἄεθλον ἄγειν ἐφ᾽ ὁμήγυριν ἄστρων,
Καί μιν ἐπικλῆσαι νυμφοστόλον ἄστρον ἐρώτων.
Ὅττι πέλεν συνέριθος ἐρωμανέων ὀδυνάων.
Ἀγγελίην δ᾽ ἐφύλαξεν ἀκοιμήτων ὑμεναίων.
Πρὶν χαλεπὸν πνοιῇσιν ἀήμεναι ἐχθρὸν ἀήτην.
Ἀλλ᾽ ἄγε μοι μέλποντι μίαν ξυνάειδε τελευτὴν
Λύχνου σβεννυμένοιο καὶ ὀλλυμένοιο λεάνδρου.

Σηστὸς ἔην καὶ ἄβυδος ἐναντίον, ἐγγύθι πόντου,
Γείτονές εἰσι πόληες. ἔρως δ᾽ ἀνὰ τόξα τιταίνων.
Ἀμφοτέραις πολίεσσιν ἕνα ξυνέηκεν ὀϊστὸν,
Ἠΐθεον φλέξας καὶ παρθένον. οὔνομα δ᾽ αὐτῶν
Ἱμερόεις τε λέανδρος ἔην καὶ παρθένος ἡρώ,

Ἡμὴ

MVSÆI DE ERO & LEANDRO.

DIc Dea occultorum testem lucernam amorum,
Et nocturnũ natatorẽ p mare transeũtiũ nuptiarũ,
Et coitum tenebrosum, quẽ nõ vidit incorruptibilis au-
Et Sestũ & Abydũ, ubi nuptiæ nocturnæ Erus, (rora.
Natantemque Leandrum simul lucernam audio,
Lucernam annunciantem nuncium Veneris.
Erus nocte nubentis nuptias ornantem nuncium,
Lucernã amoris simulacrũ, quã debuit æthereꝰ Iupiter
Nocturnũ post officium ducere ad consortium astrorũ,
Ac ipsam appellasse sponsam ornãtem, stellam amorũ.
Quoniam fuit ministra amatoriarum curarum.
Nunciumq; servavit in somnium nuptiarum,
Antequàm molestum flatibus flaret inimicus ventus,
Sed eja mihi canenti unum concine finem.
Lucernæ extinctæ, & pereuntis Leandri.
Sestus erat & Abydus è regione, prope mare,
Vicinæ sunt urbes. Cupido autem arcum tendens
Ambabus urbibus unam commisit sagittam.
Iuvenem urens & virginem. nomen verò eorum
Suavisq; Leander erat, & virgo Ero.

Hæc

Η μὲν σηστὸν ἔναιεν, ὁ δὲ πτολίεθρον ἀβύδου,
Αμφοτέρων πολίων περικαλλέες ἀστέρες ἄμφω.
Ικελοι ἀλλήλοισι. σὺ δ' εἴποτε κεῖθι περήσεις,
Δίζεό μοι τινὰ πύργον, ὅπη ποτὲ σηστιὰς ἡρὼ
Ιστατο λύχνον ἔχουσα, καὶ ἡγεμόνευε λειάνδρῳ.
Δίζεο δ' ἀρχαίης ἁλιηχέα πορθμὸν ἀβύδου,
Εἰσέτι που κλαίοντα μόρον, καὶ ἔρωτα λειάνδρου.
Αλλὰ πόθεν λείανδρος ἀβυδόθι δώματα ναίων,
Ηροῦς εἰς πόθον ἦλθε, πόθῳ δ' ἐνέδησε καὶ αὐτήν;

Ηρὼ μὲν χαρίεσσα διοτρεφὲς αἷμα λαχοῦσα
Κύπριδος ἦν ἱέρεια, γάμων δ' ἀδίδακτος ἐοῦσα,
Πύργον ἀπὸ προγόνων παρὰ γείτονι ναῖε θαλάσσῃ,
Αλλη κύπρις ἄνασσα, σαοφροσύνῃ δὲ καὶ αἰδοῖ
Οὐδέποτ' ἀγρομένῃσιν ἐνωμίλησε γυναιξὶν,
Οὐδὲ χορὸν χαρίεντα μετήλυθεν ἥλικος ἥβης
Μῶμον ἀλευομένη ζηλήμονα θηλυτεράων.
Καὶ γὰρ ἐπ' ἀγλαΐῃ ζηλήμονές εἰσι γυναῖκες.
Αλλ' αἰὲν κυθέρειαν ἱλασκομένη ἀφροδίτην,
Πολλάκι καὶ τὸν ἔρωτα παρηγορέεσκε θυηλαῖς,
Μητρὶ σὺν οὐρανίῃ φλογερὴν τρομέουσα φαρέτρην.
Αλλ' οὐδ' ὣς ἀλέεινε πυρπνείοντας ὀϊστούς.
Δὴ γὰρ κυπριδίη πανδήμιος ἦλθεν ἑορτὴ,
Τὴν ἀνὰ σηστὸν ἄγουσιν ἀδώνιδι καὶ κυθερείῃ.

Πασσυ

Hæc quidẽ Sestum habitabat, ille verò oppidũ Abydi,
Ambarum urbium perpulchræ stellæ ambo,
Similes inter se. tu verò si quandò illàc transibis,
Quære mihi quandã turrim, ubi quondam Sestias Ero
Stabat, lucernam habens, & duxerat Leandro,
Quære & antiquæ marisonum fretum Abydi,
Adhùc deflens mortem & amorem Leandri.
Verùm undè Leander in Abydo domos habitans
Erûs ad amorem venit, amore verò devinxit & ipsam.
Ero elegans generosum sanguinem sortita,
Veneris erat sacerdos: nuptiarũ verò imperita cũ esset,
Turrim à Parentibus apud vicinum habitabat mare
Altera Venus regina: castitate verò & pudore
Nunquàm collectarum commercio usa est mulierum,
Neq; trepudium elegans adivit juvenilis ætatis,
Livorem evitans invidum mulierum.
Nam ob pulchritudinem invidæ sunt fœminæ:
Sed semper Cythersæam placans Venerem,
Sæpè & Cupidinem conciliabat libamentis:
Matre cum cœlesti flammeam tremens pharetram,
Sed neque sic evitavit ignitas sagittas.
Iamque Venereum populare venit festum,
Quod Sesti celebrant Adonidi & Veneri.

Cæter-

Πασσυδίη δ' ἔσπευδον ἐς ἱερὸν ἦμαρ ἱκέσθαι,
Ὅσσοι ναιετάασκον ἀλιστρεφέων σφυρὰ νήσων,
Οἱ μὲν ἀφ' αἱμονίης, οἱ δ' εἰναλίης ἀπὸ κύπρου.
Οὐδὲ γυνή τις ἔμιμνεν ἐνὶ πτολίεσσι κυθήρων.
Οὐ λιβάνου θυόεντος ἐνὶ πτερύγεσσι χορεύων,
Οὐ φρυγίης ναέτης, οὐ γείτονος ἄστεος ἀβύδου,
Οὐδέ τις ἠϊθέων φιλοπάρθενος. ἦ γὰρ ἐκεῖνοι
Αἰὲν ὁμαρτήσαντες, ὅπη φάτις ἐστὶν ἑορτῆς,
Οὐ τόσον ἀθανάτων ἀγέμεν σπεύδουσι θυηλάς,
Ὅσσον ἀγειρομένων διὰ κάλλεα παρθενικάων.
Ἡ δὲ θεῆς ἀνὰ νηὸν ἐπῴχετο παρθένος ἡρώ,
Μαρμαρυγὴν χαρίεσσαν ἀπαστράπτουσα προσώπου,
Οἷά τε λευκοπάρηος ἐπαντέλλουσα σελήνη.
Ἄκρα δὲ χιονέων φοινίσσετο κύκλα παρειῶν,
Ὡς ῥόδον ἐκ καλύκων διδυμόχροον, ἦ τάχα φαίης
Ἡροῦς ἐν μελέεσσι ῥόδων λειμῶνα φανῆναι.
Χροιὴ γὰρ μελέων ἐρυθαίνετο. νισσομένης δὲ
Καὶ ῥόδα λευκοχίτωνος ὑπὸ σφυρὰ λάμπετο κούρης.
Πολλαὶ δ' ἐκ μελέων χάριτες ῥέον. οἱ δὲ παλαιοὶ
Τρεῖς χάριτας ψεύσαντο πεφυκέναι. εἷς δέ τις ἡροῦς
Ὀφθαλμὸς γελάων ἑκατὸν χαρίτεσσι τεθήλει.
Ἀτρεκέως ἱέρειαν ἐπάξιον εὕρετο κύπρις.
Ὡς ἡ μὲν περὶ πολλὸν ἀριστεύουσα γυναικῶν,

Κύ-

Catervatimq; festinabāt ad sacrum diem ire, (larum,
Quòtquot habitabāt mari circūdatarū extrema insu-
Aliqui quidē ab Hæmōta, aliqui v. maritima à Cypro.
Neq; mulier nulla remansit in oppidis Cytherorum.
Non Libani odoriferi in summitatibus saltans,
Non Phrygiæ incola, non vicinæ civis Abydi.
Neq; ullus juvenis amator virginum, certè enim illi
Semper secuti, ubi fama est festi,
Non tantùm immortalium afferre festinant sacrificia,
Quantum aggregatarum ob pulchritudinem virginū.
Verùm Deæ per ædem incessit virgo Ero,
Splendorem gratam emittens facie,
Qualis alba genus oriens Luna.
Summi verò nivearum rubebant circuli genarum,
Vt rosa ex thecis bicolor, certè diceres,
Erus in membris rosarum pratum apparere.
Colore enim membrorum rubebat: euntis verò Erus
Etiam rosæ candidam indutæ tunicam sub talis splen-
debant puellæ,
Multæ verò ex membris gratiæ fluebant. sed antiqui
Tres Gratias mentiti sunt esse, alteruter verò Erus
Oculus ridens centum Gratiis pullulabat.
Profectò sacerdotem dignam nacta est Venus.
Sic ea quidèm plurimùm antecellens fœminas,

Ve-

Κύπριδος ἀρήτειρα νέη διεφαίνετο κύπρις.
Δύσατο δ' ἠϊθέων ἁπαλὰς φρένας, οὐδέ τις αὐτῶν
Ἦεν, ὃς οὐ μενέαινεν ἔχειν ὁμοδέμνιον ἡρώ.
Ἡ δ' ἄρα καλλιθέμεθλον ὅπη κατὰ νηὸν ἀλᾶτο,
Ἑσπόμενον νόον εἶχε, καὶ ὄμματα καὶ φρένας ἀνδρῶν.
Καί τις ἐν ἠϊθέοισιν ἐθαύμασε, καὶ φάτο μῦθον·
Καὶ σπάρτης ἐπέβην, λακεδαίμονος ἔδρακον ἄστυ.
Ἧχι μόθον καὶ ἄεθλον ἀκούομεν ἀγλαϊάων.
Τοίην δ' οὔπω ὄπωπα νέην κεδνήν θ' ἁπαλήν τε.
Καὶ τάχα κύπρις ἔχει χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων·
Παπταίνων ἐμόγησα, κόρον δ' οὐχ εὗρον ὀπωπῆς.
Αὐτίκα τεθναίην λεχέων ἐπιβήμενος ἡροῦς,
Οὐκ ἂν ἐγὼ κατ' ὄλυμπον ἐφιμείρω θεὸς εἶναι.
Ἡμετέρην παράκοιτιν ἔχων ἐνὶ δώμασιν ἡρώ.
Εἰ δέ μοι οὐκ ἐπέοικε τεὴν ἱέρειαν ἀφάσσειν,
Τοίην μοι κυθέρεια νέην παράκοιτιν ὀπάσσαις.
Τοῖα μὲν ἠϊθέων τις ἐφώνεεν, ἄλλοθεν ἄλλος.
Ἕλκος ὑποκλέπτων ἐπεμήνατο κάλλεϊ κούρης.
Αἰνοπαθὲς λέανδρε, σὺ δ' ὡς ἴδες εὐκλέα κούρην
Οὐκ ἔθελες κρυφίοισι κατατρύχειν φρένα κέντροις,
Ἀλλὰ πυριβλήτοισι δαμεὶς ἀδόκητον ὀϊστοῖς,
Οὐκ ἔθελες ζώειν περικαλλέος ἄμμορος ἡροῦς,
Σὺν βλεφάρων δ' ἀκτῖσιν ἀέξετο πυρσὸς ἐρώτων.

Καὶ

Veneris sacerdos nova apparebat Venus.
Subiit autem juvenum teneras mentes, neq; ullus vir
Erat, qui non affectaret habere conjugem Ero.
Illa autē benefundatā quacunq; per ædem vagabatur,
Sequētē mentē habebat, & oculos & præcordia virorū.
Atq; aliqs inter juvenes admiratus est, & dixit verbū,
Et Spartem peragravi, Lacedæmonis vidi urbem,
Vbi laborem & certamen audimus pulchritudinum.
Talem aūt non vidi puellam, prudentemq; teneramq;.
Et fortè Venus habet Gratiarum unam juvenum:
Intuens defessus sum, satietatē aūt nō inveni aspectus.
Statim moriar, cubilia ubi conscenderim Erus.
Non ego in cœlo cuperem Deus esse,
Nostram uxorem habens domi Ero.
Si autem mihi non licet tuam sacerdotem tractare,
Talem mihi Cytheræa puellam uxorem præbeas.
Talia juvenum quisque locutus est undique alius,
Vulnus celans insanivit pulchritudine puellæ.
Gravia passe Leander, tu aūt, ut vidisti inclitā puellā,
Nolebas occultis consumere mentem stimulis,
Sed ardentibus domitus inopinatò sagittis,
Nolebas vivere perpulchræ expers Erus,
Simul in oculorum radiis crescebat fax amorum,

Καὶ κραδίη πάφλαζεν ἀνικήτου πυρὸς ὁρμῇ.
Κάλλος γὰρ περίπυστον ἀμωμήτοιο γυναικὸς
Ὀξύτερον μερόπεσσι πέλει πτερόεντος ὀϊστοῦ.
Ὀφθαλμὸς δ' ὁδός ἐστιν, ἀπ' ὀφθαλμοῖο βολάων
Ἕλκος ὀλισθαίνει, καὶ ἐπὶ φρένας ἀνδρὸς ὁδεύει.
Εἷλε δέ μιν τότε θάμβος, ἀναιδείη, τρόμος, αἰδώς.
Ἔτρεμε μὲν κραδίην, αἰδὼς δέ μιν εἶχεν ἁλῶναι.
Θάμβεε δ' εἶδος ἄριστον, ἔρως δ' ἀπενόσφισεν αἰδῶ.
Θαρσαλέως δ' ὑπ' ἔρωτος ἀναιδείην ἀγαπάζων,
Ἠρέμα ποσσὶν ἔβαινε, καὶ ἀντίον ἵστατο κούρης.
Λοξὰ δ' ὀπιπεύων δολερὰς ἐλέλυξεν ὀπωπάς,
Νεύμασιν ἀφθόγγοισι παραπλάζων φρένα κούρης.
Αὐτὴ δ' ὡς ξυνέηκε πόθον δολόεντα Λεάνδρου,
Χαῖρεν ἐπ' ἀγλαΐῃσιν, ἐν ἡσυχίῃ δὲ καὶ αὐτὴ
Πολλάκις ἱμερόεσσαν ἑὴν ἀπέκρυψεν ὀπωπὴν,
Νεύμασι λαθριδίοισιν ὑπαγγέλλουσα Λεάνδρῳ,
Καὶ πάλιν ἀντέκλινεν. ὁ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἰάνθη,
Ὅτι πόθον ξυνέηκε, καὶ οὐκ ἀπεσείσατο κούρη.
Ὄφρα μὲν οὖν Λείανδρος ἐδίζετο λάθριον ὥρην,
Φέγγος ἀναστείλασα κατήιεν ἐς δύσιν ἠώς,
Ἐκ περάτης δ' ἀνέφαινε βαθύσκιος ἕσπερος ἀστήρ.
Αὐτὰρ ὁ θαρσαλέως μετεκίαθεν ἐγγύθι κούρης,
Ὡς ἴδε κυανόπεπλον ἐπιθρώσκουσαν ὀμίχλην.

Et cor fervebat invicti ignis impetu.
Pulchritudo enim celebris immaculatæ fœminæ
Acutior hominibus est veloce sagittâ.
Oculus verò via est, ab oculi ictibus
Vulnus velabitur, & in præcordia viri viat,
Cepit aũt ipsũ tunc stupor, impudentia, tremor, pudor.
Tremuit quidèm corde, pudor non ipsũ tenebat captũ.
Obstupuit formã optimam: amor verò dempsit pudorẽ.
Audacter autem ob amorem impudentiam affectans,
Tacitè pedibus incedebat, & contra stetit puellam.
Obliquè verò intuens dolosos torquebat oculos,
Nutibus mutis devians mentem puellæ.
Ipsa verò ut sensit amorem dolosum Leandri,
Gavisa est ob gratias suas, tacitè verò & ipsa
Sæpè gratam suam dejecit faciem,
Nutibus occultis innuens Leandro,
Et rursùs extulit: ille verò intùs animo gaudebat,
Quòd amorem sensit, & non renuit puella.
Dùm igitùr Leander quærebat occultam horam,
Lucem contrahens descendit ad occasum aurora.
E regione autem apparuit umbrosa vesperæ stella,
Sed ipse audactèr adibat prope puellam,
Vt vidit atratas insurgere tenebras,

Ηρέμα μὲν θλίβων ῥοδοειδέα δάκτυλα κούρης
Βυσσόθεν ἐστονάχιζεν ἀθέσφατον. ἡ δὲ σιωπῇ
Οἷά τε χωομένη ῥοδέην ἐξέσπασε χεῖρα.
Ως δ' ἐρατῆς ἐνόησε χαλίφρονα νεύματα κούρης.
Θαρσαλέως παλάμῃ πολυδαίδαλον εἷλκε χιτῶνα,
Εσχατα τιμήεντος ἄγων ἐπὶ κεύθεα νηοῦ.
Οκναλέως δὲ πόδεσσιν ἐφέσπετο παρθένος Ἡρὼ,
Οἷά περ οὐκ ἐθέλουσα, τοίην δ' ἀνενείκατο φωνὴν
Θηλυτέροις ἐπέεσσιν ἀπειλείουσα Λεάνδρῳ·
Ξεῖνε, τί μαργαίνεις; τί με δύσμορε παρθένον ἕλκεις;
Αλλην δεῦρο κέλευθον, ἐμὸν δ' ἀπόλειπε χιτῶνα,
Μῆνιν ἐμῶν ἀπόειπε πολυκτεάνων γενετήρων.
Κύπριδος οὔ σοι ἔοικε θεῆς ἱέρειαν ἀφάσσειν.
Παρθενικῆς ἐπὶ λέκτρον ἀμήχανόν ἐστιν ἱκέσθαι.
Τοῖα μὲν ἠπείλησεν ἐοικότα παρθενικῇσιν.
Θηλείης δὲ Λέανδρος ἐπεὶ κλύεν οἶστρον ἀπειλῆς,
Εγνω πειθομένων σημήια παρθενικάων.
Καὶ γὰρ ὅτ' ἠϊθέοισιν ἀπειλείωσι γυναῖκες,
Κυπριδίων ὀάρων αὐτάγγελοί εἰσιν ἀπειλαὶ,
Παρθενικῆς δ' εὔοδμον ἐύχροον αὐχένα κύσας,
Τοῖον μῦθον ἔειπε πόθου βεβολημένος οἴστρῳ.
Κύπρι φίλη μετὰ Κύπριν, Ἀθηναίη μετ' Ἀθήνην,
Οὐ γὰρ ἐπιχθονίῃσιν ἴσην καλέω σε γυναιξὶν,

Αλλὰ

Tacitè quidem stringens roseos digitos puellæ,
Ex imo suspirabat vehementèr: illa verò silentiò
Tanquàm irascens roseam traxit manum.
Vt verò amatæ sensit instabiles nutus puellæ,
Audactèr manu variam traxit vestem,
Vltima venerandi ducens ad penetralia templi.
Pigrè autem pedibus sequebatur virgo Ero,
Tanquàm nolens, talemq́ue emisit vocem,
Fœmineis verbis minans Leandro:
Hospes, quid insanis? quid me infelix virginē trahis?
Aliâ ito viâ, meamq́ue dimitte vestem,
Iram meorum evita locupletum Parentum.
Veneris non te decet Deæ sacerdotem solicitare.
Virginis ad lectum difficile est ire.
Talia minata est convenientia virginibus.
Fœminearū aūt Leander vbi audivit furorē minarū,
Sensit persuasarum signa virginum:
Etenim cùm juvenibus minantur fœminæ,
Venerearum consuetudinum per se nuncia sunt minæ.
Virginis autem benè olens boni coloris collū osculatus
Tale verbum locutus est, amoris ictus stimulo:
Venus chara post Venerē, Minerva post Minervam,
Non enim terrestribus æqualem voco te mulieribus.

Ἀλλά σε θυγατέρεσι Διὸς κρονίωνος ἐΐσκω.
Ὄλβιος ὅς σ' ἐφύτευσε, καὶ ὀλβίη ἣ τέκε μήτηρ.
Γαστὴρ ἥ σ' ἐλόχευσε μακαρτάτη, ἀλλὰ λιτάων
Ἡμετέρων ἐπάκουε, πόθου δ' οἴκτειρον ἀνάγκην,
Κύπριδος ὡς ἱέρεια μετέρχεο κύπριδος ἔργα,
Παρθένον οὐκ ἐπέοικεν ὑποδρήσσειν ἀφροδίτῃ.
Παρθενικαῖς οὐ κύπρις ἰαίνεται. ἢν δ' ἐθελήσῃς
Θεσμὰ θεῆς ἐρόεντα καὶ ὄργια πιστὰ δαῆναι,
Ἔστι γάμος καὶ λέκτρα, σὺ δ' εἰ φιλέεις κυθέρειαν,
Θελξινόων ἀγάπαζε μελίφρονα θεσμὸν ἐρώτων,
Σὸν δ' ἱκέτην με κόμιζε, καὶ ἢν ἐθέλῃς παρακοίτην
Τόν σοι ἔρως ἤγρευσεν ἑοῖς βελέεσσι κιχήσας.
Ὡς θρασὺν ἡρακλῆα θοὸς χρυσόρραπις ἑρμῆς
Θητεύειν ἐκόμιζεν ἰαρδανίῃ ποτὶ νύμφῃ.
Σοὶ δέ με κύπρις ἔπεμπε, καὶ οὐ σοφὸς ἤγαγεν ἑρμῆς.
　Παρθένος οὔ σε λέληθεν ἀπ' ἀρκαδίης ἀταλάντη.
Ἥ ποτε μειλανίωνος ἐρασσαμένου φύγεν εὐνὴν,
Παρθενίης ἀλέγουσα. χολωσαμένης δ' ἀφροδίτης
Τὸν πάρος οὐκ ἐπόθησεν, ἐνὶ κραδίῃ θέτο πάσῃ.
Πείθεο καὶ σὺ φίλη, μὴ κύπριδι μῆνιν ἐγείρῃς.
Ὡς εἰπὼν παρέπεισεν ἀναινομένης φρένα κούρης,
Θυμὸν ἐρωτοτόκοισι παραπλάγξας ἐνὶ μύθοις.
Παρθενικὴ δ' ἄφθογγος ἐπὶ χθόνα πῆξεν ὀπωπὴν,

Αἰδοῖ

Sed te filiabus Iovis Saturnii aſsimilo,
Beatus qui te plantavit, & beata quæ peperit mater,
Venter qui te portavit feliciſsimus. ſed preces
Noſtras exaudi, amoriſque miſerere neceſsitatis.
Veneris ut ſacerdos exerce Veneris opera.
Virginem non decet adminiſtrare Veneri.
Virginibus Venus non gaudet, ſi verò volueris
Inſtituta Deæ deſiderãda, & ceremonias fidas diſcere,
Sunt nuptiæ & lecti. tu autem ſi amas Venerem,
Mulcentium mentem ama, ſuavem legem amorum,
Tuumq́; ſupplicem me accipe: &, ſi volueris, conjugẽ,
Quem tibi Cupido venatus eſt, ſuis ſagittis aſſecutus:
Sicut audacem Herculem velox aurivirga Mercurius,
Servitum duxit Iardaniam ad puellam. (rius.
Tibi verò me Venus miſit, & nõ ſapiẽs attulit Mercu-
Virgo non te latet ex Arcadia Atalanta,
Quæ olim Melanionis amantis fugit lectum,
Virginitatem curans: iratâ autem Venere,
Quem priùs non amavit, in corde poſuit toto.
Perſuadere & tu chara, nè Veneri iram excites.
Sic fatus perſuaſit recuſantis mentem puellæ.
Animum amoriperis errare faciens verbis.
Virgo autem muta in terram fixit aſpectum,

Αἰδοῖ ἐρυθιόωσαν ὑποκλέπτουσα παρειήν.
Καὶ χθονὸς ἔξυεν ἄκρον ἐπ' ἴχνεσιν. αἰδομένη δὲ
Πολλάκις ἀμφ' ὤμοισιν ἑὸν ξυνέεργε χιτῶνα,
Πειθοῦς γὰρ τάδε πάντα προάγγελα. παρθενικῆς δὲ
Πειθομένης ποτὶ λέκτρον, ὑπόσχεσίς ἐστι σιωπή.
Ἤδη καὶ γλυκύπικρον ἐδέξατο κέντρον ἐρώτων.
Θέρμετο δὲ κραδίην γλυκερῷ πυρὶ παρθένος Ἡρώ,
Κάλλεϊ δ' ἱμερόεντος ἀνεπτοίητο λεάνδρου·
Ὄφρα μὲν οὖν ποτὶ γαῖαν ἔχεν νεύσασαν ὀμίχλην,
Τόφρα δὲ καὶ λείανδρος ἐρωμανέεσσι προσώποις,
Οὐ κάμεν εἰσορόων ἁπαλόχροον αὐχένα κούρης.
Ὀψὲ δὲ λειάνδρῳ γλυκερὴν ἀνενείκατο φωνήν,
Αἰδοῦς ὑγρὸν ἔρευθος ἀποστάζουσα προσώπου·
Ξεῖνε τεοῖς ἐπέεσσι τάχ' ἂν καὶ πέτρον ὀρίναις.
Τίς σε πολυπλανέων ἐπέων ἐδίδαξε κελεύθους;
Οἴ μοι, τίς σ' ἐκόμισσεν ἐμὴν ἐς πατρίδα γαῖαν;
Ταῦτα δὲ πάντα μάτην ἐφθέγξαο. πῶς γὰρ ἀλήτης
Ξεῖνος ἐὼν καὶ ἄπιστος, ἐμῇ φιλότητι μιγείης;
Ἀμφαδὸν οὐ δυνάμεσθα γάμοις ὁσίοισι πελάσσαι.
Οὐ γὰρ ἐμοῖς τοκέεσσιν ἐπεύαδεν. ἢν δ' ἐθελήσῃς
Ὡς ξεῖνος πολύφοιτος ἐμὴν ἐς πατρίδα μίμνειν,
Οὐ δύνασαι σκοτόεσσαν ὑποκλέπτειν ἀφροδίτην.
Γλῶσσα γὰρ ἀνθρώπων φιλοκέρτομος· ἐν δὲ σιωπῇ

Ἐρ-

Pudore rubefactam abscondens genam.
Et terræ rasit summitatẽ in vestigiis: cùm puderet aũt,
Sæpè circa humeros suam contraxit vestem.
Persuasionis enim hæc omnia prænũcia. virginis autẽ
Persuasæ ad lectum promißio est silentium.
Iam suavamarum suscepit stimulum amorum.
Vrebatur autem cor dulci igne virgo Ero,
Pulchritudineque suavis stupescebat Leandri.
Dùm igitùr ad terram habebat inclinatã caliginẽ,
Tùnc & Leander amore furente vultu
Non laborabat videns tenerum collum virginis.
Serò verò Leandro suavem emisit vocem,
Verecundiæ madidum ruborem stillans facie:
Hospes, tuis verbis forsan & petram moveres,
Quis te variorum verborum docuit vias?
Hei mihi, quis te duxit meam ad patriam terram?
Hæc aũt omnia frustrà locutus es, quomodò .n. vagus
Hospes cùm sis, & infidus, meo amori misceearis?
Manifestè non poßumus nuptiis legitimis conjungi:
Non enim meis Parentibus placet. si autem voles
Vt hospes profugus mea in patria manere,
Non potes tenebrosam abscondere Venerem:
Lingua enim hominũ amica convitiis: in silentio autem

Εργον ὅπερ τελέει τίς, ἐνὶ τριόδοισιν ἀκούει.
Εἰπὲ δὲ, μὴ κρύψῃς τεὸν ὄνομα, καὶ σέο πάτρην.
Οὐ γὰρ ἐμόν σε λέληθεν, ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Ἡρὼ,
Πύργος δ' ἀμφιβόητος ἐμὸς δόμος οὐρανομήκης,
Ω ἐνὶ ναιετάουσα σὺν ἀμφιπόλῳ τινὶ μούνῃ,
Σηστιάδος πρὸ πόληος ὑπὲρ βαθυκύμονας ὄχθας
Γείτονα πόντου ἔχω στυγεραῖς βουλῇσι τοκήων.
Οὐδέ μοι ἐγγὺς ἔασιν ὁμήλικες, οὐδὲ χορεῖαι
Ἠϊθέων παρέασιν. ἀεὶ δ' ἀνὰ νύκτα καὶ ἠῶ
Ἐξ ἁλὸς ἠνεμόεντος ἐπιβρέμει οὔασιν ἠχύ.
Ως φαμένη ῥοδέην ὑπὸ φάρεϊ κρύπτε παρειὴν
Εμπαλιν αἰδομένη, σφετέροις δ' ἐπεμέμφετο μύθοις.
Λέανδρος δὲ πόθου βεβολημένος ὀξέϊ κέντρῳ,
Φράζετο πῶς κεν ἔρωτος ἀεθλεύσειεν ἀγῶνα.
Ανδρα γὰρ αἰολόμητις ἔρως βελέεσσι δαμάσσας,
Καὶ πάλιν ἀνέρος ἕλκος ἀκέσσεται. οἷσι δ' ἀνάσσει
Αὐτὸς ὁ πανδαμάτωρ βουληφόρος ἐστὶ βροτοῖσιν,
Αὐτὸς καὶ ποθέοντι τότε χραίσμησε Λεάνδρῳ.
Οψὲ δ' ἀλαστήσας πολυμήχανον ἔννεπε μῦθον.
Παρθένε σὸν δι' ἔρωτα, καὶ ἄγριον οἶδμα περήσω,
Εἰ πυρὶ παφλάζοιτο, καὶ ἄπλοον ἔσσεται ὕδωρ.
Οὐ τρομέω βαρὺ χεῦμα τεὴν μετανισσόμενος εὐνὴν,
Οὐ βρόμον ἠχήεντα βαρυδούποιο θαλάσσης.

Opus quod perficit aliquis, in triviis audit.
Dic verò, nè celes tuum nomen & tuam patriam,
Non enim meum te lateat, mihi nomen inclytum Ero,
Turris autem circumsona, mea domus altißima,
Quã inhabitans cum ancilla quadam sola,
Sestiensem ante urbem supra profundas undas,
Vicinum mare habeo, invisis consiliis Parentum:
Neque me prope sunt coætaneæ, neque choreæ
Iuvenum adsunt: semper autem nocte & die
Ex mari ventoso insonat auribus sonitus.
Sic fata, roseam sub veste celabat genam,
Rursùs pudore affecta, suis autem accusabat verbis.
Leander autem amoris percussus acuto stimulo,
Cogitabat quomodò amoris exerceret certamen.
Virum enim varius consiliis amor sagittis domat,
Et rursùs viri vulnus medicatur. qbus aũt dominatur
Ipse omnidomitor, consultor est mortalibus,
Ipse etiam amanti auxiliatus est Leandro.
Tandèm autem ingemens, percallidum dixit verbum:
Virgo tuũ propter amorẽ & asperã undã transibo,
Si igni ferveat, & innavigabilis erit aqua,
Non timeo gravem undam, tuum adiens cubile,
Non fremitum resonantem gravis murmurantis maris,

Ἀλλ' ἀεὶ κατὰ νύκτα φερόμενος ὑγρὸς ἀκοίτης
Νήξομαι Ἑλλήσποντον ἀγάρροον. οὐχ ἑκαθεν γὰρ
Ἀντία σεῖο πόληος ἔχω πτολίεθρον Ἀβύδου.
Μοῦνον ἐμοὶ ἕνα λύχνον ἀπ' ἠλιβάτου σέο πύργου
Ἐκ περάτης ἀνάφαινε κατὰ κνέφας, ὄφρα νοήσας
Ἔσσομαι ὁλκὰς ἔρωτος, ἔχων σέθεν ἀστέρα λύχνον,
Καί μιν ὀπιπτεύων οὐκ ὄψομαι δύοντα βοώτην,
Οὐ θρασὺν ὠρίωνα, καὶ ἄβροχον ὁλκὸν ἁμάξης,
Πατρίδος ἀντιπόροιο ποτὶ γλυκὺν ὅρμον ἱκοίμην.
Ἀλλὰ φίλη πεφύλαξο βαρυπνείοντας ἀήτας,
Μή μιν ἀποσβέσωσι. αὐτίκα θυμὸν ὀλέσσω
Λύχνον ἐμοῦ βιότοιο φαεσφόρον ἡγεμονῆα.
Εἰ ἐτεὸν δὲ θέλεις ἐμὸν οὔνομα καὶ σὺ δαῆναι,
Οὔνομά μοι Λέανδρος ἐϋστεφάνου πόσις Ἡροῦς.
Ὣς οἱ μὲν κρυφίοισι γάμοις συνέθεντο μιγῆναι,
Καὶ νυχίην φιλότητα, καὶ ἀγγελίην ὑμεναίων,
Λύχνου μαρτυρίῃσιν ἐπιστώσαντο φυλάσσαι,
Ἡ μὲν φῶς τανύειν, ὁ δὲ κύματα μακρὰ περῆσαι.
Παννυχίδας δ' ἀνύσαντες ἀκοιμήτων ὑμεναίων,
Ἀλλήλων ἀέκοντες ἐνοσφίσθησαν ἀνάγκῃ,
Ἡ μὲν ἑὸν ποτὶ πύργον, ὁ δ' ὀρφναίην ἀνὰ νύκτα
Μή τι παραπλάζοιτο βαλὼν σημήϊα πύργου.
Πλῶε βαθυκρήπιδος ἐπ' εὐρέα δῆμον Ἀβύδου.

Sed sempèr per noctem portatus madidus maritus
Navigando Hellespontũ valdè fluentẽ. non longè enim
Contra tuam urbem habeo oppidum Abydi.
Tantùm mihi unam lucernam ab excelsa tua turri
E regione ostende in tenebris, ut intuens
Sim navis amoris, habens tuum stellam lychnum,
Atq; ipsum adspiciénsve videam occidentem Bootem,
Nec asperum Orionẽ, ac immadidã tractationẽ currus,
Patriæ obviæ ad dulcem portum venirem,
Sed chara cave gravitèr flantes ventos,
Nè ipsum extinguant, & statim animam perdam,
Lychnum meæ vitæ luciferum ducem.
Si verè autem vis meum nomen & tu scire,
Nomen mihi Leander, benè comptæ conjux Erus.
Sic ii quidẽ clandestinis nuptiis cõponebãt misceri,
Et nocturnam amicitiam & nuncium nuptiarum
Lucernæ testimoniis pacti sunt servare:
Illa quidẽ lucẽ extendere, hic aũt undas lõgas transire.
Pernoctationes autem experti vigilum nuptiarum
A se inviti separati sunt necessitate:
Hæc quidẽ suam ad turrim, hic autẽ obscurã per noctẽ
Nè quid erraret jaciens signa turris,
Navigabat profũdi fundamẽti ad latũ populũ Abydi,

Παννυχίην δ' ὀάρων κρυφίων ποθέοντες ἀέθλους,
Πολλάκις ἠρήσαντο μολεῖν θαλαμηπόλον ὄρφνην,
Ἤδη κυανόπεπλος ἀνέδραμε νυκτὸς ὁμίχλη,
Ἀνδράσιν ὕπνον ἄγουσα, καὶ οὐ ποθέοντι Λεάνδρῳ.
Ἀλλὰ πολυφλοίσβοιο παρ' ἠϊόνεσσι θαλάσσης
Ἀγγελίην ἀνέμιμνε φαεινομένων ὑμεναίων,
Μαρτυρίην λύχνοιο πολυκλαύτοιο δοκεύων,
Εὐνῆς τε κρυφίης τηλεσκόπον ἀγγελιώτην.
Ὡς δ' ἴδε κυανέης λιποφεγγέα νυκτὸς ὁμίχλην,
Ἡρὼ λύχνον ἔφαινεν. ἀναπτομένοιο δὲ λύχνου
Θυμὸν ἔρως ἔφλεξεν ἐπειγομένοιο Λεάνδρου.
Λύχνῳ καιομένῳ συνεκαίετο. παρ' δὲ θαλάσσης
Μαινομένων ῥοθίων πολυηχέα βόμβον ἀκούων,
Ἔτρεμε μὲν τὸ πρῶτον, ἔπειτα δὲ θάρσος ἀείρας
Τοίοισι προσέλεκτο παρηγορέων φρένα μύθοις·
Δεινὸς ἔρως, καὶ πόντος ἀμείλιχος, ἀλλὰ θαλάσσης
Ἐστὶν ὕδωρ. τὸ δ' ἔρωτος ἐμὲ φλέγει ἐνδόμυχον πῦρ.
Λάζεο πῦρ κραδίη, μὴ δείδιθι νήχυτον ὕδωρ,
Δεῦρό μοι εἰς φιλότητα· τί δὴ ῥοθίων ἀλεγίζεις;
Ἀγνώσσεις ὅτι Κύπρις ἀπόσπορός ἐστι θαλάσσης,
Καὶ κρατέει πόντοιο καὶ ἡμετέρων ὀδυνάων;
Ὡς εἰπὼν, μελέων ἐρατῶν ἀπεδύσατο πέπλον
Ἀμφοτέραις παλάμῃσιν. ἑῷ δ' ἔσφιγξε καρήνῳ.

Totâq; noctē cōjugū clādestina desiderātes certamina.
Sæpè optârunt venire cubiculum ornantem noctem.
Iam atrata cucurrit noctis caligo,
Viris somnum afferens, & non amanti Leandro:
Sed multifremi apud littora maris
Nuncium expectabat lucentium nuptiarum,
Testimonium lucernæ lugubris expectans,
Lectique clandestini procùl speculantem nuncium.
Vt verò vidit nigræ obscurum noctis caliginem,
Ero lucernam ostendit. accensâ verò lucernâ
Animum Cupido exussit festinantis Leandri,
Lucernâ ardente coardebat: apud verò mare
Insanarum undarum multisonum fremitum audiens,
Fremebat quidèm primùm, posteà a. audaciâ excitās
Talibus alloquebatur, consolans mentem, verbis:
Gravis amor, & mare implacabile, sed maris
Est aqua, verùm amoris me urit intestinus ignis:
Assume ignem cor: nè time effusam aquam,
Ades mihi in amorem, cur fluctus curas?
Ignoras quòd Venus nata est è mari,
Et dominatur ponto, & nostris doloribus?
Sic fatus, membra amabilia exuit vestem
Ambabus manibus, suoque astrinxit capiti,

Ηϊόν δ' ἐξῶρτο, δέμας δ' ἔρριψε θαλάσσῃ,
Λαμπομένου δ' ἔσπευδεν ἀεὶ κατεναντία λύχνου
Αὐτὸς ἐὼν ἐρέτης, αὐτόστολος, αὐτόματος νηῦς.
Ηρὼ δ' ἠλιβάτοιο φαεσφόρος ὑψόθι πύργου
Λευγαλέης αὔραισιν ὅθεν πνεύσειεν ἀύτης
Φάρεϊ πολλάκι λύχνον ἐπέσκεπεν, εἰσόκε σηστοῦ
Πολλὰ καμὼν λέανδρος ἔβη ποτὶ ναύλοχον ἀκτήν,
Καί μιν ἑὸν ποτὶ πύργον ἀνήγαγεν, ἐκ δὲ θυράων
Νυμφίον ἀσθμαίνοντα περιπτύξασα σιωπῇ,
Αφροκόμους ῥαθάμιγγας ἔτι στάζοντα θαλάσσης
Ηγαγε νυμφοκόμοιο μυχοὺς ἔπι παρθενεῶνος,
Καὶ χρόα πάντα κάθηρε, δέμας δ' ἔχρισεν ἐλαίῳ
Εὐόδμῳ ῥοδέῳ, καὶ ἁλίπνοον ἔσβεσεν ὀδμήν.
Εἰσέτι δ' ἀσθμαίνοντα βαθυστρώτοις ἐνὶ λέκτροις
Νυμφίον ἀμφιχυθεῖσα φιλήνορας ἔννεπε μύθους.
Νυμφίε πολλὰ μογήσας. ἃ μὴ πάθε νυμφίος ἄλλος.
Νυμφίε πολλὰ μογήσας, ἅλις νύ τοι ἁλμυρὸν ὕδωρ,
Οδμή τ' ἰχθυόεσσα βαρυγδούποιο θαλάσσης,
Δεῦρο τεοὺς ἱδρῶτας ἐμοῖς ἐνὶ κάτθεο κόλποις.
Ως ἡ μὲν ταῦτ' εἶπεν, ὁ δ' αὐτίκα λύσατο μίτρην,
Καὶ θεσμῶν ἐπέβησαν ἀριστονόου κυθερείης.
Ην γάμος, ἀλλ' ἀχόρευτος· ἔην λέχος, ἀλλ' ἄτερ ὕμνων,
Οὐ ζυγίην ἱερήν τις ἐπευφήμησεν ἀοιδός,

Οὐ

Littoreq́; exiluit, corpusq́; deiecit in mare,
Splendentemq́; festinabat sempèr adversùs lucernam,
Ipse remex, ipse classis, ipse sibi navis.
Ero autem alta lucifera super turri,
Perniciosis auris undecunq; spiraret ventus
Veste sæpè lucernam tegebat, donèc Sesti
Multùm fatigatus Leander ivit ad portuosum littus,
Et ipsum suam ad turrim adduxit: ex ianuis verò
Sponsum anhelantem complexa silentio,
Spumeas ex capillis guttas adhùc stillantem maris
Duxit spõsam ornãtis ad penetralia virginalis cubiculi
Et cutem totam absterſit, corpusq́; unxit oleo
Beneolenti roseo, & mareolentem extinxit odorem.
Adhùc autem anhelantem altestratis in lectis
Sponsum circumfusa blanda emisit verba: (lius,
Sponse multùm laboráſti, quæ nō passus est sponsus a-
Sponse multùm laboráſti, satis tibi est salsa aqua,
Fœtorq́; piscosus frementis maris,
Hũc tuos sudores in meos pone sinus.
Sic illa hæc lo uta est: ille verò statim solvit zonam,
Et leges inierunt benevolæ Veneris. (mnis,
Erant nuptiæ, sed sine choreis: erat lectus, sed sine hy-
Non coniugium sacrum quisquam laudavit Poëta,

Οὐ δαΐδων ἤστραπτε σέλας θαλαμηπόλον εὐνῆς,
Οὐδὲ πολυσκάρθμῳ τις ἐπεσκίρτησε χορείῃ,
Οὐχ' ὑμέναιον ἄεισε πατὴρ, καὶ πότνια μήτηρ,
Ἀλλὰ λέχος στορέσασα τελεσιγάμοισιν ἐν ὥραις
Σιγὴ παστὸν ἔπηξεν, ἐνυμφοκόμησε δ' ὀμίχλη.
Καὶ γάμος ἦν ἀπάνευθεν ἀειδομένων ὑμεναίων.
Νὺξ μὲν ἔην κείνοισι γαμοστόλος, οὐδέ ποτ' ἠὼς
Νυμφίον εἶδε Λέανδρον ἀριγνώτοις ἐνὶ λέκτροις·
Νήχετο δ' ἀντιπόροιο πάλιν ποτὶ δῆμον Ἀβύδου,
Ἐννυχίων ἀκόρητος ἔτι πνείων ὑμεναίων.
Ἡρὼ δ' ἑλκεσίπεπλος ἑοὺς λήθουσα τοκῆας
Παρθένος ἠματίη, νυχίη γυνή· ἀμφότεροι δὲ
Πολλάκις ἠρήσαντο κατελθέμεν ἐς δύσιν ἠῶ.
Ὡς οἱ μὲν φιλότητος ὑποκλέπτοντες ἀνάγκην,
Κρυπταδίῃ τέρποντο μετ' ἀλλήλων Κυθερείῃ.
Ἀλλ' ὀλίγον ζώεσκον ἐπὶ χρόνον, οὐδέ τι δηρὸν
Ἀλλήλων ἀπόναντο πολυπλάγκτων ὑμεναίων,
Ἀλλ' ὅτε παχνήεντος ἐπήλυθε χείματος ὥρη,
Φρικαλέας δονέουσα πολυστροφάλιγγας ἀέλλας
Ἐνέθεα δ' ἀστήρικτα καὶ ὑγρὰ θέμεθλα θαλάσσης
Χειμέριοι πνείοντες ἐπιστυφέλιζον ἀῆται,
Λαίλαπι μαστίζοντες ὅλην ἅλα· τυπτομένης δὲ
Ἤδη νῆα μέλαιναν ἀπέκλασε διχθάδι χέρσῳ.

Non tædarum illuminabat lux cubicularium lectum,
Neq; peragili quisquam insiluit choreã,
Non hymenæum cantavit pater, & veneranda mater,
Sed lectum sternens perficientibus nuptias in horis
Silentium thalamũ fixit, sponsam verò ornavit caligo.
Et nuptiæ erant longè à canendis hymenæis,
Nox quidẽ erat illis nuptiarũ ornatrix, nunquàm au- (rora
Sponsum vidit Leandrum manifestis in lectis.
Navigabat a.è regione positi rursùs ad populũ Abydĩ,
Nocturnos insatiabilis adhùc spirans hymenæos.
Ast Ero longã induta veste suos latens parentes
Virgo diurna, nocturna mulier: utriq; autem
Sæpè optarunt descendere ad occasum auroram.
Sic ii quidem, amoris abscondentes vim,
Occultã delectabantur inter se Venere.
Sed parvum vixerunt in tempus, neq; diu
Invicem potiti sunt multivagis nuptiis.
Sed quandò pruinosæ venit hyemis hora,
Horrendas commovens multarum vortiginũ procellas;
Profunditatesq́; infimas, & madida fundamenta ma-
Hyemales spirantes verberabant venti, (ris:
Nimbo percutientes totum mare: verberato autem
Iam navem nigram fregit bipertita terra,

Χειμερίην καὶ ἄπιστον ἀλυσκάζων ἅλα ναύτης.
Ἀλλ' οὐ χειμερίης σε φόβος κατέρυκε θαλάσσης,
Καρτερόθυμε Λέανδρε. διακτορίη δέ σε πύργου,
Ἠθάδα σημαίνουσα φαεσφορίην ὑμεναίων,
Μαινομένης σ' ὤτρυνεν ἀφειδήσαντα θαλάσσης,
Νηλειὴς καὶ ἄπιστος· ὄφελλε δὲ δύσμορος Ἡρὼ,
Χείματος ἱσταμένοιο μένειν ἀπάνευθε Λεάνδρου,
Μηκέτ' ἀναπτομένη μινυώριον ἀστέρα λέκτρων,
Ἀλλὰ πόθος καὶ μοῖρα βιήσατο· θελγομένη δὲ
Μοιράων ἀνέφαινε, καὶ οὐκέτι δαλὸν ἐρώτων.
Νὺξ ἦν, εὖτε μάλιστα βαρυπνείουσιν ἀήταις
Χειμερίης πνοιῇσιν ἀκοντίζοντες ἀῆται,
Ἀθρόον ἐμπίπτουσιν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Δὴ τότε Λείανδρος ποθέων ἐθήμονος ἐλπίδι νύμφης
Δυσκελάδων πεφόρητο θαλασσαίων ὑμεναίων,
Ἤδη κύματι κῦμα κυλίνδετο, συνώθετο δ' ὕδωρ,
Αἰθέρι μίσγετο πόντος, ἀνέγρετο πάντοθεν ἡ γῆ
Μαρναμένων ἀνέμων· ζεφύρῳ δ' ἀντέπνεεν εὖρος,
Καὶ νότος ἐς βορέην μεγάλας ἐφέηκεν ἀπειλάς.
Καὶ κτύπος ἦν ἄλιαστος ἐρισμαράγοιο θαλάσσης.
Αἰνοπαθὴς δὲ λέανδρος ἀκηλύτοις ἐνὶ δίναις
Πολλάκι μὲν λιτάνευσε θαλασσαίην ἀφροδίτην,
Πολλάκι δ' αὐτὸν ἄνακτα ποσειδάωνα θαλάσσης.

Hyemale & infidum effugiens mare nauta
Sed non hyemalis te timor coërcebat maris,
Fortanime Leander, nuncius sed te turris
Consuetam significans lucem nuptiarum,
Furentis te impulit securum maris,
Crudelis & perfidus: debebat autem infelix Ero
Hyeme instante manere sine Leandro,
Non amplius accedens indicem stellam lectorum,
Sed amor & fatum cogebat. gestiens autem
Parcarum ostendebat non amplius stipitem amorum.
Nox erat, quùm maximè spirantes ventos
Hyemalibus flatibus iaculantes venti
Collectim irruunt in littus maris.
Tunc Leander consueta spe sponsæ
Personantium ferebatur marinarum nuptiarum,
Iam ab unda volvebatur: accumulabatur verò aqua,
Aetheri miscebatur mare, concitata est undiq; terra
Pugnantibus ventis: Zephyro a. contraspirabat Eurus,
Et Notus in Boream magnas immisit minas,
Et fragor fuit inevitabilis valde fremi maris.
Gravia a. passus Leander implacabilibus in littoribus
Sæpè quidem precabatur æquoream Venerem,
Sæpè autem & ipsum Regem Neptunum maris,

Ἀτθίδος οὐ Βορέην ἀμνήμονα κάλλιπε νύμφης·
Ἀλλά οἱ οὔτις ἄρηγεν, ἔρως δ' οὐκ ἤρκεσε μοίρας,
Πάντοθι δ' ἀγρομένοιο δυσαντέϊ κύματος ὁρμῇ
Θρυπτόμενος πεφόρητο· ποδῶν δέ οἱ ὤκλασεν ὁρμή,
Καὶ σθένος ἦν ἀδόνητον ἀκοιμήτων παλαμάων,
Πολλὴ δ' αὐτόματος χύσις ὕδατος ἔρρεε λαιμῷ,
Καὶ ποτὸν ἀχρήιστον ἀμαιμακέτου πίεν ἅλμης.
Καὶ δὴ λύχνον ἄπιστον ἀπέσβεσε πικρὸς ἀήτης,
Καὶ ψυχὴν καὶ ἔρωτα πολυκλαύτοιο Λεάνδρου.
Εἰσέτι δ' ἰθύνοντος, ἐπ' ἀγρύπνοισιν ὀπωπαῖς
Ἵστατο κυμαίνουσα πολυκλαύτοισι μερίμναις,
Ἤλυθε δ' ἠριγένεια, καὶ οὐκ ἴδε νυμφίον Ἡρώ.
Πάντοθι δ' ὄμμα τίταινεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Εἴ που ἐσαθρήσειεν ἀλώμενον ὃν παρακοίτην.
Λύχνου σβεννυμένοιο, παρὰ κρηπῖδα δὲ πύργου
Θρυπτόμενον σπιλάδεσσιν ὅτ' ἔδρακε νεκρὸν ἀκοίτην
Δαιδάλεον ῥήξασα περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
Ῥοιζηδὸν προκάρηνος ἀπ' ἠλιβάτου πέσε πύργου,
Κὰδ δ' Ἡρὼ τέθνηκεν ἐπ' ὀλλυμένῳ παρακοίτῃ,
Ἀλλήλων δ' ἀπόναντο, καὶ ἐν πυμάτῳ περ ὀλέθρῳ.

ΜΟΥΣΑΙΟΥ ΤΕΛΟΣ.

Athibææ non Boream immemorem reliquit puellæ:
Sed ei nullus auxiliatus est, amor a.non coërcuit fata,
Vndiq; autem accumulati malè obvio fluctus impetus
Contritus ferebatur: pedum autem ejus defecit vigor,
Et vis fuit immobilis inquietarum manuum.
Multa autem spontanea effusio fluebat in guttur,
Et potum inutilem indomabilis potavit maris,
Etiam lucernam infidam extinxit amarus ventus,
Et animam & amorem deflendi Leandri.
Quùm adhuc autem dirigeret iter, vigilibus oculis
Stabat fluctuans miseris curis.
Venit autem aurora, & non vidit sponsum Ero.
Circumquaq; aūt oculū dirigebat in lata dorsa maris,
Sicubi videret errantem maritum.
Lucernâ extinctâ, apud fundamentum turris
Obtritum procellis quùm vidisset mortuum maritum,
Variam populata circa pectus vestem
In fluctus præceps ab excelsa cecidit turre.
Ero commortua ab eum qui perierat conjugem.
Se invicem autem frui sunt etiam in suprema morte.

MUSÆI FINIS.

EXPOSITIO CApitum admonitoriorū, edita ex tēpore ab Agapeto Diacono ſanctiſſimæ DEI magnæ Eccleſiæ. Quorum apex literarius ſicpote habet:

Diro & pientiſſimo Imperatori noſtro Iuſtiniano, Agapetus minimus Diaconus.

HONORE quolibet ſubliniorem cùm habeas dignitatē, ô Imperator, honoras ſupra omnes qui hoc te dignatus eſt, DEUM: quoniàm juxta ſimilitudinem cœleſtis regni tradidit tibi ſceptrum terrenæ poteſtatis, ut homines edoceres juſti cu-

ΕΚΘΕΣΙΣ ΚΕΦΑλαίων παραινετικῶν, σχεδιασθεῖσα παρὰ Ἀγαπητοῦ διακόνου τῆς ἁγιωτάτης τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας. ὧν ἡ ἀκρόστιχις ὧδέ πως ἔχει.

Τῷ θειοτάτῳ καὶ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ ἡμῶν Ἰουστινιανῷ, Ἀγαπητὸς ὁ ἐλάχιστος διάκονος.

Τιμῆς ἁπάσης ὑπέρτερον ἔχων ἀξίωμα, βασιλεῦ, τιμᾶς ὑπὲρ ἅπαντας τὸν τοῦτό σε ἀξιώσαντα Θεόν. ὅτι καὶ καθ' ὁμοίωσιν τῆς ἐπουρανίου βασιλείας, ἔδωκέ σοι τὸ σκῆπτρον τῆς ἐπιγείου δυναστείας, ἵνα τοὺς ἀνθρώπους διδάξῃς τὴν τοῦ δικαίου φυ-

φυλακὴν, καὶ τῶν κατ' αὐτοῦ λυσσώντων ἐκδιώξῃς τὴν ὑλακὴν, ὑπὸ τῶν αὐτοῦ βασιλευόμενος νόμων, καὶ τῶν ὑπὸ σε βασιλεύων ἐννόμως.

Ὡς κυβερνήτης ἀγρυπνεῖ διὰ παντὸς ὁ τοῦ βασιλέως πολυόμματος νοῦς, διακατέχων ἀσφαλῶς τῆς εὐνομίας τοὺς οἴακας, καὶ ἀπωθούμενος ἰσχυρῶς τῆς ἀνομίας τοὺς ῥύακας, ἵνα τὸ σκάφος τῆς παγκοσμίου πολιτείας μὴ περιπίπτῃ κύμασιν ἀδικίας.

Θεῖον μάθημα καὶ πρῶτον, οἱ ἄνθρωποι, τὸ γνῶναί τινα ἑαυτὸν διδασκόμεθα. ὁ γὰρ ἑαυτὸν γνοὺς, γνώσεται Θεόν. Θεὸν δὲ ὁ γνοὺς, ὁμοιωθήσεται Θεῷ· ὁμοιωθήσεται δὲ

custodiam, & eorũ qui adversùs ipsum rabiunt insectaveris latratũ, tum ipsius obtẽperando legibus, tùm subditos tibi regendo pro jure.

2. Ceu gubernator vigilat perpetuò Imperatoris oculatissimus intellectus, continens tutò æquitatis clavos, & expellens fortiter impetuosos iniquitatis fluctus, ut ne cymba mundanæ reip. illidatur fluctibus iniquitatis.

3. Divinũ documẽtũ & potissimũ, nos hoĩes, ut cognoscat se qsq; docemur. q n. seipsũ cognovit, cognoscet Deũ: Deũ v. q cognovit, assimilabitur Deo: assimilabit' a.

Deo, q dign⁹ fact⁹ Deo est: dign⁹ deniq; fit Deo qui nihil indignum patrat Deo: sed q ut cogitat q̃ ipsius sunt, ita tàm loquitur quæ cogitat, q̃ facit quæ loquitur.

Θεῷ, ὁ ἄξιος γενόμενος Θεοῦ· ἄξιος δὲ γίνεται Θεοῦ, ὁ μηδὲν ἀνάξιον πράττων Θεοῦ, ἀλλὰ φρονῶν μὲν τὰ αὐτοῦ, λαλῶν δὲ ἃ φρονεῖ, ποιῶν δὲ ἃ λαλεῖ.

4. Majorum nobilitate ne quis delicietur. Limum enim habent omnes generis autorē, & qui purpurâ byssoq; turgent, & qui paupertate & adversâ valetudine affliguntur, tàm qui diademate redimiti sunt, quàm qui per cubicula excubant. Ne igitur lutulentum jactemus genus, sed morum integritate gloriemur.

Ἐπὶ προγόνων εὐγενείᾳ μηδεὶς ἐναβρυνέσθω. πηλὸν γὰρ ἔχουσι πάντες τὸν τοῦ γένους προπάτορα, καὶ οἱ ἐν πορφύρᾳ καὶ βύσσῳ καυχώμενοι, καὶ οἱ ἐν πενίᾳ, καὶ νόσῳ τρυχόμενοι, καὶ οἱ διαδήματα περικείμενοι, καὶ οἱ διὰ δώματα προσκείμενοι. μὴ τοίνυν εἰς πήλινον ἐγκαυχώμεθα γένος, ἀλλ' ἐπὶ χρηστότητι σεμνυνώμεθα τρόπων.

5. Scito, ô pietatis divinit⁹ fabricatū specimen: quia

Ἴσθι, ὦ εὐσεβείας θεότευκτον ἄγαλμα, ὅτι

ὅτι ὅσῳ μεγάλων ἠξιώθης παρὰ Θεοῦ δωρεῶν, τοσούτῳ μείζονος ἀμοιβῆς ὀφειλέτης ὑπάρχεις αὐτῷ. οὐκοῦν ἀπόδος τῷ εὐεργέτῃ τὸ χρέος τῆς εὐχαριστίας, τῷ λαμβάνοντι τὸ χρέος ὡς χάριν, καὶ δὲ χάριτος χάριν ἀντιδιδόντι· αὐτὸς γὰρ ἀεὶ καὶ χαρίτων ἄρχει, καὶ ὡς χρέος τὰς χάριτας ἀποδίδωσιν. εὐχαριστίαν δὲ ζητεῖ παρ' ἡμῶν, οὐ τὴν διὰ ῥημάτων ἀγαθῶν προσφερομένην, ἀλλὰ τὴν διὰ πραγμάτων εὐσεβῶν προσφερομένην.

quia quanto majoribus dignus habitus es tribuente Deo muneribus, tanto majus ipsi nomen es. Ergò redde benefactori debitum gratitudinis, acceptanti debitum ut meritum, & beneficio beneficium rependenti: ipse n. semper & beneficiis prior promeretur, & ut debitum beneficia repensat. Gratitudinem autem exigit à nobis, non quæ verborũ blandorum prolatione, sed quæ rerum piarum oblatione peragitur.

Οὐδὲν οὕτως εὐδόκιμον ἐργάζεται ἄνθρωπον, ὡς δύνασθαι μὲν ἃ βούλεται πράττειν, ἀεὶ δὲ φιλάνθρωπα καὶ βούλεσθαι

6. Nulla res adeò commendabilem reddit hominem, ut posse quidem quę velit efficere: semper autem humana & velle

le & agere. Quoniàm igitùr à Deo tibi donata eſt facultas, quâ indigebat propter nos bona tua voluntas, omnia & velis & agas, prout ei placet, qui eam tibi dedit.

7. Terrenarum opum inſtabiles divitiæ fluviatilium undarum imitantur curſum. Modicum enim affluunt his qui habere ſe eas arbitrantur, mox verò refluentes ad alios accedunt. Solus autem beneficentiæ theſaurus ſtabilis eſt poſſidentibus eum: bonarum enim actionum meritum ad autores retorquetur.

8. In-

λεσθαι καὶ πράττειν. ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ Θεοῦ σοι κεχάρισται δύναμις, ἧς ἐδεῖτο δι' ἡμᾶς ἡ ἀγαθή σου βούλησις, πάντα καὶ βούλου καὶ πράττε, ὡς ἀρέσκει τῷ ταύτην σοι δεδωκότι.

Τῶν ἐπιγείων χρημάτων ὁ ἄστατος πλοῦτος, τῶν ποταμίων ῥευμάτων μιμεῖται τὸν δρόμον. πρὸς ὀλίγον μὲν ἐπιῤῥέων τοῖς ἔχειν νομίζουσι· μετ' ὀλίγον δὲ παραῤῥέων, εἰς ἄλλους ἀπέρχεται. μόνος δὲ τῆς εὐποιΐας ὁ θησαυρὸς μόνιμός ἐστι τοῖς κεκτημένοις αὐτόν. τῶν γὰρ ἀγαθῶν ἔργων αἱ χάριτες ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας ἐπαναστρέφουσιν.

Ἀπρέ-

Ἀπρόσιτος μὲν ὑπάρχεις ἀνθρώποις, διὰ τὸ ὕψος τῆς κάτω βασιλείας. εὐπρόσιτος δὲ γίνῃ τοῖς δεομένοις, διὰ τὸ κράτος τῆς ἄνω ἐξουσίας. καὶ ἀνοίγῃς τὰ ὦτα τοῖς ὑπὸ πενίας πολιορκουμένοις, ἵνα εὕρῃς τὴν τοῦ Θεοῦ ἀκοὴν ἀνεῳγμένην. οἷοι γὰρ ἂν τοῖς ἡμετέροις γινώμεθα συνδούλοις, τοιοῦτον περὶ ἡμᾶς εὑρήσομεν τὸν δεσπότην.

Τὴν πολυμέριμνον τοῦ βασιλέως ψυχὴν καθόπτρου δίκην ἀποσμήχεσθαι χρὴ, ἵνα ταῖς θείαις αὐγαῖς ἀεὶ καταστράπτηται, καὶ τῶν πραγμάτων τὰς κρίσεις ἐκεῖθεν διδάσκηται. οὐδὲν γὰρ

ἔστιν

8. Inacceſſus nimirum exiſtis hominibus propter celſitudinem hujus quod hîc deorſum eſt imperii. Facilis idem auditu es indigentibus, ob vim ſupernæ illius poteſtatis, atque aperis aures his qui à paupertate obſidentur, ut invenias Dei auditũ adapertum. Quales enim erga noſtros fuerimus conſervos, talem circa nos reperiemus dominum.

9. Solicitam Imperatoris animam ſpeculi in modum abſtergi oportet, ut divinis ſplendoribus ſemper coruſcet, rerumque diſtincta judicia indè condiſcat: nihil enim

ad-

adeò facit q̄ peragenda sunt conspicere, atq; custodire eam perpetuò sinceram.

10. Sicuti fit apud navigantes, cùm nauta errat, modicum affert navigātibus nocumētum: cùm verò ipse gubernator, totius efficit navigii perniciē: sic & in civitatibus, si quis ex subditis peccet, nō tàm rem publicam, q̃ seipsum lædit: sin verò ipse Princeps, universæ infert Reipub. detrimentū. Is igitur ut nō exiguam redditurus rationem, si quid neglexerit eorum quæ facto opus sunt, cùm exquisita diligentia & dictitet cuncta & factitet.

οὕτω ποιεῖ τὰ δέοντα καθορᾷν, ὡς τὸ φυλάσσειν ἐκείνην διὰ παντὸς καθαράν.

Ὥσπερ ἐπὶ τῶν πλεόντων, ὅταν μὲν ὁ ναύτης σφαλῇ, μικρὰν φέρει τοῖς συμπλέουσι βλάβην· ὅταν δὲ αὐτὸς ὁ κυβερνήτης, παντὸς ἐργάζεται τοῦ πλοίου ἀπώλειαν· οὕτω καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν, ἂν μέν τις τῶν ἀρχομένων ἁμάρτῃ, οὐ τὸ κοινὸν τοσοῦτον, ὅσον ἑαυτὸν ἀδικεῖ· ἂν δὲ αὐτὸς ὁ ἄρχων, πάσης ἐργάζεται τῆς πολιτείας τὴν βλάβην. ὡς οὖν μεγάλας ὑφέξων εὐθύνας, εἴ τι παρίδοι τῶν δεόντων, μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ λεγέτω πάντα, καὶ πραττέτω.

Κύκλος τις τῶν ἀνθρωπίνων περιτρέχει πραγμάτων, ἄλλοτε ἄλλως φέρων αὐτὰ, καὶ περιφέρων, καὶ τούτοις ἀνισότης ἐστὶ, τὸ μηδὲν τῶν παρόντων ἐν ταυτότητι μένειν. δεῖ οὖν σε, κράτιστε βασιλεῦ, ἐν τῇ τούτων ἀγχιστρόφῳ μεταβολῇ, ἀμετάβλητον ἔχειν τὸν εὐσεβῆ λογισμόν.

11. Circulus quidam humanarum revolvitur rerũ, qui modò sic, modò aliter agitat ipsas & circumfert, atq; his inæqualitas est, eò ꝙ nihil ex præsentibꝰ in eodem statu maneat. Oportet igitur te, potentissime Imperator, in hac rerum versatili mutatione, immutabilem habere pietatis cognitionem.

Ἀποστρέφου τῶν κολάκων τοὺς ἀπατηλοὺς λόγους, ὥσπερ τῶν κοράκων τοὺς ἁρπακτικοὺς τρόπους. οἱ μὲν γὰρ τοὺς τοῦ σώματος ἐξορύττουσιν ὀφθαλμοὺς, οἱ δὲ τοὺς τῆς ψυχῆς ἐξαμβλύνουσι λογισμοὺς μὴ συγχωροῦντες ὁρᾶν τὴν τῶν πραγμάτων ἀλήθειαν. ἢ γὰρ ἐπαι-

12. Adversare adulatorum pellaces sermones, ut corvorum rapaces mores. Illi namque corporis effodiunt oculos, isti autem animæ hebetant cogitatus, quùm non permittant perspicere rerum veritatem; vel enim com-

cōmēdāt nōnūquā quæ reprehēſione digna sūt vel rep̄hendūt plerunq; q̄ oī laude ſunt majora, ut de duob. alterū ab ipſis cōmittatur, vel pravorū laus, vel cōtumelioſus bonorū contempt⁹.

13. Æqualem oportet ſemper eſſe Imperatoris animum: mutari enim pro rerum varietatibus mentis inſtabilis argumētū efficitur. Firmiter autem bonis inhærere, quâ firmitate pium veſtrum corroboratum & fixum eſt imperium, & neq; usq; ad inſolētiam extolli, neq; usq; ad animi cōſternationē dejici in tuta veluti baſi ſtabilitorum eſt hominū incon-

ἐπαινοῦσιν ἔσθ' ὅτε τὰ ψόγου ἄξια, ἢ ψέγουσι πολλάκις τὰ ἐπαίνων κρείττονα, ἵνα δυοῖν θάτερον αὐτοῖς ἁμαρτάνηται, ἢ τὸ κακὸν ἐπαινούμενον, ἢ τὸ καλὸν ὑβριζόμενον.

Ἴσον εἶναι χρὴ πάντοτε τοῦ βασιλέως τὸ φρόνημα· τὸ γὰρ συμμεταβάλλεσθαι ταῖς τῶν πραγμάτων μεταβολαῖς, διανοίας ἀβεβαίου τεκμήριον γίνεται. τὸ δὲ παγίως ἐν τοῖς καλοῖς ὁρμεῖσθαι, ὡς τὸ εὐσεβὲς ὑμῶν ἐστήρικται κράτος, καὶ μήτε πρὸς ἀλαζονείαν ὑπεραίρεσθαι, μήτε πρὸς ἀθυμίαν καταφέρεσθαι, βεβηκότων ἐστὶν ἀσφαλῶς, καὶ ἀκρά-

κραδαντον ἐχόντων τὴν ψυχήν.

Εἴ τις κεκαθαρισμένον ἔχῃ τὸν λογισμὸν ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης ἀπάτης, καὶ βλέπει τὸ οὐτιδανὸν τῆς ἑαυτοῦ φύσεως, τουτέστι βραχὺ καὶ ὠκύμοιρον τῆς ἐνταῦθα ζωῆς, καὶ τὸν συνεζευγμένον τῇ σαρκὶ ῥύπον, εἰς τὸν τῆς ὑπερηφανείας οὐκ ἐμπεσεῖται κρημνὸν, κἂν ἐν ἀξιώματι ὑπάρχῃ ὑψηλῷ.

Ὑπὲρ πάντα τῆς βασιλείας τὰ ἔνδοξα, τῆς εὐσεβείας τὸ στέμμα τὸν βασιλέα κοσμεῖ. ὁ γὰρ πλοῦτος ἀπέρχεται, καὶ ἡ δόξα μετέρχεται. τὸ δὲ κλέος τῆς ἐνθέου πολιτείας ἀθανάτοις αἰῶσι

concussamque habentium animam.

14. Si quis purum habet cogitatum humanæ deceptionis, perspicitq; suæ naturæ utilitatem, brevitatemque veloci fato obnoxiæ præsentis vitæ, tùm carni conjunctas insitasque sordes, ad superbiæ nunquàm illabetur præcipitium, quamvis in excelso dignitatis fastigio consistat.

15. Super omnia p̃clara quæ regnũ habẽt, pietatis cultusq; divini corona regẽ exornat. Divitiæ namq; evanescunt, vulgi favor & aura trãsit. Sola vitæ Deo placentis gloria immortalib⁹ seculis

coëxtenditur, & trans oblivionis tenebras collocat possidentes.

16. Vehementer mihi videtur absurdissimum esse, quòd divites & pauperes homines ex dissimilib. rebus detrimentũ simile patiuntur. Illi nãque à copia rerum perrumpũtur, hi verò fame pereunt. Item, illi occupant ultimos mundi terminos, hi non habent ubi callosa pedum vestigia sistant. Ut igitur utraq; pars sanitatis fiãt compotes, auferẽdo & diminuẽdo istos regere oportet, atq; ad æqualitatem inæqualitas transferenda est.

17. Nostris temporibus o-

συμπαρεκτείνεται, καὶ λήθης ἐπέκεινα τοὺς ἔχοντας ἵστησι.

Σφόδρα μοι δοκεῖ ἀτοπώτατον εἶναι, ὅτι πλούσιοι καὶ πένητες ἄνθρωποι, ἐξ ἀνομοίων πραγμάτων βλάβην πάσχουσιν ὁμοίαν. οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ κόρου διαρρήγνυνται· οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ λιμοῦ διαφθείρονται. καὶ οἱ μὲν κατέχουσι τὰ κόσμου τὰ πέρατα, οἱ δὲ οὐκ ἔχουσι ποῦ στῆσαι τὰ πέλματα. ἵνα τοίνυν ἄμφω τῆς ὑγείας τύχωσιν, ἀφαιρέσει καὶ προσθέσει τούτους θεραπευτέον, καὶ πρὸς ἰσότητα τὴν ἀνισότητα μετενεκτέον.

Ἐφ' ἡμῶν ἀνεδείχθη ἡ

τῆς εὐζωΐας ὁ χρόνος, ὃν προεῖπέ τις τῶν παλαιῶν ἔσεσθαι, ὅταν ἢ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν, ἢ βασιλεῖς φιλοσοφήσωσι. καὶ γὰρ φιλοσοφοῦντες ἠξιώθητε τῆς βασιλείας, καὶ βασιλεύσαντες οὐκ ἀπέστητε φιλοσοφίας. εἰ γὰρ τὸ φιλεῖν σοφίαν, ποιεῖ φιλοσοφίαν· ἀρχὴ δὲ σοφίας, ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος, ὃν ἐν τοῖς στέρνοις ὑμῶν διαπαντὸς ἔχετε· δῆλον οὖν ὡς ἀληθὲς τὸ παρ' ἐμοῦ λεγόμενον.

Βασιλέα κατὰ ἀλήθειαν ὁρίζομαι, ὡς βασιλεύειν καὶ κρατεῖν τῶν ἡδονῶν δυνάμενον. καὶ τὸν στέφανον τῆς σωφροσύνης ἀναδησάμενον,

ostēsū est prosperæ vitæ tēpus, qđ prædixit quidā ex veteribus futurū, cùm vel Philosophi regnabūt, vel Reges philosophabuntur. nam tùm philosophādo digni habiti regno estis, tùm verò regnando à Philosophia nō desciuistis. Si n. amare sapiētiam, efficit Philosophiā: principiū autē sapientiæ DEI est timor, quē in pectoribus vestris jugiter habetis: clarum quàm verum sit quod à me dicitur.

18. Te reverà Imperatorem asserimus, quippè qui & imperare ac dominari voluptatibus vales, & tùm coronâ castitatis revinctus,

tùm purpuram justitiæ indutus incedis. Aliis namq; potestatib. mors ipsa succedit hujuscemodi verò regnum immortalem servat perpetuitatem. Item aliæ hoc in seculo solvuntur, hæc autem à perpetuo supplicio liberatur.

καὶ τὴν πορφύραν τῆς δικαιοσύνης ἀμφιασάμενον. ἡ μὲν γὰρ ἄλλη ἐξουσία, τὸν θάνατον ἔχει διαδοχὴν· ἡ δὲ τοιαύτη βασιλεία, τὴν ἀθάνατον σώζει διαμονήν. καὶ ἡ μὲν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ λύεται, ἡ δὲ τῆς αἰωνίου κολάσεως ῥύεται.

19. Si honore qui ab omnibus proficiscitur, perfrui vis, præsta te cōmunē omniū benefactorē. nihil enim adeo attrahit ad benevolētiam ut beneficii gratia, quæ datur indigētibus. quod n. ob metum præstatur obsequiū, fucata figurataque est adulatio, ficti honoris titulo fallens eos qui ipsi animum advertunt.

Εἰ τὴν ἐκ πάντων βούλει καρποῦσθαι τιμὴν, γίνου τοῖς ἅπασιν εὐεργέτης κοινός. οὐδὲν γὰρ οὕτω πρὸς εὔνοιαν ἐφέλκεται ὡς εὐποιΐας χάρις διδομένη τοῖς χρῄζουσιν. ἡ γὰρ διὰ φόβον γινομένη θεραπεία, κατεσχηματισμένη ἐστὶ θωπεία, πεπλασμένης τιμῆς ὀνόματι φενακίζουσα τοὺς αὐτῇ προσανέχοντας.

Σεπ7ὴ δικαίως ἐςὶν ἡ ὑμῶν βασιλεία, ὅτι τοῖς πολεμίοις μὲν δεικνύει τὴν ἐξουσίαν, τοῖς ὑπηκόοις δὲ νέμει φιλανθρωπίαν. καὶ νικῶσα ἐκείνους τῇ δυνάμει τῶν ὅπλων, τῇ ἀόπλῳ ἀγάπῃ τῶν οἰκείων ἡτ7ᾶται. ὅσον γὰρ θηρίου καὶ προβάτου τὸ μέσον, τοσοῦτον ἀμφοτέρων ἡγεῖται τὸ διάφορον.

Τῇ μὲν οὐσίᾳ τοῦ σώματος, ἴσος παντὶ ἀνθρώπῳ ὁ βασιλεὺς, τῇ ἐξουσίᾳ δὲ τοῦ ἀξιώματος ὅμοιός ἐςι τῷ ἐπὶ πάντων θεῷ. οὐκ ἔχει γὰρ ἐπὶ γῆς τὸν αὐτοῦ ὑψηλότερον. χρὴ τοίνυν αὐτὸν καὶ ὡς θεὸν μὴ ὀργίζεσθαι, καὶ ὡς θνητὸν μὴ ἐπαί-

20. Venerandum jure eſt veſtrum imperium, quia hoſtibus quidē ſuæ demonſtrat poteſtatis aculeos, ſubditis verò exhibet humanitatem. Et quùm illos vincat armorum vi, inermi charitate vincitur à ſuis. Quantum enim feræ & ovis interſtitiū eſt, tantum eſſe inter eos diſcrimen arbitratur.

21. Eſſentiâ corporis æqualis eſt cuilibet homini Imperator, poteſtate autē dignitatis cunctorum Præſidi DEO. Non enim habet in terris ſe quenquam altiorem. Oportet igitur ipſum, ut Deū, nō iraſci, ut mortalem, non ef-

ferri. Nam etsi effigie divinâ honoratus est, at pulvere tamen terreno connexus est: quo edocetur, ut erga omnes servet æqualitatem.

22. Accepta eos qui bonorum te consiliorũ admonitum volunt, non eos qui adulari sæpenumero student. Illi enim quod revera expedit, perspiciunt: Hi verò ad ea quæ placent potentibus, respiciunt, corporumque umbras imitantes, singulis eorũ dictis applaudunt.

23. Talẽ te præsta tuos erga famulos, qualem optas erga te Dominum esse. Prout enim audimus, audiemur: & ut re-

ρεῖσθαι. εἰ γὰρ καὶ εἰκόνι θείᾳ τετίμηται, ἀλλὰ καὶ εἰκόνι χοϊκῇ συμπέπλεκται, δι' ἧς ἐκδιδάσκεται τὴν πρὸς πάντας ἰσότητα.

Ἀποδέχου τοὺς τὰ χρηστὰ συμβουλεύειν ἐθέλοντας, ἀλλὰ μὴ τοὺς κολακεύειν ἑκάστοτε σπεύδοντας. οἱ μὲν γὰρ τὸ συμφέρον συνορῶσιν ἐν ἀληθείᾳ· οἱ δὲ πρὸς τὰ δοκοῦντα τοῖς κρατοῦσιν ἀφορῶσι, καὶ τῶν σωμάτων τὰς σκιὰς μιμούμενοι, τοῖς παρ' αὐτῶν λεγομένοις συνᾴδουσι.

Τοιοῦτος γίνου περὶ τοὺς σοὺς οἰκέτας, οἷον εὔχῃ σοι τὸν δεσπότην γενέσθαι. ὡς γὰρ ἀκούομεν, ἀκουσθησόμεθα· καὶ ὡς ὁ-

ὁρῶμεν, ὁραθησόμεθα ὑπὸ τοῦ θείου καὶ παντοφόρου βλέμματος. προσενέγκωμεν οὖν τῷ ἐλέῳ τὸν ἔλεον, ἵνα τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον ἀντιλάβωμεν.

Ὥσπερ τὰ ἀκριβῆ τῶν κατόπτρων τοιαύτας δείκνυσι τὰς τῶν προσώπων ἐμφάσεις, οἷά περ ἐστὶ τὰ πρωτότυπα, φαιδρὰ μὲν τῶν φαιδρυνομένων, σκυθρωπὰ δὲ τῶν σκυθρωπαζόντων. οὕτω καὶ ἡ δικαία τοῦ Θεοῦ κρίσις ταῖς ἡμετέραις πράξεσιν ἐξομοιοῦται. οἷα περ γὰρ ἂν ᾖ τὰ παρ' ἡμῶν εἰργασμένα, τοιαῦτα ἡμῖν ἐκ τοῦ ὁμοίου παρέχει.

Βουλεύου μὲν τὰ πρακτέα βραδέως, ἐκτέλει δὲ τὰ κριθέντα σπουδαίως. ἐπεὶ λίαν ἐστὶ

respicimus, respiciemur à diuino cunctaque obtuente aspectu. Priores igitur nos misericordiæ misericordiā cōferam⁹, ut pari par recipiamus.

24. Sicut exquisita specula tales mōstrant vultuum apparentias, qualia ipsa sunt archetypa, nitidas videlicèt nitentium, tristes aūt tristantium. Eodem pacto justum Dei judicium nostris actionibus assimilatur. Qualia n. sunt quæ à nobis præstantur, talia ipse nobis par pari referens exhibet.

25. Consulta q̄ agenda sunt cūctāter: exequere aūt quæ decreveris maturè. Quoniā periculo-

ſum eſt admodùm inconſiderata in rebus temeritas. Si qui ∫ n. quę ex inconſulta mente proueniunt mala, concepit animo, facilè comperit boni cõſilii cõmoda, ut qui ſanitatis dotem poſt ægrotatiõis experimẽtũ pſentiſcũt. Debes igitur cordatiſſime rex, tũ cõſilio prudẽtiore, tũ precib. ad Deũ impẽſiorib. exquirere diligẽter, quæ mũdo ſunt expeditura.

26. Optimè reges egregium tuũ imperiũ, ſi omnia des operã perſpicere, nec negligere patiare quicquã. neq; n. parvũ eſt in te quod parvũ eſſe apparet comparatione tuorũ: quoniã vel exile Im-

σφαλερὸν τὸ ἐν τοῖς πράγμασιν ἀπερίσκεπτον. εἰ γὰρ τὰ ἐξ ἀβουλίας τις ἐννοήσει κακὰ, τότε γνώσεται καλῶς τῆς εὐβουλίας τὰ χρήσιμα, ὡς καὶ τῆς ὑγείας τὴν χάριν, μετὰ τὴν πεῖραν τῆς νόσου. δεῖ τοίνυν, εὐφρονέστατε βασιλεῦ, καὶ βουλῇ συντονωτέρᾳ, καὶ εὐχῇ συντονωτέρᾳ, ἐξερευνᾶν ἀκριβῶς τὰ συνοίσοντα τῷ κόσμῳ.

Ἄριστα διοικήσεις τὴν ἀγαθήν σου βασιλείαν, εἰ πάντα σπουδάζεις ἐφορᾶν, καὶ μηδὲν ἀνέχῃ παρορᾶν. οὐ γὰρ μικρὸν ἐστὶ σοὶ, ὅπερ μικρὸν εἶναι δοκεῖ ἐν συγκρίσει τῶν σῶν. ἐπειδὴ καὶ ῥῆμα βα-

βασιλέως ψιλὸν μεγάλην ἔχει παρὰ πᾶσιν ἰσχύν.

Imperatoris verbum & minimũ ingẽtem obtinet apud omnes vim.

Σαυτῷ τὴν τοῦ φυλάττειν τοὺς νόμους ἐπίθες ἀνάγκην, ὡς μὴ ἔχων ἐπὶ γῆς τὸν δυνάμενον ἀναγκάζειν. οὕτω γὰρ καὶ τῶν νόμων ἐπιδείξεις τὸ σέβας, αὐτὸς πρὸ τῶν ἄλλων τούτους αἰδούμενος. καὶ τοῖς ὑπηκόοις φανήσεται τὸ παρανομεῖν οὐκ ἀκίνδυνον.

27. Tibi ipſi cuſtodiendi leges impone neceſſitatem, cùm non habeas in terris qui te poſſit cogere. Sic enim tùm legũ præ te feres cultum ipſe, ante alios eas reverendo: tùm ſubditis conſtabit, legum prævaricationem periculi non eſſe immunem.

Ἴσον τὸ πλημμελεῖν τὸ μὴ κωλύειν τοὺς πλημμελοῦντας λογίζου. κἂν γάρ τις πολιτεύηται μὲν ἐνθέσμως, ἀνέχηται δὲ τῶν βιούντων ἀθέσμως, συνεργὸς τῶν κακῶν παρὰ Θεῷ κρίνεται. εἰ δὲ βούλει διττῶς εὐδοκιμεῖν, καὶ

28. Peccare, & non cohibere peccantes, juxtà æſtima. Si quis n. in civitate vitã quidẽ ipſe traducat æquè, toleret autẽ viventes iniquè, ſocius malorum apud DEUM judicatur. Quòd ſi velis bifariam approbari, ut

pulcherrima quæq; gerentes honora, & teterrima patrantibus fuccenfe.

29. Expedire admodùm arbitror, effugere pravorum contubernia. Qui n. cū hominib⁹ improbis femper verfatur, eum vel pati, vel difcere malum aliquid neceffe eft: Qui v. unà cum bonis degit, vel imitationē honeftorum edocetur, vel diminutionem vitiorum condifcit.

30. Terrarum orbis à Deo cùm cōcreditū tibi fit regnū, cave ne aliquo utaris ex pravis ad rerū adminiftrationes. Quæ em̃ illi perperā fe- eorum rationem

τοὺς τὰ κάλλιστα ποιοῦντας προτίμα, καὶ τοῖς τὰ χείριστα δρῶσιν ἐπιτίμα.

Λίαν συμφέρειν ὑπολαμβάνω, τὸ φεύγειν τὰς τῶν κακῶν συνδιαιτήσεις. τὸν γὰρ συνόντα πάντοτε ἀνθρώποις πονηροῖς, ἢ παθεῖν ἢ μαθεῖν ἀνάγκη τι πονηρόν. ὁ δὲ τοῖς ἀγαθοῖς συνδιάγων, ἢ μίμησιν τῶν καλῶν ἐκδιδάσκεται, ἢ μείωσιν τῶν κακῶν ἐκπαιδεύεται.

Ἐγκόσμιον ὑπὸ Θεοῦ πιστευθεὶς βασιλείαν, μηδενὶ χρῶ τῶν πονηρῶν πρὸς τὰς τῶν πραγμάτων διοικήσεις. ὧν γὰρ ἂν ἐκεῖνοι κακῶς διαπράξωνται, λόγον ὑφέξει

Deo, Θεῷ,

Θεῷ, ὁ τὴν ἰσχὺν αὐτοῖς ἀνδωκώς. μετὰ πολλῆς οὖν ἐξετάσεως αἱ τῶν ἀρχόντων προβολαὶ γινέσθωσαν.

Deo, q peccādi facultatem ipsis indulserit. Magnâ igit & diligēti cū pscrutatione Magistratuū pmotiōes fiāt oportet.

Ἴσον νομίζω κακὸν, καὶ τῶν ἐχθρῶν θυμοῦσθαι ταῖς κακουργίαις, καὶ τῶν φίλων θέλγεσθαι ταῖς κολακείαις. δεῖ γὰρ πρὸς ἀμφοτέρους γενναίως ἀνθίστασθαι, καὶ τὸ πρέποντος μηδαμῶς ἀφίστασθαι, μήτε τὴν ἄλογιστον ἐκείνων δυσμένειαν ἀμυνόμενον, μήτε τὴν ἐπίπλαστον τούτων εὔνοιαν ἀμειβόμενον.

31. Æquale reor esse malum, & inimicorum excandescere flagitiis, & amicorum permulceri blanditiis. Oportet enim utrisq; fortiter resistere, nec usquàm à decoro discedere, neq; irrationabilem eorum malevolētiam ulciscendo, neque fictitiam horum benevolentiam remunerando.

Ἡγοῦ τούτους εἶναι φίλους ἀληθεστάτους, μὴ τοὺς αἰνοῦντας ἅπαντα τὰ παρὰ σοῦ λεγόμενα, ἀλλὰ τοὺς κρίσει δίκαια πάν-

32. Existima verissimos amicos, non qui laudent omnia quæ dicantur abs te, sed qui nihil non integro judi-

dicio facere cōtendunt. Sic ut gratulentur tibi, si benè; tristentur cōtrà, si perperàm dixeris fecerísve. Hi enim reverà ab omni fraude abhorrētis amicitiæ præ se ferunt insignia.

33. Ne mutet tibi magnanimam mentem terrenæ hujus potestatis moles: sed ut fragilem fatoq; obnoxium regens principatum, immutabilem habeto intellectū in rebus mutabilibus, nimiâ neq; lætitiâ sublimem te extollēs, neque mœstitiâ vilescens.

34. Sicuti aurū quāvis modò sic, modò aliter ab arte trāsfiguret, atq; ad varias ornamētorum spe-

πάντα πράττειν σπουδάζοντας. καὶ συνηδομένους μὲν ἐπὶ τοῖς χρηστοτέροις, ἐπιστυγνάζοντας δὲ ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις. οὗτοι γὰρ ὄντως ἀψευδεστάτης φιλίας δεικνύουσι τεκμήριον.

Μὴ μεταβαλέτω σοι τὴν μεγαλόφρονα γνώμην τῆς ἐπιγείου ταύτης δυναστείας, ὁ ὄγκος· ἀλλὰ ὡς ἐπίκηρον δίεπων ἀρχὴν, ἄτρεπτον ἔχε τὸν νοῦν ἐν πράγμασι τρεπτοῖς, μήτε ἐν ταῖς εὐθυμίαις ὑψούμενος, μήτε ἐν ταῖς ἀθυμίαις ταπεινούμενος.

Ὥσπερ χρυσὸς ἄλλοτε ἄλλοις ὑπὸ τῆς τέχνης μετατυπούμενος, καὶ πρὸς διάφορα κοσμίων εἴ-

ἀεὶ μεταποιούμενος, ὅπερ ἐστὶ διαμένει, καὶ τροπὴν οὐχ ὑπομένει. οὕτω καὶ αὐτὸς σύγκλειστατε βασιλεῦ, ἄλλην ἐξ ἄλλης ἀμείβων ἀρχὴν, φθάσας δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ἀνωτάτω τιμὴν, ὁ αὐτὸς διαμένεις ἐν τοῖς αὐτοῖς πράγμασιν, ἀναλλοίωτον ἔχων ἐν τῷ καλῷ τὸ φρόνημα.

Νόμιζε τότε βασιλεύειν ἀσφαλῶς, ὅταν ἑκόντων ἀνάσσῃς τῶν ἀνθρώπων. τὸ γὰρ ἀκουσίως ὑποταττόμενον, στασιάζει καιροῦ λαβόμενον. τὸ δὲ τοῖς θεσμοῖς τῆς εὐνοίας κρατούμενον, βεβαίαν ἔχει πρὸς τὸ κρατοῦν τὴν εὐπείθειαν.

Ἵνα τὸ κράτος τῆς βασι-

species transformetur, permanet tamē id qđ est, nec mutationē patitur: Sic ipse quoque, inclytissime Imperator, licèt aliud ex alio per gradus obtinueris regimen, pervenerisq; ad ipsū supremū honorē, idem tamē permanes nō in eisdem rebus, inalterabilē continens in officio animū.

35. Existima tūc demū te tutò regnare, cùm volentibus imperas hominibus. Quod n. invito animo subjicitur, seditionibus fluctuat captâ occasione: quod v. vinculis benevolentiæ regitur, stabilem servat erga rectorem obedientiam.

36. Ut dominium impe-

perii tui facias, decantabile, quantam habes adversùs subditos peccantes iram, tantam habendam esse tibi adversùs teipsum peccantem cẽseto. Nemo enim valet tantâ pollentem potestate corrigere, nisi ratio propria, quæ ex ipso peccante moveatur.

37. Magnam qui potestatem adeptus est, largitorem potestatis imitetur pro viribus. Si enim imaginem gestat rerum præsidis DEI, atq; per ipsum continet rerum principatum, in eo maximè imitabitur Deũ, ut non existimet quicquam misericordiâ preciosius.

38. Su-

σιλείας ποιήσῃς ἀοίδιμον, ὅσην ἔχεις κατὰ τῶν ὑπηκόων ἁμαρτανόντων ὀργὴν, τοσαύτην ἔχειν καὶ κατὰ σαυτοῦ πλημμελοῦντος ἄξιος. οὐδεὶς γὰρ ἰσχύει τὸν ἐν ἐξουσίᾳ τηλικαύτῃ παιδεύειν, εἰ μὴ λογισμὸς οἰκεῖος ἐξ αὐτοῦ τοῦ πλημμελοῦντος κινούμενος.

Ὁ μεγάλης ἐξουσίας ἐπιλαβόμενος, τὸν δοτῆρα τῆς ἐξουσίας μιμείσθω κατὰ δύναμιν. εἰ γάρ πως τὴν εἰκόνα φέρει τοῦ ἐπὶ πάντων Θεοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ κατέχει τὴν ἐπὶ πάντων ἀρχὴν, ἐν τούτῳ δὴ μάλιστα τὸν Θεὸν μιμήσεται, ἐν μηδὲν ἡγεῖσθαι τοῦ ἐλεεῖν προτιμότερον.

Ὑπὲρ

Ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον τὸν εὐποιΐας τὸν πλοῦτον ἑαυτοῖς θησαυρίσωμεν. τὸν καὶ ὧδε κατευφραίνοντα τῇ ἐλπίδι τῆς μελλούσης ἀπολαύσεως, κἀκεῖ καταγλυκαίνοντα τῇ πείρᾳ τῆς ἐλπισθείσης μακαριότητος. τὰ δὲ νῦν περὶ ἡμᾶς, ὡς οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς, μὴ τερπέτω ἡμᾶς.

Σπούδαζε λαμπροτέραις ἀμείβεσθαι δωρεαῖς τοὺς μετ' εὐνοίας ποιοῦντας τὰ παρὰ σοῦ προσταττόμενα. τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ, καὶ τῶν ἀγαθῶν ἐπαυξήσεις τὴν προθυμίαν, καὶ τοὺς πονηροὺς διδάξεις μεταμαθεῖν τὴν κακίαν. τὸ γὰρ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι τοὺς μὴ τὰ αὐτὰ ποι-

39. Sup aurū & lapidē pretiosū beneficētię divitias nobis ut thesaurū recōdamus. Illæ nāq; tū in præsenti vita oblectāt spe futuræ fruitionis, tū in futura dulcedinē afferūt. expimēto gustuq; speratæ beatitudinis: q̄ v. nūc circa nos apparēt tāq̄ nil ad nos ptinētia, ne nos nimiū affectent.

39. Da operam ut eos splendidioribus demerearis remunerationibꝰ, qui cū benevolentia capessunt quæ mandātur abs te. Hoc enim pacto & bonorū augebis alacritatē, & malos docebis, ut dediscant malitiam. Eisdem eñ censeri dignos, qui non eadem fa-

faciunt, nimis nefarium est.

40. Preciosissimum omniũ est Imperiũ. Tunc verò vel maximè hujuscemodi est, cùm hâc qui circũdatus est potestate, non ad pertinacẽ & temerariã sævitiã ꝑpensus sit, sed ad æquitatem respiciat, inclementiam ut ferinam aversando, humanitatem ut DEO similem præ se ferendo.

41. Æquâ lãce tâm ad amicos ꝙ inimicos vergẽs judicãdi mun⁹ obito, neq; benèfentiẽtib. de te gratificãs ob benevolẽtiã, neq; malevolis resistẽs propter inimicitias: qm̃ ejusdẽ est absurditatis, & secũdũ iniq̃ petẽtẽ da-

ποιοῦντας, ἄγαν ἐστὶν ἀθέμιτον.

Τιμιώτατον πάντων ἐστὶν ἡ βασιλεία. τότε δὲ μάλιστα τοιοῦτον ἐστὶν, ὅταν ὁ τοῦτο περικείμενος τὸ κράτος, μὴ πρὸς αὐθάδειον ῥέπῃ, ἀλλὰ πρὸς ἐπιείκειαν βλέπῃ, τὸ μὲν ἀπάνθρωπον, ὡς θηριῶδες, ἀποστρεφόμενος, τὸ δὲ φιλάνθρωπον, ὡς θεοείκελον, ἐνδεικνύμενος.

Ἴσως πρός τε φίλους καὶ ἐχθροὺς ποιοῦ τὰς κρίσεις, μήτε τοῖς εὐνοοῦσι χαριζόμενος διὰ τὴν εὔνοιαν, μήτε τοῖς δυσμενοῦσιν ἀνθιστάμενος δι' ἀπέχθειαν. ἐπειδὴ τῆς αὐτῆς ἐστὶν ἀτοπίας, καὶ δικαιοῦν τὸν ἄδικον, εἰ καὶ

καὶ φίλος ὑπάρχῃ, καὶ ἀδικεῖν τὸν δίκαιον, εἰ καὶ ἐχθρὸς τυγχάνῃ. τὸ γὰρ κακὸν ἐν ἀμφοτέροις ὅμοιον, κἂν ἐν τοῖς ἐναντίοις εὑρίσκηται.

Νουνεχῶς ἀκροᾶσθαι δεῖ τοὺς τῶν πραγμάτων κριτάς. δυσθήρατος γὰρ ἐστιν ἡ τοῦ δικαίου εὕρεσις, ῥαδίως ἐκφεύγουσα τοὺς μὴ λίαν προσέχοντας. ἂν δὲ καὶ τὴν τῶν λεγόντων ἀφέντες δεινότητα, καὶ τὴν τῶν λεγομένων παρέντες πιθανότητα. εἰς τὸ βάθος τῶν νοημάτων ἑαυτοὺς ἐμβάλλωσιν, οὕτως αἰνίξονται τὸ παρ' αὐτῶν ζητούμενον, καὶ διπλῆν ἁμαρτίαν ἐκφεύξονται, μήτε αὐτοὶ τὸ καλὸν προδι-

dare litē, etsi sit amicus; & injuriam justo inferre, etsi sit inimicus. malum enim utrobique simile est, tametsi in contrariis inveniatur.

42. Intentâ mente auscultare debent rerum judices. Difficilis nanq; captu est justi inventio, faciléque effugere solet non admodū attendentes. quòd si prætermissâ dicentium eloquentiâ, dictorumque neglectâ verisimilitudine ad penitissimam intētionum profunditatem penetraverint, sic demùm haurient quod ab ipsis quęritur, geminique insontes erunt delicti, neque ipsi honestum proden-

do, neq; aliis id ut committant concedendo.

43. Æqualia numero sideribus etsi edideris bona opera, non tamen ob id superabis Dei bonitatē. Quæcunq; enim quispiam obtulerit Deo sua, ipsi offeret ex suis. Et sicuti trāsilire vel anteire nulli datur suam in Sole umbrā prævenientem semper, vel nimis properantē: ita insuperabilem Dei bonitatem nulli bonis operib⁹ homines excedent.

44. Inexhaustæ sunt beneficentiæ opes. Nam largiendo acquiruntur, & dissipando colliguntur. Has tuo insitas animo habens, munificentis-

διδόντες, μήτε ἄλλοις τοῦτο δρᾶν συγχωροῦντες.

Ἰσάριθμα τοῖς ἄστροις ἂν κτήσῃ τὰ κατορθώματα, οὐδέποτε νικήσεις τὴν τοῦ Θεοῦ ἀγαθότητα. ὅσα γὰρ ἄν τις προσενέγκῃ Θεῷ ἐκ τῶν αὐτοῦ, τὰ αὐτοῦ προσφέρει αὐτῷ. καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ὑπερβῆναι τὴν ἰδίαν ἐν τῷ ἡλίῳ σκιάν, προλαμβάνουσαν ἀεὶ καὶ τὸν λίαν ἐπειγόμενον· οὕτως οὐδὲ τὴν ἀνυπέρβλητον τοῦ Θεοῦ χρηστότητα ταῖς εὐποιΐαις ὑπερβήσονται ἄνθρωποι.

Ἀδαπάνητός ἐστι τῆς εὐποιΐας ὁ πλοῦτος. ἐν τῷ διδόναι γὰρ λαμβάνεται, καὶ ἐν τῷ σκορπίζειν συνάγεται. τοῦτον ἔχων ἐν τῇ ψυχῇ σου, πλουσίδη-

δωρεὶ βασιλεῦ, δίδου πᾶσι δαψιλῶς τοῖς αἰτοῦσι παρὰ σοῦ. ἀπειροπλασίας γὰρ ἕξεις ὑπὲρ τούτου ἀμοιβὰς, ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς τῆς τῶν ἔργων ἀντιδόσεως.

Νεύματι Θεοῦ τὴν βασιλείαν λαβὼν, μίμησαι αὐτὸν διὰ ἔργων ἀγαθῶν. ὅτι τῶν εὐποιεῖν δυναμένων ἐγένου, ἀλλ' οὐ τῶν εὖ παθεῖν δεομένων. τὸ γὰρ ἕτοιμον τῆς τῶν χρημάτων δαψιλείας ἀνεμπόδιστόν ἐστι πρὸς τὰς τῶν πενήτων εὐποιΐας.

Ὥσπερ ὀφθαλμὸς ἐμπέφυκε σώματι, οὕτω βασιλεὺς τῷ κόσμῳ ἐνήρμοσται, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διδόμενος εἰς συμφορίαν τῶν

tissime Imperator, largire omnibus affatim petentibus abs te. Infiniti culpas enim pro suis habebis remunerationes, cùm tempus reddendi vicem venerit.

45. Nutu Dei regnum adeptus, imitare eũ bonis operibus. quia inter eorũ numerũ natus es, beneficio q afficere possunt, non qui affici postulãt. paratæ em̃ rerum copiæ nullum impedimẽtum esse potest, quò minùs conferantur in pauperes beneficia.

46. Sicut oculus innatus est corpori, ita Imperator mundo adaptatus est, à DEO datus pro administratione eorum

quæ usui sunt. Oportet igitur eũ omnibꝰ hominibꝰ quasi ꝓpriis mẽbris ꝓspicere, ut ꝓficiant in bonis, ne malorum offensaculo illidantur.

συμφερόντων. χρὴ οὖν αὐτὸν, ὡς οἰκείων μελῶν οὕτω πάντων ἀνθρώπων προνοεῖν, ἵνα προκόπτωσιν ἐν καλοῖς, καὶ μὴ προσκόπτωσιν ἐν κακοῖς.

47. Tutissimã arbitrare salutis tuę custodiã, nullâ quenq̃ ex subditis afficere injuriâ: q̃ n. offendit neminẽ, suspiciõi habet neminem: ꝙ si nullâ quẽq̃ afficere injuriã tutelã cõciliat, lõgè bñficiis collatis magis id ꝑstabit. nã ut tutelã exhibet, ita charitatẽ non prodit.

Ἀσφαλεστάτην ἡγοῦ τῆς σωτηρίας σου φυλακὴν, τὸ μηδέ ποτέ τινα τῶν ὑπηκόων ἀδικεῖν· ὁ γὰρ τινὰ μὴ ἀδικῶν, οὐχ ὑφορᾶται τινά· εἰ δὲ τὸ μὴ ἀδικεῖν ἀσφάλειαν προξενεῖ, τὸ εὐεργετεῖν πολλῷ πλέον. τὸ ἀσφαλὲς γὰρ δίδωσι, καὶ τὸ προσφιλὲς οὐ προδίδωσι.

48. Esto subditis, pientissime Imꝑator, & formidabilis, ob excellentiam potestatis; & amabilis, ob largitionem beneficentiæ. Neq; formidi-

Γίνου τοῖς ὑπηκόοις, εὐσεβέστατε βασιλεῦ, καὶ φοβερὸς, διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῆς ἐξουσίας· καὶ ποθεινὸς, διὰ τὴν παροχὴν τῆς εὐποιΐας. μήτε τοῦ φό-

di- βου

βϰ καταφρονῶν, διὰ τὸν πόθον· μήτε τοῦ πόθου παραμελῶν, διὰ τὸν φόβον. ἀλλὰ τὸ ἥμερον ἔχων ἀκαταφρόνητον, καὶ τὸ σῦκαταφρόνητον ἔχων ἀνήμερον.

dinē cōtemnēs, propter amorē: nec item amorē negligēs, ob formidinē. Sed tam māſuetudinem præ te ferēs haud aſpernabilem, quàm nimiam & aſpernabilem familiaritatem immiti ſeveritate caſtigans.

Ἃ τοῖς ὑπηκόοις νομοθετεῖς διὰ τῶν λόγων, ταῦτα προλαβὼν ὑπέδειξας διὰ τῶν ἔργων, ἵνα τοῖς λόγοις, οἷς πείθεις, καὶ χρηστὸς συναγωνίζηται βίος. οὕτω γὰρ εὐδόκιμον ἀποφανῇ σϰ τὸ κράτος, καὶ λέγων πρακτικῶς, καὶ πράττων λογικῶς.

49. Quę ſubditis verbo, quaſi lege, præſcribis, hęc tu pręveniēs re ipsâ p̄ſtitiſti, ut verbis, quib⁹ pſuades, integra quoq; vita adſtipuletur. Sic n. commēdabile tuum aſſeverabis imperium, ſi & ratiocineris non ſine opere, & opereris non ſine ratione.

Πλέον ἀγάπα, βασιλεῦ γαληνότατε, τοὺς λαμβάνειν παρὰ σοῦ χάριτας

50. Eos plùs ama, ſereniſſime Imperator, accipere abs te beneficia q

supplicant, q̃ tibi qui cõtendũt offerre munera. His eñ debitor referẽdi gratiã efficieris; illi verò Deum dant tibi vadem, vendicantem sibi pertinereq; ad se putantem, quæcũq; erga supplices contuleris, & remunerantem bonis retributionibus tuam tàm piam quàm perhumanam intentionem.

51. Solis profectò partes sunt, illustrare radiis orbem: Principis verò virtus est, egenorum misereri. Porrò iis clarior est Imperator, qui pius est. Ille namq; cedit succedenti nocti, hic autem rapacitati pravorũ non cõcedit indulgétve quic-

ἱκετεύοντας, ἤπερ τοὺς σπουδάζοντας δωρεάς σοι προσφέρειν. τοῖς μὲν γὰρ ὀφειλέτης ἀμοιβῆς καθίστασαι· οἱ δὲ σοι τὸν Θεὸν ὀφειλέτην ποιοῦσι τὸν οἰκειόμενον, τὰ εἰς αὐτοὺς γινόμενα, καὶ ἀμειβόμενον ἀγαθαῖς ἀντιδόσεσι τὸν φιλόθεον, καὶ φιλάνθρωπόν σου σκοπόν.

Ἡλίου μὲν ἔργον ἐστὶ τὸ καταλάμπειν ταῖς ἀκτῖσι τὴν κτίσιν· ἄνακτος δὲ ἀρετὴ, τὸ ἐλεεῖν τοὺς δεομένους. κἀκείνου δὲ φανώτερος ὁ εὐσεβὴς βασιλεύς. ὁ μὲν γὰρ ὑποχωρεῖ τῇ διαδοχῇ τῆς νυκτός· ὁ δὲ οὐ παραχωρεῖ τῇ συναρπαγῇ τῶν κα-

κακῶν, ἀλλὰ τῷ φωτὶ τῆς ἀληθείας ἐξελέγχει τὰ κρυπτὰ τῆς ἀδικίας.

quicquam, sed lumine veritatis iniquitatis occulta coarguit.

Τοὺς μὲν πρὸ σοῦ βασιλεῖς ἡ ἀρχὴ καλλωπίζει, σὺ δὲ ταύτην κράτιστε, φαιδροτέραν ἐποίησας ἡμερότητι κιρνῶν τῆς ἐξουσίας τὸν ὄγκον, καὶ χρηστότητι νικῶν τῶν προσιόντων σοὶ τὸν φόβον. ὅθεν τῷ λιμένι τῆς σῆς γαληνότητος πάντες προσορμῶσιν οἱ ἐλέους δεόμενοι, καὶ τῶν κυμάτων τῆς πενίας ἀπαλλαττόμενοι, εὐχαριστηρίους ὕμνους σοι ἀναπέμπουσιν.

52. Priores quidem te Imperatores principatus adornavit, tu verò eum præstantissime, illustriorem reddidisti, mansuetudine temperans diluensq; austeram potestatis molem, bonitateq; vincens adeuntium te formidinem. Quapropter tuæ serenitatis portum subeunt omnes qui misericordiâ indigent fluctibusque paupertatis liberati gratiarum actores hymnos ad te missitant.

Ὅσον τῇ δυναστείᾳ πάντων ὑπερανέχεις, τοσοῦτον καὶ τοῖς ἔργοις ὑπερ-

53. Quãtum potestate cæteris antecellis, tantũ factis etiã emicare ante

alios enitere. Perſuaſiſſimum enim habe, eam abs te poſtulari honeſtorum operationē, quæ magnitudini viriū proportione reſpōdeat. Ut igitur à DEO quaſi per præconem victor declareris, coronâ invicti imperii tuo capiti impoſitâ, coronam etiam ex promerēdis pauperibus acquirito.

54. Contemplator benè, priuſquàm mandes quę fieri velis. Sic fiet, ut ſemper prudēter jubeas quæ fas eſt. Lubricū eſt inſtrumentū linguæ: maximumque affert negligentibus periculum: quod ſi pium intellectū veluti muſicum illi præfe-

λάμπειν ἀγωνίζου· ἀναλογοῦσαν γὰρ τῷ μεγέθει τῆς δυνάμεως τὴν ἐργασίαν τῶν καλῶν ἀπαιτεῖσθαι προσδόκησον. ἵνα τοίνυν παρὰ Θεοῦ ἀνακηρυχθῇς, μετὰ τοῦ στεφάνου τῆς ἀηττήτου βασιλείας, κτῆσαι καὶ τὸ στέμμα τῆς τῶν πενήτων εὐποιΐας.

Σκέπτου πρὶν ἐπιτάττειν ἃ θέλεις, ἵνα προστάττῃς εὐφρόνως ἃ θέμις. εὐόλισθον γὰρ τὸ τῆς γλώττης ὄργανον, καὶ μέγιστον παρέχει τοῖς ἀμελοῦσι κίνδυνον. εἰ δὲ τὸν εὐσεβῆ λογισμὸν ὡς μουσικὴν ἐπιστήσεις αὐ-

αὐτῷ, τὸ παναρμόνιον τῆς ἀρετῆς ἀνακρούσεται μέλος.

Ὀξὺν μὲν εἶναι χρὴ περὶ πάντα τὸν ἄνακτα, καὶ μάλιστα περὶ τὰς κρίσεις τῶν δυσχερῶν πραγμάτων, βραδὺν δὲ λίαν εἰς ὀργὴν ἐπιδείκνυσθαι. ἐπειδὴ γὰρ τὸ πάντη ἀόργητον εὐκαταφρόνητον, καὶ θυμούσθω μετρίως, καὶ μὴ θυμούσθω· τὸ μὲν, ἵνα τῶν φαύλων τὰς ὁρμὰς ἀναστέλλῃ· τὸ δὲ, ἵνα τὰς ἀφορμὰς τῶν χρηστῶν ἀνιχνεύῃ.

Ἐν τῷ ἀκριβεῖ τῆς καρδίας σου βουλευτηρίῳ, ἐπιμελῶς κατανόει τῶν συνόντων σοι τοὺς τρόπους, ἵνα γινώσκῃς ἀκριβῶς καὶ τοὺς ἐν ἀγάπῃ θεραπεύοντας,

feceris, omnib⁹ harmoniæ numeris cōcinnatū modulabitur melos.

55. Acutū quidē esse oportet Principē, cùm in aliis, tùm vel maximè in afferēdo de rebus difficillimis judicio; lentum autē ad irascendum. Et quoniā omnimoda iræ absētia aspernabilis est, & irascatur mediocriter, & non irascatur, oportet: Illud, ut pravorū impetum comprimat; hoc ut propēsiones bonorū pervestiget.

56. In exquisita tui cordis curia diligenter perspicito cōversantiū tecū mores, ut pernoscas examussim, & quos charitas te colere compellit,

& qui tibi per fraudem adulantur: pleriq; enim benevolentiã simulantes, magno credentibus detrimento sunt.

57. Sermonem quum audis juvare valentem, ne aurib⁹ modò, verùm opere etiã excipito. Sic enim Imperatoris exornatur decoraturque dominium, quum vel ex se considerat, quorũ indiget usus, vel ab alio reperta non despicit, sed tùm discit sine verecundia, cùm exequitur sine cunctatione.

58. Arx quidem indepopulabilib. muris munita cõtemnit obsidentes se hostes. Pium autem vestrum imperium cùm

καὶ τοὺς ἐν ἀπάτῃ κολακεύοντας· πολλοὶ γὰρ εὐνοεῖν ὑποκρινόμενοι, μεγάλα τοὺς πιστεύοντας καταβλάπτουσι.

Λόγον ἀκούσας ὠφελῆσαι δυνάμενον, μὴ μόνον ἀκοῇ τοῦτον, ἀλλὰ καὶ πράξει διαδέχου. οὕτω γὰρ τὸ τοῦ βασιλέως ἀγλαΐζεται κράτος, ὅταν ἢ παρ' ἑαυτοῦ τὰ δέοντα συνορᾷ, ἢ παρ' ἄλλου εὑρεθέντα μηδαμῶς παρορᾷ, ἀλλὰ μανθάνῃ μὲν ἀνεπαισχύντως, ἐκτελεῖ δὲ ἀνυπερθέτως.

Ἀκρόπολις μὲν ἀπορθήτοις τείχεσιν ἠσφαλισμένη καταφρονεῖ τῶν πολιορκούντων αὐτὴν πολεμίων. ὁ εὐσεβὴς δὲ βασιλείας

λέα ὑμῶν ἐλεημοσυνέαις τετειχισμένη, καὶ προσευχαῖς πεπυργωμένη, ἀήττητος γίνεται τοῖς τῶν ἐχθρῶν βέλεσιν, ἀοίδιμα κατ' αὐτῶν ἐγείρουσα τρόπαια.

cùm & liberalitate erga miseros veluti muro cinctũ,& precũ turrib. corroboratũ fit,invictũ nullisq; hostiũ telis pervium fit, pclara & celebria cõtra eos erigens trophæa.

Χρῆσαι δεόντως τῇ κάτω βασιλείᾳ, ἵνα κλίμαξ σοὶ γίνηται τῆς ἄνω δοξίας. οἱ γὰρ ταύτην καλῶς διοικοῦντες, μετὰ ταύτης κἀκείνης ἀξιοῦνται· ταύτην δὲ διοικοῦσι καλῶς, οἱ πατρικὸν τοῖς ἀρχομένοις ὑποδεικνύοντες πόθον, καὶ ἀρχικὸν παρ' αὐτῶν ἀντιλαμβάνοντες φόβον. ἀπειλαῖς μὲν τὰ πταίσματα προαναστέλλοντες, τιμωρίαις δὲ πεῖραν αὐτοῖς οὐ προσάγοντες.

59. Utere, ut oportet, regno hoc inferiore, ut scala tibi fiat superioris claritatis. Qui enim hãc rectè gubernãt, illâ quoque postmodùm digni censentur: hanc autem rectè gubernant, qui paternam subditis ostendunt charitatẽ, & Principi debitum ab ipsis recipiunt timorem. Itaque minis quidem vitia compescent, supplicii autem sensum ipsis neutiquam infligent.

60. Veſtimentum inuetuſtabile eſt beneficentiæ amictus, & incorrupta ſtola eſt charitas erga pauperes. Eum igitur oportet, ꝗ piè regnare vult, talium indumentorum pulchritudine animam exornare. Amoris enim in egenos qui indutus eſt purpuram, cœleſtis quoq; regni compos efficitur.

61. Sceptrũ impii cùm à Deo ſuſceperis, cogitato quibúsnam modis placebis, ꝗ id tibi dedit: omnib. quoq; hominib. ab eo ſis prelatus, magis omnibus eum honeſtare feſtina. Porrò id ipſe honeſtamentum arbitratur maximũ, ſi quaſi

ipſum,

Ἱμάτιον ἀπαλαίωτόν ἐστι τὸ τῆς εὐποιΐας περιβόλαιον, καὶ ἀδιάφθορος στολὴ, ἡ πρὸς τοὺς πένητας στοργή. Δεῖ οὖν τὸν βουλόμενον εὐσεβῶς βασιλεύειν, τοιούτοις ἐνδύμασι τὴν ψυχὴν καλλωπίζειν. φιλοπτωχίας γὰρ ἠμφιεσμένος πορφύραν, καὶ οὐρανίου βασιλείας καταξιοῦται.

Σκῆπτρον βασιλείας παρὰ Θεοῦ δεξάμενος, σκέπτου πῶς ἀρέσεις τῷ ταύτην σοι δεδωκότι, καὶ ὡς πάντων ἀνθρώπων ὑπ' αὐτοῦ προτιμηθεὶς, πλέον πάντων ἔπειγου καταγεραίρειν αὐτόν. τοῦτο δὲ γέρας ἡγεῖται μέγιστον, ἂν ὡς

αὐ-

αὐτῷ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ διασπλασθέντας ὁρᾷς, καὶ ὡς χρεῶν καταβολὴν τὰς εὐποιίας πληροῖς.

Τρέχειν μὲν εἰς τὴν ἄνω βοήθειαν πᾶς ἄνθρωπος ὀφείλει, ὁ σωτηρίας γλιχόμενος· ὁ βασιλεὺς δὲ πρὸ πάντων, ὡς μεριμνῶν ὑπὲρ πάντων. ὑπὸ τοῦ Θεοῦ γὰρ φυλαττόμενος, καὶ τοὺς πολεμίους καταγωνίζεται γενναίως, καὶ τοὺς οἰκείους κατασφαλίζεται σπουδαίως.

Ὁ μὲν Θεὸς οὐδενὸς δεῖται, ὁ βασιλεὺς δὲ μόνου Θεοῦ. μιμοῦ τοίνυν τὸν οὐδενὸς δεόμενον, καὶ δαψιλεύου τοῖς αἰτοῦσι τὸν ἔλεον, μὴ ἀκριβολογούμενος πε-

ipſum, factos à ſe tuearis: atque ut debiti exolutionem, benefaciendi munus adimpleas.

62. Recurrere ad ſupernum auxilium cùm homo quivis debet, ſalutem qui expetat: tùm ante omnes Imperator, utpotè qui pro omnibus ſolicitus eſt. Quum enim à DEO cuſtodiatur, tàm hoſtes generosâ manu debellat, quàm ſuos ſedulò communit.

63. Deus nullâ re eget, Impator ſolo Deo. Imitare igitur nulli⁹ indigū, petētib⁹q; fac uberē miſericordię copiā, nō exacta & ad vivū reſecāte ratione imp̄ſarū tuum er-

erga famulatū utēs, sed omniū de sustinēda vita petitionib⁹ satisfaciens. Lōgè n. sati⁹ est, merito dignorum etiā indignis misereri, q̃ indignorum vitio dignos iis defraudare quæ merentur.

πρὸς τοὺς σοὺς οἰκέτας, ἀλλὰ πᾶσι παρέχων τὰς πρὸς τὸ ζῆν αἰτήσεις. πολὺ γὰρ κρεῖττον ἐστὶ διὰ τοὺς ἀξίους ἐλεεῖν καὶ τοὺς ἀναξίους, ἢ τοὺς ἀξίους ἀποστερεῖν διὰ τοὺς ἀναξίους.

64. Veniam cùm delictorum tuorum petas, ipse quoque offendentibus ignosce, quoniam remissioni retribuitur remissio, nostreque cum conservis nostris reconciliationi, DEI amicitia & familiaritas.

Συγγνώμην αἰτούμενος ἁμαρτημάτων, συγγίνωσκε καὶ αὐτὸς τοῖς εἰς σὲ πλημμελοῦσιν, ὅτι ἀφέσει ἀντιδίδοται ἄφεσις, καὶ τῇ πρὸς τοὺς ὁμοδούλους ἡμῶν καταλλαγῇ, ἡ πρὸς Θεὸν φιλία καὶ οἰκείωσις.

65. Qui inculpabiliter Principem agere studet, cùm notas cavere debet q̃ forinsecùs inuruntur, tùm seipsum ante alios verecūdari, ut & apertè de-

Δεῖ τὸν ἀμέμπτως ἀνάσσειν ἐσπουδακότα, καὶ τὰς τῶν ἔξωθεν ἀδοξίας φυλάττεσθαι, καὶ ἑαυτὸν πρὸ ἐκείνων αἰσχύνεσθαι, ἵνα καὶ τοῦ φανεροῦ ἀ-

ἁμαρτάνειν δι' ἐκείνους ἀπέχηται, καὶ τοῦ κατ' ἰδίαν πλημμελεῖν ὑφ' ἑαυτοῦ κωλύηται. εἰ γὰρ οἱ ὑπήκοοι αἰδοῦς ἄξιοι φαίνονται, πολλῷ πλέον ὁ βασιλεὺς ἄξιος ταύτης γίνεται.

delinquere abstineat ꝓpter alios, & à seipso cohibeat quò min⁹ privata seorsū flagitia cōmittat. Sin. ex subditis sūt, q reverētiâ digni habēt, multò magis eâ dignus Imperator efficitur.

Ἰδιώτου μὲν εἶναι κακίαν φημὶ, τὸ πράττειν φαῦλα καὶ κολάσεως ἄξια. ἄρχοντος δὲ πονηρίαν, τὸ μὴ ποιεῖν τὰ καλὰ, καὶ σωτηρίας πρόξενα. οὐ γὰρ ἡ τῶν κακῶν ἀποχὴ δικαιοῖ τὸν κρατοῦντα, ἀλλ' ἡ τῶν καλῶν παροχὴ στεφανοῖ τὸν τοιοῦτον. μὴ μόνον τοίνυν πονηρίας ἀπέχεσθαι λογιζέσθω, ἀλλὰ καὶ δικαιοσύνης ἀντέχεσθαι σπουδαζέτω.

66. Privati vitium esse assero, patrare prava, supplicioque digna: Principis verò culpam, non facere quæ honesta sunt, salutemque pariunt. Neque enim malorum abstinentia justificat potentem, sed bonorum editio coronat eundem. Ne igitur malitiâ duntaxat abstinere cogitet, sed justitiam etiam capessere contendat.

Ἀξιω-

67. Di-

67. Dignitatum ſplendores mors haud reformidat; omnibus enim voraces ſuos dentes infligit. Ergò ante illius ineluctabilem adventum, opum copiam transportemus in cœlum. Nemo enim quæ colligit in mundo, illûc profectus abducit, ſed omnibus in terra derelictis, nudus de vita ſua reddit rationem.

Ἀξιωμάτων λαμπρότητας οὐ δυσωπεῖται ὁ θάνατος. κατὰ πάντων γὰρ ἐπιβάλλει τοὺς παμφάγους αὐτοῦ ὀδόντας. οὐκοῦν πρὸ τῆς ἐκείνου ἀπαραιτήτου παρουσίας, μεταθῶμεν εἰς οὐρανὸν τὴν τῶν χρημάτων περιουσίαν. οὐδεὶς γὰρ ἃ ἐν κόσμῳ συνάγει, ἐκεῖσε ἀποδημήσας ἀπάγει, ἀλλὰ πάντα καταλιπὼν ὑπὸ γῆς, γυμνὸς λογοτιθεῖται τὸν βίον αὐτοῦ.

68. Imperator ut eſt omniū dominus, ita cum oībus Dei ſervus exiſtit. Tùm igitur demū vocabitur dominus, cùm ipſe ſibi dominari, nec illicitis voluptatib⁹ famulari patietur, tùm adjutricē piam rationē aſſumens, in-

Κύριος μὲν πάντων ἐστὶν ὁ βασιλεύς, δοῦλος δὲ μετὰ πάντων ὑπάρχει Θεοῦ. τότε δὲ μάλιστα κληθήσεται κύριος, ὅταν αὐτὸς ἑαυτοῦ δεσπόζῃ, καὶ ταῖς ἀτόποις ἡδοναῖς μὴ δουλεύῃ, ἀλλὰ σύμμαχον ἔχων τὸν εὐσεβῆ λογισμόν, τὸν

τὴν ἀήττητον αὐτοκράτορα τῶν ἀλόγων παθῶν, τοὺς πανδαμάτορας ἔρωτας τῇ πανοπλίᾳ τῆς σωφροσύνης καταγωνίζεται.

invictam scilicet imperatricem animi perturbationem rationis expertium, indomitas cupiditates armaturâ castimoniæ debellabit.

Ὃν τρόπον αἱ σκιαὶ τοῖς σώμασιν ἕπονται· οὕτως αἱ ἁμαρτίαι ταῖς ψυχαῖς ἀκολουθοῦσιν, ἐναργῶς τὰς πράξεις ἐξεικονίζουσαι· διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐν τῇ κρίσει ἀρνήσασθαι. αὐτὰ γὰρ ἑκάστου καταμαρτυρήσει τὰ πράγματα, οὐ φωνὴν ἀφιέντα, οἷα παρ' ἡμῶν ἐπράχθησαν.

69. Quemadmodum umbræ corpora sectantur; sic animas flagitia comitantur, evidenti effingit actiones expri-mentia: ideò non datur in judicio negare. Ipsa enim uniuscujusq; opera obtestabuntur haud sanè vocē emittēdo, sed talia prorsus sese repræsentando, qualia jam à nobis parata sint.

Νηὸς ποντοπορούσης μιμεῖται διάβασιν ἡ βραχυτελὴς τοῦ παρόντος βίου κατάστασις, ἡμᾶς

70. Navis per mare cōmeantis imitatur trāsitū compendiosa præsentis vitæ conditio, quâ sanè

nos nautas fallens ſuos, & pedetentim cunctāti raptans curſu, tandem ad ſuum cujusq; exitum perducit. Si igitur hæc ita ſe habent, prætercurramus præcurrentia mundi negotia, adcurramusque his quæ ad ſecula ſeculorum permanent.

71. Faſtuoſus & ſuperciliosꝰ homo, ne ut taurus alticornis elevetur: ſed animadvertēs carnis ſubſiſtentiā, ſedare debet cordis tumorē. nam etſi factꝰ eſt Princeps in terra, ne tñ ignoret ſeſe ortum ex terra; cùm ex pulvere ad ſolium conſcendere, atq; in pulverē tandē deſcēdere poſſit.

Stu-

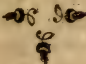
τοὺς αὐτοῦ πλωτῆρας λανθάνουσα, καὶ κατὰ μικρὸν παρασύρουσα δρόμον, καὶ πρὸς ἴδιον ἑκάστου παραπέμπουσα τέλος. εἰ τοίνυν ταῦθ᾽ οὕτως ἔχει, παραδράμωμεν τὰ παρατρέχοντα τοῦ κόσμου πράγματα, καὶ προσδράμωμεν τοῖς εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων μένουσιν.

Ο σοβαρὸς καὶ ὑπέροφρυς ἄνθρωπος, μὴ ὡς ταῦρος ὑψίκερως ἐπαιρέσθω, ἀλλ᾽ ἐννοείτω τῆς σαρκὸς τὴν ὑπόστασιν, καὶ παυέτω τῆς καρδίας τὴν ἔπαρσιν. εἰ γὰρ καὶ γέγονεν ἄρχων ἐπὶ γῆς, μὴ ἀγνοείτω ὑπάρχων ἐκ τῆς γῆς ἀπὸ χοὸς ἐπὶ θρόνον ἀναβαίνων, καὶ εἰς αὐτὸν μετὰ χρόνον καταβαίνων.

Στύ-

Σπούδαζε διαπαντὸς ἀήττητε βασιλεῦ, καὶ ὥσπερ οἱ τὰς κλίμακας ἀναβαίνειν ἀρξάμενοι, οὐ πρότερον ἵστανται τῆς ἐπὶ τὰ ἄνω φορᾶς, πρὶν ἂν τῆς ἄκρας ἐφίκωνται βαθμίδος· οὕτω καὶ αὐτὸς ἔχου τῆς τῶν καλῶν ἀναβάσεως, ὅπως ἂν καὶ τῆς ἄνω βασιλείας ἀπολαύσειας. ἣν σοι παράσχοι Χριστὸς μετὰ τῆς ὁμοζύγου, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ βασιλευομένων, εἰς τοὺς αἰῶνας, Ἀμήν.

72. Studeto ſemper invictiſſime Imp.; & ſicuti ſcalas qui ſcandunt, non priùs deſiſtũt, aut ad ſuperiora ferri deſinunt, q̃ ad ſupremũ perveniant gradum: ita tu quoque jugiter honeſtorũ aſcẽſum continuato. Sic fiet ut cœleſtis quoq; regni fructum aliquando percipias. Quod utinam & tibi tribuat & conjugi CHRISTUS rex omniũ & qui regnãt, & qui regnantur in ſecula, Amen.

HIPPOCRATIS Iusjurandum.

TEstor Apollinem Medicum & Æsculapiū, Hygiamq; & Panacæam Æsculapii filios, & deos ac deas omnes, me qtm̃ in me erit, & quantū ingeniū meū valebit, hæc omnia observaturū, quę hoc jurejurando atq; iis tabellis cōtinentur. Tributurum me Pręceptori meo à quo hāc artē edoctus sum, nō min⁹ q̃ parenti à quo sum genitus: vitā cū eo cōmunicaturum, res oēs quas illi necessarias esse intelligā ꝑ virib. meis ministraturū: progeniem ejus fratrū loco habiturū, hanc artem sine mercede & sine

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ Ὅρκος.

Ὄμνυμι Ἀπόλλωνα ἰατρὸν, καὶ Ἀσκληπιὸν, καὶ Ὑγείαν, καὶ Πανάκειαν, καὶ Θεοὺς πάντας τε καὶ πάσας ἵστορας ποιούμενος, ἐπιτελὴς ποιήσειν κατὰ δύναμιν καὶ κρίσιν ἐμὸν ὅρκον τόνδε, καὶ ξυγγραφὴν τήνδε. ἡγήσασθαι δὲ τὸν διδάξαντα με τὴν τέχνην ταύτην, ἴσα καὶ γενέτῃσι ἐμοῖσι, καὶ βίου κοινώσασθαι, καὶ χρεῶν χρηΐζοντι μετάδοσιν ποιήσασθαι, καὶ γένος τὸ ἐξ ωὐτέου ἀδελφοῖς ἴσον ἐπικρινέειν ἄῤῥεσι, καὶ διδάξειν τὴν τέχνην ταύτην, ἢν χρηΐζωσι ἄνευ μισθοῦ καὶ ξυγγρα-

γραφῆς, παραγγελίης τε,
καὶ ἀκροήσιος, καὶ τῆς
λοιπῆς ἁπάσης μαθήσιος
μετάδοσιν ποιήσασθαι υἱ-
οῖσί τε ἐμοῖσι καὶ τοῖς τοῦ ἐμὲ δι-
δάξαντος, καὶ μαθηταῖς
συγγεγραμμένοις τε καὶ
ὡρκισμένοις νόμῳ ἰητρι-
κῷ, ἄλλῳ δὲ οὐδενί· διαιτή-
μασί τε χρήσομαι ἐφ' ὠ-
φελείῃ καμνόντων κατὰ
δύναμιν καὶ κρίσιν ἐμὴν·
ἐπιδηλήσει δὲ καὶ ἀδι-
κίῃ εἴρξειν· οὐ δώσω δὲ
οὐδενὶ φάρμακον αἰτηθεὶς
θανάσιμον, οὐδὲ ὑφηγή-
σομαι συμβουλίην τοιήνδε·
ὁμοίως δὲ οὐδὲ γυναικὶ
πεσσὸν φθόριον δώσω·
ἁγνῶς δὲ καὶ ὁσίως δια-
τηρήσω βίον τὸν ἐμὸν, καὶ
τέχνην τὴν ἐμήν. οὐ τε-
μέω δὲ οὐδὲ μὴν λιθιῶν-

ne pactionib' edocturū:
præcepta oīa liberè & fi-
deliter traditurū meis &
Præceptoris mei liberis,
cæterisq; discipulis qui se
legib⁹ Medicinæ astrin-
xerint atq; jurati fuerint,
alii prætereà nemini. In
curādis ægrotis pro virib⁹
& pro ingenio meo rebus
necessariis usurū: nemi-
ni ægritudinē dilaturū:
nihil per injuriā facturū:
Rogatū lethale venenū
nemini daturum: neq; id
cuiquā cōsulturū: neque
mulieri prægnanti ad in-
terficiendū conceptum
fœtū pessū porrecturū:
vitam artemq; meā pu-
rā atq; integrā servatu-
rum. Laborātes lapillo
haudquaquàm excisu-

rum, ſed expertis hujus artis hoc negociū ꝑmiſſurū: quamcunq; domū ingreſsus fuero, dūtaxat liberādis ægrotis operā daturū: omnē injuriam, oēm corruptelā, omne genus turpitudinis, res etiā Venereas ſpōte meâ evitaturum, ſive muliebria corpora curavero, ſive virilia, ſive hominis liberi, ſive ſervi: q̄ inter curandū vel videro, vel audiero, vel etiam extra curā in vita hominū cognovero, q̄ reticēda eſſe intelligā, nemini apturū ſed intemeratā taciturnitatē ſervaturū. Præsēs igitur jusjurādū integrè atq; incorruptè ſervanti mihi, omnia tā in vita, q̄ in

τας, ἐκχωρήσω δὲ ἐργάτῃσιν ἀνδράσι πρήξιος τῆσδε· ἐς οἰκίας δὲ ὁκόσας ἂν ἐσίω, ἐσελεύσομαι ἐπ' ὠφελείῃ καμνόντων, ἐκτὸς ἐὼν πάσης ἀδικίης ἑκουσίης καὶ φθορίης, τῆς τε ἄλλης, καὶ ἀφροδισίων ἔργων, ἐπί τε γυναικείων σωμάτων καὶ ἀνδρείων ἐλευθέρων τε καὶ δούλων· ἃ δ' ἂν ἐν θεραπείῃ ἢ ἴδω ἢ ἀκούσω, ἢ καὶ ἄνευ θεραπείης κατὰ βίον ἀνθρώπων, ἃ μὴ χρῆ ποτὲ ἐκλαλέεσθαι ἔξω, σιγήσομαι, ἄρρητα ἡγεύμενος εἶναι τὰ τοιαῦτα. ὅρκον μὲν οὖν μοι τόνδε ἐπιτελέα ποιέοντι, καὶ μὴ ξυγχέοντι, εἴη ἐπαύρασθαι καὶ βίου καὶ τέχ-

τέχνης δοξαζομένῳ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εἰς τὸν αἰεὶ χρόνον· παραβαίνοντι δὲ καὶ ἐπιορκοῦντι τἀναντία τούτων.

ΤΕΛΟϹ.

in arte mea ꝓspera feliciaq; succedāt, & gloria in ęternū parata sit; trāsgredienti verò atq; perjuro cōtraria omnia eveniant.

FINIS.

Γαλεωμυομαχία.

ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΟΣ ἱεροδιάκονος τοῖς ἐντευξομένοις χαίρειν.

Ὅμηρος μὲν ὁ τῶν ποιητῶν γονιμώτατος, τῶν τοῦ Χίου παίδων ἑαυτῷ παραλειφθέντων παιδεύεσθαι, βατραχομυομαχίαν τε καὶ ἐπικιχλίδας, καθάπερ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, καὶ ἄλλα ὅσα παιγνίων ἀνάμεστα τοῖς τε παισὶν ἐκείνου, καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις χαριζόμενος, συνετίθετο· ἵνα τῶν μαθημάτων ἀρχόμενοι, τούτων ἥδιον ἀκροῶνται, καὶ μὴ τῶν τὰ παίδων ὦτα διακναίειν φιλούντων. τῶν μεταγενεστέρων δὲ τὶς τὸν ποιητὴν ἀπομιμεῖσθαι βουλόμενος, πόλεμόν τινα γαλῆς πλασάμενος καὶ μυῶν, εἰς κωμῳδίας τάξιν παρήγαγε, μέτρῳ ἰαμβείῳ χρησάμενος, τούτου δή μοι ταῖς χερσὶν ἐμπεσόντος.

ἔδοξεν ἅμα μὲν τοῖς φιλομαθέσι τῶν νέων ἔργον ἀπεργάσασθαι καταθύμιον, εἰ τοῦτον ὥσπερ τινὰ νέαν ἀοιδὴν τυπώσαντες ἀποπέμψομεν, ἅμα δὲ καὶ οἷόν τινα κήρυκα προεκπέμψαι τῆς οὐ μετ' οὐ πολὺ τυπωθησομένης ἰωνίας. ἐφ' ἣν πολλὴν σπουδὴν ὁ ἐμὸς πατὴρ καταβέβληται. τὰς γὰρ διατριβὰς ἐν ῥώμῃ πάλαι ποιούμενος, γασπάρι τῷ αἰδεσιμωτάτῳ ἐπισκόπῳ τῆς ὅσμης συναγωγὴν παροιμιῶν συνθεῖναι ὑπέσχετο. ἀρξάμενος δὲ τῶν παροιμιῶν, συνυπεμνήσθη καὶ γνωμῶν, ἀποφθεγμάτων τε καὶ ὑποθηκῶν ἀρχαιοτάτων καὶ σοφωτάτων ἀνδρῶν· ἀδελφὰ γὰρ ἀλλήλοις εἰσὶ παροιμίαι καὶ γνῶμαι, καὶ ὑποθῆκαι, καὶ ἀποφθέγματα. νομίζω δὲ τὸ βιβλίον τοῖς φιλομαθέσι τῶν νέων, ὅτι πλείστην παρέξειν γε τὴν ὠφέλειαν. ἃ γὰρ ἂν διὰ πολλῆς σπουδῆς τε καὶ ἀναγνώσεως ἠγωνίσαντο, εἴγε τῶν βιβλίων εὐπόρησαν, ταῦτά γε πάντ' ἐκεῖσε συνηγμένα, καθάπερ ἐν ἰωνιᾷ ταῖς μελίσσαις τὰ ἄνθη, ἔξεστι τοῖς πᾶσιν ἀνιδρωτὶ ἀποδρέπεσθαι. τὴν μὲν οὖν γαλεωμυομαχίαν, ἣν ὁ συνθεὶς, ὅστις ἂν ἦν, καλῶς πάνυ καὶ ἀστείως συνέθετο, ταννῦν τοῖς φιλομαθέσιν ἐκπέμπομεν. οὐ μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ τὴν ἰωνιὰν ἐκδώσομεν ἐντυπώσαντες, παρ' ἧς οὐχ ὅπως εὐφροσύνην, ἀλλὰ καὶ μεγίστην ὠφέλειαν οἱ σπουδαῖοι καρπώσονται.

Υπέ-

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ
Γαλεωμυομαχίας.

Τοῦ μυῶν κυριεύοντος ἐν ὀπῇ τινὶ ζοφώδει, καὶ κατεσκιασμένῃ προσμένοντος, Κρεΐλλου κατωνομασμένου, καὶ τῆς γαλῆς τῆς δὲ κακῶς δρομαίως περιβλεπούσης, καὶ τὸν τοῦδε συνήθως δρόμον ἀνιχνευομένης, ὁ Κρεΐλλος μὴ φέρων ταύτης τὴν δεινὴν περισκόπευσιν, τῷ τούτου ὁμαίμονι προσελθὼν, ὃς τὴν τοῦ τυροκλόπου ἀξίαν αὐτῷ περιέφερε, καὶ τούτῳ συμβούλῳ χρησάμενος, ᾧ τινι τρόπῳ ταύτην καταστροπώσεται, πόλεμον ἄσπονδον κατ' αὐτῆς διερκήναι μεμελετήκασι, καὶ πλεῖστον μυῶν ἀθροισμὸν συνηθροικότες ἀμφότεροι, καὶ τοῦτο νενουθετηκότες, καὶ πάμπλειστα παροξυνάντες, ἤβουλεν παρευθὺ πρὸς αὐτὴν ἀντεξιέσαν, καὶ δὴ προσκεκρουκότες ἑκάτεροι, τὸν τοῦ Κρεΐλλου υἱὸν ἡ γαλῆ κρατήσασα, καὶ τοῖς ὄνυξι ταύτης ἀγρίως σπαράξασα, παραυτίκα τὸν νεανίαν ἐσβέβρωκεν. ἄγγελος δὲ τῶν μυῶν καθεωρακὼς τὸ γινόμενον εὐθέως πρὸς τὴν δάμαρτα τοῦ Κρεΐλλου ὑπέστρεψε, μηνύσων αὐτῇ τὸν τοῦ προσφιλεστάτου παιδὸς χαλεπώτατον θάνατον. τούτων τοίνυν ἐπὶ τὸ πολὺ μαχομένων ξύλον κατελθὸν σεσημμένον ἐξ ὑπερτάτης στέγης, τὰ νεῦρα τῆς γαλῆς κατέθλασε, καὶ νικηταὶ τῆς μάχης οἱ μύες ὠράθησαν.

Τὰ τοῦ δράματος πρόσωπα.

Κρεΐλλος,	Κῆρυξ.
Τυροκλέπτης,	Ὁμευνέτης Κρεΐλλου,
Χορὸς θεραπαινίδων.	Ἄγγελος.

Προλογίζει δὲ ὁ Κρεΐλλος.

ΤΙ τοῦ τοσούτου, αὐθεμικώτατοι, χρόνον
Μένοντες εἴσω τῶν ὀπῶν ἀεννάως.
Δείμῳ σύνεσμεν, καὶ φρίκῃ, καὶ δειλίᾳ,
Καὶ δυσμόρως διίμεν οἰκεῖον βίον,
Μηδὲ προκύψαι τῆς ὀπῆς ἠρημένοι,
Ἀλλ' οἰκτρότατοι καὶ φόβου πεπλησμένοι
Βίον σκοτεινὸν ἀθλίως μυωξίαις
Ζῶμεν, καθάπερ οἱ πεφυλακισμένοι,
Καὶ νύκτα τὸν σύμπαντα τοῦ χρόνου δρόμον
Μακρὰν δοκοῦμεν καὶ σκιὰν τοῦ θανάτου,
Ὡς οἱ ζοφώδεις κιμμέριοι τοῦ λόγου,
Οἱ ποντικῶν ἔχοντες ἀμβλυωπίαν,
Ζόφωσιν ἐξάμβλυον ἕλκομεν τοῦ βίου;
τυρ. Κἂν μὴ θέλωμεν, ἐσμὲν ἐν μυωξίαις.
Εἰ γὰρ προελθεῖν, ὡς λέγεις, θαρσαλέως
Τολμήσομεν βαίνοντες ἀχέτῳ δρόμῳ.

Τάχιστ' ἂν ἐμπέσοιμεν αἰπεῖ κινδύνῳ,
Καὶ πρωμμάτων ἴδοιμεν οἰκεῖον μόρον,
Καὶ τὸν σκοτεινὸν ἀϊδωνίως τόπον,
Λάβοιμεν αὐτίποινον ἀκρατοσύνης.
κρε. Πῶς γοῦν παρεμπέσωμεν, ὡς φῄς, κινδύνῳ,
Καὶ τὸν βίον βλέπωμεν ἀθλίῳ μέρῳ;
τυρ. Ληφθέντος ἔσω τῶν φρικωδῶν χειλέων,
Τῆς ἄρπαγος κρεῖττε τῆς δολοπλόκου.
κρε. Τίς ἐστιν αὕτη; μὴ φθονήσῃς τοῦ λέγειν.
Οὐ γὰρ προχείρως τῷ σκοπῷ περιστρέφω.
τυρ. Ἣν γαλῆν ὠνόμασεν ἀνθρώπων γένος.
Αὕτη γὰρ ἀεὶ χηραμὸν περιβλέπει,
Καὶ μῦς ὅπερ δυνᾷ, καὶ καθώσπερ οἱ κύνες
Ἰχνηλατοῦσι τοὺς λαγωοὺς ποικίλως,
Τὸν αὐτὸν αὕτη σκανδαλοπλόκως τρόπον
Ἡμᾶς διϊχνεῖ λυγγινὸν βλέπουσά τι.
κρε. Οἶδ' ἣν ὑπερ ἡρμήνευσας ἀνειβεστάτην.
Καὶ γὰρ πρὸ καιροῦ τὴν ἐμὴν θυγατέρα,
Δυχνογλύφην δὲ φημὶ τὴν πεφιλημένην
Οἰκτρῶς κατεμάχαξε, φεῦ μοι πρωμμάτων.
τυρ. Καὶ μοῦ τὸ τέκνον τὴν φίλην χορδοκόπον.
Καὶ τὸν ποθεινὸν σιτοδάρπην καὶ φίλον.
Εἰς ἐκδίκησιν τῆς ἀδελφῆς ἐλθόντα.

κρε. Τί

κρε. Τί γοῦν κατωκνήσαμεν ὡς θηλυδρίαι,
Καὶ παρίδομεν τὸν φόνον φιλτάτων;
τυρ. Καὶ τί προσῆκον ἐργάσασθαι τυγχάνει;
κρε. Εἰς αὐτάμυναν ἀπιδεῖν τοῦ παμφάγου,
Καὶ τὸν θανόντων ἐκδικῆσαι τὸν μόρον.
τυρ. Ποίῳ τρόπῳ κάτειπε σὺ σαφηνίσας.
κρε. Μόθον πρὸς αὐτὴν ἀτρόμως τετευχότες.
τυρ. Δέδοικα καὶ πέφρικα μὴ ἐσφαγισμένοι
Χ' ἡμεῖς φανῶμεν, καὶ καταβεβρωμένοι,
Καὶ κύρμα γαλῆς φεῦ γενώμεθα ξένον.
κρε. Καὶ τοῦτο δῶχ' ἥκιστα τῶν τεθνηκότων.
Καὶ γὰρ γινώσκεις τοὺς γραφεῖς αἰνουμένους,
Τῶν συγγενῶν ἥκιστα καὶ τῶν γνωρίμων,
Ραίδων, ἀδελφῶν, γνωρίμων, φυτοσπόρων
Θανόντας ἀπλήρωτον ἕλκοντας κλέος.
τυρ. Ἴσημι πάντως, ἀλλὰ δεινὸν τυγχάνει
Λιπεῖν τὸ λαμπρὸν στάδιον τῆς ἡμέρας,
Καὶ τῷ σκοτεινῷ συγκαλυφθῆναι τάφῳ.
κρε. Οὐκ οἶδας ἣν μέγιστον ἄρωμεν κράτος,
Καὶ πικροτάτῳ τὴν δὲ δώσομεν μόρῳ.
τυρ. Ὅτῳ τρόπῳ σύναμαι; σαφήνιζέ μοι.
κρε. Αὐτῇ μαχησμὸν συστάδην διδρακότες.
τυρ. Κρεῖττον μοὶ δοκεῖ συμβαλεῖν λαθραδίως.

κρε. Πῶς

κρε. Ποῖα δ' ὄνησις λάθρα τοῦ προσιέναι;
τυρ. Εἰ γὰρ προγνώσει τῷ δόλοις προσανέχειν,
Ὡς εἰς μαχησμὸν αἱρετὸν συνιστάναι,
Καὶ συμμάχων ὅμιλον εἰς αὐτὴν λάβῃ,
Καὶ συμβαλοῦσα, τηνικαῦτα τὸ ξίφος
Ἄρει παραπαύσασα τὴν ἡμῶν ἴλην.
κρε. Χ' ἡμεῖς κατ' ἴσον συμμάχων ὁμηγύρεις,
Λάβωμεν εἰς ἄρηξιν ὡς εἰθισμένον.
τυρ. Οὐκ οἶδα πῶς πρὶν συνιστῶντος τὸν μόθον
Πρὸς τὸ στράτευμα τῶν γαλῶν καὶ βατράχων,
Καὶ συμμάχων ἔχομεν κράτιστον νέφος;
κρε. Ἴσημι πῶς κάκιστον εἴδομεν μόρον,
Παίδων, ὁμαίμων, γνωρίμων, φυτοσπόρων,
Μικροῦ δ' ἀπολώλαμεν ἡμεῖς τῷ τότε.
τυρ. Δέδοικα καὶ νῦν μὴ θάνωμεν τῷ βόρῳ.
κρε. Οὐ νὴ θεῶν πλήρωμα τῶν ἐνυπνίων
Ἀελπίς εἰμι, καὶ γὰρ ἴδ' ὀνειράτων.
τυρ. Τί γοῦν ὄνειρον ἐμφανῶς ἑώρακας;
κρε. Ὁ Ζεὺς γὰρ ὤφθη κατ' ὄναρ κνώσσοντί μοι,
Καὶ θάρσος ἐντέθεικε τῇ μοῦ καρδίᾳ,
Καὶ χαῖρε, λήψῃ προσπεφώνηκε κράτος.
τυρ. Τίνι προσωμοίωτο καὶ τοῦτο φράσον,
κρε. Τῷ τυρολείκῳ, τῷ φρονίμῳ πρεσβύτῃ.

τυρ. Πῶς δ' οὐκ ἐπ' ἄλλον ὠράθη σοι τ' χρόνου;
κρε. Εμαῖς ἀπειλαῖς ὠρχῆθη πλοιαλέ@.
τυρ. Τί γοῦν ἐπηπείλησας αὐτῷ τῷ πόλον
 Οἰκοῦντι, καὶ λέγουσι τοῖς ἀθανάτοις,
 Σειρὰν μεγίστην ἐξανάψαι τ' πόλω,
 Καὶ πάντας ἕλξαι χειρὶ πανσθενεστάτῃ;
κρε. Καὶ τῦτον ἠπείληκα τούτῳ μυρία.
 Καὶ γὰρ καθ' αὐτὸν ἱστορῶν τ' βίον,
 Οπως μένων ἔσωθεν οἰκείας γωνίας,
 Ολως σκοτεινός εἰμι, καὶ ζόφου γέμων,
 Καὶ δεῖμα δεινὸν δέδειμαι, καὶ καὶ φέμω
 Ζῶον πενιχρὸν ἔμπλεον ἀνδίας,
 Ωμοζον, ὠλόλυζον, ἠθύμουν μέγα,
 Επεστον, ἐσπάραττον οἰκείαν γένυν,
 Καὶ τ' Θεὸν ὕπατον ὕβριζον Δία.
 Καὶ προσέθηκα τοῖς στεναγμοῖς σὺν χόλῳ
 Δεινὰς ἀπειλὰς παντελῶς δειμαλέας.
τυρ. Τί γοῦν ἐπηπείληκας; εἰπὲ καὶ τόδε.
κρε. Ως εἴπερ ὁ θεός με νικητὴν μέγαν,
 Καὶ παγκράτιστον τῇ μάχῃ στεφανίτην,
 Τάχα προσελθὼν τὸν ναὸν τ' θυμάτων,
 Απαντα θήσω πρὸς φορβὴν τῆς κοιλίας.
τυρ. Κἀγὼ συνέλθω σὺν συνεύνῳ καὶ τέκνοις.

Ἀλλ' ὡς ἔοικε τ̃ μῦθον καθιστέρεις.

κρι. Ναὶ δῆτα κ̀ σύμπαντας ἀρτίως μύας
Κεκλημένοι πρόμιχθον εἰς ἐκκλησίαν.

τυρ. Οὐ νῦν ἐπεὶ δύναιτο τῷ φειλημίῳ,
Ἀπαλλαγῆναι τ̃ σκοτοκρύπτου βίου,
Ἐλευθερωθῆναι τε γαλῶν τ̃ φόβου,
Τοὺς μῦς ἅπαντας ἀρτίως συγκλητέον,
Καὶ πρῶτον εἰς κάταρξιν ἰτέον λόγων
Ἐπιτρεπόντων προσφέρειν εὐτολμίαν.
Η κ̀ στρατηγὸς στρατηγῶν ἐργανότου.
Καὶ ταξιάρχας κ̀ λοχαγοὺς, ὡς θέμις,
Λογχηφόρους τε κ̀ κραταιοὺς ὁπλίτας,
Αὐτεξίωμεν εἰς μόθον τεταγμένοι.

κρι. Καλῶς προσέφης, κ̀ σοφῶς, κ̀ κοσμίως,
Καὶ γὰρ τὸ γῆρας νουθετεῖ, κ̀ σωφρόνως.
Κήρυξ ἴτω δὴ κ̀ καλεῖτω τοὺς μύας.

κήρ. Ἰδοὺ πάρεισι μύαρχοι συνηγμένοι,
Καὶ σῷ παρεστήκασι βουλευτηρίῳ.

κρι. Ἐγὼ μὲν, ὦ σύνταγμα γενναίων φίλων,
Εὔνικτον, εὔσημον ἐκ πολλοῦ χρόνου,
Πολλὴν καταγνοὺς τ̃ πάλαι πεφυκότων
Τὴν ἀσθένειαν κ̀ κακίστην δειλίαν,
Αἳ θ' ὕπνον ἔσω φωλεῶν μυχαιτάτων

Μίνοντες οὐκ ἄτολμον εἶχον καρδίαν.
Ἀλλ᾽ ὡς κλινῆρεις, καὶ μέλλη παρειμένοι
Ἔπτησαν ἐλθεῖν εἰς μάχην ἐναντίων.
Ἤδη στρατεύειν ἱστορῶ θαῤῥαλέως.
Οὐ γὰρ προσῆκον μὴ δίδοντο καὶ φίλον
Σθένος φέροντι, καὶ κρατοῦντι μυρίων
Πομπὰς τελοῦντι καὶ κρότοις ᾐνημένῳ.
Τρέμειν προσελθεῖν τῆς ἐμῆς μυαρχίας.
Ὑμεῖς δ᾽ ἑτοίμως τὸν λόγον δεδεγμένοι,
Ὡς σύγγενῶν πέλοντες ἐκ φυλοσπόρων,
Καὶ πανσθενῶς ἔχοντες αὐτῶν τὸν πόνον.
Μὴ νωχελεῖς γίνεσθε πρὸς τὰ πρακτέα,
Μήδ᾽ ὀκνήσητε μηδαμῶς ὦ γεννάδαι.
Ἀλλ᾽ ὡς τάχιστ᾽ ἅπαντες ὦ θεῖοι μύες
Ἴτε προθύμως εἰς νέαν στρατηγίαν,
Ζῆλον λαβόντες τῆς ἐμῆς ἐξουσίας.
Ἐγὼ γὰρ οὐκ ὤκνησα πώποτ᾽ εἰς μόθον,
Ἀλλ᾽ ὡς ἀληθῆ ἐκ νέας ἡλικίας.
Ἐς τὸ στρατηγεῖν ἀνδρικῶς ἐτραπόμην.
Πάσαις δὲ ταύτῃ προσβολαῖς ἐπεκράτουν.
Γένους γὰρ φυεὶς σύγγενοῦς ἐξ ὀσφύος,
Ὡς ἐστὶ πάντες τὰ πάλαι θρυλλούμενα,
Ἐπὶ δυνάμει καὶ φρενῶν γοργουσίᾳ,

Ἐμοὺς γονεῖς λιπόντας ἄπλετον κλέος,
Τοὺς γὰρ χαρτοδάπτας ὠνομασμένους λέγω.
Οὐκ ἠθέλησα ζῆν τὸν ἄπονον βίον,
Ἀλλ' εἰς μάθησιν τῶν στρατηγικωτάτων,
Ἀπῆλθον εὐθὺς ἐκ νέου μειρακίου,
Ἤσκησα κοντὸν καὶ σπάθην σὺν ἀσπίδι,
Βαίνειν ἐφ' ἵππους, καὶ στρέφεσθαι ποικίλως,
Βάλλειν τὸν ἐχθρὸν εὐστόχως καὶ καιρίως·
Τείνειν τὸ τόξον, καὶ τὸν ἰὸν ἱέναι,
Καὶ πᾶσαν ἁπλῶς τὴν στρατηγίαν τέχνην
Μετῆλθον ὡς ἅπαντες οἱ στρατηλάται,
Μόθων δὲ πολλῶν ἐγκρατὴς δεδειγμένος,
Καὶ πλεῖστα ἆθλα τῆς ἐμῆς ἐμπειρίας
Ἔθνη δεδειχὼς, ἦλθον εἰς μυαρχίαν,
Πάντων ἄριστος καὶ μέγας κεκριμένος,
Καὶ νῦν δὲ παγκάκιστον ἔγνων τυγχάνειν
Τὸν ἀνθάμιλλον τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ῥέας,
Ζῶον τρέμειν τι μικρὸν ἠθλιωμένον.
Τοίνυν κελεύω τοὺς ἐμοὶ πεφιλημένους.
Ἅπαντας εἰς σύνταξιν ἐλθεῖν τῆς μάχης,
Στερρῶς, κραταιῶς, εὐσθενῶς, εὐκαρδίως,
Σοφῶς, ἐναργῶς, εὐφυῶς ὡπλισμένους,
Ταχινῶς δὲ λοιπὸν, ἴτε πρὸς τὰς οἰκίας.

Τὴν αὔριον δ' ἕωθεν ὦ στρατηλάτα,
Πάντα κινῆσαι βούλομαι θαῤῥαλέως.
Δοκεῖ γὰρ οὕτω συμφέρειν πρὸς τὸ πέρας.
τυρ. Επείπερ ἤδη πάντες εἰς τὰς οἰκίας
Απῆλθον, ὥρα τῷ καθευδῆσαι κλίνῃ.
Απειμι κἀγὼ πρὸς κλίνην τὴν ἰδίαν.
κρε. Εἴρηκας ὀρθῶς, τοιγαροῦν πειρατέον.
χορ. Ω ποῖον ἄλγος νῦν κρατεῖ με καὶ θλίβει.
Ω ζοῦ τί τοῦτο διὰ παρούσης ἡμέρας,
Δεινὸς λογισμὸς ἔχει με τὸν δεσπότην,
Γαλῆ προσάψαι μῶλον οὐ καθειδείως.
Δοκῶ γὰρ αὐτὸν σὺν πάσῃ στρατηγίᾳ
Θανεῖν, λιπόντα τὸν φωσφόρον λύχνον.
Αποικον, ἀγνόμαντι, φεῦ, λοξιά.
Τί τοῦτο τοῦτο; φεῦ παπαί, φεῦ μοι πάλιν.
Ιαλ[illegible]αιὰξ, ὦ πόνων ἰαλέμων.
Αἰ[illegible], ὦ καινῶν πονημάτων.
θμ. Ισως κρατήσει τὴν μάχην καλλικράτης.
Απιστ' ἄπιστα, καινὰ καινὰ μοὶ λέγεις.
Τὸ τοῦ διὸς θέλημα νῦν ὑπαρξάτω.
τυρ. Ορῶ θέουσαν ἀπὸ ὕλων ἡμέραν.
κρε. Καὶ μὴν κἀγὼ δέδορκα τὴν λαμπηδόνα.
τυρ. Καὶ τοιγαροῦν λίπωμεν ὕπνον καὶ κλίνην.

Οἷς δὲ καὶ βοῦς τοῖς θεοῖς τεθυηκότες,
Πρὸς τὸν μαχησμὸν ἐξίωμεν ἀτρόμως.
Δεῖ γὰρ πρὸ πάντων ἱλεοῦν τοὺς ἐν πόλῳ.
Ιερο. Ἰδοὺ θύσαντες ἐκκαλοῦμεν τὸν Δία,
Καὶ τὴν ἀθηνᾶν, καὶ τὸν ἑρμῆν, καὶ πᾶνα,
Καὶ τὸν ποσειδῶ, καὶ τὸν ἁγνὸν λοξίαν,
Ἥραν σὺν αὐτοῖς, ἄρτεμίν τ᾽ ὀρειβάτιν,
Πλούτωνα, λητὼ, σὺν ἅδῃ περσεφόνην,
Καὶ πάντας ἄλλους, καὶ πέμπομεν τὸν πέδα.
χορ. Ω πάντες, ὦ σύμπαντες, ὦ θεοὶ μόνοι,
Οσοι τ᾽ ἄνωθεν καὶ κάτω κληρουχίαν
Εχοντες, ἐστὲ τῶν καλῶν χορηγέται.
Πρόστητε καὶ πρέστητε καρτερώτατοι,
Τῶν δεσποτῶν εἰς τὴν νέαν στρατηγίαν,
Καὶ τῶν τελούντων πρὸς τὸ παμφάγον γένος.
ἐμόν. Νῦν εἴθε νικήσειαν, ὦ Ζεῦ, τῷ μόθῳ
Εμοὶ στρατηγοὶ καὶ σύνδυνος, καὶ τέκνον.
χορ. Καλὸν τὸ νικᾶν, ἀλλὰ δειλεία μ᾽ ἔχει.
γυ. Κἀγὼ δέδοικα, καὶ τρέμω καταχρατός.
χορ. Δεινὸν γάρ ἐστι δυσμενῶν συνανδρία.
γυ. Ω Ζεῦ βασιλεῦ, χρηστὸν ἐργάσαι μόθον.
χορ. Αεὶ τὸ θεῖον τῶν καλῶν ἅπαν νέμει.
γυ. Εἰ μὴ κρατύσει τῶν μυῶν αἱ πληθύες

Ἐξιχύσουσι τῆς ἐναντιουμένης,
Εὖ ἂν τὸ λοιπὸν αὐύσαιμεν τὸν βίον,
Καὶ τὸν φόβον ῥίψαιμεν ὡς πορρωτάτω.
χο. Ναὶ δὴ γένοιτο τοῦτο σὺν θεῷ λέγω.
γυ. Εἰ δ' ἥττονες γένοιντο τῆς ἐναντίας,
Καὶ πρὸς φυγὴν βλέψωσιν ὡς τετραμμένοι,
Ἅπαντα φροῦδα προσγενήσεται τάχα.
χο. Ὡς ἔθε μὴ ... το, μηδ' ἔσοιτό μοι.
γυ. Καὶ πᾶς γε ... δοῦλος αἰχμαλωσία.
χο. Οὐκ, ἀλλὰ δει... βρῶμα τῆς ἐναντίας.
γυ. Κἀγὼ δὲ δούλη παισὶ σὺν τοῖς φιλτάτοις,
Ἡ πρὶν κυρία, προσφανήσομαι τάχα.
χο. Ἥκιστα, δούλη σὺ γενήσῃ σὺν τέκνοις,
Ἀλλ' ὡς ἀληθῶς βρῶμα τῆς ἀδδηφάγου.
γυ. Τί γοῦν προλείπω τὸ γλυκύτατον φάος,
Καὶ συγκαλυφθῶ τῇ κόνει ἐν τῷ τάφῳ;
χο. Σίγα, σίγα δέσποινα, δεινόν τι βλέπω,
Καὶ μὴν ὁρῶ θέοντα τὶν' ἐσπασμένον,
Καὶ πυκνὸν ἀσθμαίνοντα, καὶ πεπληγμένον.
ἄγ. Κυρία, ποῦ πάρεστι, τίς δηλωσάτω;
χο. Ἔξεστί σοι θέλοντι ταύτην εἰσβλέπειν.
ἄγ. Τάλαινα, παντάλαινα, καὶ τρισαθλία,
Πέπτωκε τρωθεὶς ὁ ψιχάρπαξ ἐν μάχῃ.

γυ. Ὦ

γυ. Ὦ τοῦ ποθεινοῦ καὶ πεφιλημένου τέκνου,
Πέπτωκεν ἡ μὴ τοῦ γήρως βακτηρία,
Ὦ τῶν πόνων, ὢ τῶν πόνων ἰαλέμων.
Παῖ, παῖ, τὰ πάντα δεινὰ τῶν ἀγγελμάτων.
Ἰοὺ θαυμάσαι, τίς γένωμαι; ποῦ φύγω;
Ποῖ βῶ; παρεῖμαι τῶν μελῶν ἀρρωστίαις.
Ὦ παῖ παπαί, παῖ φιλτάτη θεωρία.
χο. Τέτλαθί μοι, τέτλαθι, παῦσαι τῶν γόων.
γυ. Ὦ ζοῦ ταναὼ διφροσυντιτανότρεπον.
χο. Αἶ αἶ τάλαινα μῆτερ ἠθλιωμένη,
Ἐπίσχες ἄρτι τοὺς ἀπειρίτους γόους.
γυ. Ὦ φιλτάτη πρόσοψις, ὦ παῖ μοι φίλε.
χο. Φέρειν πρέπον σοὶ τὴν ἄπειρον αἰτίαν,
Μαθεῖν δὲ λοιπὸν τἀπίλοιπα τοῦ μόθου.
γυ. Ἀλλ᾽ οὐ σθένω χέειν τοῦ πόνου τὴν πικρίαν.
χο. Τίς νῦν ὄνησις ἐκ γόων ἀμετρίας;
γυ. Αὐτὴν διαχρήσαιμι, καὶ τάχει θάνω.
χο. Μὴ δῆτα τοῦτο μηδὲ συστρέφειν θέλε.
γυ. Καὶ πῶς αὐτικτὸν μὴ πεφύρθαι καὶ στένειν;
χο. Τί δὲ στένουσα τοὺς λογισμοὺς κουφίσεις;
Οὐδεὶς θανόντας ἐξεγείρει τοῦ τάφου.
γυ. Παθοῦσα τί πράξαιμι τῶν στεναγμάτων;
χο. Μαθεῖν θέλουσιν τἀπίλοιπα τοῦ μόθου.

γυ. Καὶ τίς ἰκαλέσπη ταῦτα, καὶ σαφηνίσῃ;
χο. Ὁ τῶν παρόντων ἄγγελος ἀγγελμάτων.
γυ. Καὶ ποῦ πάρεστιν; χο. Εἰσορᾷν ἔξεστί σοι.
γυ. Ἐκ τῶν πάθους ὄλωλα καὶ συντρίβομαι,
Καὶ τὰς κόρας ἤμβλυνα τὰς τῶν ὀμμάτων.
χο. Ἅπαν λέγ' σύντομον ἀγγελιφόρε,
Ὅπως μὲν ὄντι τῆς μάχης ἡ τραχύτης,
Καὶ πῶς ὁ πᾶς πέπτωκε, καὶ παρέρρυη.
ἄγ. Εἴπω καθεξῆς, ἢ τέμω τὰς ἐμφάσεις;
χο. Ἑξῆς ἅπαν ἔξειπε συμβὰν τῇ μάχῃ,
Αὐτῆς ἀπ' ἀρχῆς τὸν λόγον διηνύεπων.
ἄγ. Εἴπω τὰ πάντα, τοιγαροῦν ἀκουστέον.
Ἐπεὶ γὰρ εἰς σύμμιξιν ἦλθον τῆς μάχης,
Πρῶτον μὲν ὁ κράτιστος ἐθνοσατράπης,
Ὁ ψιχολείχης συμβαλὼν τῇ παμφάγῳ,
Ἥττηται, καὶ πέπτωκεν, οἰκτρά τις θέα.
Καὶ πᾶσα τούτῳ στρατιὰ διεφθάρη.
Ἔπειτ' ἐπῆλθεν ἄλλος ἀρχισατράπης,
Ὃς παῖς ὠνόματο κωληκοηλόπος.
Καὶ ταὐτὸν αὐτῷ πτῶμα πέπτωκε ξένον.
Οὐδ' ὑπομείνας προσβολὴν βραχυτάτην.
Ὃς γοῦν ἑώρα τοὺς κραταιοὺς σατράπας
Ἤδη πεσόντας ὁ ψιχάρπαξ, καὶ βέστιμ

Οἴκτραν

, Οἵπερ αὖ φαίνεται σὺν γραῒ τῇ παμφάγῳ,
Ὀργῆς ἐπλήσθη καὶ χόλου βαρυτάτου.
Θυμοῦ γὰρ οὐδὲν ἔστιν ἄλλο πικρία,
Εἰ μὴ ζέσις τις αἵματος πρὸς καρδίαν.
Λαβὼν δὲ κοντὸν χερσὶν ἐσμωμένον,
Ἐπῆλθεν αὐτῇ τῇ τεθαυμασμένῃ.
Ἡ δ᾽ εἰσιδοῦσα τοῦτον ἡτοιμασμένον,
Ἐκ τῆς συνέργους πρὸς σφαγὴν ἐστηκότα,
Καὶ κοντῷ ἐκτείνοντα καρτερωτάτῳ.
Ὁρμῆσεν αὐτὸν συλλαβεῖν παραυτίκα,
Καὶ δὴ κατεῖχε τοῖς ὄνυξιν ἀγρίως,
Καὶ σὺν τάχει βέβρωκε τὸν νεανίαν.
χορ. Καὶ ταῦτ᾽ ἐπ᾽ ὄψει τοῦ φίλου φυτοσπόρου;
γυ. Τὸ μεῖζον αὐτὸ τυγχάνει μοι τοῦ πάθους.
ἄγ. Ἐγὼ δ᾽ ἐπεὶ διώρηκα τοῦτο τὸ πρᾶγμα,
Προσῆλθον, ὦ πότνια, σοὶ πεφρακέναι.
γυ. Ὡς ᾤφελε μηδ᾽ ἐπῆλθες ἀγγελιαφόρε,
Μέγιστον ἦν μοι μηδόλως προσιέναι.
Οὐκ ἂν γὰρ ἀημὴν τῷ πάθει συνεχέτην.
ἄγ. Ἐγὼ μὲν οὖν ἄπειμι τὴν ὀπισθίαν.
γυ. Ἔλθοις κακῶν ἥκιστα μηνυτὴς πάλιν.
χο. Κακὸς κακῶς ὄλοιτο νῦν ὁ πυρφόρος.
γυ. Δέδοικεν ἡμᾶς πυρφορήσας τῷ λόγῳ.

χο. Ω πῖον ἄνθρωπον τῶν μυῶν ἀπεκρύβη.
Εμοὶ δοκεῖ κάλλιστον εἶναι καὶ πρέπον
Συύθρηνεν ἆσαι παιδὶ τῷ πεπ]ωκότι.
γυ. Καλῶς ἔφησας, τοιγαροῦν θρηνητέον.
ἄγ. Πρώτιστα σὺ κρότησον ἀρχὴν τοῦ πάθους.
γυ. Α παπαὶ παπαί, παῖ παῖ, παπαὶ πολλάκις.
χο. Παῖ κρεῖλλε, παῖ παῖ, παπαὶ δέσποτα.
γυ. Α ἆ, παῖ, ποῦ ποτ' ἀπέβης τέκνον;
χο. Ποῖ ποῖ καλυφθεὶς ἐξαπέπτης τοῦ βίου.
γυ. Ω ὢ, πόθεν ποι τῶν πόνων ἰαλέμων.
χο. Ιαλέμων, ὢ καὶ πάλιν ἰαλέμων.
γυ. Α ἂ λέλοιπα τὸν λύχνον τῆς ἡμέρας.
χο. Απανθ' ἅπαντα τοῦ βίου, τέφρα, κόνις,
Απαξάπαντα τοῦ βίου σκιὰ μόνον.
γυ. Οἴ οἴ προῆλθες, ὢ ψιχάρπαξ, ὢ τέκνον.
χο. Αρκεῖ, τολοιπὸν βαῖνε μὴ πορρωτέρω,
Ηδη βλέπω γὰρ ἄγγελον ταχυδρόμον.
γυ. Δέδοικα δεινὸν μὴ πάλιν τί μοι φράσῃ.
χο. Οὐκ ὦ σεβαστή. γυ. πῶς γὰρ οἶδας; χο. πῶς ἄρα;
Φαιδρῷ προσώπῳ τὸν δρόμον διατρέχων.
γυ. Ως εἴθε χρηστὸν ἄγγελον ξὺν μοι πρέσβυ.
στρ. ἄγ. Η δεσπότις πέφυκε ποῦ τίς εἰπάτω.
χο. Πάρεστιν, ἰδοὺ καὶ θέλεις εἴπερ βλέπε.

ἄγ. Πάγ-

ἄγ. Πάγχρυσε, φαιδρὰ, μὴ τεθλιμμένη γίνου,
Κἀμοὶ βράβευε δῶρα τῶν ἀγγελμάτων.
γυ. Ἔξειπε, μὴ χλεύαζε κομποπορημένως.
ἄγ. Ἄν μοι νεμῇς πρώτιστα δῶρα τοῦ λόγου.
γυ. Εἰπόντι δώσω καὶ παράσχω συντόμως.
ἄγ. Τέθνηκεν ἡ τάλαινα γαλῆ τῷ μόθῳ.
γυ. Ἆ ἆ κροτήσω καὶ χαφύσομαι πλέον.
ἄγ. Νικησάτω γοῦν ἡ χαρὰ τὴν ἀνίαν.
γυ. Ὑφ' ἡδονῆς μέγιστον ὀρχοῦμαι πάνυ.
χο. Τὸ τοῦ μόθου πρότερον μάθωμεν φίλη,
Καὶ πῶς τέθνηκε δυσμενὴς ἡ παμφάγος.
γυ. Ἐξειπάτω δὴ πᾶσαν ἀγγελιφόρος
Τὴν συγκρότησιν τῆς μάχης, καὶ τὸν μῶλον
Τῆς ἀγερώχου καὶ κακῆς μυοκτόνου.
χο. Ἡ δεσπότις λέλακε τὴν γλῶτταν κρότει.
ἄγ. Ἰδοὺ τὴν ἑρμηνείαν εὐτρεπίζω τοῦ λόγου.
Ὑμεῖς δ' ἑτοίμως ὦσιν οὖσιν ὀρθίοις,
Ἐνωτίσασθε τῶν ἐφθρμηνευμάτων.
Ὡς γοῦν ὁ δεινὸς σωματοφθόρος μόθος
Ἔσχηκεν ἀρχὴν προσβολῆς δυσκοσμίας;
Καὶ πρῶτον μὲν πέπτωκεν ἐθνοσατράπης
Ὁ ψιχολείχης, εἶθ' ὁ κωλυνοκλόπος,
Ἔπειθ' ὁ παῖς τοῦ καλοῦ μου δεσπότου,

Ἤλγησεν οὕτως τῷ πάθει τὴν καρδίαν.
Ἰδὼν γὰρ υἱὸν τὸν φίλον τεθνηκότα,
Καὶ τὴν ὑπ' αὐτὸν στρατιὰν παροτρυύας
Ἐπῆλθεν ἀπτῶς τῇ φθόρῳ καὶ παμφάγῳ,
Καὶ πρὸς ἅμιλλαν ἀτρόμως συνεπλάκη.
Πλεῖστον δὲ καιρὸν αὐτυπηγωνισμένων,
Καὶ μηδενὸς φεύγοντος, ἀλλ' ἑστηκότων,
Ξύλον κατεπηδὸν τὸ ὑπὲρ ταύτας στέγης,
Ἔτει παλαιῷ καὶ χρόνῳ τεθραυσμένον,
Ἔπληξεν αὐτὴν ἐν μέσῳ μεταφρένων,
Καὶ νεῦρα συντέθλακεν αὐτῆς αὐτίκα,
Καὶ πρὸς βάθη πέπτωκεν ἀϊδωνέως·
Καὶ τὴν πρὶν ἡμῶν δυσμενῆ κατακράτος,
Ἄσπονδον, ἀμείλικτον, ἠγριωμένην,
Ἔδειξεν ἄπνουν ἐκτάδην ἡπλωμένην.
Χο. Ζώοις ἀλύπως, εὐθαλῶς, εὐκαρδίως,
Ἐς λυκάβαντας μυρίους πεπληρωμένους.
Ἀνθ' ὧν ὑπὲρ ἦλθες ἄγγελος ποθουμένων,
Καὶ τὸν φόνον προὔφηνας ἡμῖν τοῦ φθόρου.
Ἤδη γὰρ εἶδον πᾶσι ποθούμενον τέλος,
Εἰληφὸς ἄρτι καὶ καλῶς λελυσμένον.

ΤΕΛΟΣ.

ÆSOPI FABVLÆ XLII, ab Avieno Elego Carmine conscriptæ.

RVSTICA ET LVPVS. I

RUstica deflenti puero juraverat olim,
 Ni taceat, rabido quòd foret esca Lupo.
Credul⁹ hāc vocē Lupus audiit, & manet ipsas
 Pervigil ante fores, irrita vota gerens.
Nam lassata puer nimiæ dat membra quieti,
 Spem quoq; raptori sustulit inde famis.
Hunc ubi sylvarum repetentem lustra suarum
 Iejunum conjunx sensit adesse Lupa:
Cur, inquit, nullam refers de more rapinam,
 Languida consumptis sed trahis ora genis?
Ne mireris, ait, deceptum fraude malignâ
 Vix miserum vacuâ delituisse fugâ.
Nam, quæ præda, rogas, quæ spes contingere posset,
 Iurgia nutricis quùm mihi verba darent?
Hæc sibi dicta putet, seq; hac sciat arte notari,
 Fœmineam quisquis credidit esse fidem.

AQVI-

2 AQVILA ET TESTVDO.

Pennatis avibus quondàm Testudo locuta est,
Si quis eam volucrem constituisset humi,
Protinùs è rubris conchas proferret arenis,
Queis precium nitido cortice bacca daret.
Indignans sibimet tardo quòd sedula gressu
Nil ageret toto perficeretq; die.
Ast ubi promissis Aquilam fallacibus implet,
Experta est similem perfida lingua fidem.
Et malè mercatis dum quærit sidera pennis,
Occidit infelix alitis ungue fero.
Tum quoque sublimis quùm jam moreretur in auras,
Ingemuit votis hæc licuisse suis.
Nam dedit exosæ posthæc documenta quietis
Non sine supremo magna labore peti.
Sic quicunque novâ sublatus laude tumescit,
Dat meritò pœnas dum meliora cupit.

3 CANCRI.

Curva retrocedens cùm fert vestigia Cancer,
Hispida saxosis terga relisit aquis.
Hunc genitrix facili cupiens procedere gressu
Talibus alloquiis præmonuisse datur:

Ne

Ne tibi transverso placeant hæc devia nate,
Rurſus in obliquos neu velis ire pedes.
Sed niſu contenta ferens veſtigia recto
Innocuos proſo tramite ſiſte gradus.
Cui natus, faciam, ſi me præceſſeris, inquit,
Rectaque monſtrantem certior ipſe ſequar.
Nam ſtultũ nimis eſt, cùm tu praviſſima tentes,
Alterius cenſor ut vitioſa notes.

BOREAS ET SOL. 4

Immitis Boreas placiduſq; ad ſidera Phœbus
Iurgia cum magno conſeruëre Iove,
Quis prior inceptum peragat, (mediumq; per orbem
Carpebat ſolitum fortè viator iter:)
Convenit hanc potiùs liti præfigere cauſam,
Pallia nudato decutienda viro.
Protinùs impulſus ventis circumtonat æther,
Et gelidus nimias depluit imber aquas.
Ille magìs duplicem lateri circundat amictum,
Turbida ſummotos quò trahit aura ſinus.
Sed tenues radios paulatim increſcere Phœbus
Iuſſerat, ut nimio ſurgeret igne jubar,

Donec laſſa volẽs requieſcere membra Viator,
Sepoſitâ feſſus veſte ſederet humi.
Tunc victor docuit præſentia numina Titan,
Nullum præmiſſis vincere poſſe minis.

5 RVSTICVS ET ASINVS.

Metiri ſe quemque decet, propriiſque juvari
Laudibus, alterius nec bona ferre ſibi.
Ne detracta gravem faciant miracula riſum,
Cœperit in ſolis quum remanere malis.
Exuvias Aſinus defuncti fortè Leonis
Repperit, & ſpoliis induit ora novis.
Aptavitq; ſuis incongrua tegmina membris,
Et miſerum tanto preſſit honore caput.
Aſt ubi terribilis animo circumſtetit horror,
Pigraq; præſumptus venit in oſſa vigor,
Mitibus ille feris communia pabula calcans,
Turbabat pavidas per ſua rura Boves.
Ruſticus hunc magnâ poſtquam deprendit ab aure,
Correptum vinclis verberibuſq; domat.
Et ſimul abſtracto denudans corpora tergo,
Increpat his miſerum vocibus ille pecus:

Forsitan ignotos mutato tegmine fallas,
At mihi qui quondam semper Asellus eris.

RANA ET VULPES. 6

Edita gurgitibus, olimq; immersa profundo,
Et luteis tantùm semper amica vadis,
Ad superos colles herbosaq; prata recurrens,
Mulcebat miseras turgida Rana feras,
Callida quò posset gravib⁹ succurrere morbis,
Et vitam ingenio continuare suo.
Nec se Pæonia jactat cessisse magistro,
Quamvis perpetuos curet in orbe Deos.
Tunc Vulpes pecudum ridens astuta quietem,
Verborum vacuam prodidit esse fidem.
Hæc dabit ægrotis, inquit, medicamina membris,
Pallida cæruleus cui notat ora color.
Haud facilè est pravis innatum mentibus, ut se
Muneribus dignas suppliciòve putent.

CANIS. 7

Fortè Canis quondā nullis latratibus horrens,
Nec patulis primùm rictibus ora trahens,

Mol-

Mollia ſed pavidæ ſummittens verbera caudæ,
Concitus audaci vulnera dente dabat.
Hũc domin⁹, ne quem ꝓbitas ſimulata lateret,
Iuſſerat in rabido gutture ferre nolam.
Faucibus innexis crepitantia ſubligat æra,
Quæ facili motu ſigna cavenda darent.
Hæc tamen ille ſibi credebat præmia ferri,
Et ſimilem turbam deſpiciebat ovans.
Tunc inſultantem ſenior de plebe ſuperbum
Aggreditur, tali ſingula voce monens:
Infelix quæ tanta rapit dementia ſenſum,
Munera pro meritis ſi cupis iſta dari?
Non hoc virtutis decus oſtentatur in ære,
Nequitiæ teſtem ſed geris inde ſonum.

8 CAMELVS.

Contentum propriis ſapientem vivere rebus
Nec cupere alterius noſtra fabella monet:
Indignata cito ne ſtet fortuna recurſu,
Atq; eadem minuat quâ dedit antè rota.
Corporis immenſi fertur pecus iſſe per auras,
Et magnum precibus ſollicitâſſe Iovem.
Turpe nimis cunctis irridendumque videri,
Inſignes geminis cornibus ire boves,

Et solum nullâ munitum parte Camelum
Objectum cunctis expositumque feris.
Iuppiter adridens, postquàm sperata negavit,
Insuper & magnæ sustulit auris onus.
Vive minor meritò cui sors non sufficit, inquit,
Et tua perpetuam livide damna geme.

VIATORES. 9

Montibus ignotis curvisq; in vallibus arctum
Cum socio quidam suscipiebat iter,
Securus quodcunq; malum fortuna tulisset
Robore conlato posset uterque pati.
Dumq; per inceptum vario sermone feruntur,
In mediam præceps convenit Ursa viam.
Horum alter facili comprendens robora cursu,
In viridi trepidum fronde pependit onus.
Ille trahens nullo jacuit vestigia gressu,
Exanimem fingens sponte relisus humi.
Continuò prædam cupiens fera sæva cucurrit,
Et miserum curvis unguibus antè levat.
Verùm ubi cõcreto riguerunt membra timore,
(Nam solitus mentis liquerat ossa calor)
Tunc olidũ credens, quamvis jejuna, cadaver,
Deserit, & lustris conditur Ursa suis.

Sed quùm ſecuri paulatim in verba rediſſent,
Liberior juſto qui fuit antè fugax:
Dic ſodes quidnam trepido tibi rettulit Urſa,
Nam ſecreta diù multaq; verba dedit:
Magna quidem monuit: tamen hæc quoq; maximè juſſit,
Quæ miſero ſemper ſunt facienda mihi.
Nec facilè alterius repetas conſortia, dixit,
Rurſus ab inſana ne capiare fera.

10 EQUES.

Calvus Eques capitis ſolitus religare capillos,
Atq; alias nudo vertice ferre comas,
Ad campum nitidis venit conſpectus in armis:
Et facilem frænis flectere cœpit Equum.
Hujus ab adverſo Boreæ ſpiramina præſtant
Ridiculum populo proſpiciente caput:
Nam mox dejecto nituit frons nuda galero,
Diſcolor adpoſitâ quæ fuit antè comâ.
Ille ſagax tantis quòd riſus millibus eſſet,
Diſtulit ammotâ calliditate jocum:
Quid mirum referens poſitos fugiſſe capillos
Quem priùs æquævæ deſeruëre comæ?

OLLÆ. 11

Eripiens geminas ripis credentibus Ollas,
Insanis pariter flumen agebat aquis:
Sed diversa duas Ars & Natura creavit,
Ære prior fusa est, altera ficta luto.
Dispar erat fragili & solido concordia motus,
Incertumq; vagus amnis habebat iter.
Ne tamen elisam confringeret ærea testam,
Iurabat solitam longiùs ire viam.
Illa timens ne quid levibus graviora nocerent,
Et quia nulla brevi est quum meliore fides.
Quamvìs securam verbis me feceris, inquit,
Non timor ex animo decutiendus erit:
Nam me sive tibi, seu te mihi conferat unda,
Semper ero ambobus subdita sola malis.

RVSTICVS. 12

Rusticus impresso molitus vomere terram
Thesaurum sulcis prosiluisse videt.
Mox indigna animo ꝓperante reliquit aratra
Semina compellens ad meliora boves.
Continuò supplex telluris instruit aras
Quæ sibi depositas spontè dedisset opes.

Hunc fortuna novis gaudētem provida rebus
Admonet, indignam se quoq; thure dolens.
Nunc inventa meis non ꝓdis munera templis,
Atq; alios mavis participare Deos:
Sed quùm subrepto fueris tristissimus auro,
Me primam lacrymis sollicitabis inops.

13 TAVRVS ET HIRCVS.

Immensum Taurus fugeret cùm fortè Leonē,
Tutaque desertis quæreret antra viis:
Speluncam reperit quam tūc hirsutus habebat
Ciniphii ductor qui gregis esse solet.
Pòst ubi summissâ meditantem irrumpere fronte
Obvius obliquo terruit ore Caper,
Tristis abit, longaq; fugax de valle loquutus,
Nam timor expulsum jurgia ferre vetat,
Non te demissis setosum putide barbis,
Illum qui superest consequiturq; tremo.
Nam si discedat, nosces stultissime, quantum
Discrepet à Tauri viribus Hircus olens.

14 SIMIA.

Iuppiter in toto quondàm quæsiverat Orbe,
Munera natorum qui meliora daret:

Cer-

Certatim ad regem currit genus omne ferarũ,
Permixtumq; homini cogitur ire pecus.
Sed nec squamigeri desunt ad jurgia pisces,
Vel quicquid volucrum purior aura vehit:
Inter quos trepidæ ducebant pignora matres
Iudicio tanti discutienda DEI.
Tunc brevis informem traheret quùm Simia natum,
Ipsum etiam in risum compulit ire Iovem.
Hanc tamẽ ante alias rumpit turpissima vocẽ,
Dum genitrix crimen sic abolere cupit,
Iuppiter hoc norit, maneat victoria si quem,
Iudicio superest omnibus iste meo.

GRVS ET PAVO. 15

Threïciam volucrem fertur Iunonius ales
Communi sociam continuâsse cibo.
Namq; inter varias fuerat discordia formas,
Magnaq; de facili jurgia lite trahunt:
Quòd sibi multimodo fulgerent membra decore,
Cæruleam facerent livida terga Gruem.
Et simul erectæ circumdans tegmina caudæ
Sparserat arcanum rursus in astra jubar.

Illa licèt nullo pennarum certet honore,
His tamen insultans vocibus usa datur:
Quamvìs innumerus plumas variaverit ordo,
Mersus humi semper florida terga geris:
Ast ego deformis sublimis in aëra penna
Proxima sideribus numinibusq; feror.

16 QVERCVS, CALAMI.

Montibus è summis radicitùs eruta Quercus
Decidit insani turbine victa noti:
Quam tumidis subter decurrens alveus undis
Suscipit, & fluvio præcipitante rapit.
Verùm ubi diversis impellitur ardua ripis,
In fragiles calamos grande resedit onus.
Tunc sic exiguo connectens cespite ramos,
Miratur liquidis quòd stet Arundo vadis.
Se quoq; tàm vasto necdùm cõsistere trunco,
Ast illam tenui cortice ferre minas.
Stridula mox blãdo respondens canna susurro,
Seque magìs tutam debilitate docens:
Tu rabidos, inquit, ventos sævasque procellas
Despicis, & totis viribus acta ruis:
Ast ego surgentes paulatim demoror austros,
Et quamvìs levibus provida cedo notis.

In tua præruptus offendit robora nimbus,
Motibus aura meis ludificata perit.
Hæc nos dicta monēt, magnis obsistere frustrà,
Paulatimque truces exsuperare minas.

VENATOR ET TIGRIS. 17

Venator jaculis haud irrita vulnera torquens
Turbabat rapidas per sua lustra feras:
Tùm pavidis audax cupiens succurrere Tigris,
Verbere commotas jussit adesse minas.
Ille tamen solito contorquens tela lacerto,
Nunc tibi qualis eram nuncius iste refert.
Et simul emissum transfegit vulnera ferrum,
Perstrinxitque citos hasta cruenta pedes.
Molliter adfixum traheret quùm saucia telum,
A' trepida fertur Vulpe retenta diú.
Dum quis ille foret, qui talia vulnera ferret,
Aut ubínam jaculum delituisset agens.
Illa gemens, fractoq; loqui vix murmure cepit,
(Nam solitas voces ira dolorque rapit:)
Nulla quidē medio convenit in aggere forma,
Quæque oculis obiit non repetenda meis:
Sed cruor & validis in nos directa lacertis
Ostendunt aliquem tela fuisse virum.

18 ARMENTA ET LEO.

Quatuor immensis quondā per prata juvencis
Fertur amicitiæ tanta fuisse fides,
Ut simul emissos nullus divelleret error,
Rursus & è pastu turba rediret amans.
Hos quoq; conlatis inter se cornibus, ingens
Dicitur in sylvis pertimuisse Leo.
Dum metus oblatam ꝓhibet temtare rapinam,
Et conjuratos horret adire boves.
Sed quamvis audax factisq; immanior esset,
Tantorum solus viribus impar erat.
Protinùs adgreditur pravis insistere verbis
Conlisum cupiens dissociare pecus:
Et postquam dictis animos disjunxit acerbis,
Invasit miserum diripuitq; gregem:
Tùm quidam ex illis, vitam servare quietam
Qui cupiet, nostrâ discere morte potest:
Néve citò admotas verbis fallacibus aures
Impleat, aut veterem deserat antè fidem.

19 DVMVS ET ABIES.

Horrentes Dumos Abies pulcerrima risit,
Quùm facerent formæ jurgia magna suæ,
In-

Indignum referens cunctis certamen haberi,
  Quòd meritis nullus consociaret honor.
Nam mihi deductum surgens in nubila corpus
  Verticis erectas tollit in astra comas.
Puppibus & patulis media cum sede locantur,
  In me suspensos explicat aura sinus.
At tibi deformem quòd dant spineta figuram,
  Despectum cuncti prætereère viri.
Ille refert, nunc læta quidem bona sola fateris,
  Et nostris frueris imperiosa malis.
Sed cùm pulcra minax succidet mēbra securis,
  Quàm velles spinas tunc habuisse meas!

PISCATOR ET PISCIS. 20

Piscator solitus prædam suspendere setā
  Exigui piscis vile trahebat onus.
Sed postquam superas captum perduxit ad auras,
  Atq; avido fixum vulnus ab ore tulit:
Parce precor supplex lacrymis ita dixit obortis,
  Nam quāta ex nostro corpore damna feres?
Nunc me saxosis genitrix fœcunda sub antris
  Fudit, & in propriis ludere jussit aquis.
Tolle minas, tenerūq; tuis sine crescere mensis,

Hæc tibi me rursum littoris unda dabit:
Protinus immensi depastus cærula ponti
Pinguior ad calamum sponte recurro tuum.
Ille nefas captum referens absolvere piscem,
Difficiles queritur casibus esse vices:
Nam miserum est, inquit, præsentem amittere prædam;
Stultius & rursum vota futura sequi.

21 RVSTICVS ET AVIS.

Parvula progeniem terræ mandaverat ales,
Quá stabat viridi cespite flava seges:
Rusticus hāc fragili cupiens decerpere culmo,
Vicinam supplex fortè petebat opem.
Sed vox implumes turbavit credula nidos,
Suaserat & laribus continuare fugam.
Cautior hos remeans ꝓhibet discedere mater:
Nam quid ab externis perficietur ait?
Ille iterùm charis operam mandavit amicis,
At genitrix rursum tutior inde manet.
Sed postq̄ curvas dominum cōprendere falces
Frugibus & veram sensit adesse manum;
Nunc, ait, ô miseri, dilecta relinquite rura,
Quùm spem de propriis viribus ille petit.

INVIDVS ET CVPIDVS. 22

Iuppiter ambiguas hominū prædiscere mentes
Ad terras Phœbum misit ab arce poli:
Tunc duo diversis poscebant numina votis,
Namq; alter cupidus, invidus alter erat:
His sese medium Titan scrutatus utrunque
Obtulit, & precibus ut peteretur ait:
Præstandi facilis: nam quæ speraverit unus,
Protinùs hæc alter congeminata feret.
Sed cui longa jecur nequeat satiare cupido,
Distulit admotas in nova damna preces.
Spem sibi confidens alieno crescere voto,
Seque ratus solum munera ferre duo.
Ille ubi captantem socium sua præmia vidit,
Supplicium proprii corporis optat, ovans:
Nam petit exstinctus ut lumine degeret uno,
Alter ut hoc duplicans vivat utroq; carens.
Tunc sortem sapiens hūmanam risit Apollo,
Invidiæque malum rettulit ipse Iovi:
Quæ dum proventis aliorum gaudet iniquis,
Lætior infelix sic sua damna cupit.

STATVARIVS. 23

Venditor insignē referēs de marmore Bacchū

Ex-

Expoſitum precio fecerat eſſe DEVM.
Nobilis hunc quidem funeſta in ſede ſepulchri
Mercari cupiens compoſiturus erat.
Alter adoratis ut ferret numina templis,
Redderet & ſacro debita vota loco.
Nunc ait ambiguum facies de mercibus omen,
Quùm ſpes in precium munera diſpar agit.
Et me defunctis ſeu malis tradere divis,
Sive decus buſti, ſeu velis eſſe Deum.
Subdita namq; tibi eſt magni reverentia facti,
Atq; eadem retines funera noſtra manu.
Cõvenit hoc illis quibus eſt permiſſa poteſtas,
An præſtare magìs ſeu nocuiſſe velint.

24 VENATOR ET LEO.

Certamen longâ protractum lite gerebant
Venator quondam, nobilis atq; Leo:
Hi cùm perpetuum cuperent in jurgia finem,
Edita continuò fortè ſepulchra vident.
Illìc docta manus flectentem colla Leonem
Fecerat in gremio procubuiſſe viri.
Scilicet adfirmans picturâ teſte ſuperbum
Se fieri: exſtinctam nam docet eſſe feram.
Ille graves oculos ad inania ſigna retorquens
In-

Infremit, & rabido pectore verba dedit:
Irrita te generis subiit fiducia vestri,
Artificis testem si cupis esse manum.
Quòd si nostra novũ caperet solertia sensum,
Scalperet ut docili pollice saxa Leo,
Tunc hominem aspiceres oppressum murmura magno,
Conderet ut rabidis ultima fata genis.

PVER ET FVR. 25

Flens puer extremã putei consedit ad undam,
Vana supervacuis rictibus ora trahens:
Callidus hunc lacrymis postq̃ fur vidit obortis,
Quænam tristitiæ sit modò causa rogat:
Ille sibi abrupti fingens discrimina funis,
Atq; auri queritur desiluisse cadum.
Nec mora, sollicitã traxit man⁹ improba vestẽ,
Exutus putei protinus ima petit.
Parvulus exiguo circumdans pallia collo
Sentibus immersus delituisse datur.
Sed post fallaci suscepta pericula voto
Tristior amissâ veste resedit humi.
Dicitur his solers vocem rupisse querelis,
Et gemitu summos sollicitâsse deos.

Perdita quisq; erit posthàc benè pallia credat,
Qui putat in liquidis quòd natet urna vadis.

26 CAPELLA ET LEO.

Viderat excelsâ pascentem rupe Capellam
Comminùs esuriens quùm Leo ferret iter:
Et prior, heus, inquit, præruptis ardua saxis,
Linque, nec hirsutis pascua quære jugis;
Sed cytisi croceum per prata virentia florem,
Et glaucas salices, & thyma grata pete.
Illa gemens, desiste, precor, fallaciter inquit,
Securam placidis insimulare dolis.
Vera licèt moneas, majora pericula tollas,
Tu tamen his dictis non facis esse fidem:
Nam quamvìs rectis constet sententia verbis,
Suspectam hanc gravidus consiliator habet.

27 CORNIX ET VRNA.

Ingentem sitiens Cornix adspexerat Urnam,
Quæ minimam fundo continuisset aquam:
Hanc enisa diù planis effundere campis,
Scilicet ut nimiam pelleret indè sitim.
Postq̃ nulla viam virtus dedit, ammovet omnes
Indignata novâ calliditate dolos:
Nam brevis immersis adcrescens spontè lapillis
Po-

Potandi facilem præbuit unda viam.
Viribus hæc docuit quàm ſit prudentia major,
Quæ cœptum volucris explicuiſſet opus.

RVSTICVS ET TAVRVS. 28

Vincla recuſanti dedignantique juvenco
Aſpera mordaci ſubdere colla jugo,
Ruſticus obliquâ ſuccidens cornua falce,
Credidit inſanum deſremuiſſe pecus.
Cautus & immenſo cervicem innectit aratro:
Namq; erat hic cornu promptior atq; pede.
Scilicet ut longus prohiberet verbera temo,
Néve ictus faciles ungula ſæva daret.
Sed poſtquàm irato detrectans vincula collo
Immeritam vacuâ calce fatigat humum,
Continuò everſam pedibus diſpergit harenam
Quam ferus in domini ora ſequentis agat.
Tùm ſic informi ſquallentes pulvere crines
Diſcutiens imo pectore victus ait:
Nimirùm exemplum naturæ dedat iniquæ,
Quâ fieri poſſet cum ratione nocens.

SATYRVS ET VIATOR. 29

Horrida congeſtis cùm ſtaret bruma pruinis,
Cunctaque durato ſtringeret arva gelu,

Hæ-

Hæsit in adversa nimborum mole Viator,
  Perdita nam prohibet semita ferre gradum.
Hunc nemorũ custos fertur miseratus in antro
  Exceptum Satyrus continuisse suo.
Quem simul aspiciens ruris miratur alumnus,
  Vimq; homini tantam protinùs esse pavet.
Nam gelidos artus vitæ ut revocaret in usum,
  Adflatas calido solverat ore manus.
Sed quùm depulso cœpisset frigore lætus
  Hospitis eximiâ sedulitate frui:
Namq; illi agrestem cupiens ostendere vitam,
  Sylvarum referens optima quæq; dabat:
Obtulit & calido plenum cratera Lyæo,
  Laxet ut infusus frigida membra tepor.
Ille ubi ferventem labris contingere testam
  Horruit, algenti rursus ab ore suflat.
Obstupuit duplici monstro perterritus hospes:
  Et pulsum sylvis longiùs ire jubet.
Nolo, ait, ut nostris unquàm successerit antris
  Tàm diversa duo qui simul ore ferat.

30 VILLICVS ET DOMINVS.

Vastantem segetes & pinguia culta ruentem
  Liquerat abscisâ Rusticus aure Suem,

Ut memor accepti referens monumēta doloris
 Ulteriùs teneris parceret illa fatis.
Rursus in excepti deprensus crimine campi
 Perdidit indultæ perfidus auris onus:
Nec mora prædictę segeti caput intulit horrēs,
 Pœna sed indignum quòd geminata facit;
Tùm domini captū mensis dedit ille superbis,
 In varias epulas plurima frusta secans:
Sed cùm cōsumti Dominus cor quęreret Apri,
 Impatiens fertur quod rapuisse Coquus.
Rusticus hoc justam verbo compescuit iram,
 Adfirmans stultum non habuisse Suem:
Nam cur membrorū demēs in damna venisset,
 Atq; uno totiens posset ab hoste capi?
Hæc illos descripta monent, qui sæpiùs ausi
 Numquam peccatis abstinuere manus.

MVS ET BOS. 31

Ingentem fertur Mus quondā parvus oberrans
 Ausus ab exiguo lædere dente Bovem:
Verùm ubi mordaci confecit vulnera rostro,
 Tutus in anfractus conditur inde suos.
Ille licèt vastâ torvum cervice minetur,

Non tamen iratus quem petat esse vidit.
Tunc indignantem justo sermone fatigans
Distulit hostiles calliditate minas.
Non quia magna tibi tribuerūt mēbra parentes
Viribus effectum constituere tuis.
Disce tamen brevibus quę sit fiducia monstris,
Et faciat quidquid parvula turba cupit.

32 RVSTICVS ET HERCVLES.

Hærentem luteo sub gurgite Rusticus axem
Liquerat, adnexas ad juga curva boves,
Frustrà dispositis confidens numina votis.
Ferre suis rebus quùm resideret opem:
Cui Rector summis Tirynthius infit ab astris,
Nam vocat hunc supplex in sua vota Deum,
Perge laborantes stimulis agitare juvencos,
Et manibus pigras disce juvare rotas:
Tūc quoq; cōgressum, majoraq; virib⁹ ausum,
Fas superos animis conciliare tuis.
Disce tamen, pigris non flecti numina votis,
Præsentesq; adhibe cùm facis ipse Deos.

33 ANSER.

Anser erat cuidam precioso germine fœta,
Ovaque quæ nidis aurea sæpè daret.

Fi-

Fixerat hanc volucri legem natura superbæ,
Ne liceat pariter munera ferre duo:
Sed dominus cupidũ sperans vanescere votum
Non tulit exosas in sua lucra moras:
Grande ratus preciũ volucris de morte referre,
Quæ tam continuo munere dives erat.
Postquam nuda minax egit per viscera ferrum
Et vacuam solitis fœtibus esse videt:
Ingemuit tantæ deceptus crimine fraudis:
Nam pœnam meritis rettulit inde suis:
Sic qui cuncta Deos uno malè tẽpore poscunt,
Iustiùs his etiam vota diurna negant.

FORMICA ET CICADA. 34

Quisquis torpentem passus transire juventam
Nec timuit vitæ providus ante mala,
Confectus senio postquam gravis adfuit ætas,
Heu frustrà alterius sæpè rogavit opem.
Solibus ereptos hyeme Formica labores
Distulit, & brevibus condidit antè cavis:
Verùm ubi candentes suscepit terra pruinas,
Arvaque sub rigido diriguere gelu;
Pigra nimis tantos nõ ęquans corpore nimbos
In propriis laribus humida grana legit.

Decolor hanc precib⁹ supplex alimẽta rogabat
Quæ quondam querulo ruperat arva sono.
Sed quoq; maturas cùm tunderet area messes,
Cantibus æstivos explicuisse dies:
Parvula tunc ridens sic est affata Cicadam,
Nam vitam pariter continuare solent:
Mî quoniã summo substantia parta labore est,
Frigoribus mediis odia longa traho:
At tibi saltanti nunc ultima tempora restant,
Cantibus est quoniam vita peracta prior.

35 SIMIA ET NATI.

Fama est, quòd geminũ profundẽs Simia natũ
Dividit in varias pignora bina vices:
Namq; unum caro genitrix educit amore,
Alteriusq; odiis exsaturata tumet.
Cœperat ut fœtus gravior terrere tumultus,
Dissimili natos conditione rapit.
Dilectum manibus vel pectore gestat amico
Contemptum dorso suscipiente levat:
Sed quum lassatis nequeat consistere plantis,
Oppositum fugiens sponte remisit onus.
Hirsutis alter innectens brachia collis,
Hæsit, & invita cum genitrice fugit:

Mox

Mox quoque dilecti successit in oscula fratris
Servatus vetulis unicus heres avis.
Sic multos neglecta juvant: atq; ordine verso,
Spes humiles rursus ad meliora refert.

VITVLVS ET BOS. 36

Pulcraq; & intacta Vitulus cervice resultans
Scindentem assiduè viderat arva Bovem.
Non pudet heus, inquit, longævo vincula collo
Ferre, nec expositis otia nosse jugis,
Quùm mihi subjectas pateat discursus in herbas,
Et nemorum liceat rursus opaca sequi?
At senior nullam verbis compulsus in iram,
Vertebat solitam vomere fessus humum,
Donec deposito per prata liceret aratro
Molliter herboso procubuisse toro.
Mox Vitulum sacris innexum respicit aris,
Admotum cultro comminùs ire propé.
Hanc tibi tristis agit nunc indulgentia mortem,
Expertem nostri quæ facit esse jugi.
Proderit ergò graves quamvis sufferre labores,
Otia quàm tenerum mox peritura pati.

Eſt hominum ſors iſta magìs felicibus, ut ſit
Mors cita, quùm miſeros vita diurna regat.

37 CANIS ET LEO.

Pinguior exhauſto Canis occurriſſe Leoni
Fertur, & inſertis verba dediſſe jocis;
Nónne vides duplici tendantur ut ilia tergo,
Luxurietque toris nobile pectus ait?
Proximus humanis ducor poſt otia menſis,
Communem capiens largiùs ore cibum.
Sed quod craſſa malū circundat guttura ferrū?
Ne cuſtoditâ fas ſit abire domo.
At tu magna diù moribundus luſtra pererras,
Donec ſe ſylvis obvia turba ferat.
Perge igitur noſtris tua ſubdere colla catenis,
Dum liceat faciles promeruiſſe dapes.
Protinùs ille gravem gemitū collectus in iram
Atque ferox animi nobile murmur agit:
Vade, ait, & meritis nodum cervicibus infer,
Compeſcantq; tuam vincula dura famem.
At mea cùm vacuis libertas redditur antris,
Quamvìs jejunus quælibet arva peto.
Has illis epulas potiùs laudare memento
Qui libertatem poſtpoſuêre gulæ.

PISCES. 38

Dulcibus in ſtagnis fluvio torrente coactus
Æquoreas præceps Piſcis adibat aquas:
Illic ſquamigerū deſpectans improbus agmen
Eximium ſeſe nobilitate refert.
Non tulit expulſum patrio ſub gurgite Piſcis,
Verbaque cum ſalibus aſperiora dedit:
Vana laboratis aufer mendacia dictis,
Quæque refutari te quoque teſte queant.
Nam quis erit potior populo ſpectāte, ꝓbabo,
Si pariter captos humida lina trahant:
Tunc me nobilior magno mercabitur emptor,
Te ſimul ære brevi debile vulgus emet.

MILES. 39

Voverat adtritus quondam per prælia Miles,
Omnia ſuppoſitis ignibus arma dare,
Vel quæ victori moriens ſibi turba dediſſet,
Vel quicquid profugo poſſet ab hoſte capi.
Intereà votis ſors adfuit, & memor arma
Cœperat accenſo ſingula ferre rogo.
Tunc lituus rauco deflectens murmure culpā,
Immeritum flammis ſe docet eſſe priús.
Nulla tuos, inquit, petieram tela lacertos

Viribus adfirmes quæ tamen acta meis:
Nam tantùm votis & cantibus arma coëgi,
Hæc quoque summisso testor & astra sono,
Ille resistentem flammis crepitantibus addens,
Nec te major ait pœna dolorque rapit:
Nam licèt ipse nihil posses tentare nec ausus,
Sævior hoc, alios quòd facis esse malos.

40 VVLPES ET PARDVS.

Distinctus maculis & pulcro pectore Pardus
Inter consimiles ibat in arva feras:
Sed quia nulla graves variarent terga Leones,
Protinùs his miserum credidit esse genus.
Cætera sordenti damnans animalia vultu,
Solus in exemplum nobilitatis erat:
Hunc arguta novo gaudentem Vulpes amictu
Corripit & vanas comprobat esse notas:
Vade, ait, & pictæ nimiùm confide juventæ,
Dum mihi consilium pulcrius esse queat;
Miremurq; magìs quos munera mẽtis adornãt
Quàm qui corporeis enituêre bonis.

41 IMBER ET TESTA.

Impulsus ventis & presſâ nube coactus
Ruperat hybernis se gravis Imber aquis:

Quúmque per effusas stagnaret turbine terras,
Expositum campis fictile pressit opus.
Mobile nanq, lutum tepidus priùs instruit aër,
Discat ut admoto rectiùs igne coqui.
Tunc nimbus fragilis perquirit nomina testæ:
Immemor illa sui, amphora dicor, ait:
Nunc me docta manus rapiente volumina giro
Molliter obliquum jussit habere latus.
Hactenus hanc, inquit, liceat cõstare figuram:
Nam te subjectam diluit Imber, ait.
Et simul accepto violentiùs amne fathiscens
Pronior in tenues vita cucurrit aquas.
Infelix quia magna sibi cognomina sumens
Ausa pharetratis imbribus ista loqui.
Hæc poterũt posthac miseris exempla monere
Subdita nobilibus ut sua facta gemant.

LVPVS ET HOEDVS. 42

Fortè Lupum melior cursu deluserat Hœdus,
Proxima vicinis dum petit arva casis:
Inde fugam recto tendens in mœnia cursu
Inter lanigeros constitit ille greges.
Impiger hũc raptor mediamq; secutus in urbẽ
Temtat compositis sollicitare dolis.

Nónne vides, inquit, cunctis ut victima templis
Immeritaq; gemẽs morte cruentet humum?
Quòd nisi securo valeas te reddere campo,
Heu mihi vittatâ tu quoque fronte cades.
Ille refert, modò quã metuis precor exue curã,
Et tecum viles improbe tolle minas:
Nam sat erit sacrum divis fudisse cruorem,
Quàm rapido fauces exsatiare Lupo:
Sic quotiens duplici subeuntur tristia casu,
Expedit insignem promeruisse necem.

FINIS.

INDEX FABULARUM.

A

Adolescentuli & Cocus 168
Aegrotus & medicus 193
Aethiops 241
Agnus & lupus 326
Agricola 247. *& asinus* 126. *& ciconia* 355. *& filii ipsius* 162
Alcedo 251
Anser 512
Anseres & grues 220
Anus & medicus 159
Apiarius 250
Aquila 308. *& cornicula* 351. *& sagitta* 353. *& scarabeus* 133. *& testudo* 490. *& vulpes* 130
Armenta & leo 502
Arundo & oliva 320
Asini 281
Asinus & corvus 285. *& equus* 216. *& hortulanus* 198. *& leo* 227. *& pellis leonis* 343. *& ranæ* 284. *& vulpes* 286. *gestans simulacrum* 339. *sal, & spongiæ* 357. *sylvestris* 280
Avarus 218
Auceps & galerita 200 *& vipera* 177

B

Boreas & sol 491
Boves & leo 355
Bubulcus 306
Butalis 242

Ca-

C

Camelus 288. 494. *&* *Iupiter* 357
Cancer & vulpes 263
Cancri 490
Canes 259
Canis 493. *& cocus* 180. *& gallus* 183. *& ipsius imago* 355. *& leo* 516. *& lupus* 181. *venaticus & domesticus* 259
Capella & leo 508
Caprea & leo furens 337. *reprehendens pedum tenuitatem* 345
Carbonarius & fullo 149
Cassita 212
Cerva 223. *& leo* 224. *& vitis* 225. 341
Cicada cum locustis capta 95. *& formicæ* 309
Citharœdus 264
Cochleæ 243
Columba 290. *& cornix* 291
Cornicula & cæteræ aves 351
Cornix & canis 267. *& corvus* 266. *& urna* 508
Corvus 307. *& serpens* 268. *& vulpes* 347
Culex & leo 327. *& taurus* 341
Cygnus 239

D

Deceptor 156
Dives 292
Dumus & abies 502

E

Eques 496. *& agricola* 359
Equus & aper 349. *& asinus* 296

Fe-

F

Felis & gallus 141. *& mures* 171

Fiber 178

Filia à parente violata 128

Formica 276. *& cicada* 361. 513. *& columba* 190

Fortunæ bivium 91

Fures 265

G

Galli 324. *& perdix* 147

Gallina auripera 311. 349. *& hirundo* 287

Grus & pavo 499

H

Herus & canes 163

Hinnulus 213

Hirundo & cornix 241. *& luscinia* 363. *& prætorium* 353

Hircus & vitis 345

Hœdus & lupus 262. 315

Homo & canes 163. *& canis* 303. *& leo lapideus* 335. *& satyrus* 297. *perfractor statuæ* 301

I

Iactator 152

Imber & testa 518

Impossibilia promittens 153

Inimici 169

Invidus & cupidus 505

Iupiter 272. 273

L

Leo, aper, & vultures 337. *asinus & vulpes* 186. 337. *dormiens & mus* 335. *& lupus* 235. *& rana* 185. *& ursus* 188. *& vulpes* 312

Lepores 276. *& ranæ* 214
Lignator & Mercurius 195
Lupus & agnus 357. *& asinus* 359. *& grus* 322. 361. *& hœdus* 519. *& ovis* 274. *& vetula* 314

M.

Malignus 154
Maritus & uxor 260
Medicus & ægrotans 175
Mercurius 271. *& statuarius* 256. *& Tiresias* 258
Miles 517
Monedula 270. *& columbæ* 268
Morsus à cane 166
Mulier 237. *& ancillæ* 243. *& arans apud sepulcrum* 119. 120. *& gallina* 165. *venefica* 245
Mulus 317
Muscæ 256
Mus & bos 511
Mustela 246

O

Olitor & canis 228
Ollæ 497

P

Pastor 293. *& lupus* 233. *& mare* 205
Pavo & monedula 210
Philomela & accipiter 136
Piscatores 150. 155

Pi-

Piscator 253. 305. *& cervus* 295. *& piscis* 503
Pisces 517
Pulex 222
Puer comedens intestina 339. *& fur* 507. *& mater* 203. *& scorpius* 243
Pugna ferarum ac volucrum, & struthionum 353
Punica & malus 207

Q

Quercus, calami 500

R

Ranæ 158. 249. 326. *& sol* 347
Rana & vulpes 493
Rustica & lupus 489
Rusticus 497. *& asinus* 492. *& avis* 504. *& Hercules* 512. *& taurus* 509

S

Satyrus & viator 509
Senex & mors 158. 325
Serpens 289. *& agricola* 341. 363. *& cancer* 232
Simia 498. *& nati* 514
Simius & delphis 254
Singularis & vulpes 211
Statuarius 505
Stellarum speculator & viator 349
Sus & canis 229. 231. *& mus* 343

T

Talpa 207
Taurus & hircus 361. 498
Testudo & aquila 221
Thunnus & delphin 174
Tubicen 319

Va-

V

Vates 189

Venator & leo 506. *& tigris* 501. *timidus & pastor* 359

Vermis & vulpes 310

Vespæ & perdices 208

Vespertilio & mustela 277. *& rubus*, *& mergus* 192

Viator 201

Viatores 248.279. 495

Villicus & dominus 510

Vir & felis uxor 345. *misticapillus & duæ amicæ* 351

Vitulus & bos 515

Vulpes 143. 149. *& crocodilus* 146. *& hircus* 138. *& leo* 140. *& lignator* 299. *& pardus* 518. *& rubus* 145.339. *& simius* 173. *& uva* 347

FINIS.

Courbet FN

N22

pp. 160 et 194 - le même bois
235 et 312 "

67 fig. s. bois